

19 LEERREDENEN

Over de Eerste Algemene Zendbrief van Petrus

Het eerste en tweede hoofdstuk

Uit het Hoogduits vertaald

Door

Dr. H. F. Kohlbrugge
1803-1875

Predikant der Nederlands-Gereformeerde Gemeente
te
Elberfeld, Duitsland

AMSTERDAM
Gedrukt bij C.A. Spin & Zoon
1852

STICHTING DE GIHONBRON
Voltaweg 18
MIDDELBURG
2010

INHOUD¹

1ste leerrede, 1 PETRUS 1 vers 1 en 2a

Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatië, Kappadocië, Azië en Bithynië.

(Aan) den uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus.

2° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 2b - 4

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd!

Vers 3: Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid, ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden; tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is.

3° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 5 en 6

Voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd. In welke gij u verheugt, nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken.

4° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 7 - 9

Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer, heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;

Denwelken gij niet gezien hebt nochtans liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid der zielen.

5° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 10 - 12

Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u geschied; onderzoekende, op welke of hoedanige tijd Geest van Christus, Enz.

6° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 13 en 14a

Daarom opschortende de lenden uws verstands, en nuchteren zijnde, hoopt volkomen op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus als gehoorzame kinderen.

7° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 14b - 16

Wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren; maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelf heilig in al uwen wandel; daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.

---

¹ Deze leerredenen werden in 2008 opnieuw uitgegeven door Uitgeverij De Groot Goudriaan – Kampen. Titel: Een koninklijke troostbrief, bewerkt door H. Boele en T. van Es. Voor een kleine prijs een waardevol boek. Aangeraden!

8° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 17 – 19

En indien gij tot een Vader aanroept Dengene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze de tijd uwer inwoning; wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.

9° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 20 en 21

Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard in deze laatste tijden om uwentwil, die door Hem geloofd in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.

10° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 22

Hebbende dan uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door de Geest, tot ongeveerinsde broederlijke liefde, zo hebt elkaar vurig lief uit een rein hart.

11° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 23 - 25a

Gij die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods. Want alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijn bloem is afgefallen; maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid.

12° leerrede, 1 PETRUS 1 vers 25b

En dit is het Woord, dat onder u verkondigd is.

13° leerrede, 1 PETRUS Hoofdstuk 2 vers 1 - 3

Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen; en, als nieuw geborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen; indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is.

14° leerrede, 1 PETRUS 2 vers 4 en 5

Tot Welken komende, als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar; zo wordt gij ook zelven, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.

15° leerrede, 1 PETRUS 2 vers 6 en 7a

Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, Die uitverkoren en dierbaar is; en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. U dan, die gelooft, is Hij dierbaar.

16° leerrede, 1 PETRUS 2 vers 7b en 8

Maar den ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een Hoofd des hoeks; en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis; dengenen namelijk, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.

17° leerrede, 1 PETRUS 2 vers 9 en 10

Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht; Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die (eertijds) niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.

18° leerrede, 1 PETRUS 2 vers 11 -17

Geliefden, ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel; en houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking. Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij de koning, als de opperste macht hebbende; hetzij de stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen, die goed doen. Want alzo is het de wil van God, dat gij, wel doende, de mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen; als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten Gods. Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief vreest God; eert den koning.

19° leerrede, 1 PETRUS 2 vers 18 - 25

Gij huisknechten, zijt met alle vreze onderdanig den heren, niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden. Want dat is genade, indien iemand, om het geweten voor God, zwaarigheid verdraagt, lijdende ten onrechte. Want wat lof is het, indien gij verdraagt als gij zondigt, en daarover geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt als gij weldoet, en daarover lijdt, dat is genade hij God. Enz.

Toelichting

In de periode van 27 juli 1851 tot en met 18 december 1853 hield Dr. H.F. Kohlbrugge voor zijn gemeente te Elberfeld 35 preken over de eerste 4 hoofdstukken van de eerste Petrusbrief. Het tweede hoofdstuk sloot hij af op 14 december 1851. Reeds het volgende jaar werd het eerste hoofdstuk in het Duits uitgegeven, vrijwel direct daarna, in datzelfde jaar, gevolgd door het tweede. Ook de Franse en Engelse vertaling werden ter hand genomen en een gedrukte uitgave daarvan verscheen al spoedig. De predikant Octavius Winslow voorzag deze van een inleidende aanbeveling en een uitvoerige levensbeschrijving van Kohlbrugge, die door Kohlbrugges goede vriend Carl von der Heydt was geschreven.

Kohlbrugge onderbrak de preken over de eerste Petrusbrief gedurende een jaar om deze op 28 november 1852 weer te vervolgen.

Kohlbrugge maakte dikwijls gebruik van de Luthervertaling. Zijn tekstverklaringen wijken om die reden soms af van de Statenvertaling.

1ste Leerrede 1 PETRUS 1 vers 1 en 2a

Gehouden op 27 juli 1851

Gezongen: Psalm 16:1-3

Psalm 106:3;

Psalm 33:6

Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatië, Kappadocië, Azië en Bithynië.

(Aan) den uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus.

De Apostel Petrus heeft in zijn tijd een brief uit Babylon aan de gelovigen geschreven, die in sommige provinciën van Klein-Azië, in onderscheiden steden of op het land zich bijeen hielden en aan allerlei verdrukking blootgesteld waren. Deze gelovigen waren deels een overblijfsel van de verstrooide tien stammen Israëls in vroeger tijden, voor het ander deels degenen, die uit de heidenen zich tot God hadden bekeerd, en die met dit overblijfsel één volk Gods, één Israël uitmaakten. In verhouding tot de overige mensen waren deze gelovigen gering in getal en macht; hier vond men een enkele ziel, dáár twee of drie; hier vond men er ongeveer tien, dáár weer zeventig of honderd twintig, enz. Zij verschilden zowel in hun leefwijze, als in hun dienen van God en wijze van denken te zeer van de andere mensen, dan dat zij met hen hadden kunnen overeenstemmen of meedoen. Omdat zij echter niet meededen, waren zij aan allerlei miskennis en daarboven aan velerlei lijden blootgesteld. Het getal van deze gelovigen, die vroeger door de prediking van Paulus tot het geloof gebracht waren, was groter geweest; maar velen waren door valse broeders en door eigen lust opnieuw op dwaalwegen geraakt. Zij die tot hiertoe getrouw waren gebleven, hadden hartversterking en troost nodig en ook in menig opzicht terechtwijzing, opdat zij niet door de duivel, door hun eigen vlees, noch door allerlei aanstootgevende dingen en valse leer, van de vastheid van het geloof zouden worden afgerukt.

Een zekere broeder Silvanus stond op het punt deze broeders te bezoeken en aan hem gaf Petrus deze brief dus mee.

Deze brief zal, totdat de Heere en Koning van Zijn gemeente, de laatste van de Zijnen zal hebben binnengebracht, als *een Koninklijke troostbrief* gelden, zowel voor iedere gelovige in het bijzonder als voor elk klein kuddeke, **die daar verstrooid onder de menigte van ongelovigen**, met twee, drie of meer in getal, bijeenkomt tot de Naam des Heeren. En zo is dan deze brief ook voor ons geschreven. Want het woord van de apostel Petrus, dat wij op dit blad voor ons hebben, kan niet teniet gaan, want het is het Woord van de Heere Jezus Christus Zelf, dat Petrus als Zijn apostel tot ons brengt. Daarom noemt hij zich ook eenvoudig *een apostel van Jezus Christus*.

Wij lezen dus deze brief, zoals de eerste christenen, in onze bijeenkomst voor; laten wij luisteren en alles overwegen met toepassing op onszelf. Een ieder van ons die gelooft, hore dus toe in dat geloof, dat deze brief in het bijzonder aan hem gericht is, en hij spreke in zijn hart: *Wat hier geschreven staat en wat ik verneem, is allemaal voor mij.*

Wanneer God ons Zijn Heilige Geest geeft, - om Wie wij bidden mogen als wij zo geheel zonder licht temeer zitten, - dan kunnen wij geen apostolische brief opslaan, of wij vinden al aan het begin daarvan alles wat wij behoeven, om met een eeuwige troost vervuld te zijn bij alles wat het geloof tegenstaat. Dat is in het bijzonder met deze brief het geval. Namen doen

hier niet ter zake; in plaats van *Pontus, Galatië, Kappadocië* enz., zette, schrijve of leze een ieder die gelooft, zijn eigen land, provincie, stad of plaats waarin hij leeft. En als hij dan ziet alles wat daarin omgaat, dan voelt hij zich al daarmee getroost, dat hij een vreemdeling, een bijwoner genaamd wordt, want het wordt hem gezegd waar zijn vaderland is, het wordt hem gezegd, dat hij een stad van God heeft waarheen hij reist.

En terwijl hij het woord *verstrooid* leest, gevoelt hij, dat, hoe eenzaam en verlaten hij ook zijn mag, de Heere hem toch niet verlaten heeft, maar hem indachtig is. En hijzelf denke aan de hele broederschap op aarde en hoe deze geen ander lot heeft. Hij denkt echter ook aan de Herder, Die de verstrooide kudde in Zijn stal verzamelt.

Leest hij de naam *Petrus*, dan denke hij daaraan, hoe deze eens uitging en bitter weende en hoe de engelen zeiden: *Zegt het aan Petrus*. Hij denkt ook daaraan, hoe de Heere Zich aan Petrus geopenbaard heeft, ook hoe Hij tot hem gezegd heeft: “Als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders”

Tegelijkertijd denkt hij aan zijn eigen zonden, aan Psalm 51, aan de macht van de genade. Want ach, hoe ligt het verloochenen van de Heere nabij voor de mens in een wereld, waarvan de kunstgrepen, macht en list ter verleiding onuitputtelijk zijn! En hoe schittert nu bovenaan de brief de naam *apostel*, gegeven aan iemand die eerst moest leren dat hij de Heere niet liefhad, maar dat de Heere hem liefhad. En dat hij daarom de Heere alleen aanhing, om dan daarna uit de mond van die Heere dit woord te vernemen: “Weid mijn lammeren!”

Daarbij denke men aan de naam Jezus Christus! En dan aan Jesaja 53, aan Golgótha, aan Zijn tegenwoordige heerlijkheid en macht aan de rechterhand van de Vader.

En verder aan het woord uit Zijn mond: “Vrees, niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven.”

Bovendien aan de uitspraak van een apostel: “U is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden” - “Zo wij met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden.” En: “Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid.”

En aan het lijden, waarmee de gelovige overstort wordt, zodat hij in gemeenschap met David (en in hem met zijn lijdende Immanuël) uitroept: “Ik ben tot lijden gemaakt.” En elders: “Kwaden, zonder getal toe, hebben mij omgeven, mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten; - in de strijd tegen de zonde, tegen duivel en wereld, tegen al het zichtbare, ... is er te midden van dat alles wel een liefelijker naam dan die van **“gij uitverkorene”**? Is er wel een machtiger troost dan deze: ‘Ik ben uitverkoren?’ Want daardoor wordt het hoofd opgericht naar God toe, daardoor wordt men opeens hoog boven de wereld en al het lijden van deze tijd gezet, daardoor krijgt men moed om de goede strijd te strijden. Ook wordt men daardoor aan zijn roeping herinnerd, die geen andere is, dan afgezonderd te blijven van de wereld, dan uitverkoren te worden gemaakt in de oven van de ellende en door strijd en verdrukking tot heerlijkheid te komen.

Dat iemand werkelijk uitverkoren is, dat weet hij uit het getuigenis van de Geest, Die tegelijk met zijn geest getuigt, dat hij een kind van God is. En welke voorrechten, welke verwachting sluit deze benaming niet in zich? “Wij weten”, schrijft de apostel, “dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn? En zo heten dan wij, die van de Heere macht ontvangen hebben, kinderen Gods te zijn: **uitverkorenen naar de voorkennis Gods des Vaders**. Want als de duivel dreigt en als wereld en zonde alles in het werk stellen om met hun vervolging de kinderen van God te benauwen, dan hebben zij daartegen deze troost: dat zij een genadige God in de hemel hebben, dat deze God hun verzoende Vader om Christus’ wil is en dat deze God hen als God en Vader tevoren gekend en dus liefgehad heeft en hen volgens deze voorkennis en dit

voornemen der genade heeft uitverkoren. Zo ligt dan de grond van onze zaligheid in een eeuwigheid zonder begin, in het eeuwig raadsbesluit van God, en deze raad bestaat in eeuwigheid. God kent de Zijnen.

Ja, de Zijnen in de verstrooiing, Hij kent hen, al kent niemand hen en Hij heeft hen tevoren gekend, eer zij in de verstrooiing waren, en bracht hen in de verstrooiing om Zijn Vadernaam te heiligen in het midden van een krom en verdraaid geslacht. Met deze troost slaan wij er ons hier door, zodat wij met de apostel zeggen: “Die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn.” “Wie zal ons scheiden van de liefde Van God?”

De kentekenen van onze verkiezing ontleen wij met de apostelen aan de daden van Gods genade aan ons, zoals: dat Hij ons Zijn Woord gegeven en Zijn Zoon in ons geopenbaard heeft door het Evangelie; dat wij tot bekering en tot het geloof gekomen zijn door werking van de Heilige Geest; dat wij in Christus Jezus gedoopt en krachtig uit de duisternis geroepen zijn tot het wonderbare licht van God. Daar komt dan het inwendige getuigenis van de Heilige Geest bij en het volharden door de Geest der genade bij het Woord van Christus.

Verder zijn dit de uiterlijke kentekenen: allerlei tegenspoed, kruis, lijden en vervolging van de kant van de wereld, zonde, duivel en dood. Want deze uitverkiezing van God heeft weliswaar plaatsgevonden in Christus Jezus vóór de grondlegging van de wereld, maar elke gelovige verkrijgt daarvan de bewustheid in de tijd door het geloof, wanneer hij krachtig geroepen, verlicht, wedergeboren en tot het geloof in Jezus Christus gebracht, en langs zulke wegen geleid wordt, die geheel verschillend van de vorige zijn, toen hij de duivel en de zonde vrijwillig diende, en met hart en ziel met de wereld meeliep.

Als God nu de uitverkorenen, die Hij met voorbedachte rade naar Zijn raadsbesluit in Christus Jezus, naar Zijn eeuwige liefde, in de tijd Zich aldus afzondert door het geloof, ***dan doet Hij dit door Zijn Heilige Geest***. Het is door deze Geest, dat zij geheiligd, dat is, afgezonderd, worden van de grote hoop, afgezonderd om de Heere een afgezonderd volk te blijven. Daarom wordt hier tot ons gezegd, dat wij uitverkorenen zijn, *naar de voorkennis Van God des Vaders, in de heiligmaking (of door de heiliging) des Geestes*. Aan welke heiliging, - dit zij tot troost gezegd - wij ons gerust mogen toevertrouwen; want zij verschilt hemelsbreed van de zelfheiliging of vleselijke heiliging en van de eigenwillige afzondering, waarmee ‘hij die wil en hij die loopt’ zich bezighoudt, om het lieve Ik hooggeprezen te zien en te aanbidden. Zodanige heiliging en afzondering is slechts zonde, leidt tot zonde, houdt nooit stand, is zonder kracht en heeft de verdoemenis tot gevolg. Daarentegen is de heiliging van de Geest een levendige, machtige, onweerstaanbare en ten leven leidende, een eenvoudige en ware heiliging. Terwijl de andere daarentegen een zweepachtige, verdichte en gelogen heiliging is. Wereld en duivel stellen zich tegen ons gelovigen echter voornamelijk dáárom vijandig aan, omdat wij hun masker van heiliging (waaronder zo grof wordt gezondigd) niet willen dragen. En de zonde is ons gelovigen dáárom zo vijandig, omdat wij de vleselijke heiliging, de ‘bedekselen der schande’ verworpen hebben, waaronder de zonde vrij spel heeft, terwijl zij de mens in slaap wiegt in werken van de Wet, dat is, in werken waarvan God niets weet. Onder zodanige aanvechting zouden wij echter gemakkelijk moe en slap worden en aan zodanige doemwaardige heiliging en afzondering toegeven, zodat wij alzo met de wereld meelopen en de duivel en de zonde hun wil geven. Daarom worden wij nu onderwezen dat wij *in de heiliging zijn* en wel in een krachtige, levendige, Goddelijke heiliging, namelijk in de *heiligmaking des Geestes*. En dat wij in deze heiliging *uitverkorenen zijn naar de voorkennis van God*, al zeggen ook duivel en zonde, omdat zij hun zin niet hebben: ‘u bent verloren, u bent verworpen’, al is het ook dat de wereld niets van ons weten wil, maar ons haat, omdat wij niet van de wereld zijn. Laten wij dan des te meer ter harte nemen, wij, die uitverkorenen zijn naar de voorkennis van God de Vader, waartoe wij door de Geest geheiligd zijn en geheiligd

worden, namelijk: *ten eerste tot gehoorzaamheid, ten tweede tot besprenging des bloeds van Jezus Christus.*

Van deze *gehoorzaamheid* lezen wij dikwijls in de Heilige Schrift. Zo zei onder andere Samuël tot Saul: “Heeft de HEERE lust aan brandofferen, en slachtofferen, als aan het gehoorzamen van de stem des HEEREN? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen. Want wederspanningheid is een zonde der toverij, en wederstreven is afgoderij en beeldendienst.” En elders staat geschreven: “Want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis Gods, meer dan tot brandofferen.” En onze Heere zei tot de Farizeeën: *leert, wat het zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande; want Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.* Ook schrijft de apostel Paulus meermalen van deze gehoorzaamheid, bijvoorbeeld in Romeinen 1:5: “Wij hebben door Jezus Christus ontvangen genade en het apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heidenen, voor Zijn Naam.” En verder in hoofdstuk 10:16: “Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest; want Jesaja zegt: Heere, wie heeft onze prediking geloofd?”

Dit is dus de ware heiliging des Geestes, dat Hij ons in tucht houdt en ook geschikt maakt om het Evangelie te geloven, zodat wij ons aan Christus, als onze gerechtigheid en sterkte, toebetrouwen voor tijd en eeuwigheid, met lichaam en ziel, met have en goed. Zodat wij in het Woord, in Christus blijven, blijven aan Hem, de Wijnstok, opdat wij vrucht dragen, dankbaar en blijmoedig indachtig zijnde, dat wij zonder Hem niets kunnen doen. God geve in Zijn barmhartigheid, dat u allen, die kinderen van God bent, het eens recht zult mogen begrijpen, waartoe u uitverkoren en door de Heilige Geest geheiligd bent. Namelijk daartoe, dat u in geen enkel opzicht het oor leent aan de vijanden van uw ziel, die u van het ware hoofdstuk *‘hoe u voor God rechtvaardig bent’* willen afbrengen. Want alles wat ons omringt, is er onophoudelijk opuit om ons van het oprechte geloof af te brengen. Duivel en wereld weten er niets van hoe een arm zondaar voor God heilig en rechtvaardig is, namelijk in Christus Jezus uit genade, zonder verdienste, zonder werk van de Wet. Want zij weten niets van de kracht, macht, wettigheid en algenoegzaamheid van het offer van Christus. Zij richten in hun vijandigheid een andere godsdienst, een afgodendienst op, waarbij de mens met zijn werken en heiliging van het vlees toch ook wat gelden moet. Dat doen zij om Christus ijdel te maken en het werk van de Geest te verwoesten. Dat doen zij verder, opdat zij een wijde dekmantel mogen hebben, waaronder zij hun gruwelen zorgvuldig zouden kunnen verbergen. Met zodanige afgoderij en met zulke gruwelen kan echter geen uitverkorene gemeenschap hebben. Duivel en wereld weven hun weefsel weliswaar zó kunstig, dat de uitverkorene menigmaal zwaar aangevochten en betoverd wordt door hun kunsten. Ook is de zonde er steeds op uit, om de uitverkorene zo blind en doof voor het licht van het geloof, voor de stem van vrije genade te maken, dat hij bijna niet meer hoort en ziet, en in zodanige betovering meent, dat het van God is, wat duivel en wereld, wat de zonde en de vleselijke gezindheid zeggen, stellen en beweren. Zoals dan ook de gelovigen tot wie Petrus schreef, in hun in- en uitwendige verdrukkingen wel aangevochten zullen zijn geweest met de bedenking, of dan toch niet de Katholieke synagoge en de heidense, schijnheilige, filosofische en filantropische school van de hemel waren. In zulke aanvechtingen worden wij echter getroost, maar ook gewaarschuwd en in tucht gehouden, opdat wij zouden weten hoe de uitverkorenen van God de Vader, die Hij tevoren gekend heeft, geheiligd worden door de Geest, namelijk, dat zij bij het Woord van genade blijven, bij het Evangelie, in de apostolische leer, en daarom bij de leer van Christus volharden, die overal zó luidt: “Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der Wet!”

Dat is dus de gehoorzaamheid, die de apostel bedoelt en aan deze uitspraak hebben wij tevens een toetssteen, om daaraan te toetsen, wie de ware of de valse broeders zijn. Zoals ook de

Evangelist Johannes in zijn eerste brief schrijft: “En dit is de verkondiging, die wij van Hem gehoord hebben, en wij u verkondigen, dat God een Licht is, en gans geen duisternis in Hem is: Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij, en doen de waarheid niet. Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkaar, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonden.” Dus, God is Licht en is in het licht. Hij is heilig. Heilig, eerlijk en getrouw houdt Hij woord en bedriegt de Zijnen niet, bij Hem is geen maar; geen ‘ja en nee’, maar Hij is bij de Zijnen oprecht en eenvoudig, en men kan staat op Hem maken, want wat Hij zegt, dat doet Hij.

Als wij nu niet in het geloof wandelen, als wij Zijn Evangelie niet gehoorzamen, dan zijn wij in de duisternis. Want dit, dat wij Zijn Evangelie gehoorzamen, openbaart zich in het leven, zodat het niet is: zeggen, maar: *doen*. Want het geloof, indien het de werken niet heeft, is bij zichzelf dood.

Zo is dan dit de geloofsgehoorzaamheid waartoe de Geest ons heiligt: dat wij ten eerste niet gehoorzamen een leer, door de wereld ontworpen, een leer van zelfheiliging. Ten tweede, dat wij onszelf ook geheel onbesmet bewaren van de wereld, ik bedoel in onze dagelijkse wandel, zodat wij met de wereld niet meedoen in enig ding, waarbij God en Christus verloochend wordt, het zij wat het ook zij.

En waar nu deze gehoorzaamheid is (zoals zij in waarheid gevonden wordt bij de uitverkorenen door de krachtige heiliging van de Geest), daar heeft men dan ook deel aan al de voorrechten en genadige gevolgen, die met deze gehoorzaamheid verbonden zijn, namelijk, dat men door de Heilige Geest verzekerd is, dat men tot Gods uitverkorenen behoort, zoals de apostel Johannes schrijft: “Zo hebben wij gemeenschap met elkaar.”

Ten tweede, dat men als arm en ellendig zondaar, altijd toegang heeft tot de vrije en open Bron tegen de zonde en onreinheid. Want de Heilige Geest heiligt de uitverkorenen juist daartoe, dat zij in de eerste plaats geloven, ten tweede ook de vrucht van hun geloof hebben, namelijk de reiniging van al hun zonden. Daarom schrijft de apostel Johannes: “En het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.” Namelijk: als wij in het licht wandelen.

De apostel Petrus schrijft: “Tot gehoorzaamheid *en besprenging des bloeds van Jezus Christus*.

Door het woord besprenging geeft de apostel te kennen, dat iedere andere besprenging onnut en buiten gebruik gesteld is; en anderzijds wil hij daarmee leren, met welke doop wij gedoopt worden. Namelijk met zodanige doop, waarin de oude mens te gronde gaat en als nieuwe mens in Christus opstaat, een van zonden gereinigde, ook hoe wij een goed geweten tot God hebben, ondanks zonde, duivel, dood, wereld en alles wat ons vijandelijk bejegt of ons uit de vaste stand waarin wij ons bevinden, zou willen verdringen.

Dit is dus de mening van de apostel Petrus en van onze Heere Jezus Christus met deze woorden tot ons: Gij lijdenden, wees goedsmoeds, Ik weet waar u zich bevindt en kom tot u met deze troost: dat Ik u vergader, dat u uitverkoren bent naar de voorkennis van God de Vader en dat u geheiligd wordt door de Geest. Blijft bij het geloof en u wordt afgewassen van alle zonde en gedrenkt uit Edens stroom!”

En hoe verheven is nu de zegen, die op ons gelegd wordt: “Genade en vrede zij u vermenigvuldigd!” Hierover een andere keer.

U echter, die het Evangelie niet gehoorzaamt, maar met de wereld meedoet, hetzij met opzicht tot uw leer, of tot uw wegen, die niet uit de Vader zijn, o, bezint u toch nog op tijd en bedenkt wat de heiliging van de Geest is en verlaat u niet op een genade, die niet u, maar de uitverkorenen toekomt! Denkt niet, dat iemand zalig zal worden, als hij niet tot de

uitverkorenen naar de voorkennis van God behoort. Meent u evenwel daartoe te behoren, zo weet dat u zich bedrogen zult zien, indien ook dit geen waarheid bij u is: “in heiliging des Geestes tot gehoorzaamheid.” Daarom, doet vanaf nu afstand van de werken van de duisternis en bekeert u met geheel uw hart tot het licht, dat u tot nu toe slechts met de mond prijst.

En u, die zo neerslachtig bent, omdat de vijanden van uw ziel u onrustig maken, breekt toch eens door, waagt het toch eens in de Naam van de Heere Jezus en wees dan toch eens gehoorzaam aan de stem, die u zo vriendelijk toeroept: “Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt!” Ach, waarom zit u daar zo zonder besprenging, terwijl die toch bij de hand is, daar waar geloofd wordt?

En u, die door menigerlei plagen bezocht, zich tot God uitstrekt om hulp, om genade, om ontferming, terwijl u slechts dit éne verkoren hebt: “de Heere aan te hangen”, - o, laat u de troost niet ontnemen, dat u uitverkoren bent naar de voorkennis van God de Vader, en dat de Heilige Geest dat alles in u zal voortbrengen en voortbrengt, waartoe Hij door de Vader gegeven, waartoe Hij ons door Christus verworven is. Amen!

2^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 2b - 4

Gehouden op 3 augustus 1851

Gezongen: Gezang 254:6-8;

Psalm 30:1;

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd!

Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid, ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is.

Het heeft onze harten goed gedaan, het opschrift van de eerste brief van Petrus te overwegen. Wij, die des Heeren zijn, zien uit het opschrift, dat deze brief ook aan ons geschreven is. Dat is toch wel geschikt om over elk lijden heen te zetten, dat wij van den beginne van God verkoren zijn, dat Hij ons heeft liefgehad en dat wij daarom in de Heilige Geest afgezonderd zijn geworden van al het verderfelijke en vergankelijke, van alle duisternis en onreinheid. Opdat wij bij het geloof volharden, in het Woord des levens blijven en zo aandeel hebben aan de voortdurende reiniging van alle zonden door het bloed van Christus. Waar echter de gelovige door de verlichting van de Heilige Geest het bemerkt, deze brief is aan mij geschreven, ik word hiermee bedoeld, hoe ontvankelijk wordt hij dan opeens voor de apostolische zegen: ***Genade en vrede zij u vermenigvuldigd***, of zoals Luther vertaalde: “God geve u veel genade en vrede.” Tegenover *Gods verkiezing* staat toch het bij de wereld verworpen en veracht zijn. Tegenover Gods eeuwige liefde, de haat van de wereld, zoals de Heere gezegd heeft: “Omdat Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.” Tegenover de *heiliging des Geestes tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus*, dus tot het volharden bij het geloof en tot het blijven bij die heiliging, zonder welke niemand de Heere zien zal, staan al de verzoeken, waarmee ‘de kwade begeerlijkheid’ de gelovige verlost, om hem af te rukken van de levende God, opdat hij de wereld, het vlees en bloed en de duivel in valse godsdienst, in enig opzicht, ter wille zij!

Wordt nu de gelovige zo toegesproken, dat hij, te midden van lijden en aanvechtingen, ervan overtuigd wordt: ‘God de Vader kent mij, Hij heeft mij op een weg gebracht, die voor Hem goed is, en Hij maakt dat mijn werk zeker is’, dadelijk komt er bij het gevoel van zijn zonde, een verlangen in hem op, dat hij van bovenaf zal ontvangen wat voor hem elke nood en smart kan verzachten, en hem kracht geven om vooruit te komen. Dit legt de apostel nu in zijn zegen.

Dat de lijdende uit goedhartigheid verpleegd wordt en de rust om hem heen bewaard wordt, doet hem zo goed, het draagt zoveel bij tot zijn genezing. De geestelijk lijdende kan alleen door genade verpleegd worden, door vrede van de ziel weer genezen en hoe meer de genade en vrede hem in volheid ten deel worden, des te eerder is hij gezond.

U zult wellicht vragen waarom de apostel hier schrijft: “Genade en vrede zij u vermenigvuldigd”, of, zoals men het ook vertalen kan “zij u ten volle ten deel geworden”, of ook zoals Luther het heeft: “God geve u veel genade en vrede.” Alsof genade en vrede op zichzelf niet genoeg waren en men daarvan veel moest hebben, alsof men de genade en vrede deelachtig kon zijn, zonder die volkomen deelachtig te zijn. De apostel Paulus schrijft toch in zijn brieven eenvoudig: “Genade zij u en vrede”, hoewel hij in zijn brieven aan Timotheüs er nog het woord “barmhartigheid” tussenzet?

Wij moeten echter nooit vergeten, mijn geliefden, dat, als wij lijden en tegenspoed ondervinden en de Heere het kruis hebben na te dragen, zodanige apostolische brief tot ons komt in een toestand, waarin het hart voor al de pijlen van de bozen openstaat, en er allerlei ongelovige gedachten, ja gedachten die de genade tegenstaan op ons aanstormen. En ach, hoe voelt men zich onder lijden te allen tijd aan de onzekerheid prijsgegeven, hoe laat men zijn rust door allerlei overleggingen verstoren! Men voelt zich aan angst, bange verwachtingen en schrik ten prooi, ja men geeft zichzelf over; en hoe wordt men dan door de zonde overmeesterd en gekweld! Men heeft genade en vrede, maar juist wij, die genade en vrede hebben, hoe komen wij niet in allerlei ellende en nood, hoe wordt de ontvangen genade door de nacht van zonde en inwendig lijden verduisterd, hoe wordt de vrede van de ziel, de vrede van God, door zulk lijden verstoord! Zal men dan loslaten, opdat men losgelaten worde, zolang God ons geen volle genade laat toestromen? Zal men te midden van de stormen rustig kunnen zeggen: “Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en zijt onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven”; als God aan de ziel niet Zijn volle vrede doet toestromen? O, als in lijden, in zielsangst, in benauwdheden van de hel, in allerlei aanvechting en verzoeking, waarin men zo spoedig juist aan de genade wanhoopt en die niet vasthoudt, ja ook niet kan vasthouden, omdat men op het zichtbare ziet en op de zonde en zo vol van onrust en zonder genot van vrede heen en weer geworpen wordt, als God dan niet langzamerhand ons veel van Zijn genade en vrede geeft, ons Zijn genade en vrede volkomen deelachtig maakt, - dan worden wij ondanks alle ontvangen genade, ondanks alle vroeger gesmaakte vrede, toch door leed, nood en dood als verslonden.

Daarom is deze zegenwens zo uitermate dierbaar. Waarlijk, indien wij getrouw waren met de ontvangen genade, indien wij na gesmaakte vrede, ook vrede met God hielden, dan behoefde zodanige brief niet aan ons geschreven te worden! Nu komt zodanige brief echter tot ons, juist wanneer wij door ons toegeven en door onze verborgen hoererij met de wereld en met andere zonden (omdat wij met ons vlees niet in de dood willen gaan) God als het ware er toe gedwongen hebben, dat Hij met Zijn oordelen opstaat. En o, dan hebben wij het zo nodig dat wij de genade ten volle deelachtig gemaakt worden! De genade, ter verzoening van al onze schuld; de genade, om in de Geest gewapend te worden tegen de wereld, die in het boze ligt en tegen onze tegenpartij, de duivel, die ons zou willen verslinden. Dan hebben wij ook zo nodig, dat wij de vrede Van God ten volle deelachtig zijn geworden, opdat wij in die vrede van God rustig volharden bij alle inwendige en uitwendige strijd. En opdat wij meer en meer bevestigd, geworteld en opgebouwd worden in de kennis van God en Christus en in deze verzekerdheid van het geloof: In de Heere heb ik gerechtigheden en sterkte:

De apostel schrijft echter: **“deelachtig worden”** want waar zich de genade verheerlijkt, verheerlijkt zij zich niet alleen aan een mens, maar ook in hem, en heerst de vrede van God niet alleen over iemand, maar ook in hem. En daarom schrijft hij opnieuw “deelachtig worden” of “vermenigvuldigd”. Dat ik dit woord “vermenigvuldigd” nog eens onder uw oplettendheid brenge, want o, het komt allemaal van de Heere. Van Hem komt steeds nieuwe genade, vernieuwde vrede bij de aanvang en bij de voortgang, tot en in het willen, tot en in het volbrengen. Hij alleen kan het doen, Hij wil het ook en zal het ook en doet het ook, vooral wanneer wij er het verst vanaf zijn en er het minst aan denken.

En als wij in onze harten het “Amen” uitspreken op deze apostolische zegen, die niet enkel een welmenende wens is, maar die ook teweegbrengt wat hij uitdrukt; kunnen wij dan wel anders dan onmiddellijk de volle troost aannemen, die in deze zegenwensen aan lijdenden geschonken wordt?

De apostolische brief vervult ons immers rijkelijk met zulke troost. Ditmaal zullen wij er het volgende uit overwegen:

1. Wij hebben een levende hoop.
  2. Tot deze hoop zijn wij uit God wedergeboren door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.
  3. Het is de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons tot deze hoop heeft wedergeboren.
  4. Dit heeft Hij gedaan naar Zijn grote barmhartigheid.
  5. Zoals wij door Hem wedergeboren zijn, zo zullen wij als Zijn kinderen ook dat verkrijgen, waartoe wij wedergeboren zijn, namelijk de erfenis.
  6. Deze erfenis is zeker en vast.
  7. Deze erfenis mogen wij echter niet in onze hand hebben, maar wordt voor ons bewaard in de hemelen.
  8. Voor zodanige genade zij God alléén geloofd.
- Wat een schat van troost in weinig woorden!

1. *Wij hebben een levende hoop.*

Geloof, hoop en liefde, deze drie blijven bij ons hier beneden. Zij zijn de uitverkorenen ingeschapen, ingeplant, ingegoten door God de Vader, door de Heilige Geest en worden door die Geest onderhouden. Als het geloof sterk wordt aangevochten en machteloos begint te worden, dan reikt de hoop ons de hand en houdt ons staande. Deze hoop, die hoopt tegen alle hoop aan, is een rijke gave van God, een wonderbaar scheppingswerk van de Heilige Geest in ons; in deze hoop zijn wij zalig. Ook de apostel Paulus schrijft van deze hoop zeer troostrijke dingen, zie Romeinen 5. Wij kunnen van de God en Vader van onze Heere Jezus Christus volkomen verlossing hopen, en wie op Hem hoopt, die wordt niet beschaamd. Ach, waar geen hoop is, daar is niets dan dood en ondergang; is de hoop weggenomen, dan is alles weggenomen. In lijden, kruis en aanvechting, in zonden en ellende, in angst, nood, verschrikking en bekommernis van de ziel gelooft men, maar men weet het niet, men ondervindt niet anders dan dat het geloof als verdwenen is. Maar is men uit God, dan kan men de hoop op de toekomstige heerlijkheid, op verlossing, niet opgeven, al is er ook naar het uiterlijk aanzien niets meer te hopen, zoals bij Abraham bijvoorbeeld in zijn hoge ouderdom niets meer te hopen was. De Heilige Geest houdt door de belofte de hoop nochtans bij het leven en zo is zij een heel andere hoop dan die de wereld heeft. Want de hoop van de wereld gaat in ijdelheid op; de hoop van de huichelaars gaat teniet. De hoop van de onbekeerden, de hoop van allen die zonder God in de wereld zijn en wandelen naar hun eigen zin en lust, is een dode hoop. Maar de onze is een levende hoop, dat is: hoewel zij niets ziet dan het tegendeel van wat zij hoopt, niets voor zich heeft dan ondergang, lijden, angst, schrik en vrees, zo heeft zij toch tegelijk de almachtige en waarachtige God voor zich en met Hem alle toekomstige goederen. Ja, zij heeft een God voor zich, op Wiens genade zij te midden van toom nochtans hoopt, terwijl zij aldus spreekt: “Al zou Hij mij doden, zo zal ik nochtans op Hem hopen.” Waar komt dat vandaan? Heb God slechts eenmaal in waarheid erkend als die God, Die al uw zonde van u afgenomen heeft, u Zijn genade gezworen heeft en Zijn vrede gegeven heeft, dan zullen juist uw vijanden, dan zullen angst en nood van de ziel u des te meer tot deze onveranderlijke, getrouwe en genadige God uitdrijven, ja u des te meer de toevlucht doen nemen tot de troon van Zijn genade. Het geloof drijft u juist dan daarheen, wanneer niets meer gezien, niets meer in de hand gevonden wordt; en wanneer er dan in het geheel geen overeind houden meer is, maar enkel verzinken, dan voelt u dat u- vastgehouden wordt door een eeuwige genade. Dan wordt u gewaar, dat deze genade nog een grond onder uw voeten, nog een muur en dam om u heen is en uw hart zegt u: ‘Mijn verlossing is in de hand des Heeren, allen die mij haten vermogen niets. Niets kan mij scheiden van Gods vrije liefde; mijn heil staat in de hemel vast en wel verzekerd door het verbond van eeuwige genade.’

2. Zo'n levende hoop kan niet beschamen.

Want wij zijn niet uit onszelf tot deze hoop gekomen, wij, die dood waren door de misdaden en de zonden, waarin wij eertijds gewandeld hebben, naar de loop van deze wereld en naar de overste van de macht der lucht, namelijk van de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid. Ach, onder dezen hebben ook wij allen eertijds verkeerd in de begeerlijkheden van ons vlees en wij deden de wil des vleses en der gedachten; en wij waren van nature ook kinderen des toorns, zoals ook de anderen. Maar de God en Vader van onze Heere Jezus Christus heeft ons naar Zijn grote barmhartigheid tot deze levende hoop "wedergeboren door de opstanding van Jezus Christus uit de doden"; zoals ook de apostel Paulus betuigt: "Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden); en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus:"

Zo zijn wij dan geboren tot zodanige levende hoop, geboren uit God, de levende God; en zo is deze geboorte niets minder dan een nieuw-geschapen-zijn, een opgewekt-zijn in Christus Jezus, uit onze zonedood, een opgewekt-zijn met Christus Jezus uit onze dood. Deze geboorte had plaats in de opstanding van Jezus Christus en de kracht van deze opstanding, waarmee God onophoudelijk werkt, hebben wij ondervonden toen wij tot het geloof gekomen zijn door de prediking van het Woord en de werking van de Heilige Geest, waardoor wij in het geloof zijn overgezet in Christus. Zoals nu Christus, uit de doden opgewekt, niet meer sterft, zo sterven wij ook niet meer, en zoals Zijn leven in ons die geloven, nooit ophoudt, zo is ook de hoop, die wij op Hem door de wedergeboorte hebben, een levende hoop.

3. En Hij, Die ons heeft wedergeboren, heet hier: de God en Vader van onze Heere Jezus Christus.

Hier hebben wij Jezus Christus als onze Middelaar, als de tweede Adam, als ons gezegend Hoofd, onze Borg en Plaatsbekleder. Als zodanig heeft Hij God tot Zijn God en Vader. Deze zal Hem tot eer brengen en in Hem ons, die niet waardig zijn, zonen genaamd te worden. Wij hebben God als onze God geheel eraan gegeven en de duivel tot vader verkozen. Jezus Christus heeft echter in onze plaats aan God volkomen voldoening gebracht, Hem als God eer gegeven en Zijn Vadernaam weer verheerlijkt. Zo heeft God Zich dan ook aan Hem verbonden, zoals Hij gezegd heeft: "Ik zal Hem tot een Vader zijn en Hij zal Mij tot een Zoon zijn." En omdat Hij nu de God en Vader van Jezus Christus is en gezegd heeft: "Als Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien; daarom heeft God, getrouw aan de eed, Zijn Gezalfde gezworen, Hem voor ons opgewekt en ons met Hem opgewekt in Zijn opstanding. En ons zo in Hem tot kinderen en erfgenamen aangenomen, zoals onze Heere dit ergens zegt: "Ziedaar Ik, en de kinderen, die Mij God gegeven heeft." Voor de hemel heeft Hij ons herboren, opdat wij met Christus zijn zouden, waar Hij is en Zijn heerlijkheid zouden zien, die Hem de Vader gegeven heeft.

4. En dit heeft Hij gedaan naar Zijn grote barmhartigheid.

Want werkelijk, zodanige genade, dat wij uit de dood van onze zonden en uit het geweld van de duivel zouden zijn weggenomen en in het eeuwige leven overgezet en een zekere hoop des levens hebben, hebben wij niet door verdienste. Integendeel, wij hebben God redenen genoeg gegeven om ons in ons bloed te laten liggen. Ook waren en zijn er na de geboorte uit God al te veel zonden, dat wij enige aanspraak op zodanige genade zouden hebben. Waar echter de zonde veel is geworden, daar is genade in nog grotere overvloedigheid en volheid over ons heen. Daarom loven al de heiligen zodanige barmhartigheid en belijdt de gemeente het ook tot Zijn lof: "Barmhartig en genadig is de Heere, lankmoedig en groot van goedertierenheid!" En

in de nood van de ziel roept zij uit: “Wees ons genadig, o God! naar de grootheid Uwer barmhartigheid!” Dat is barmhartigheid dat het genomen, aan het hart gedrukt en op die wijze getroost wordt.

5. *Alzo door God, met Christus in Zijn opstanding voor de hemel geboren, zullen wij ook daar Boven alles vinden, wat wij hier in de levende hoop voor ons hebben.*

Nadat Christus van de doden was opgewekt, is Hij ten hemel gevaren, is Hij gezeten aan de rechterhand van God en heeft Hij alles beërfd. “Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn!” Heeft Hij de Zoon tot Zijn erfenis gebracht, dan ook Diens zaad met Hem. Zo wij uit God geboren zijn, zo zijn wij kinderen, en indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen. Al wat wettig geboren wordt, wordt als erfgenaam geboren en heeft uit kracht van zijn geboorte recht op de erfenis van de vader. Onze geboorte is een geboorte uit genade, een geboorte, waarbij wij gerechtvaardigd en vrijgesproken worden van onze geboorte in Adam, om niet meer de verdoemenis te beërven. Het is een geboorte in Christus Jezus, in Zijn opstanding, om met Christus te erven wat Christus heeft, namelijk God en de volle zaligheid en heerlijkheid voor en bij God. “Erfgenamen van God zijn wij en mede-erfgenamen van Christus, zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden.”

6. Deze erfenis, waar God een ieder die Hij uit geloof rechtvaardig maakt, recht op geeft in Christus Jezus, deze erfenis, waartoe wij geboren werden, die wij verwachten, noemt Petrus een onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke. Dit wordt ons tot troost gezegd, want daaruit weten wij, dat wij, verloren zonen, die ons erfdeel in Adam doorgebracht hebben, in Christus dat verloren erfdeel terug hebben. Anderzijds moet het ons ook met vreugde vervullen te vernemen hoe het met ons erfdeel gesteld is, want dan zullen wij de roof van onze goederen en van elk erfdeel in deze wereld met vreugde verdragen. Dan zullen wij ons ook dáárdor niet laten ophouden, dat de wereld ons alles ontnemt of dat wij angst in de wereld hebben, dat het onze verdrukkers goed schijnt te gaan en de onrechtvaardigen zoveel welvaart hebben, terwijl wij geplaagd en aller afschrapsel zijn. Want de wereld vergaat met haar begeerlijkheid en het aardse goed kan de mens in zijn dood niet verlossen, integendeel, hij moet alles achterlaten en naakt vanhier gaan.

Werkelijk, al het zichtbare, al lijkt het nog zo vast, zo duurzaam en zo schoon, het vergaat toch - maar de hemelse erfenis blijft. Zij is onbevlekkelijk, het is een rechtvaardig erfgoed, ons door de dood van Christus verworven en wordt van alle bevlekking van de ongerechtigheid, waardoor al het aardse voor God niet bestaan kan, rein gehouden door het bloed en de Geest van Christus. Bovendien is zij niet zoals al het aardse hier beneden, dat, ontrouw aan zijn bezitter, als een bloem verwelkt, maar deze erfenis is een boom van het eeuwige leven, die eeuwig vrucht geeft en zonder ophouden bloeit in Goddelijke luister.

7. *Verder is deze erfenis hoog boven alle gevaar verheven.*

Zij kan ons nooit ontnomen worden, zij is goed bewaard in de hand van de trouwe God. Daarom schrijft de apostel: dat zij in de hemelen bewaard is voor ons. De God en Vader van onze Heere Jezus Christus is er ons goed voor, dat wij de erfenis ontvangen zullen. Hij zal wel zorgen dat wij die ontvangen, meer dan een liefhebbend aards vader ervoor zorgt, dat het erfgoed voor zijn kinderen verzekerd zij. Wij mogen het echter niet in de hand, het niet hier beneden in bezit hebben, want dan was het aan duizend gevaren blootgesteld. Wij zouden het niet zelf kunnen bewaren, want de satan is ons te listig; ook zouden wij het spoedig in zonden doorbrengen en verspillen. Daarom wordt het voor ons bewaard en wel in de beste bank, in de veiligste bewaarplaats die er bestaat, namelijk in de hemelen - dat is, bij God.

8. Als wij nu opmerkzaam en met verlichte ogen nagaan, dat wij tot zo'n erfenis geboren zijn,

geboren tot een levende hoop op deze erfenis - en wij daarentegen acht geven op onze zonden en al het lijden en wat er van ons geworden zou zijn, of wat van ons zou worden, zo God naar Zijn grote barmhartigheid ons niet had wedergeboren en ons dus zodanige hoop, zodanige erfenis gegeven had, - hoe kunnen wij dan anders dan met de apostel uitroepen: *Geloofd, of gezegend zij God! Of: Hij alleen zij goed geheten, Hij, de God en Vader van onze Heere Jezus Christus!*

Werkelijk, het haarkloven over goed en kwaad houdt weldra op, als wij erkennen, hoe onze gehele zaligheid uit en van God is en ook alleen in Gods hand berust. Dit haarkloven eindigt spoedig als wij erkennen dat wij tot niets in staat zijn en dat alles wat hier beneden is, zonder God niets is. Is God alléén goed en heeft Hij ons uit louter goedheid tot Zich getrokken, dan kan het ons niet kwalijk gaan, al gaat het ons ook nog zo slecht, maar het moet ons goed gaan. Want wat wij van God hopen, wij die uit God zijn, dat geeft Hij Zelf ons te hopen en duivel, wereld en dood kunnen ons de erfenis niet ontnemen, omdat God het voor ons bij Zich bewaart, opdat wij het eenmaal na het lijden van deze tijd in bezit nemen. Dan zal het aan het licht komen, hoe arm de wereld is geweest en hoe rijk en gelukkig daarentegen het door de wereld verachte volk des Heeren, te midden van alle verdrukking. Amen.

3^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 5 en 6

Gehouden op 10 augustus 1851

Gezongen: Gezang 142:5-7;

Psalm 31:5;

Psalm 73:12

Voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd. In welke gij u verheugt, nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken.

Wanneer de armen van geest, de door allerlei innerlijke en uiterlijke nood geplaagden (omdat zij een vreemde God niet nalopen, ook het drankoffer van de goddelozen met het bloed niet offeren, noch deze als vroom erkennen willen; die in het algemeen de wereld en wat in de wereld is niet liefhebben en door de wereld gehaat worden) die het vernemen, wat voor erfdeel bij God voor hen bewaard wordt, dan moet toch hun mond wel geopend worden om de veelvoudige lof van God te verkondigen. “De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis is mij geworden!”

Dat is het, wat elk kind van God, tot roem van de genade, dankbaar en met gejuich erkennen zal, als hij, levend gemaakt door de Geest des Heeren, uit Zijn Woord verneemt, dat, hoe arm, verlaten, geplaagd en hard vervolgd door allerhande zichtbare en onzichtbare machten hij in deze wereld ook temeer mag liggen, hij evenwel een erfdeel heeft, dat onverderfelijk, onbevlekkelijk en onverwelkelijk is.

Onverderfelijk, omdat het van de eeuwige liefde van de Vader komt; *onbevlekkelijk*, omdat het een zuiver eigendom is van Hem, Die Zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd heeft en omdat het eerlijk verworven is door de arbeid van Zijn ziel; *onverwelkelijk*, omdat wij het mede deelachtig geworden zijn door de eeuwige Geest, Die ook de hoop op deze erfenis in onze harten levendig houdt.

Werkelijk, als wij ons ervan bewust worden, wat voor schat in de hemel door God is weggelegd en voor ons wordt bewaard, hoevéél reden hebben wij dan om verbaasd te staan en in aanbidding en verwondering uit te roepen: “O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen!” En nog eens: “Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft Zijn goedertierenheid aan mij wonderlijk gemaakt, mij voerende als in een vaste stad” Dat was het, wat ook de apostel Paulus zo zeer vertroostte, toen hij blijmoedig aan zijn zoon Timotheüs schreef: “Want ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag.” Ja, dat kan Hij en dat zal Hij ook doen, want onze God is een Man Die alles vermag, Hij houdt woord en trouw, en zo spreke dan ook een ieder van ons, die het betuigen kan: “Mij is barmhartigheid geschied.”

Is het echter vertroostend te vernemen, dat God de erfenis voor ons, die om de Naam van de Heere Jezus lijden, in de hemelen bewaart; niet minder vertroostend is het te vernemen, dat wij tot die tijd, waarin wij met Paulus zullen zeggen: “Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden”, hier in de wereld evenzeer door God bewaard worden, om eenmaal deze erfenis te ontvangen. Dat is het nu wat wij verder in deze brief lezen.

De apostel schrijft in het vijfde vers: ***Voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in de laatste tijd.*** Of

volgens een andere vertaling: Voor ons, die in Gods macht bewaard worden door geloof tot een zaligheid die gereed is, om onthuld te worden in de laatste tijd.

Hier vertroost ons de apostel dus met *de genade van de volharding*, als wij elke dag en elk uur van ons leven twijfelen, niet wetende hoe wij erdoor zullen komen en slechts dit éne weten, dat wij onophoudelijk aan de listen van de duivel en van de wereld blootgesteld staan, en dat de vijanden van onze ziel alle kunstgrepen in het werk stellen om ons in hun net te lokken. Ach, wanneer men zich hier zo machteloos voelt, en zo al het licht in de ogen verloren heeft, wanneer de vijanden zo op ons loeren, zo boosaardig tegen ons zijn en ook onze zwakheden zeer goed kennen, kunnen wij dan anders dan met David vrezen, dat wij ooit eens in Sauls handen zullen vallen? Zeker is het, dat de duivel omgaat als een briesende leeuw en ons zoekt te verslinden. Zeker is het, dat vlees en bloed zich liever aan het lijden onttrekken en dat het verstand daartoe ook allerlei wegen aan de hand wil geven. Zeker is het, dat er zich aanhoudend in het binnenste allerlei dingen voordoen, die ertoe kunnen leiden dat wij beducht zijn, dat de weg die wij gaan, niet de juiste weg is.

Ach, aan welke angstvallige gedachten, aan welke zorgen en bekommelingen is de ziel van de lijdende bij inwendige nood en uitwendige vervolging niet blootgesteld, zodat men gedurig zijn ziel in de hand heeft en ach, wat een aanvechting in het inwendige: dat men met zijn hoop op God nog eenmaal beschaamd zal uitkomen, of dat men zich iets wijs maakt. Ach, wat een duisternis kan er menigmaal op de ziel liggen, zó zelfs, dat het leven door droefheid verteerd wordt, ja dat men de hel nabij is. En ach, hoe is in menige aanvechting alle kracht en moed ten enenmale uitgeblust.

Nee, niet één kind van God kan zichzelf bewaren, maar de trouwe Verbondsgod doet het uit loutere ontferming. Hoe zou het Gods voornemen hebben kunnen zijn, een erfenis te beschikken en het aan de erfgenamen zelf over te laten, hoe tot deze erfenis te komen; want dan kwam niemand daartoe.

Maar, zoals Hij het beloofde goed voor de Zijnen bewaart, zo bewaart Hij hen ook in de wereld, opdat de erfgenamen van de belofte ook werkelijk tot de belofte komen, zoals Hij gezworen heeft bij Zichzelf. Dat is de vrucht van het gebed van onze getrouwe Hogepriester, waarover wij lezen in Johannes 17, wanneer Hij zegt: “Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe.” En van dit: “Heilige Vader! bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als Wij. Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van de boze.”

En Hij, de ware Vader van allen die van de Vader zijn, hoe bewaart Hij ons? Het woord betekent een bewaren, waardoor men iets met een wacht omringd heeft, iets met een wacht bewaart, zoals wij lezen in Psalm 34: “De engel des Heeren legerd zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt ze uit.” En: “De Heere is nabij de gebrokenen van harte, en Hij behoudt de verslagenen van geest.” En in Psalm 91: “Hij zal u dekken met Zijn vlerken en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen.”

Hij bewaart ons op dezelfde wijze als een hen haar kuikens, die ze allen onder haar vleugels bergt. Hij bewaart ons zoals een koning zijn paleis en zijn grenzen bewaart, zoals een krijgsoverste zijn versterkt leger laat bewaren, en de bevelhebber de hem toevertrouwde vesting, de belegerde stad. Want er worden Sanheribs genoeg gevonden, die Jeruzalem belegeren en uit de hoogte spreken alsof de God Jacobs, de Bewaarder Israëls, niet bij ons, niet in ons midden was.

Petrus schrijft *“dat wij bewaard worden in de kracht van God.”* Dat is tot troost gezegd van ons, die steeds op de macht van onze vijanden zien en ons daarbij van onze eigen volslagen zwakheid bewust zijn. Zo zal het dan wel waar blijven: dat Hij Die in ons is, machtiger is dan die tegen ons zijn. Zeker, de macht van de vijanden is verschrikkelijk en wie van de kinderen Van God heeft het volledige begrip van zijn zwakheid! Ach, Petrus zelf meende reeds een

reus in het geloof te zijn en toch kon hij in de voorzaal van Kájafas zelfs tegenover een dienstmaagd niet staande blijven, maar verloochende zijn Heere - en hoe dikwijls ging het ons ook zo! Maar wie of wat vermag iets tegen de macht van God? De God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die voor ons een nieuw Paradijs geplant heeft, zal niet toelaten, dat iemand of iets ons, geliefde broeders, die uitverkoren zijn om dit paradijs te bezitten, op de weg daarheen overweldige of dode. "Niemand kan Mijn schapen rukken uit de hand van Mijn Vader", is het woord van onze Heere Jezus.

Want waarin is deze macht gelegen? De apostel schrijft: "dat wij door het geloof bewaard worden in de kracht van God tot de zaligheid." Dat is opnieuw een bijzondere troostgrond voor iedere aangevochtene, voor een ieder die zich zo zwak voelt, dat hij wel weet, dat er van zijn zaligheid niets kan terechtkomen, zo die niet gegrond is in de macht van God. Zo heeft hij toch de zekerheid dat zijn zaligheid hem gewaarborgd is, niet alleen voor het heden, maar ook voor de toekomst; want God heeft Zich aan het Woord van Zijn belofte gebonden en in dit Woord ligt juist de kracht ter zaligheid voor een ieder die gelooft.

In het lijden echter, onder het kruis, onder tegenspoed, aanvechting en vervolging ziet men niets dan omkomen en heeft men niets dan het geloof. En het schijnt inderdaad belachelijk, dat men dingen gelooft, waarvan slechts het tegendeel gezien wordt; belachelijk, dat men in het geloof dingen hoopt, die nooit of nimmer verwezenlijkt schijnen te kunnen worden. O, hoe naakt en kaal, hoe ontbloot wordt dit geloof, als men niets dan verderf en ondergang voor zich heeft! Hoeveel heeft de wereld niet dat zichtbaar is, waar zij op wijzen kan. Volk van God daarentegen heeft niets dan het geloof aan een woord, dat weliswaar uit de mond van God is uitgegaan, maar waarbij zij echter bestreden worden of het juist voor hen wel een woord van God is. Dan geeft ons zodanige apostolisch woord juist moed, dat in het Woord, - dat men alleen en onvoorwaardelijk gelooft, ondanks het tegenovergestelde dat voor ogen is, - de macht van God ligt, waardoor wij tot de zaligheid bewaard worden. Dan behoeft er juist in ons niets te zijn. Alles ligt dan in dit Woord, dat hemel en aarde gemaakt heeft. En zoals wij geloven, zo geschiedt ons ook: wij komen tot de zaligheid.

"Tot de zaligheid", schrijft de apostel, dat is: tot de volkomen verlossing en tot het volle bezit van de heerlijkheid, die God de Zijnen bereid heeft. Deze zaligheid schijnt wel lang uit te blijven, maar wat doet dit ter zake? Voor God zijn duizend jaren als één dag - en dat zijn ze voor het geloof ook. "Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven; echter, de rechtvaardige uit geloof zal zich behouden zien."

Deze zaligheid is bereid, om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Nog ligt ons heil verborgen achter de gestalte van het kruis en daarom doet ons het apostolische woord zo goed aan het hart: "Gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij de wil van God gedaan hebbende, de belofte moogt wegdragen; want, nog een zeer weinig tijds, en Hij, Die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven: De kroon der gerechtigheid is hier voor onze ogen verborgen. Hier schijnt juist dát het meeste geluk te hebben en de zaligheid zeker deelachtig te zijn, wat toch voorzeker zal omkomen. Daarentegen heeft het de schijn alsof de gezegenden des Vaders met allerlei vloek beladen waren, want zij zijn aller uitvaagsel - en "de heerlijkheid van des Konings dochter is geheel inwendig"; zij wordt juist zó geleid, dat het onophoudelijk door verdrukking heen gaat. Maar eenmaal, als de Heere Jezus komen zal op de wolken, dan zal het zichtbaar worden dat zij *de geliefde* is.

De apostel vermaant ons tot lijdzaamheid en tot volharden bij het geloof, opdat wij het toch daarvoor houden en er ons ook in ons binnenste over verheugen, dat eens het hele schouwspel veranderen zal. Daarom schrijft hij: 'De zaligheid zal geopenbaard worden, zal ontsluit worden, in de laatste tijd.' Alsof Hij wilde zeggen: "U hebt nu geen gedaante of heerlijkheid, maar moet de allerverachtste zijn en door de gehele wereld bespot en uitgeworpen worden, nochtans bent u zalig en kinderen van het koninkrijk. Weest maar lijdzaam, lankmoedig zoals

God lankmoedig is, uiteindelijk zal het openbaar worden dat het was zoals u geloofd hebt, en wanneer Hij, Die u verwacht, op de dag van Zijn oordeel zal komen, dan bent u voor eeuwig van alle lijden verlost.”

Op dit einddoel en op deze tijd verheugen zich allen, die Godzalig willen leven in Christus Jezus en daarom vervolgd worden, zoals de apostel verder schrijft: **“In welke gij u verheugt, nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde, door menigerlei verzoeken.”** Of, zoals het beter vertaald wordt: “Waarin u juicht, die nu een weinig, als het zo moet zijn, bedroefd bent geworden in menigvuldige verzoeken.” En zo is het. De verzoeken, dat is het lijden, de aanvechtingen en tegenspoeden van de gelovigen, zijn menigvuldig en overvallen hen menigmaal zodanig, dat zij menen eronder te zullen bezwijken. Het houdt nooit op! Nu is er het ene, dan het andere en men kan zich geen stof voorstellen, die zo uit allerlei verscheidenheid van draden is samengesteld en waarop zo velerlei tekening en figuren door elkaar kruisen, als het weefsel van de tegenspoeden van Gods heiligen, zoals dan ook geschreven staat: “Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen.” En elders: “De rechtvaardige zal zevenmaal vallen, en opstaan.” Het is echter “goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt”. “Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik uw Woord”, zegt de Psalmist. En elders lezen wij: “Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen.” En: “Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende, zegt de Heere.”

Wij behoeven het kruis niet op te zoeken, zoals er sommigen zijn die menen, dat het met hen niet goed zal aflopen, als zij geen verdrukking hebben en die daarom allerlei moeite en verdriet opzoeken. God zal ons het kruis wel toezenden, als het voor ons nodig is. Daarom schrijft de apostel: “Zo het nodig is, zoals ook in 17^e vers van het derde hoofdstuk van deze brief: “Want het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt.” En nogmaals in hoofdstuk 4 vers 19: “Zo dan ook die lijden naar de wil van God, dat zij hun zielen Hem, als de getrouwen Schepper, bevelen niet weldoen.”

In zulke verzoeken worden wij *bedroefd*. Want het is een zware kwelling voor de ziel en een groot hartzeer, waardoor men soms geheel terneergeslagen wordt, dat men zoveel in en om zich gewaarwordt, dat alles tot nacht en duisternis maakt, wat men van de dag des heils en der zaligheid geleerd, gezien en ondervonden heeft en ook gelooft. Gods heiligen toch hebben geen hart van ijzer of staal, dat zij de roede waarmee zij geslagen, de straf waarmee zij bezocht, of de verzoeken waarmee zij door duivel, wereld en het boze hart verzocht worden, het geloof eraan te geven, niet zouden voelen. Ach, hoe menigmaal moeten zij horen wat Job van zijn vrouw hoorde: “Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid? Zegen God, en sterf.” Gods heiligen zijn ook geen huichelaars, die zich in eigen kracht over alles heen kunnen zetten en die, wanneer zij een lijdende ontmoeten, hetzelfde doen als de vrienden van Job, want de huichelaars houden niet vast aan Gods beloften en ondervinden het daarom niet hoe men daarmee in de dood gaat, opdat juist uit de dood de belofte heerlijk te voorschijn kome. De praatchristenen verootmoedigen zich niet onder Gods krachtige hand, maar verhardden zich in waangelooft, in gewaande lijdzaamheid. Gods heiligen daarentegen raken dikwijls in verwarring door Gods wegen en leidingen, zij hebben een fijngevoelig hart, hebben ook de mensen lief en leven op Gods belofte. Gebeurt nu het tegengestelde van de belofte, dan worden zij van harte bedroefd en de nood, in allerlei gedaante, dringt en perst hen om met David te klagen: “Ik doe mijn bed de ganse nacht zwemmen, ik doornat mijn bedstede met mijn tranen. Mijn oog is doorknaagd van verdriet, vanwege al mijn tegenpartijders.”

Zo is het thans, voor u die nu bedroefd bent, maar het duurt, Gode zij dank, niet lang, het is maar voor een poosje. **Een weinig tijds**, schrijft de apostel. En al zou het ook het hele leven voortduren, zo is het toch maar “een weinig tijds.” Wat zijn alle tegenspoeden van dit leven tegenover de eeuwige heerlijkheid? Het geschiedt toch alles opdat wij ons vertrouwen niet op

onzelf, noch op enig schepsel zouden stellen, maar op God, Die de doden opwekt. “Onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid; dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet”, schrijft de apostel Paulus.” En elders: “Gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzo is ook door Christus onze troost overvloedig.”

Ja, dat is ook waar, dat wij overvloedig vertroost worden en het is iets zeer opmerkelijks wat de apostel schrijft: “In welke gij u verheugt. Luther heeft: “gij u verblijden zult.” Er staat echter in het Grieks: “u zich verblijdt, juicht.”

Het “in welke”, wordt door sommigen toegepast op God, door anderen op zaak, namelijk, dat de verlossing toch komen zal. Wij dwalen echter niet, het van “de laatste tijd” verstaan. De wereld, geliefden, heeft de tegenwoordige tijd in bezit en daarin verblijdt zij zich en juicht menigmaal over allerlei beuzelingen. In der waarheid heeft de wereld echter geen blijdschap, en de vreugde die ze heeft, gaat weldra op in hartstochten en driften, wordt daarin verteerd en vernietigd en dan volgt de eeuwige wening en knersing der tanden in de hel. De wereld heeft een toekomst waaraan zij slechts met vrees kan denken, en het streven om zich vreugde te verschaffen, is eigenlijk niets anders dan de poging om de tijd van de toekomstige toorn, die zwaar op haar drukt, uit de gedachten te verdrijven en de waarschuwing aan hen te verjagen. Het hart van Gods volk echter niet in die tijd en die ure, waarin het leeft; het leeft in die tijd en ure, die Heere alléén bekend is, in die tijd en ure, waarin de Bruidegom komen zal. Daarop is hun oog gevestigd, daarin verblijdt zich het Volk van God en juicht te midden van verdrukkingen.

Hoe dit echter eraan toegaat, laat zich beter ondervinden dan beschrijven. Aanvechting leert op het Woord acht geven en daarom zeg ik, dat het zich beter laat gevoelen dan beschrijven, met welke hemelse vreugde men menigmaal in de zwaarste strijd wordt overstroomd, zo dikwijls wij uit het Woord, met het ‘nochtans’ worden getroost, en wij kristallijne vensters voor ons gemaakt zien, zodat wij in de Geest de Koning zien komen in al Zijn pracht en heerlijkheid. Dat is het wat onze Catechismus noemt: “In alle droefenis en vervolging, met een opgericht hoofd, Die van de hemel te verwachten, Die al de vloek van ons weggenomen heeft.” En elders: “Nu het beginsel der eeuwige vreugde in zijn hart gevoelen.” En wat de apostel Paulus betuigt: “Wij roemen ook in de verdrukkingen.” En: “Wij roemen i ook in God.” Het is daarom dat ook Job te midden van zijn nood, smart en lijden uitriep: “Ik weet dat mijn Verlosser leeft!” De hoop toch beschaamt niet

Zo hebt u, die zich tegenover uw vijanden geheel machteloos voelt, dan geen reden om toe te geven aan uw hopeloosheid, want u hebt gehoord met welke machtige, trouwe wacht van God u omringd bent. Ook hebt u geen reden, u uit het veld te laten slaan, omdat u niets weet aan te wijzen dan het geloof. Want juist zodanig kaal, naakt geloof gaat in aanschouwen over. Ook hebt u geen reden de moed te verliezen omdat Hij nog niet komt, want de zaligheid is bereid om geopenbaard te worden. Nog minder hebt u reden om Gods goedheid over u te verdenken, omdat uw plaag elke dag en elke nacht opnieuw is, want als dat nu zo Gods wil is, waarom zou u niet volharden, daar Hij toch gezegd heeft: “Mijn genade is u genoeg”? Daarom in alles de duivel maar gelijk gegeven, doch met het geloof aan het Woord geen duimbreed geweken! En hebt u reden en verkrijgt ook aanleiding om in uw harten heilig te lachen, te juichen en op te springen, wanneer u bijvoorbeeld in Psalm 68 leest: “Wij hebben een God, Die helpt; en de HEERE Heere, Die van de dood redt. Maar God zal de kop Zijner vijanden aan stukken breken.”

Nu moet u zich echter niet inbeelden, dat u in de kracht van God bewaard wordt tot de zaligheid, wanneer u de Heere God in de hemel niet voor waarachtig en getrouw, niet voor een eerlijk Man wilt houden; wanneer u het geloof eraan geeft en u aan de verdrukkingen en vervolgingen, die het volk van God overkomen, onttrekt, doordat u aan de wereld toegeeft en

geheel of ten dele met haar meeloopt. Daarom raad ik u, dat u heengaat en leert, dat het Volk van God bij Gods belofte, Woord en gebod standvastig blijft volharden en met de wereld gebroken heeft, - dat u zich dus in waarheid tot God bekeert, de ongerechtigheid, de wereld en de dienst van de duivel eraan gevend. *Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere, - is eeuwige blijdschap voor hen, die in verzoeken standvastig blijven. Amen.*

4^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 7 – 9

Gehouden op 17 augustus 1851

Gezongen: Psalm 56:4, 5;
Psalm 119:36;
Psalm 37:6

Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer, heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;

Denwelken gij niet gezien hebt nochtans liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid der zielen.

Het Israël Gods moet vele smarten doorstaan in deze wereld. Zij zijn de geplaagden boven andere mensen, een ieder doet met hen wat hij wil. Zij zijn geacht als slachtschapen en hun kwelling is elke dag nieuw. Schok op schok wordt hen toegebracht, meer dan één ongeluk overkomt hen op dezelfde dag, ja menigmaal krijgen zij meer dan één slag op het reeds verbrijzelde hart. Komt het niet van buitenaf, dan komt het van binnenuit; komt het niet van binnenuit, dan komt het van buitenaf.

Ach, hoe wordt al wie van de Heere is, verjaagd, verschrikt, verdreven! Ach, hoe wordt al wie de Naam des Heeren belijdt, onophoudelijk in het stof vertreden en met allerlei onbillijkheden overladen! Ach, hoe wordt al wat de Heere heeft uitverkoren allerwege veracht, gelasterd, gehaat, als onnut ter zijde gesteld, als gevaarlijk beschouwd en zo geheel als niets geacht! Waartoe al dit verdriet? Waartoe vooral dit, dat ons 'een scherpe doorn in het vlees' gegeven wordt, namelijk een engel des satans, opdat hij ons met vuisten zou slaan? Door de zon verbrand, gaat de Sulammith haar weg, overdekt met wonden en etterbuilen en aan haar het lichaam is niets gezonds. Duivelen van boven uit de lucht, duivelen uit de afgrond vallen op haar aan, kwellen en martelen haar. Alles wat zij ziet, wat zij waarneemt is ondergang. Al wat haar omringt, legt het er op toe om haar uit haar vaste stand te verdringen. Haar vijanden dulden niet dat zij tot verademing komt, maar verontrusten haar voortdurend en dan zit zij daar weerloos en verlaten! Het schijnt dat zij het verloren heeft en dat de vijanden overwinnaars zijn. Tranen zijn haar spijs nacht en dag, terwijl al haar vijanden, het boze hart, de zonden, de duivel, de wereld, de uiterlijke tegenspoeden haar toeroepen: "Waar is uw God? Waartoe dit alles?"

Welnu, wij lijdenden, die met het hart God zoeken, wij zullen in dit uur horen, waartoe dit alles dient en mocht het ons terwijl wij het vernemen zo gaan als David, die zich sterkte in zijn God, toen hij zijn Ziklag verbrand, vrouw en bezittingen verdwenen zag en zijn medegenoten bereid om hem te stenigen.

De apostel Petrus zegt het ons, *waarom het ons nodig is, dat wij bedroefd worden door menigerlei verzoeking*. Hij schrijft: *Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, bevonden worden te zijn tot lof en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus*. Of, anders vertaald: "Opdat het beproefd-zijn van uw geloof, dat veel waardevoller is dan een stuk goud, dat vergankelijk is, maar door het vuur beproefd wordt, bevonden zij tot lof, eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus."

Onze Heere is als het vuur van een goudsmid en als de zeep van een voller. Zo het ons niet

aangaat, wat geschreven staat: “Hij zal zitten, louterende, en hetzelfde reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, en Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver;” - dan zijn wij geen kinderen van Levi. Maar zijn wij het, dan moeten wij door de hitte van het lijden heen. Zal wat geschreven is: *“Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende; ons niet aangaan, dan worden wij verworpen als verworpen zilver. Worden wij door de Heere gelouterd, dan moeten wij in de smeltkroes van de ellende.*

Het vuur zal hier reeds alles beproeven. Beweren duivel en wereld niet, dat uw geloof het ware geloof niet is? Wie is de Aanvanger, wie de Voleinder van ons geloof? Is het niet Jezus Christus? Wie gaf ons het geloof, wie werkte het? Is het niet de Vader van onze Heere Jezus Christus? Is het niet de Heilige Geest? Het is een gave van God, geen werk van het vleselijke verstand, geen vasthouden aan iets naar de zin van de rede. Omdat het geloof een gave van God is, omdat het een werk van de Heilige Geest, een werk van almachtige genade is, daarom juist moet het niet deugen voor duivel en wereld, ja ook niet deugen voor de rechterstoel van ons vlees en onze rede. Wat echter Gods gave is, dat moet beproefd zijn. Het moet aan de dag komen dat het Gods werk is, als Jezus Christus zal verschijnen.

Met het geloof is het wonderlijk gesteld. Onze hele zaligheid, de zaligheid van onze zielen, staat vast in één enige uitspraak uit de mond van God, in datzelfde Woord waarin hemel en aarde geschapen zijn. God maakte voor ons op deze wijze een houvast, opdat wij het voor ons hebben, opdat wij vasthouden en beërven, wat dat Woord aan toekomende goederen, aan eeuwig heil, aan eeuwig leven tot stand heeft gebracht. Kan dat gezien worden wat toekomstig is, wat gehoopt wordt? Kan dat aangewezen worden wat in het geloof moet worden vastgehouden? Wil men een vaste grond voor de dingen die men hoopt, een bewijs voor de zaken die niet ziet? Het geloof dat God werkt, is die vaste grond, is dat bewijs. Maar nee! Juist deze grond, omdat God die gelegd heeft, juist dit bewijs, omdat God het gelegd heeft, juist deze houvast, omdat God ons die geeft; juist dit alles moet niet deugen voor de wereld, moet niet deugen voor de duivel, zal niet kunnen bestaan naar eigen overleggingen van ons boze hart.

Zo zal God het dan tonen in de openbaring van Jezus Christus, dat deze houvast almachtig, dat deze grond beproefd, dat dit bewijs echt is. Daarom laat Hij ons verzocht worden, daarom laat Hij ons aanvechten, daarom moeten wij altijd in de dood worden overgegeven, daarom aan de vuistslagen van de satan blootgesteld zijn, daarom door de hele macht van het zichtbare worden aangevallen dikwijls ook door het woeden van de in ons wonende zonde, daarom moet de ene jobsbode voor, de andere na, tot ons komen, om ons allerlei bezoeking aan te kondigen; daarom moeten de runderen van de stal, de vruchten van het veld verdelgd, de naaste erfgenamen ten grave gedragen, het huis in vlammen opgegaan; daarom moet het lichaam door smarten en krankheden worden verteerd; daarom moet men zich door valse broeders, die niets van zodanige beproeving begrijp getergd zien; daarom, opdat ik het kort samenvatte, moet men menigmaal zó door alle golven en baren overstelpt worden; daarom menigmaal voor zulke hete vuren staan, dat men als tot as vergaat.

De wereld zal het moeten zien en beschaamd worden; de duivel, die verklager der broederen, zal het moeten erkennen en verstommen; ons eigen hart zal gewaarworden en daarover verbaasd staan: hoe Gods werk, dat hier geen waarde mag hebben, evenwel alléén waarde heeft, ja, dat het meer waarde heeft dan stukje goud.

Menigeen geeft het geloof eraan om een stukje goud, maar dan is hij toch niet met het goud tevreden zoals het, met andere bestanddelen vermengd, uit de mijnen voortkomt, maar hij verlangt dat goud, dat eerst van alles wat geen goud is gereinigd en door het vuur beproefd is geworden. Mensen willen dus dat het vergankelijke beproefd zij; zou God dan dat niet beproefd maken, wat voor God alleen gangbaar is, opdat de Zijnen daarmee de onvergankelijke goederen in bezit hebben?

“Zalig is daarom de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal

hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.” O, als wij dit alles ter harte nemen, dan hebben wij alle reden ‘het voor grote vreugde te achten, wanneer wij in velerlei verzoeken vallen.’

Paulus wist wel wat hij schreef, toen hij betuigde: “Ik heb het geloof behouden.” Ik herhaal het: Duivel, wereld, zonde, nood en dood leggen het er steeds op toe, dat wij het geloof laten varen; God heeft echter gezegd: *zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.* Laten wij daarom behoren tot “degenen, die geloven tot behouding der ziel:

Wanneer Jezus Christus zal komen op de wolken, - en reeds op onze sterfdag, wanneer wij de adem uitblazen, - zullen Zijn ogen naar het geloof zien en het loon, de verlossing zal zijn, naar dat men geloofd heeft. Daarom onderhoudt de Heere Zijn gave in de Zijnen, daarom bidt de getrouwe Hogepriester voor hen, dat zij toch in Zijn geloof mogen blijven, opdat Hij, als Hij komt, in ons Zijn eigen gave bekronde. Hoe zal Hij zodanig geloof, dat in zulke hitte heeft stand gehouden, dan niet prijzen met woorden, die van Zijn genadige lippen vloeien en deze woorden bevestigen, als Hij daar de palm van de overwinning, de kroon des levens aan toekent. Hoe zal Hij dat geloof aldus verheerlijken in het aangezicht van de hel, in de tegenwoordigheid van allen die het geloof hebben laten varen, die op het zichtbare zagen, die het vergankelijke verkozen en op het laatst bij de tovenaars troost en raad zochten, nadat zij lange tijd de rechtvaardigen gekweld en vervolgd hadden! O, hoeveel reden hebben wij om aan het ‘nochtans’ van het geloof vast te houden ondanks alle tegenspoed!

Zal geen krijgsoverste noch soldaat bij iemand, allermint voor zijn koning, eer, lof en roem hebben, als hij uit het kamp is weggeslopen of tot de vijand overliep, omdat hij het leven niet wilde wagen waar de kanonnen donderden en de kogels floten, maar wel dienen en bezoldiging ontvangen wilde waar niets te wagen was: hoeveel minder zal hij eer behalen, die naar eer bij de mensen, naar have en goed, naar doorkomen door de wereld, naar leven in eigen hand zoekt, naar werken, naar vleeselijke roem en kracht, waar men het met Koning Jezus moest wagen en de goede strijd des geloofs tegen de vijanden had te strijden.

Vraagt de Heere daarentegen slechts naar het geloof en zal Hij dat Zelf onbevlekt weten te onderhouden en aan het geloof de zaligheid der zielen ten deel doen vallen, wat een aanmoediging is daar dan in gelegen, om bij dit geloof te blijven, waarin wij alleen voor Hem kunnen staan in Zijn openbaring! In Zijn openbaring? Ja, Hij zal Zich openbaren! O, wie grijpt dan geen moed, als hij daaraan denkt! Wie wordt dan niet overstroomd met een onuitsprekelijke vreugde, met een vreugde, die hem de voorsmaak van de eeuwige vreugde geeft, als hij bedenkt en het hier verneemt: Dát alléén geldt voor Hem, daarin alléén zal ik Hem welbehaaglijk zijn. Slechts zal ik Hem zien, als ik aan het ‘nochtans’ van het geloof vasthoud; in dat geloof zal ik verkrijgen wat ik geloof; de zaligheid van mijn ziel.

Daarom betuigt de apostel: ***Denwelken gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, gij u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid der zielen.*** Of, beter vertaald: “Die u liefhebt, al kent u Hem in het geheel niet (van aangezicht), in Wie u gelooft, al ziet u Hem nu niet, toch verheugt u zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, omdat u het einde van uw geloof, namelijk de zaligheid der zielen, zult wegdragen! Werkelijk, dat schijnt toch niet met het verstand overeen te brengen, iemand lief te hebben, die men niet van aangezicht kent, zich voor tijd en eeuwigheid op iemand te verlaten, die men niet ziet! Volgens onze natuur moet men iemand van aangezicht kennen, zal men hem lief krijgen; trouwens, de natuur, de menselijke rede oordeelt en kiest slechts dat, wat voor ogen is en kan zich niet verlaten, wat zij niet ziet. Maar geheel anders is de geaardheid van het geloof. Ziet men intussen aan wat voor ogen is, hoe wordt men daarmee gedurig teleurgesteld. In al het zichtbare ligt immers niets wat voor altijd bevredigen, wat de leegte in het hart vervullen, wat de ziel redden kan. Daarentegen is er niets zekerders, bestendigers, niets dat meer de

proef kan doorstaan, dan het geloof dat God werkt.

De duivel werpe de Jobs op de mesthoop, juist dáár hoort men de uitroep: “Ik weet, dat mijn Verlosser leeft.” Hij werpe de Abednegó's in de vurige oven, de Daniëls in de leeuwenkuil - juist daar is de liefdegloed machtiger dan de woede van vlammen, juist dáár houdt het geloof de muilen van de leeuwen gesloten. Hij stort de Jona's in de golven, juist voor zodanige afgrond spreekt het geloof het uit: “Ik vrees God!” Ja, zelfs in de buik van het zeedrocht houdt hij vast aan de God des levens en schreeuwt om ontferming. Zien wij op het wonder van het geloof: waar zijn dan de tongen, die de vreugde kunnen uitspreken, waar is dan de ruimte beneden, om het machtige licht van de blijdschap te laten schitteren, dat binnen het hart schijnt! Bestaat er iets wat zo alles aangrijpen, zich toe-eigenen, omvat vasthouden en zo alles wegdragen kan, als het geloof? Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, maar wij weten, dat, als het geopenbaard zal zijn, wij onze grote God en Zaligmaker gelijk zullen wezen, want wij zullen Hem zien gelijk Hij is. Dat wij allen het hoofd omhoog dragen, jubelen en juichen, dat ons het geloof werd gegeven, dat wij mogen vasthouden aan het ‘nochtans!’ van het geloof, dat wij niets behoeven, dan het geloof.

Zie, wat het geloof werkt. Wij hebben Hem lief, Die ons het eerst heeft liefgehad, wij hebben Hem lief en kennen hem niet van aangezicht. Hoe gaat dat toe? Is het niet zo, zoals Paulus betuigt: “Gerechvaardigd zijnde uit het geloof, hebben wij vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus; door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade; in welke wij staan.” En, wij roemen ook in de verdrukking. Verdrukking werkt lijdzaamheid; lijdzaamheid bevinding; bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons is gegeven.”

Zie, dat doet en werkt het geloof, opdat wij ons op Hem verlaten, Die wij niet zien! en zulke wonderen vermag het geloof alléén, want het kent Hem wel, al kent het Hem ook niet naar het vlees, en het weet wel, wie Hij is op Wie het zich verlaat, hoewel het Hem nu niet met lichamelijke ogen ziet.

Of hebt u Hem niet lief, Die onze zonden gedragen en onze krankheden op Zich genomen heeft? Verlaat u zich niet op Hem, aan Wie alle macht gegeven is in de hemel en op de aarde, en Die, nadat Hij de reinigmaking van onze zonden door Zichzelf teweeggebracht heeft, gezeten is aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen? Terwijl wij in het geloof de Heere alzo liefhebben en ons op Hem verlaten, verblijden wij ons tevens over zodanige geloof en verkrijgen de zaligheid van onze zielen. Dat weten wij; en wat vermag daartegen nu al de hitte der verdrukkingen? Waarachtig is deze liefde, waarachtig ook “het zich op Hem verlaten”, en dat geeft blijdschap. Waarachtig is deze blijdschap en zo is het ook waarachtig, dat wij de zaligheid der zielen verkrijgen.

O, als wij op de Heere zien, als wij het bedenken hoe de voor ons onzichtbare Koning Jezus in ons leeft; als wij het ondervinden hoe wij, ondanks zonde, duivel, wereld, nood en dood, met het hart op Hem gezonken zijn; als wij overtuigd worden: dit is de weg, noch links-, noch rechtsaf, juist zó zal ik mijn ziel tot een buit hebben, hier is zaligheid - hoeveel reden hebben wij dan niet, op de mesthoop een koningstroon, in de kuil en in de afgrond de hemel te ontwaren, heilig te lachen over elke verdrukking en ons grotelijks te verblijden, dat het ‘nochtans’ van het geloof de hele macht van de hel zal verslaan; hoeveel reden hebben wij dan niet, om ons reeds bij voorbaat te verblijden over de uitslag van de gehele strijd!

Slechts door het geloof, ja door het geloof alleen en door niets anders dan door het geloof, behalen wij de overwinning. De hele grond, waarop de vijand zodanige voordelige stelling schijnt in te nemen, is een voor onze voeten gebaande weg, door God Zelf gelegd en drooggemaakt. Komt dan vrij achter ons aan, al gij Egyptenaren, al gij duivelen, met de hele menigte van de lieden die hun deel in dit leven hebben en daarbij de hele zwerm van zonden, helse folteringen en de duizenderlei martelingen, om het geloof in ons te verstikken: het

‘nochtans’ van het geloof volhardt, de wateren van de zee keren terug, u verzinkt als lood in geweldige wateren en onze zaligheid is uit het geloof volmaakt, onze zielen zijn verlost, al moeten ook, naar het vlees, wij de verslagenen en gij de overwinnaars zijn!

Geliefden, u die mij nu hoort, mocht u allen, ja al ware het ook nog niet met volle helderheid, iets daarvan zien, wat de apostel Petrus hier zegt, dat evenwel bijna niet onder woorden te brengen is! Ik predik u niet van een wondergeloof, ook niet van een mystieke liefde, maar dit predik ik u, dat, zo u aan het ‘nochtans’ van het geloof vasthoudt, er geen gevaar voor u is. Dat doet u echter niet allen, dat slechts het kleinste deel van u. De meesten van u zitten voor driekwart in de wereld en blijven zitten op hun zonden, blijven vast slapen op hun drossem en de rest geloven zij toch in de grond ook niets. Het vergankelijke stuk goud van de wereld moet goed goud zijn, de bankbiljetten moeten echt, de guldens koninklijk gestempeld zijn; maar wat een hoererij met de wereld bedrijven sommigen u om een stuk goud, om een bankbiljet, om een handvol geld! Wat een streven naar dingen die vergaan en daarin zoekt u uw zekerheid! Wat wordt er nu van de zaligheid der zielen? Och, als er onderzoek wordt gedaan, dan verschuilt men achter de bomen: ‘Men is nog zo ver niet, men heeft te veel zonden, men kan geloven.’ Geen wonder dat men niet geloven kan, als men met een verdeeld zijn weg bewandelt, als men zijn zonden aan de hand houdt, en in zijn dood, in dienst van de ijdelheid, de wereld en wat voor ogen is, blijft aanhangen!

Hoort en verstaat dan nu allen: u weet het, dat God ook laat komen wat Hij zegt, dat Zijn Woord zeker is en men zich erop verlaten kan. Laat daarom uw zielen niet langer ophouden, maar komt tot Hem, arm, ellendig, met schuld beladen, verdoemenis-waardig, doch als zulke mensen, die met de wereld en met de dienst der zonde gebroken hebben; komt tot de geopende Fontein tegen de zonde en te de onreinheid; grijpt met de hand van de ziel de hoornen van het altaar der verzoening; grijpt het ‘nochtans’ van het geloof; - en er kome dan ook tegenop wat er wil, laat u het einddoel niet ontrukken!

Verlies het doel niet uit het oog, u, kinderen van God de Allerhoogste van Hem Die hemel en aarde gemaakt heeft, Die woord en trouwe houdt in eeuwigheid. U hebt gehoord, waartoe het geloof aangevochten moet zijn; u hebt gehoord, wie het geloof bezit, wat u in het geloof verkrijgen zult. U hebt gevoeld en in het binnenste van het hart daarvan ook de onuitsprekelijke en heerlijke vreugde ondervonden - zo blijft dan daarbij, blijft staren op het einde van ons geloof. Opdat u onwrikbaar vasthoudt aan het ‘nochtans’ van het geloof. Koning Jezus zal Zich weldra openbaren. In Zijn verschijning maakt Hij ook de laatste vijand teniet. En wij, wij ontvangen dit getuigenis: “Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen.” En: “Zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe.” En: “Zij heb hun lange klederen gewassen en wit gemaakt in het bloed des Lams.” Daarom zijn ze voor de troon van God en dienen Hem dag en nacht; en de Heere God zal alle tranen afwissen van de ogen der Zijnen, die om de gerechtigheid en waarheid lijdten. Amen.

5^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 10 - 12

Gehouden op 24 augustus 1851

Gezongen: Gezang 81:8-10;

Psalm 19:4;

Psalm 17:4

Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u geschied; onderzoekende, op welke of hoedanige tijd Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende. Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden; deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben, door de Heilige Geest, Die van de hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien.

Wie er kennis van heeft, op welke wijze de dingen hier beneden tot hun volkomenheid gebracht worden, heeft zeker nog nooit een werkmeester of kunstenaar verdacht, dat hij een beeld, een vaas of enig ander kunstwerk zou bederven, omdat hij daaraan zolang beitel, klopt, hakt, schaaft, graveert of schildert, voordat hij het voltooid heeft. En niemand, die enige kennis van zaken bezit, heeft ooit aan werkmeester in goud gevraagd, waarom hij het goud in de smeltkroes werpt, vuur aanzet, daarbij neerzit en het goud smelt. Al zou iemand hem dit willen beletten dan zou hij ten antwoord krijgen: 'dwaas, wilt u ongezuiverd goud, er is immers geen ander middel om het goud te beproeven, dan het vuur!'

Dit onderwijs hebben wij omtrent de dingen die vergaan, en wij verliezen daarbij het geduld niet. Zo weten wij ook, dat elke zijden draad, hoe teer en dun die ook moge zijn niettegenstaande het zijde is, een slag krijgt, om met vele andere draden, die dezelfde slagen hebben ondergaan, één stof uit te maken. Zo moet het ene hard geslagen, het andere geheel doorgloeid, weer iets anders uit alles waar het aan vast is en waarmee het als ineengegroeid is, met sterke hand uitgezaagd, uitgebeitel, van al het overtollige ontdaan worden, zal het proefhoudend, beproefd, volmaakt en bovenal geschikt zijn waarvoor het bedoeld is. Op deze wijze gaat men in de wereld te werk met dingen, die toch moeten vergaan. Daarom moet het ons maar niet bevreemden, dat de hemelse Werkmeester niet anders met ons te werk gaat.

Laten wij Zijn liefde, trouw en goedertierenheid maar niet verdenken, als Hij ons in de smeltkroes werpt, als Hij ons voor een poos in de gloed en in de hitte van allerlei tegenspoeden laat liggen! Wij hebben gehoord, dat ons geloof beproefd moet worden, opdat het bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus. Wij hebben gehoord, hoe een geloof dat zó beproefd wordt, reeds hier de wonderbaarste uitwerking heeft. Of is dat niet een wonderbare werking van het geloof, dat het in de gelovigen een liefde ontsteekt, die vele wateren niet uitblussen, ja de rivieren niet verdrinken kunnen; een liefde die zodanig is, dat al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, dit goed niet tegen die liefde op zou wegen?

En deze liefde kent de Liefste in het geheel niet van aangezicht! Laat men de gelovigen de keus tussen de gehele wereld, ja het eigen leven en deze liefde, dan aarzelt die liefde niet met haar beslissing. En wat een wonderbare werking van het geloof, dat het in de gelovigen een vertrouwen verwekt, waarin zij juist dan vast staan, wanneer de nacht, wanneer donkerheid en wolken hen omgeven; waarin zij vast staan juist in ogenblikken, wanneer zij niets gewaarworden van Hem, op Wie zij vertrouwen; wanneer zij alles eraan geven, alles laten varen, alleen Hem, de Onzienlijke niet, maar zich aan Hem vasthouden alsof Hij in Zijn hele

macht en algenoegzaamheid gezien werd.

Indien het geloof, terwijl het beproefd wordt, zulke wonderbare dingen werkt, dan hebben wij, als wij zodanig geloof hebben, ook de zekerheid, dat wij niet te gronde zullen gaan, al bevinden wij ons in de smeltkroes van de ellende, maar dat wij juist zó en op geen andere wijze verkrijgen zullen *het einde van ons geloof, namelijk de zaligheid der zielen*.

Wij willen u in deze ure bewijzen, dat wij in het geloof, ondanks alle tegenspraak van duivel en wereld, zeker zijn van deze zaligheid en ontlenen het bewijs daaraan, vanwaar het alleen genomen kan worden; als getuigen daarvoor zullen wij hen doen optreden, voor wie alle tegenspraak van twijfel en ongelooft een einde heeft, namelijk profeten, apostelen, de Heilige Geest, ja zelfs engelen.

De apostel Petrus schrijft: *“Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u geschied: onderzoekende op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en tevoren getuigde het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende. Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door de Heilige Geest, Die van de hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien.”* Of, anders vertaald: “Naar welke zaligheid hebben gezocht en ondervraagd, de profeten, die van de toekomstige genade aan u geprofeteerd hebben, die onderzochten op welke en hoedanige tijd de Geest van Christus duidde, Die in hen was, doordat Hij hun vooraf getuigde het op Christus komende (voor Christus bestemde) lijden en de heerlijkheid daarna. Aan wie het geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons dienden niet de dingen, die u nu verkondigd zijn door hen, en zo u het Evangelie verkondigd hebben in Heilige Geest, door de hemel gezonden, welke dingen ook de engelen begerig zijn te doorzien” Terwijl u naar deze apostolische woorden luistert, leg ik u, die gelooft, vragen voor:

- Allereerst deze: Als u het profetisch Woord opslaat, ziet u dan niet over de genade, die voor ons beschikt werd en die wij belijden, door hen geprofeteerd werd?
- Ten tweede: Terwijl zij van deze genade profeteerden, hebben zij het daa niet bewezen, dat de zaligheid van onze zielen ongetwijfeld daaraan verbonden was?
- Ten derde: Waren zij van deze zaligheid niet zo verzekerd, dat hun openbaring het onderwerp van hun onderzoeken is geweest?
- Ten vierde: Treft men het niet overal bij hen aan, dat zij daarnaar onderzoek hebben gedaan, welke of hoedanige tijd de Geest van Christus, Die in hen was bedoelde, wanneer deze Geest hun ontdekte al het lijden, dat voor Christus bestemd was, en de ene heerlijkheid voor, de andere na, die op dit lijden zou volgen?
- Ten vijfde: Vindt u het niet in de profeten, dat het hen ontdekt is, dat zij deze zaligheid niet alleen voor zichzelf spraken, niet alleen voor zichzelf daarnaar onderzoek gedaan hebben, maar dat dit alles op de tijd zag, die wij nu beleven?
- Ten zesde: Hebben de apostelen ons niet het getuigenis gebracht, dat naar luid van het profetische Woord de vervulling, de tijd van de genade, de dag der zaligheid over ons is aangebroken?
- Ten zevende: Werd niet de Heilige Geest van de hemel gezonden om dit apostolisch getuigenis te bekrachtigen?
- Ten achtste: Houden zelfs engelen zich daarmee bezig?

Aanvechting leert acht geven op het Woord. Dit namelijk is de aanvechting waarmee de gelovigen te kampen hebben: ‘Of zij de zaligheid van hun zielen inderdaad zullen verkrijgen in zulke wegen, die veeleer tot hun verderf bereid schijnen te zijn? Alles wat leven uit God

heeft, is nooit zeker in zichzelf, maar heeft voortdurend behoefte aan zekerheid daarvan, dat het leven, dat hij heeft, uit God is, dat het door de dood niet verslonden zal worden, dat het in een eeuwig samenzijn met de Heere zal overgaan, wanneer het tijdelijke zal hebben opgehouden. En zo worden de gelovigen, om verzekerd te worden van het eeuwige leven, om van de zaligheid zeker te zijn, in de profetische Schrift ingeleid. Het eerste en voornaamst wat zij in deze Schrift zoeken, is Christus, de Hoop van hun heerlijkheid. In hun ogen zijn zij zelf van geen enkele betekenis en hun lijden, dat hen door vlees en bloed, door duivel en wereld wordt aangedaan, heeft in hun ogen ook niet veel te betekenen. Zij zoeken hun lijdende Immanuël en Zijn verhoging en verheerlijking na dat lijden. Hebben zij Die gevonden, dano worden zij met Hem door de Geest van het geloof zó verenigd, dat Zijn smarten hun smarten worden en zien zij hoe Hij door de lijdensweg tot de heerlijkheid geraakt is en hoe Hij, juist na zulk lijden verhoogd wordt aan de rechterhand van de Vader. Dan weten zij, dat het hun met Hem gelukken zal, of liever, zij zijn verheugd, dat het de Heere gelukt is en dat Zijn vijanden tot een voetbank Zijner voeten worden gezet.

Van dit lijden nu en van deze heerlijkheid horen zij de profeten profeteren. Ik denk hier in het bijzonder aan David en zijn tweeëntwintigste psalm. Terwijl zij van zulk lijden en van zodanige daaropvolgende heerlijkheid lezen, is het hun een behoefte te weten, dat de Geest van Christus in de profeten was en dat de Geest van Christus dit aan de profeten heeft geopenbaard; daarom horen zij het graag uit de mond van David: "David, de zoon van Isai, zegt, en de man, die hoog is opgericht, de gezalfde van Jacobs God, en liefelijk in psalmen van Israël, zegt: De Geest des HEEREN heeft door mij gesproken, en Zijn rede is op mijn tong geweest." Dat is het, wat de apostel Petrus schrijft: "De Geest van Christus, Die in de profeten was, getuigde tevoren het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheden (waardigheden) daarna:

Terwijl de gelovigen hun gekruisigde en verheerlijkte Immanuël in de profetische Schrift zoeken en vinden, verkrijgen zij evenwel daaruit niet zozeer troost tegen elk lijden, als wel de zekerheid van hun zaligheid, van de vergeving van hun zonden en van het eeuwige leven in Hem. Terwijl zij dat alles hebben gevonden, vinden zij ook allerlei troosten van de zaligheid tegen hun zonden en tegen al hun tegenpartijders en zien hoe juist de weg van lijden en verdrukkingen de weg van Christus is, die naar de zaligheid der zielen leidt.

De gelovigen hebben in de gehele wereld slechts één houvast, en dat is: de lijdende en verheerlijkte Immanuël. Zij zien de genade van God en hun zaligheid in Zijn geboorte, lijden, dood en begraven-woorden, in Zijn opstanding, hemelvaart en in Zijn zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogste hemelen; zij zien deze genade van God voor hen bereid en bestemd, deze zaligheid (die daaruit voor hen zeker geworden is) overal in de profetische Schrift voorzeggd, zoals ook Petrus schrijft: "De profeten hebben van de genade aan u, dat is, van de voor u bestemde genade, geprofeteerd. Hoe meer zij echter zulke voorzeggingen bij de profeten overwegen, des te meer wordt het hen duidelijk, dat juist zij de weg van Christus gaan, wanneer zij door het jammerdal gaan en zo stellen zij zich deze profetische voorzeggingen tot evenzoveel bronnen. Zij zien juist in het jammerdal de vervulling van alles wat de profeten hebben voorzeggd en ontvangen uit die Schriften rijke troost, omdat zij daarin de zaligheid zien, die met deze vervulling, die zij in het geloof bezitten, verbonden is en die bereid is om geopenbaard te worden, opdat zij die ten volle mogen genieten. En dan gedenken zij aan het woord van de Heere Jezus: "Zalig zijn uw ogen, omdat zij zien, en uw oren, omdat zij horen. Want voorwaar zeg Ik u, dat vele profeten en rechtvaardigen hebben begeerd zien de dingen, die gij ziet, en hebben ze niet gezien; en te horen de dingen, die gij hoort, en hebben ze niet gehoord."

De zaligheid van de gelovigen is tweevoudig verzekerd, allereerst in het lijden en sterven van Christus en voorts in Zijn overwinning. In Zijn lijden en sterven zien zij de vergeving van hun zonden, in Zijn verhoging en in Zijn overwinning gerechtigheid en hun overwinning. Zo

worden zij dan gesterkt, om op de weg van geloof en lijden te blijven in Christus en getroost, dat zij in Christus op die weg tot de volkomen verlossing én tot de zaligheid komen. Ja, deze zaligheid straalt hen juist tegemoet in de weg van verdrukkingen, smart en het in allerlei wijze gedood-worden met Christus. Zij zien, dat de strijd juist zó gestreden moet worden, alleen zo en niet anders staat hun de overwinning te wachten! Daarom is het hen troostvol bij Jesaja te lezen: “Ziet, Mijn Knecht zal verstandelijk handelen; Hij zal verhoogd en verheven, ja zeer hoog worden. Gelijk als velen zich over u onzet hebben, alzo verdorven was Zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante, meer dan van andere mensenkinderen; *alzo* zal Hij vele heidenen besprengen, ja de koningen zullen hun mond over Hem toehouden.”

De zaligheid, die in dit woord “alzo” opgesloten ligt, heeft alle profeten bezig gehouden en is het middelpunt waarom heen zij zich allen bewegen. Zij vinden daarin de zaligheid, dat Christus volhardende blijft in het Woord van de Vader, dat Hij dit Woord en wat daarin toegezegd is, gelooft ondanks alle tegenspoed en alzó overwinning behaalt over duivel, dood en wereld. In deze overwinning zien zij zaligheid, de zaligheid van de gehele gemeente. Dat wordt zo gauw niet geloof spoedig niet doorzien. Wij zien bij de profeten in hun lijden een worstelen, een zoeken en opsporen, om in het volle licht van deze zaligheid met hun harten te dringen en de werkelijkheid van de vervulling daarvan te ondervinden.

Eva zei daarom reeds: “Ik heb een man van de Heere verkregen!” (Luthervertaling: “Ik heb de man, de Heere”) toen zij Kain baarde.

Noachs ouders zeiden insgelijks: Deze ons troosten over ons werk, en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk dat de Heere vervloekt heeft!”

Abraham verlangde zeer de dag des Heeren te zien.

Jakob riep op zijn sterfbed: “Op Uw zaligheid wacht ik!” nadat hij voorzegd had wat de stam van Dan in later tijd zou uitrichten.

Wat een worstelen bij Mozes om de heerlijkheid des Heeren te zien; en hoe was hij te moede, toen hij nog maar alleen de achterste delen van de Heere gezien had; en hoe glinsterde zijn aangezicht, toen hij op de berg deze zaligheid in een beeld had aanschouwd!

Hoe was David vervuld van wat hij opgespoord en gevonden had, toen hij uitriep: “Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten!”

Hoe dikwijls staat er in de psalmen: “Och dat Israëls verlossing uit Sion kwame! Als de Heere de gevangenen Zijns volks zal doen wederkeren, dan zal zich Jakob verheugen, Israël zal verblijd zijn.”

Wat zagen de profeten? Een Spruit; zoals wij lezen in Jesaja 11 en Zacharia 6, - hoe graag hadden zij de Boom gezien! Hoe zochten zij het op, hoe speurden zij het na, wat zij van hun vaders gehoord hadden aangaande het vrouwenzaad, dat de kop van de slang zou vermorzelen, zowel in de Wet, als in de gebeurtenissen en tekenen van de tijd; en wanneer dan toch eindelijk de dag zou aanbreken, en waaraan deze grote en wonderbare dag des Heeren herkend zou kunnen worden. Zo vlijtig zoekt niemand het verlorene op, zo onvermoeid graaft niemand naar een schat die hij in de akker weet verborgen te zijn, dan zij het opgezocht en nagespeurd hebben, op welke en hoedanige tijd, de Geest van Christus, Die in hen was, duidde, - dat de Held van Edom komen zou, met rood besprenkelde klederen van Bozra, en aanbrengen de dag der wraak, het jaar Zijner verlossen” - de Held, Die in waarheid betuigen zou: “Ik kom, om Uw welbehagen te doen, o Mijn God”! Door Wie de offeranden van Mozes en alle brandoffers tenietgedaan zouden worden. Die het juk hunner schouders zou verbreken, de vijandschap in geboden en inzettingen zou wegnemen. Die de “draak, die in de zee is, zou doden, en met Zijn hard, en groot en sterk zwaard bezoeken zou de Leviathan.” “Die Zijn ziel tot een schuldoffer zou stellen en zo zaad zien”, en volgens een eeuwige ordening Koning en Priester zou zijn op Zijn troon, en leiden de raad des vredes.

Hoe groot is zodanige zaligheid, waarvan al de profeten de dag en tijd van de vervulling

zodanig opzochten en naspeurden, dat, wanneer zij die door openbaring van de Geest van Christus slechts enigermate op het spoor kwamen, zij juichend uitriepen: “Hij komt, Hij komt!”

Het is hen intussen geopenbaard, dat zij met hun profeteren niet zichzelf, maar ons dienden; en toch hebben zij daaraan ook voor zichzelf vastgehouden. “Zij hebben de belofte van verre gezien, en zich daarover verheugd.” Het is hun geopenbaard, dat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden. Van dat wat apostel in onze tekst zegt, hebben wij een uitmuntend bewijs bij de profeet Daniël hoofdstuk 9:22-25 en hoofdstuk 12:9-12.

Dat ik het voor de duidelijkheid herhale: Daarin hebben de profeten de zaligheid gezien, dat Christus lijden moest, een Lijdende zou zijn, en alzo een Eersteling zou zijn der opstanding; en alzo tot Zijn heerlijkheid zou ingaan. En hiervan geven al de profeten getuigenis, dat een iegelijk die in Zijn Naam gelooft, zalig wordt. Zoals de profeet Habakuk betuigt: “De rechtvaardige zal door zijn geloof leven.” Zodat wij uit genade verlost zijn door het geloof, zonder werken der Wet. Dat hebben wij te geloven, dat wij door de genade van Jezus Christus zullen zalig worden op dezelfde wijze als ook de profeten; dat God onze harten reinigt door het geloof dat het bloed van Jezus Christus de Zoon van God - en niet het bloed van stieren en bokken, - ons reinigt van alle zonden; dat God alzo de goddeloze rechtvaardigt hem de gerechtigheid toerekent zonder offer, zonder werk, zoals ook David leert in Psalm 32, Psalm 50 en 51, en ook Jesaja in hoofdstuk 53, en Mozes, als hij van Abraham schrijft: “Abraham geloofde God, en Hij rekende het hem tot gerechtigheid.”

Thans beleven wij de dag van deze zaligheid, de tijd van de vervulling. Al de dingen van onze zaligheid, waarvan de profeten getuigd hebben, staan vervuld vóór ons. Daarom schrijft de apostel: “Die u nu aangediend zijn bij degenen, u de goede boodschap verkondigd hebben.” Zoals hij ook op een andere plaats getuigt: “En ook al de profeten, van Samuel aan, en die daarna gevolgd zijn, zo velen als er hebben gesproken, die hebben ook deze dagen te voren verkondigd.”

De apostel spreekt in onze tekst niet van zichzelf, omdat andere apostelen reeds aan hen aan wie hij schreef, verkondigd hadden. Zo hebben wij dan de apostolische verkondiging tot een bewijs, dat wij van de zaligheid zeker zijn, wanneer wij bij het geloof volharden en dat deze ons niet zal ontgaan, omdat wij om dat geloof veel te lijden hebben. Leggen *profeten* het voor, dat wij met de belijdenis van de genoegzaamheid van het eeuwige offer van Christus zullen volstaan, men zou nog kunnen twijfelen aan de uitkomst.

Thans hebben wij echter van *de apostelen* de verkondiging: dat dit offer aan God gebracht is, dat het voor God geldig is, dat Christus dood, duivel en wereld overwonnen, aan Zijn kruis tenietgedaan heeft en Zelf op het hout onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft en van ons weggenomen heeft; dat Hij tot onze rechtvaardigmaking opgewekt is; dat Hij ons plaats in de hemel bereidt, bij de Vader onze Voorspraak is, als Middelaar altijd voor ons bidt en Heere over alle dingen is; dat wij dus in Hem de overwinning behalen, de zaligheid beërven zullen, als wij geloof behouden en ons over de hitte van de verdrukking, die over ons komt, niet laten verwonderen, maar bij de genade blijven, tegenover alle aanvechting van het ‘doe dat’ van de wereld en van de in ons wonende zonde en alzo standvastig blijven. De profeten zeggen het ons, dat zo de zaak van onze zaligheid vaststaat in Hem, zij profeteren allerlei heerlijkheid van de lijdende en strijdende gemeente. “Zó zal het komen”, zeggen zij overal. De apostelen zeggen het ons: Alles is gereed, wij verkondigen u vrijheid, een grote vreugde; wij verkondigen u de vrede te midden van de strijd, de overwinning gedurende de veldslag, want het Lam heeft overwonnen, in Hem bent u nu van de overwinning, van de zaligheid zeker. U, u die gelooft, die in het geloof volhardt, behoort deze zaligheid, en het heil, het eeuwige

leven!

En dit deden en doen de apostelen niet uit zichzelf, *maar in Heilige Geest, Die van de hemel gezonden is verkondigden en verkondigen zij ons deze dingen*; zoals ook de profeet Joël voorzegt heeft. Want nadat God naar Zijn bepaalde raad en voorkennis, de Vorst Messias heeft laten nemen en aan het kruis hechten, heeft Hij Hem opgewekt, de beloofde Geest aan Hem gegeven en deze Geest van de hemel gezonden en uitgestort op Zijn discipelen en op alle vlees. In deze Geest hebben zij ons de vervulling verkondigd, de verkregen zaligheid gepredikt en zijn wij zó daarin bevestigd en daarvan verzekerd door daden, werkingen en genadebedelingen van deze Geest, waarmee Hij machtig is, een ieder die gelooft te bedelen naar Zijn wil. En deze Geest getuigt in ons, dat Geest de waarheid is, opdat wij door Gods genade zouden proeven en smaken de zekerheid van de genade aan ons bewezen, de zekerheid van onze zaligheid en volharding bij het geloof, ondanks alle tegenstand en niettegenstaande de hitte van de aanvechtingen.

En o, hoe zeker, hoe heerlijk zijn de dingen van onze zaligheid, die ons door God in Christus bereid zijn! De gemeente heeft de veelvuldige wijsheid van God aan de overheden en de machten in de hemel bekend moeten maken, betuigt Paulus in Efeze 3:10. De tijd waarin dit bekend is gemaakt, beleven wij; en de menigvuldige wijsheid van God verheerlijkt zich in de gemeente juist dáárin, dat Hij haar met Christus laat lijden, opdat zij ook met Hem verheerlijkt worde; juist daarin, dat zij alleen maar op de weg van geloof en van lijden geleid wordt, om het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te worden en in en met Hem tot eeuwige eer te komen. Dringt met uw geloof door de wolken heen de hemel in; waarmee denkt u dat de duizendmaal duizend zalige engelen die voor de troon staan zich bezighouden?

Zij, die in Bethlehems velden zongen: “Ere zij God in de hoogste hemelen!” Die uitriepen: “Wij verkondigen u grote blijdschap, u is heden de Zaligmaker geboren is.” Zij, die de Heere dienden in de woestijn; zij, die in de dagen Zijns vleses over Hem op- en afgingen; zij, die Hem sterkten in Gethsemané; zij, die de steen van het graf afwentelden bij Zijn opstanding en juichend uitriepen: “Hij is opgestaan! Zij die bij Zijn hemelvaart met Hem opvoeren, met gejuich en bazuingeschal en tot de discipelen zeiden: “Hij zal also komen, gelijkewijs gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren?” O, zij zijn begerig om vooroverbukkend in te zien in deze dingen van onze zaligheid! Van deze waarheid gaf de Heere ons een beeld, toen Hij Cherubim op het verzoendeksel liet maken, die vooroverbukkende, naar hartelust zich verlustigden in de beschouwing van het verzoendeksel en van de ark des verbonds en alleen vreugde stelden in het verheerlijken van God en hun Koning Christus, wegens Zijn liefde voor verlorenen.

Engelen zijn begerig in te zien in Christus' lijden en overwinning, in het lijden van de gemeente met Hem en de overwinning in Hem. Zij staan verbaasd en het is voor hen een diepte en een afgrond, waarin zij zich met hun blikken niet geheel durven te wagen, wanneer zij hier beneden in de gemeente de luister in de uitwerking van Thabor en Golgotha zien; wanneer zij hier beneden het Lam Dat geslacht is, met Zijn door Zijn bloed gekochten; wanneer zij de goede zien, de heerlijke, hoewel bange strijd van het Lam en van de Zijnen achter Hem aan, met het dier uit de afgrond; wanneer zij de wonderen aanschouwen van een algehele zwakheid, die onoverwinnelijke macht overwint door het houden aan het woord, dat zich, hoewel bezwijkende, overwinnend betoont. Zij verwonderen en aanbidden, wanneer zij de gekochten des Heeren door zonde, dood, en wereld en allerlei pijn en marteling, door graf en verderf overweldigd zien, en Eén in hen, Die de liefde en het geloof in hen onderhoudt, waardoor zij juist de overweldiging overweldigen en te schande maken.

Mijn geliefden! Wilt u zekerheid van de zaligheid, wanneer u in het geloof volhardt; zekerheid van de zaligheid, als u alleen gelooft, hoewel u niets ziet; zekerheid van de

zaligheid, als u in de genade blijft en u houdt aan het Woord der belofte, u houdt aan Christus Jezus met geheel het voornemen van het hart, al raast en tiert daartegen wat wil en al dreigt de ondergang en omkomen ook nog zo zeer? Wilt u zekerheid, dat deze dingen, die u zijn gegeven te geloven, waarachtig zijn, dat zij u toebehoren, dat zij er zijn, dat zij er voor u zijn, dat het ten einde goed zal zijn; zekerheid, dat u de u beloofde zaligheid na dit leven beërven zult?

Sla het profetische Woord op; zie, alle profeten waren vervuld van de genade, die voor u bestemd werd en zij werden niet moede te vertroosten met een zaligheid, met een heil, dat zij uit de verte begroetten, nadat zij die onder veel strijd van lijden, door de Geest van Christus op het spoor gekomen waren! Hoort, de apostelen verkondigen het ons en hebben het verkondigd: U, u is deze zaligmakende genade verschenen, u bent Gods kinderen door het geloof in Christus Jezus, u bent erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus!

Merkt het op, dat zij deze dingen verkondigd hebben in betuiging van de Heilige Geest, Die van de hemel is gezonden; merkt het op, *dat deze Geest met uw geest getuigt, dat u kinderen Gods bent*. Bedenkt, waarmee de troongeesten in de hemel zich bezig houden. En dan vraag ik u: Kan iemand van ons beschaamd uitkomen met het 'nochtans' van het geloof? O, even zo zeker zal ons naar ons geloof, dat beproefd wordt, geschieden, als al de bovengenoemde getuigen borgen daarvoor zijn. Men zij slechts geheel verloren en hebbe van God de vaste wil ontvangen om de banier van het geloof niet af te geven, veel liever zich door de vijand temeer te laten houwen en dan toch zo nog opwaarts te zien naar de opstanding! Daarvan zingt een dichter zo mooi, zo waar:

*Verlorenheid! uit uwen duist'ren poel
Zijn duizend heiligen reeds opgestegen;
Hoe schitt'ren zij, ver boven 't aards gewoel,
In vrede aan 't Vaderharte neergelegen!
Wie Liefde vastklemt, schoon den dood ten doel,
Heeft de allerschoonste zegepraal verkregen:
In levenskracht verandert dan de dood,
Stikdonk're nacht in 't heerlijkst morgenrood.*

Amen!

6^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 13 en 14a

Gehouden op 31 augustus 1851

Gezongen: Gezang 83:16, 17;

Gezang 3:2, 3;

Psalm 16:6

Ik moet in dit morgenuur zeer bijzonder uw onverdeelde aandacht inroepen, mijn geliefden, omdat ik woorden zal behandelen, waarvan aan de opvolging een eeuwig leven afhangt. Zo schrijft de apostel:

Daarom opschortende de lenden uws verstands, en nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus als gehoorzame kinderen.

Naar het Grieks luiden de woorden als volgt: “*Daarom, omgord aan de lenden van uw verstand, nuchteren handelend, hebt volkomen gehoopt op de genade, die u gebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus, als kinderen van de gehoorzaamheid.*”

Ik zal deze woorden eerst uitleggen en vermelden hoe men ze in het leven heeft op te volgen en daarna iets tot toepassing zeggen.

Het apostolische “daarom” of “derhalve” sluit zich in alles aan, op wat de apostel tevoren geschreven heeft; alsof hij zeggen wilde: Omdat u geen dode, maar levende hoop hebt op het erfdeel van de eeuwige zaligheid, dat dit erfdeel voor u in de hemelen bewaard wordt en uzelf in de kracht van God door het geloof voor dit erfdeel bewaard wordt; omdat dit erfdeel weldra door u in ontvangst genoten zal worden, hoewel u voor een tijd veel te lijden hebt, wat toch alleen geschiedt opdat uw geloof beproefd zij op de dag van Christus; omdat uzelf weet, welke liefde, welk vertrouwen dit geloof te midden van het lijden in u gewerkt heeft; dat u de hemelse vreugde reeds bij aanvang ondervindt en de zaligheid van zielen verkrijgt; omdat u eindelijk zulke waarborgen voor de zekerheid van zaligheid hebt, zoals: de profetische voorzeggingen, de apostolische verkondiging, de Heilige Geest, Die in de profeten was en thans van de hemel is gezonden en de engelen, die begerig zijn in de dingen van uw zekere verlossing in te zien: — daarom ***hebt volkomen gehoopt op deze zaligheid!***

De Apostel geeft ons te kennen, wat er toe behoort om volkomen op de zaligheid te hopen: “Wij moeten opgeschort of gegord zijn aan de lenden.” Een zinnebeeldige spreekwijze, aan de zeden en gewoonten der Oosterlingen ontleend, welke een gordel om de lenden dragen om daarmee hunne lange kleren op te schorten en op te binden, ten einde zij des te spoediger kunnen voortkomen, voornamelijk opdat zij hun lange kleren schoon houden als zij door het slijk moeten gaan, kortom om alles te vermijden, wat hunnen gang zou kunnen belemmeren.

De apostel schrijft dit hier echter van *de lenden van ons verstand*. Dit woord “verstand” komt, behalve op deze plaats, nog viermaal in de apostolische Schriften voor: Kolossensen 1:21: “Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend.” Efeze 1:18: “Opdat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve verlichte ogen uws verstands, opdat gij moogt weten, welke zij de hoop van Zijn roeping.” Hebreëen 8:10: “Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven”; zo ook Hebreëen 10:16: “Ik zal Mijn wetten geven in hun harten, en Ik zal die inschrijven in hun verstanden.” En 1 Joh. 5:20: “Doch wij weten, dat de Zone Gods gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarachtige kennen.” De apostel wil dus te verstaan geven, dat,

omdat de eeuwige zaligheid zo zeker is, wij met het verstand hetzelfde te doen hebben, wat mensen, die voorwaarts willen, met hun klederen doen: dat wij namelijk om het verstand de gordel van de eenvoudigheid van het geloof zouden aandoen, opdat het verstand niet door allerlei gedachten en overleggingen, die geen nut aanbrengen, daar zij niet deugen, bedorven of vastgehouden worde en wij zo in onze hoop niet worden opgehouden, maar in deze hoop een vrijmoedige toegang tot God hebben.

Wij moeten daarbij **“nuchteren zijn en nuchteren handelen.”** Dat is opnieuw beeldspraak; de man die zich met teveel spijs of drank, voornamelijk met wijn bezwaard heeft, zal ook het verstand bezwaard hebben en niet goed vooruit komen. De apostel bedoelt dat wij bedachtzaam moeten zijn, zodat wij al die verkeerde gedachten van ons wegdoen, die de duivel inwerpt, vlees en bloed ingeven en de mensen, van wie hun deel in dit leven is, bij ons ingang willen doen vinden.

De eeuwige zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden, noemt hij “genade; want zij sluit alles in zich wat wij van genade kunnen denken en is zoveel temeer een genade, omdat wij tot aan onze laatste ademtucht haar niet verdiend, maar wel telkens zullen verbeurd hebben. De apostel Paulus noemt deze genade “de kroon der gerechtigheid, welke de rechtvaardige Rechter hem geven zou.” De apostel Jakobus noemt haar “de kroon des levens.”

De apostel zegt, **dat deze genade ons toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.**

Sommigen vertalen: die ons aangeboden wordt in de openbaring van Jezus Christus. Zij verstaan onder genade, de begenadiging en wat de begenadiging in zich sluit, en leggen het zó uit, dat die ons aangeboden of door God ons voorgehouden wordt en wij die deelachtig worden zodra wij haar in het geloof aannemen. De openbaring van Jezus Christus is volgens hen de openbaring van Zijn Naam, van Zijn heilverdiensten, door de prediking van het Evangelie. Maar wij moeten de woorden “openbaring van Jezus Christus” verstaan zoals in vers 7; zij is de verschijning van onze grote God en Zaligmaker ten laatste dage en heet openbaring, omdat Jezus Christus, Die wij, hoewel Hem van aangezicht volstrekt niet kenner liefhebben, ons alsdan openbaar zal worden. Dan zal ons deze genade, waarop wij volkomen mogen hopen, de kroon des levens, het loon na de lijdensstrijd, volle genot van de eeuwige heerlijkheid, worden aangebracht. Dat is, dan zal ons geschonken worden, tot ons komen, - want wij brengen haar niet mee als wij Heere tegemoetkomen, - maar Hij brengt haar mee, als Hij komt om ons tot Zich nemen, opdat wij zijn waar Hij is.

Op deze genade mogen wij “hopen.” Dat is, haar lankmoedig en geduldig afwachten, met het vertrouwen van het hart dat zij eindelijk komen zal, al blijft zij lang uit. Zoals de apostel Paulus schrijft in Galaten 5:5: “Wij verwachten door Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid.”

Wij mogen “volkomen” op deze genade hopen, dat is, al onze zinnen en gedachten daaraan hechten en wel tot aan het einde.

En dat als “gehoorzame kinderen”, dat is, als kinderen die gespeend zijn en niet van de moeder het voedsel verwachten. Of, als zij, die daartoe geboren zijn, opdat zij naar de stem van de trouwe Herder luisteren, Die zegt: Dit is de weg; noch rechter- noch ter linkerhand!; als zij, die alleen oren hebben voor de belofte van Hem, uit Wiens volheid wij ontvangen hebben genade voor genade. Die toeroept: *Ziet, Ik kom haastig.*

Dat is de uitleg van de woorden. Nu zal ik vermelden, hoe deze in het leven opgevolgd worden.

Deze woorden komen tot mensen, die in een zeer treurige toestand verkeren. Mensen, die wel naar de voorkennis van God uitverkoren zijn in de heiligmaking des Geestes, tot

gehoorzaamheid en besprenging van het bloed van Jezus Christus en wedergeboren tot een levende hoop, die alzo ten eeuwige leven verordineerd zijn. Voor wie de eeuwige heerlijkheid bereid is, maar die van dit alles niets kunnen vasthouden. Zij hebben noch ogen, noch oren voor deze woorden, want zij zijn temeer gedrukt door allerlei aanvechting van buiten en van binnen, dat naar - spreken of naar de gedachten des harten te oordelen, - er voor hen niet veel, of in geheel niets te hopen is.

Óf, deze woorden treffen zodanige mensen aan, die uit God geboren zijn, maar van wie de toestand hoogst bedenkelijk is en met wie het spoedig gedaan zal zijn, indien deze woorden hen niet verlevendigen. Duivel, wereld en zonden hebben hen wankelmoedig gemaakt, hen met list van de weg afgeleid en in de kuil geworpen. Door allerlei tegenspoed mismoedig gemaakt, hebben zij aan het ongeloof toegegeven, zijn begonnen naar het vlees te wandelen en het hart is hun ontzonken.

Óf, deze woorden treffen zulke mensen aan, die, hoewel uit God geboren, zich moedwillig in allerlei verkeerde dingen hebben ingewerkt, zodat het nutteloos en tevergeefs schijnt, dat zij nog iets zouden hopen; in het algemeen dus zij, bij wie doorgaans die gedachte bovendrijft: "Al deze dingen zijn tegen mij, wat zou ik nog hopen?" En die nog maar één stoot nodig hadden, en het is gedaan met hun leven, indien zij niet in de kracht van God bewaard werden door een geloof, dat zich in een 'ach en wee', in zuchten en klagen of in een voortdurende onrust van het hart openbaart. Maar al is de toestand ook nog zo hopeloos, is men uit God, dan heeft God, als de nood op het hoogst geklommen is, een woord gereed en Hij trekt naar het Woord toe. En door de Geest der genade worden deze of dergelijke woorden in het ontmoedigde hart ingeworpen, en wat de woorden betuigen, is leven in het hart, en het hart is in die woorden in de hemel overgebracht; en dan luidt het apostolische "daarom" alzó: Omdat onze, omdat mijn zaak bij God zó staat, dan waag ik het in de Naam van de Heere Jezus! Met name is dit het geval in de zware strijd des geloofs, in de strijd tussen heiligmaking naar het werkverbond en de heiliging des Geestes; in de strijd tegen eigengerechtigheid en de besprenging van het bloed van Jezus Christus; in de strijd over de zelfreiniging en van de reiniging door het geloof.

Zo echter omgorden de aangevochtenen de lenden van hun verstand: "God", schrijft de apostel Paulus in 2 Korinthe 11:6 en 7: God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft - de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes, en niet uit ons."

U bemerkt hoe Paulus de lenden van zijn verstand omgordt, als hij schrijft: *De uitnemendheid van de kracht zij van God en niet uit ons; in aarden, niet in hemelse vaten; in een lichaam van de zonde, in een lichaam, aan allerlei verzoeking, aan de ellende en de dood ten prooi, dragen wij deze schat. Van ons geen kracht en van ons geen licht; de kracht is van God en dit is een alles te boven gaande kracht. Hij heeft in onze harten geschenen, daaraan houden wij ons en vragen niet naar onze onmacht. Zo omgorden de gelovigen de lenden van hun verstand, dat zij, met het door God verlichte verstand wetende, van Wie zij de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid hebben, om deze klederen de gordel van de Geest, van de gerechtigheid en van het geloof binden; van de Geest, om niet naar vlees te wandelen of naar de wil van het vlees en van het verstand; van de gerechtigheid, om zich voor zulke mensen te houden, die aan de zonde gestorven zijn, toen Christus der zonde éénmaal gestorven is, en die voor God leven in Christus Jezus, hun Heere, daar Christus, wat Hij leeft, voor God leeft; en van het geloof. Kortweg deze sluitrede makende: *De mens wordt gerechtvaardigd, zonder de werken van de Wet, door geloof alleen. Zo omgorden de gelovigen de lenden van hun verstand, dat zij zich met een door God verlicht verstand omstrengeld houden van al de heilswaarheden die tot hun zaligheid dienen, en telkens weer tot dit besluit komen: Met mij is het uit en met alle vlees en de roem daarvan, en met al de heerlijkheid, al het willen, al de**

pracht, kracht en het drijven van de wereld, dat alles kan niet standhouden. Gods Woord alléén blijft en alléén hij blijft, die in dit Woord volhardt. “Alle vlees is als gras en alle heerlijkheid van de mens als een bloem van het gras: het gras verdord en zijn bloem is afgevallen.” Maar het Woord des Heeren, waaraan ik houd, blijft in der eeuwigheid, en dit alléén zal doen hetgeen waartoe het tot u gekomen is.

En zo zijn zij nuchteren en handelen bedachtzaam, zodat zij zich niet laten blinddoeken, noch het doelwit laten omverwerpen door de zonde, die telkens weer levendig wordt, door de Boze, die onder allerlei gedaante hen gedurig opnieuw tracht aan te grijpen, door de toverfluit van de eigengerechte en onrechtvaardige wereld, door allerhande overleggingen van vlees en bloed; maar met een voornemen van het hart zich vast te houden aan dit éne: *U, Heere Christus, bent mijn gerechtigheid voor God en ik ben Uw zonde; en in U zal ik mijn vrucht vinden. Het heil is des Heeren!*

Zij achten het gevaar niet gering, zijn steeds verloren in zichzelf, zij zien de afgronden wel, maar bedachtzaam in de gevaren waardoor zij steeds omringd zijn, blijven zij voor anker liggen; dit anker gaat door tot in het binnenstet heiligdom, dáár zien zij het vastliggen en trekken het niet op, ondanks de storm, maar wortelen diep in de enige Rotssteen van heil en wachten op de Heere. En zo omgord aan de lenden van hun verstand, nuchteren en bedachtzaam doen zij zoals Paulus schrijft: Ik doe de genade Gods niet te niet; want indien de rechtvaardigheid door de Wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven.” Zij hopen volkomen op de uiteindelijke vervulling van alles, wat God in het eeuwig verbond der genade en des vredes heeft gezworen hun te zullen geven.

De apostel schrijft **“hebt gehoopt”**, alsof hij zeggen wilde: U hoopt niet, de hoop is geen vrucht van uw akker; neemt de hoop daar vandaan waar zij te nemen is, uit dat testament, dat God voor u gemaakt heeft, en dat rechtsgeldig werd in de dood van Zijn eigen Zoon. In dit testament zijn u al de schatten van het koninkrijk de Hemelen vermaakt.

Hoopt “volkomen”, schrijft hij, alsof hij zeggen wilde: Ziet van alle andere dingen af, want daarin is geen hoop voor u, ziet alleen op de Aanvanger en Voleinder van uw geloof. En zo geschiedt het ook in het leven, hoewel men het zelf niet weet. Want dit is de taal van het hart bij iedere gelovige: ‘Ik weet niets en heb niets en niemand anders dan Hem.’ Als Hij het niet doet, dan kom ik er niet door; als de eeuwige genade het niet doet, als eeuwige genade mij niet tegemoet komt, wanneer de Heere Jezus Zich zal openbaren en Hij niet zonder zonde, niet met genade komt, dan moet het mij toch vergaan als Sodom en Gomorra. Daarom noemt de apostel Petrus zelf hier ook de eeuwige zaligheid, genade.

“Hebt daarop gehoopt”, schrijft de apostel; hij schrijft niet: Hebt daaraan *geloofd*; want ach! als de ziel in nood is, dan zou men wel willen geloven, maar... men kan niet. Men gelooft wel, maar men weet het niet, men weet niet anders, dan dat de helse stormen over ons heengaan; men blijft wel voor de deur van de genade liggen - en al gaat men er uit moedeloosheid vandaan, men kruipt er toch weer heen - maar dáár ligt men machteloos en kan niet vasthouden, terwijl alle hoop van boven uitblijft, en de duivel allerlei verschrikkelijke gedachten inwerpt: “dat men genadeloos is, dat men toorn zal vinden in die dag!”

Waar nu het geloof zo geheel verdwenen schijnt, daar vergaat de hoop toch nog niet bij de kinderen Gods, zodat zij toch nog hopen tegen alle hoop in. Een wettige erfgenaam gaat zijn erfdeel, zolang hij het nog niet heeft, nooit uit de gedachten. De erfgenamen van God gaat hun erfdeel nog veel minder uit het geheugen, en van de hoop kan hun niets worden afgenomen, want God heeft hun gezegd, dat zij in Zijn testament staan. Maar duivel, dood, zonde en wereld doen hun het proces aan, opdat zij de erfenis niet zouden ontvangen. De kinderen Gods hebben niets om hun recht te doen gelden, en de vijanden van hun zielen zijn machtiger en schijnen het te hebben gewonnen. Maar de hoop geven zij niet op; en toch zitten zij in nood, maar God laat niet varen de werken Zijner handen. Op Zijn tijd en Zijn ure maakt Hij

ze levendig door deze woorden: “Jezus Christus zal Zich openbaren als Diegene, Die Hij voor u is; in Zijn openbaring komt Hij met Zijn gehele genade; Hij verwacht niets van u, deze genade zal u toegebracht, zal u aangedragen worden, en in deze Zijn genade zal Hij u opnemen, u met Zich opnemen in Zijn eeuwige heerlijkheid; hoopt volkomen daarop “als gehoorzame kinderen.”

O, wat maken zulke woorden opeens een *gehoorzaam kind*, gehoorzaam, om in gedachtenis te houden Jezus Christus, uit de doden opgewekt, om in gedachtenis te houden het eeuwig erfdeel, het beloofde goed. Zoals kinderen het wel in gedachtenis weten te houden als men hun iets belooft, en jarenlang daarop hopen, totdat zij het beloofde in bezit hebben. Ja, zij zien het in hun verbeelding reeds aangebracht en aanbrenge, lang voordat zij het ontvangen. Zó worden ook de kinderen Gods door deze apostolische woorden zo toebereid, dat zij zich aan Gods genade en ontferming overgeven zoals zij zijn, dat zij op Hem wachten als gespeende kinderen. Hoe arm en ellendig zij ook zijn, zij kunnen toch geen gehoor geven aan hen, die hen wat willen wijsmaken van menselijke kracht of macht, heiligheid bekwaamheid. Zij kunnen niet horen naar de Schriftgeleerden en Farizeeën, die hen willen leren om hun zaligheid half op Gods werk en half op mensenwerk bouwen. Zij kunnen er ook niet naar vragen, of zodanige leer eer bij de mens en een stuk goud of zilver oplevert. Zij kunnen geen gehoor geven aan die grote menigte, die, door Beëlzebul geleid, uitbazuint dat zij rechtstreeks naar de hemel op weg is, omdat het toch uit de werken wel blijkbaar is, dat zij naar de hel worden geleid. Maar zij horen naar de leer van Christus, verblijden zich over het getuigenis, dat Paulus ook aan de Thessalonicenzen gaf: “Gij zijt navolgers geworden gemeenten Gods, die in Judea zijn, in Christus Jezus; dewijl ook gij hetzelfde leden hebt van uw eigen medeburgers, gelijk als zij van de Joden.” Juist omdat zij zich in zichzelf zo van genade ontbloot gevoelen, is het hun een wonder, hoe de Geest van Christus in hen blijft. Dit erkennen zij als vrije genade; zij veroordelen zichzelf, achten zich dagelijks, elk ogenblik alle genade onwaardig, houd zich blindelings aan de belofte van de Heere, en juist omdat zij geen andere grond meer hebben (want alles is hun ontvallen) verlaten zij zich geheel en al op de ene gerechtigheid die voor God geldt, en kunnen niet anders dan daarop hopen, in ootmoed blijven bij: ‘Het werk, dat Hij in mij begonnen is, zal Hij voleindigen, zal Hij verheerlijken op die dag, wanneer Hij zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen en wonderbaar te worden in allen, die geloven.’

Diegenen van ons, die hun hoop gesteld hebben ten dele op de genade, ten dele op een wandel naar vlees; ten dele op Gods ontferming, ten dele op eer en gunst, bij hen die zeggen, dat ze Joden zijn en zijn het niet, maar liegen; ten dele op eeuwige zaligheid, ten dele op de wereld en wat in de wereld is; also ten dele het eeuwige, ten dele op het zichtbare - dat zij, zeg ik, zich toch laten waarschuwen dat zij het apostolisch bevel, de Wet van God, ‘Hoopt volkomen op de genade’ veronachtzamen. Zij moeten niet denken dat ook hun de genade zal toegebracht worden in de openbaring van Jezus Christus, maar als zij zich niet bekeren van hun hinken op twee gedachten, dan zal dit woord hen treffen: “Vervloekt zij, des Heeren werk bedriegelijk doet.” En: “Vervloekt zij de bedrieger, die een mannetje in zijn kudde heeft, en offert, dat verdorven is.”

En die van ons, met wie het altijd bij het oude twijfelen blijft, omdat zij op hun zonden blijven zitten, in plaats van hun zonden aan de Heere te geven en Zijn sterkte aan te grijpen; die menen God daardoor te eren, dat zij de schouders ophalen - o, dat zij toch bedenken wat voor vermaak zij de duivel aandoen, met het in de wind slaan van het apostolisch woord: “Hoopt volkomen op de genade”.

Ik beken, dat het de mens, hetzij bij aanvang of voortgang, hetzij jong of oud in de genade, uit zichzelf onmogelijk is, de hoop geheel op de genade te zetten. Maar waar wij het apostolisch woord hebben, dat het Woord van God is, zullen wij dan dit woord niet gehoorzamen? Zullen

wij eerst een nadere bevestiging uit de hemel afwachten, een stem, die ons toeroept: “Doe gij het ook!”, dan kan ons in deze afwachting de dood overvallen. O, als wij dit apostolisch woord hebben, dan doen wij zeker Gods wil, als wij dit woord gehoorzamen! De duivel klaagt ons aan en hij heeft gelijk; de wereld met haar nagebootste wet veroordeelt ons en zij heeft gelijk; want waarom zijn die deugden niet bij ons, die zij voorgeeft te bezitten? De nood dringt van alle kanten en het schijnt dat God niet hoort, dat God slaapt, dat God ons heeft verlaten, dat Zijn toorn rookt tegen de schapen Zijner weide. De dood dreigt ons met eeuwige verschrikkingen; en nu in ons die diepe grondeloze verdorvenheid! Wat een dingen komen uit het hart op, als uit een vergiftige poel, en kwamen nog zo-even zelfs tot dadelijkheid! Maar wat doet het er toe, of ook alle vijanden ons vervolgen en kwellen! Alleen dit apostolisch woord gehoorzaamd! ... en wij zullen meer dan overwinnaars zijn in Christus Jezus.

Dat wij de gordel van deze waarheid om het door God verlichte verstand binden, zelfs dan, wanneer ons door de angst van de ziel horen en zien vergaat! Wat is toch anders van mij te verwachten, dan hetgeen ik werkelijk gewaarword? Welnu dan, aan Hem houd ik mij: Christus is de wijsheid en de kracht van God - in Hem ben ik volmaakt.

Onze bedachtzaamheid zij zodanig, dat, wanneer ook de vloed komt opzetten, wij het toch voor waarachtig houden, dat de Rots van ons heil onwankelbaar staat en in het hart van eeuwige ontferming is gegrondvest.

Wat wij gewaarworden moet allemaal ellende zijn, dan zal ook de hoop volkomen wezen. Deze hoop - de God en Vader verlevendige haar meer en meer in de gelovigen - deze hoop: *Hij komt, Hij komt, mijn Goël en mijn Borg, Hij brengt de genade van boven mee*; daarom, o vijanden van mijn ziel, al lig ik genadeloos in uw midden als overwonnen, geef ik toch de Naam niet op, naar Wie ik, verlorene en verdoemeniswaardige van moederslijf aan, genaamd werd in mijn doop. De Naam van Hem, in Wie al mijn heil vaststaat en Die voor Zijn Vader en voor al de engelen, ja ook voor de gehele wereld, Zich niet schamen zal voor allen, die Hij gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed; een losprijs geldig in eeuwigheid! Amen.

7^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 14b - 16

Gehouden op 7 september 1851

Gezongen: Psalm 4:3, 4;
Psalm 5:7, 8;
Psalm 1:4

Wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren; maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelven heilig in al uwen wandel; daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.

Ik verblijd mij dat onze getrouwe God mij de gelegenheid geeft u van nu aan veel nuttige wenken mee te delen, daar ik in het vervolg woorden zal moeten behandelen, die menigeen niet zonder schade van zijn ziel over het hoofd zal kunnen zien. Wporden, die de Geest in de gemeente laat getuigen om haar onderwijs te geven haar te bestraffen, opdat zij zich moge bekeerd hebben van menige vlek die hen nog aankleeft.

Het is niet alleen de ongelovige, maar ook de gelovige, die het Woord van God voor waarachtig houden, van nature eigen, de begeerlijkheden van het vlees na te jagen, die zij

opvolgden toen het licht van het Evangelie hen nog niet onderscheidde; en over te hellen tot valse godsdienst; in hun wandel hoogst onopmerkzaam zijn jegens God; weinig acht te geven op de dure prijs waardoor zij verlost zijn; in de heiliging schijn voor zijn te nemen; de waarheid te wantrouwen en daardoor in hun gedrag jegens broeders, jegens hun naasten onbillijk en met eigenliefde te werk te gaan; weinig te bedenken wat alle vlees is en even zomin wat voor een Evangelie zij hebben. Dat bij al het anders goede en prijzenswaardige dit óók bij u vaak het geval is, zal niemand van u ontkennen.

Daar u het Woord evenwel graag hoort, zult u niet onwillig zijn, de bestraffing van de Geest aan te nemen, Die ons van dwaal- en omwegen afbrengt en op rechte weg leidt.

Ik behoef u deze keer niet met een bijzondere uitleg van de apostolische woord op te houden, noch ook met opmerkingen, hoe het bij de Christenen aan wie Petrus schreef, gesteld was. Immers zoals bij hen, zo is het ook bij ons gesteld; daarom zal ik deze woorden thans verklaren met dadelijke toepassing.

"Wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden die te voren in uwe onwetendheid waren."

Zo schrijft de Apostel.

Een gehoorzaam kind Gods is men, als men zijn hoop volkomen op de genade vestigt, welke ons ten volle zal toegedeeld worden, wanneer Jezus Christus verschijnen zal. Bouwt men zijn hoop niet volkomen op deze genade, dan is men een *ongehoorzaam* kind, men geeft zich niet geheel, met verloochening van zichzelf aan het geloof over. Bouwt men zijn hoop niet volkomen op de genade, dan vestigt men die ook ten dele op andere dingen, welke geen wezen, geen houvast hebben; dat weet, dat gevoelt men zelf wel. En wat zijn deze dingen? *Begeerlijkheden* noemt de Apostel ze, en terecht; want wat men daarmee beoogt, verkrijgt men niet; zij vervullen het lege hart niet. Hoe? Hebben Gods kinderen dan nog een andere neiging dan die van liefde tot God? Ach, niet alleen hebben zij andere begeerlijkheden, maar zelfs onderwerpen zij zich daaraan en voegen zich daarnaar. Maar welke begeerlijkheden dan? Ach, allerlei begeerlijkheden die niet goed zijn, die alle inlopen tegen het goede gebod: *gij zult niet begeren!* - dezelfde begeerlijkheden, die zij vroeger hadden. Toen zij nog in hun onwetendheid waren, toen zij God en Christus nog niet kenden. Een iegelijk die niet vergeten heeft wat hij was, en die voor God bekennen wil wat hij in het verborgen bespeurt, en wat ook wel naar buiten uitbreekt, zal niet kunnen ontkennen, dat hem de bestraffing van de Heilige Geest aangaat.

U, die uitverkorenen Gods bent, ge voegt u naar de begeerlijkheden, die tevoren in uw onwetendheid de overhand bij u hadden.

Hoe? Wat? Zou ik mij naar begeerlijkheden voegen die niet deugen? Ik mag die bij mij waarnemen, maar nee, ik voeg mij niet naar dezelve; ik ben daarvoor in het geheel niet inschikkelijk, maar richt mijn leven in naar de geboden Gods.

Dat mag ge van uzelf denken, broeder, maar de Heilige Geest zegt hier, dat *gij gelijkvormig wordt aan de begeerlijkheden, die gij tevoren gehad hebt*. Of houdt ge u voor heiliger dan de gelovigen, tot wie deze woorden het eerste kwamen?

Dit zijn de kwade begeerten, waarnaar de één hier, de andere daar, in de gemeente zich voegt, ik zeg, waaraan hij gelijkvormig wordt. Allereerst de begeerten naar een heiligheid, die Gods Woord niet heeft geboden, begeerten die regelrecht tegen de genade ingaan; vervolgens allerlei begeerten, waarmee men aan de dag legt, dat men iets anders zoekt dan wat eeuwig blijft. Zo voegden zij, aan wie Petrus schreef, zich naar de begeerten van de Joodsgezinden en naar de begeerten van het Joodsgezinde hart, om uit werken de eigen gerechtigheid op te richten, wat een grote onwetendheid is. Ook voegden zij zich naar de begeerten van het arglistig hart, dat bij de wereld zocht wat alleen bij God, alleen in de zalige hemel wezenlijk en duurzaam is, en slechts genoten wordt, als men in de leer van Christus blijft. En zo voegde en voegt zich menig Christen naar de begeerten van het vlees, om het leven in eigen hand te

houden, en bouwde en bouwt daarvoor allerhande kloosters en heiligenhuisjes; naar de begeerte van de ogen, om van het zichtbare zowel mogelijk in bezit te hebben; en naar de grootsheid van het leven, om waardigheid uit te kramen bij een mens, wiens adem in zijn neus is, en om de buik wat te goed te doen, die toch vergaat. Maar wie kan de duizenden begeerten opnoemen, waaruit allerhande werken van het vlees voortkomen en waarnaar men zich voegt, als zijn hoop niet geheel op de genade stelt!

Zóveel is zeker, dat gelovigen zich voegen naar zulke begeerten, die hun tevoren beheersten, toen zij nog in hun onwetendheid waren, toen zij God en Christus nog niet kenden. Ware het anders, dan ze apostel Johannes niet bevelen: “Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses, en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens, is niet uit de Vader, maar is u wereld. En de wereld gaat voorbij, en haar begeerlijkheid.” Dan zou ook de apostel Paulus niet schrijven: “Wandelt door de Geest, en volbrengt de begeerlijkheid des vleses niet.” Dan hadden wij hier het bevel niet: “Wordt er niet gelijkvormig aan; of: “Weest niet zoals zij, die zich daarnaar richten.”

Hier voor u staande met de apostolische woorden, wil ik het niemand van u, die zich nog voegt naar de begeerten, die hij vroeger najaagde toen hij God en Christus nog niet kende, betwisten, dat hij een Christen is; evenwel houd ik aan op het woord: “Wordt er niet gelijkvormig aan.” En wie dit nu hoort en er niet over verbroken wordt, maar blijft zoals tevoren, zich voegende naar de kwade beerten, hem zeg ik het aan, dat hij niet eens mensen woord en bevel veracht, maar Gods bevel en Woord. Ik zeg het hem aan, die een andere grond voor zijn zaligheid zoekt, dan de offerande van Jezus Christus aan het kruis volbracht; hem, die zijn hoop niet geheel en al op de genade stelt; hem, die zich niet uit de grond des harten bekeert van zijn kwade begeerten, maar de begeerten van het vlees, de begeerten van de ogen en de wellusten van het leven najaagt en zich daarnaar voegt; die aan de wereld gelijkvormig wordt, - als hij niet luistert naar dit apostolisch bevel: zijn bloed is op zijn eigen hoofd.

Maar menigeen zal tot inkeer komen en boetvaardig en verslagen belijden: ‘Ik maak mij daaraan gelijkvormig,’ en zuchtend vragen: ‘Hoe kom ik er dan toe, dat ik mij niet gelijkvormig maak aan de begeerten, die tevoren in mijn onwetendheid waren?’ Welnu, het antwoord is gereed: U zult opeens hebben opgehouden, u naar die begeerten te voegen, als u gelooft, dat dit apostolisch bevel Góds bevel is en als u uw vertrouwen volkomen op de genade stelt. De kracht ligt in de woorden als zij geloofd worden, als zij meer bij u gelden dan uw eigen begeerten, als u de woorden voor Goddelijk, uzelf daarentegen, om uw begeerten, voor verdoemenswaardig houdt, deze begeerten voor God belijdt, en op de onverwelkelijke erfenis ziet, die in de hemelen voor u bewaard is.

O, konden wij het maar recht vatten, wij zouden in dit bevel een liefelijk Evangelie ontdekken! Het is maar al te waar, dat ons onze begeerten zo begeerlijk voorkomen, dat wij bij zodanig bevel het hoofd laten hangen. Wanneer wij echter inzien, wat dit bevel beoogt, om ons, - wij, die ons naar onze begeerlijkheden voegen, ons dus, - zo verdoemenswaardig als wij zijn, daar uit te drijven en de volzalige God tegemoet te leiden, opdat wij eeuwig bij Hem bezitten wat bovenmate begeerlijk is, namelijk het genot van eeuwige vreugde in en bij God, dán gevoelen wij zielsblijdschap onder deze woorden, zoals ook onder de volgende: **“Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelven heilig in al uw wandel, want er staat geschreven: Zijt heilig, want Ik ben heilig.”** Of: “Maar naar de aard van de Heilige, Die u geroepen heeft, weest ook u heilig in alle wandel; want er staat geschreven: Wordt heilig, want Ik ben heilig.”

Of hebben wij daartoe niet alle reden? Weliswaar stem ik toe en heb het zelf ondervonden, dat deze apostolische woorden voor ons zijn kunnen, alsof zij met geraas van de Sinai afrolden,

om ons geheel in de afgrond van onze verlorenheid terneer te storten! Want er is een tijd, dat men van schuld overtuigd, en zich geheel in onheiligheid en onreinheid bevindende, zulke woorden leest, en dan helpt de duivel de mens voor die woorden de moed om ooit tot de zaligheid te geraken, geheel op te geven. Want men is geheel en al begeerte, men zou wel heilig willen worden, maar men ziet de onmogelijkheid in om ooit daartoe te komen, en als men dan zulke plaatsen opslaat, waar deze heiligheid wordt geboden, dan denkt men te moeten vergaan. Slaat iemand nu Leviticus 20 op, wat een gruwelen worden daar niet opgenoemd, die men niet moest begaan hebben; en ach! wat merkt men niet op in het hart; en ach! hoeveel heeft men werkelijk begaan, ja, er hebben zelfs nog wel gruwelijker dingen plaats gevonden! Zo ook het negentiende hoofdstuk van dat boek - en dan daartegen de woorden: "Gij moet heilig zijn, want Ik ben heilig!"

Ach, men vindt immers geen heiligheid in zich, veeleer de afschuwelijkste zonden, en nochtans moet men zo heilig worden, als God heilig is! Hier zou men naar de koord grijpen, want men wordt door doodsangst bijna gewurgd! Het zij zo; het is evenwel voor de verborgen of openbaren overtreders van Gods geboden eerder heilzaam, dat hij zo in angst komt door woorden die de verootmoedigde uiteindelijk liefelijk worden. Of bestaat er iets liefelikers, dan de woorden: "Wordt heilig, want Ik ben heilig", te vinden aan het eind van het 11^e hoofdstuk van datzelfde boek van Mozes, waarin wij de bevelen lezen omtrent de dieren, die de Israëliet al dan niet eten moest? Dat er maar droefheid naar God, maar belijdenis van volkomen onheiligheid, maar dorst naar waarachtige heiligheid aanwezig zij! Bij wie deze dingen zijn zal het licht wel spoedig doorbreken, om te zien hoe God aldaar in een beeld geboden heeft, dat Christus alleen de spijs van onze ziel zou zijn, als het dier dat de klauwen verdeelt, om bij het drinken uit de beek van het lijden niet te verzinken in de grondeloze modder van "Goddelijke toorn, maar, nadat het gedronken had, zich weer op te kunnen richten. En tevens als het reine dier dat zijn spijs herkauwt, namelijk de wil van God, om die in zich op te nemen en daarvan zijn leven en voeding te hebben. Indien er maar droefheid naar God is, en dorst naar waarachtige heiligheid, dan zal men weldra doorbreken met deze apostolische woorden, om die aldus te verstaan: "Wend de ogen van de zonden af en zo verloren als u bent, houd u enig en alleen aan God in Christus Jezus, want alzo houdt God Zich tot u."

"Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is", zegt de Heere tot ons. En: "Kinderkens!" schrijft Zijn apostel Johannes, "dat u niemand verleide: die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is." Hoe? Volmaakt te wezen, zoals onze Vader in de hemelen volmaakt is; rechtvaardig te zijn, zoals God rechtvaardig is; heilig te zijn in al onze wandel, zoals de Heere heilig is? Zullen wij ons dat door de duivel zo laten uitleggen, dat wij Gods gebod terzijde stellen en ons toeleggen op een door God vervloekte heiligheid om de natuur (die zich altijd schrikkelijk wreekt) met geweld te bedwingen en dan tot anderen te zeggen: <Houdt u tot uzelf, en naakt tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij?> Of moeten wij het ons zo laten uitleggen, dat wij daarbij op onze zonden blijven zitten en uitroepen: "O, wee mij, als dat zo zijn moet, dan word niet zalig"!? Ik meen, dat wij voor zulke woorden de lenden van ons verstand beter moesten omgorden en ons afvragen: "Wie spreekt hier, en wat zegt Hij?" En eerst eens op Zijn Woord zien en dan op onszelf en op wat voor de hand ligt.

De in zichzelf algenoegzame God, Die niemand van ons nodig heeft, heeft uit louere ontferming ons in Christus Jezus uitverkoren en ons uit de duizenden en nogmaals duizenden die Hij in hun wegen laat voortgaan, geroepen, ons die toch met allen onder hetzelfde oordeel van de verdoemenis lagen? Geroepen, zeg ik, heeft Hij ons; zoals de apostel schrijft: "Die u geroepen heeft", de ene zó en de andere weer anders. Menigeen als een dreigende en moordblazende Saulus op de weg naar Damaskus, waar opeens de stem gehoord werd: "Ik ben Jezus" - en neergestoten lag de machtige reus, met zijn wapenen, waarmee hij tegen de

hoge God inging. Geroepen heeft Hij ons; waartoe? “Tot Zijn wonderbaar licht”, schrijft de apostel in hoofdstuk 2:9; geroepen “om zegening te beërven”, schrijft hij in hoofdstuk 3:9! Geroepen, lezen wij in hoofdstuk 5:10: “tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus.”

Wij die in de schaduwen des doods zaten, in de macht van de helse duisternis lagen, zijn geroepen tot het wonderbare licht van de volzalige God, om eeuwig in dit licht met Hem te wonen! Hij Zelf daalde in onze kerker af, bond de duivel in ketenen van de duisternis, maakte ons vrij en sprak: “Gaat uit! En Hij voerde ons met Zich opwaarts in Zijn eeuwig zalig licht! Wij, die neerlagen in ons bloed, in onze smaad en schande, omdat wij God hadden verlaten; wij, de buit van duivel, dood en graf geworden: wij werden geroepen door de hoogheerlijke Majesteit van God, uit vaderlijke ontferming tot Christus getrokken, om in Hem te zijn gevonden, om vergeving van zonden in Zijn bloed, het recht van het eeuwige leven in Hem te hebben. In Hem werden wij geroepen tot de eeuwige heerlijkheid; om eeuwig, eeuwig als dienstknechten van God voor de troon van deze Majesteit te blijven; eeuwig, eeuwig de Goddelijke heerlijkheid te aanschouwen en deelachtig te zijn!

Moet ons dat niet aansporen, voor zodanige heerlijkheid alles weg te werpen, wat zich met haar niet laat verenigen? Als God zegt: “Ik ben heilig”, betekent dat dan niet: “Ik kan niet anders dan rein zijn, dan het licht en het leven liefhebben; onreinheid, duisternis en dood kan Ik niet om Mij dulden?”

En als Hij zegt: “Wordt heilig”, en: “naar Mijn aard”, zegt Hij dan niet: U bent Mijn kinderen, u zult het hebben zoals Ik het heb, Ik kan niet toelaten dat onreinheid de gezondheid van uw zielen benadele, dood en duisternis zullen u niet in bezit hebben, de zonde zal over u niet heersen, de wereld zal u in uw vrije bewegingen niet in de weg staan? Werkelijk, als wij het maar goed verstaan, dan klinkt dit alles nog heerlijker, dan wanneer een machtig vorst zei: Bewoon paleizen, want ik bewoon die; bezit landgoederen, want ik bezit ze; draagt kronen, want ik draag ze; wees bekleed met al mijn heerlijkheid, want ik ben daarmee bekleed; ik wil hebben dat u hetzelfde bent als ikzelf ben, wordt, wat ik ben. Dat is Gods Evangelie, ja, dat is Gods Evangelie: “Ik ben zalig, daarom zult u ook zalig zijn. Ik bezit de hemel, daarom zult u die ook bewonen!”

Voorwaar, wij zijn als de kinderen. Kinderen beminnen de reinheid niet, zij beminnen het bestendige geluk niet, maar hebben het ogenblikkelijke genot lief en slaan de ogen neer, wanneer de brave vader en de brave moeder tot hen zeggen: “Doen wij zo?” En het hart zegt, of de lippen spreken het uit: “Zo kan ik niet zijn”, want de begeerte heeft het hart ingenomen. Maar goede ouders zullen daarom hun kinderen niet in het verderf laten lopen, noch hen aan de ongerechtigheid prijsgeven. De vader tuchtigt, totdat hij zijn zoon heeft zoals hij is. De moeder reinigt, totdat zij het kind rein heeft zoals zij rein is en de liefde van de moeder stoort zich niet aan het verzet van het kind. Veel meer nog tuchtigt, veel meer nog reinigt de Vader der Geesten door Zijn Woord en een ieder weet het zeer goed, dat een gestolen troost niet in stand blijft, dat dát geloof het hart niet reinigt, dat zonder werken is. En waar genade is, daar wordt men verbroken onder de woorden: “Noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het koninkrijk Gods beërven.” Waar de wandel niet goed is, daar is bij al het geloven geen goed geweten tot God, geen vrede noch blijdschap in de Heilige Geest.

Mochten velen van u dit toch ter harte nemen, en zich onderzoeken en beproeven vanwaar het komt, dat bij hen geen fonteinen van water zijn, springende tot in het eeuwig leven!

De christenen aan wie Petrus schreef, waren ten dele uit de heidenen, ten dele uit de Joden: zij woonden onder de joden en heidenen. De Joden hielden vast aan hun oude gewoonten, de heidenen aan hun godsdienst op hun wijze. Beiden kwelden en plaagden de christenen zeer. Het vlees schuwte het lijden; was het een wonder, wanneer de christenen zich in menigerlei opzicht, om niet verontreinigd te zijn, om eer, om vrede en rust, om een goed doorkomen te

hebben, om geen slagen te lijden, zich naar zodanige levenswijze voegden, waarbij het niet bijzonder blijkt wiens dienstknecht men is, van de wereld of van God - van de duivel of van Christus? En hoewel zij christenen waren, zo waren zij mensen. Mensen zijn mensen. Was het een wonder, dat zij hun geweten in dienstbaarheid lieten brengen door allerlei mensengeboden? Dat zij zich dienstbaar lieten maken door de letter van heiligheid, die doodt, daar alleen de Geest levend maakt? Was het een wonder (omdat de verzoeker niet slaapt), dat velen verzocht werden, om het niet zo nauw met de wandel naar Gods geboden te nemen? Was het een wonder, dat menig, ten dele naar de goede belijdenis van Christus wandelde, ten dele meedeed met zich uit dwaze en zondige inschikkelijkheid voegde naar hen, die deze belijde haatten; omdat hun doen daardoor bestraft werd? Maar kan zodanige half-zijn zodanige boelieren met de wereld en met een heiliging van het vlees, dit aanmerken van dingen die vergaan, - kan dat alles Gode welbehaaglijk zijn? Is dat heiligheid? Nee, geheel, volkomen houdt Zich de Heere bij hen, die als armen en ellendigen Zijn Naam aanroepen in hun nood. Wat Hij heeft, zullen zij ook hebben; wat Hij is, zullen zij ook zijn. En als u nu op uw eigen wandel acht geeft: is er dan niet op te merken, wat even zo weinig met de eeuwige heerlijkheid overeenkomt, een stoppel met een scepter, als stro met een kroon? Is er dan niet veel, waar het arme hart toegeeft, wat het zoekt en wat zich toch niet met genade, niet met de eeuwige heerlijkheid laat verenigen? Is er dan niet veel, wat toch niet ander dan wandel naar vlees en waarmee men boeleert als ware het iets welbehaaglijks voor God? Daarom kunnen wij de genade niet hoog genoeg schatten, wegens dit tuchtigende roepen van de Geest, wegens dit apostolische bevel: ***“Naar de aard de Heilige, Die u geroepen heeft, wordt ook u heilig in alle wandel.”***

“Wordt”, zegt de apostel, want dat gaat niet opeens; bij voortgang worden iemand bij het licht van de Heilige Geest de dingen ontdekt, waardoor men zich van de volkomen hoop op de genade laat terughouden; bij voortgang wordt de mens aan de hand van de Geest van dingen afgebracht, die met de roeping in heiligheid niet overeenkomen.

Ik houd het daarvoor, dat na alles wat ik gezegd heb, wat wij vernomen hebben, de onheilige al onheiliger wordt en toch meent, dat hij zich naar dit apostolisch bevel gedraagt; en dat de oprechte het toch niet volkomen zal hebben gevat, welke voorrechten hem met deze woorden worden gegeven. Ook zal menigeen toch niet ophouden, zich aan deze woorden al sidderende en steelswijze te onttrekken, niet ophouden met te vragen: “Hoe kom ik tot zodanige heiligheid?” of blijven klagen over zijn onheiligheid, en zich daarom troosten met een wankele hoop op Gods barmhartigheid. En toch houd ik het er ook voor, dat deze en gene zich naar deze woorden gedraagt, zonder het te weten, en het zou niet goed zijn zo hij het wist. Daarentegen houd ik het daarvoor, dat de een en ander zeer goed verstaat, wat de apostel, wat de Heere beveelt, maar hij wil niet. En nogmaals houd ik het daarvoor, dat menigeen deze zelfde woorden als een zoete troost tot zich zal nemen en ook van nu af aan zijn wandel volgens deze woorden richten zal.

Dat wij als onverstandigen voor zulke woorden blijven staan, komt alleen daar vandaan, dat wij voorgeven heiligheid te zoeken en dat wij het zichtbare voor ogen hebben en zo blind zijn voor de heerlijkheid die wij beërven zullen, wij, die door God geroepen zijn. Voor het wereldse en vergankelijke weet men spoedig aan te nemen goede manieren, gewoonten en bevalligheid van kleding, van houding, van het zich uiten en van het gehele gedrag; voor het hemelse en onvergankelijke zijn wij echter te traag van begrip, want dat beminnen wij van nature niet. Nochtans roep ik het u toe: “Wordt niet gelijkvormig aan de begeerten die tevoren in uw onwetendheid waren”; aan de begeerten om het van God te willen winnen in eigen gerechtigheid en kracht, volgens de leer van de rede, want al geeft men het ook voor heiligheid uit, het is afgoderij en beeldendienst. Voegt u niet naar de begeerten om die dingen in ongelooft in de hand en ter eigen beschikking te willen hebben, zoals de wereld die heeft; maar

het eeuwige erfdeel, de genade, de kroon des levens blijve uw doelwit. Want dit zeg ik u: wie zich naar de begeerten voegt, komt met de wereld om; en wie het koninkrijk der hemelen en zijn gerechtigheid zoekt, ... al het andere, dat hij nodig heeft, wordt hem bovendien toegeworpen.

Zoekt niet de heiligheid, waarnaar het vlees zoekt, want zij is de wortel van allerlei zonde en schandelijkheid; wordt veeleer zo heilig, dat u zulke heiligheid haat en vliedt, aangezien de Heere van zulke heiligheid niets wil weten en Hij daarom verboden heeft van onreine dieren te eten. Zoekt niet de heerlijkheid, die de wereld voor heerlijkheid uitgeeft, want de Godzaligheid heeft de belofte van het tegenwoordige en toekomstige leven. Hij die de geboden van God bewaart, vindt bij God genade en eer en allerlei duurzaam goed. Laat Christus uw heiliging zijn. Laat dat uw heiliging zijn, dat u in Hem blijft, om door Hem geleerd te zijn hoe u wandelen moet.

Voorts, heiligt niet in uw harten, noch zegent en prijst niet wat naar de loop van de wereld gezegend en geprezen wordt, maar wat in de hemel gezegend en geprezen wordt, en wat tot bevordering van Gods eer en het welzijn van naasten dient. Opdat u zonder aanstoot voortleeft. God wil Zich rein tot ons houden met Zijn gehele hemel, laten wij ons daarom rein tot Hem en tot het hemel houden. Het eeuwige blijft, wanneer het zichtbare, het aardse, tot stof wederkeert. Amen.

8^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 17 - 19

Gehouden op 14 september 1851

Gezongen: Psalm 119:25, 26;

Psalm 103:9;

Gezang 72:8

En indien gij tot een Vader aanroept Dengene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze de tijd uwer inwoning; wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.

Als onder het oude verbond de hogepriester in het Heilige der Heiligen was in gaan, zo stond het volk, dat God vreesde, buiten voor de tent in angstige verwachting, of de hogepriester vandaar wel zou terugkomen, of hij wel verzoening vinden en de zegen in plaats van de vloek zou meebrengen. Evenwel omdat God het gezegd had, omdat God het bloed der verzoening, dat overeenkomstig de Wet was aangebracht, had aangenomen, kwam de hogepriester elke keer levende terug zonder de zonde van het volk, en legde de zegen, de Naam van God, op het volk. Hij zei niet: De Heere heeft u vervloekt, en geeft u aan dood en duivel prijs; maar: *De Heere zegene u, en behoede u!* Niet: De Heere geeft u aan de macht der duisternis over, en toorn op u; maar: *De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!* Niet: De Heere wil u niet meer aanzien, en geeft u aan de vertwijfeling en aan al de inwendige kwellingen uwer ongerechtigheid over; maar: *De Heere verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!*

Volgens het eeuwige Verbond der Genade is onze Hogepriester in de hemel doorgedrongen met Zijn eigen bloed overeenkomstig de wet Gods, en heeft een eeuwige verzoening teweeggebracht. God heeft gezegd, *dat hij deze Zoon heeft aangenomen, dat Hij heeft aangenomen het losgeld Zijner ziel.* De zonde van het volk is voor Gods ogen weggenomen, genadig bedekt, en de Hogepriester komt zonder zonde weer en brengt aan allen, die Hem ter zaligheid gehoorzamen, de kroon des levens mee, terwijl Hij hun toeroept: "Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! Beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld!"

Daar deze kroon voor de gelovigen verzekerd is, omdat zij in Goddelijk bloed is verworven, zouden wij dan ons van de goede strijd des geloofs laten afschrikken, of moede worden in de wedloop om deze kroon? Hebben wij niet alle redenen, om ons van de begeerlijkheden te onthouden, die zich niet verenigen met de goede strijd, welke wij te strijden hebben? Hebben wij geen oorzaak, ons van die dingen te onthouden, die niet betamelijk zijn in de goede strijd die wij te strijden hebben? Waarom trekt zo menigeen zich terug voor de woorden: "Wordt heilig, want Ik ben heilig"? Is het een mens niet om de kroon der gerechtigheid te doen, dan moge hij zich vleien dat hij iets is, omdat hij in de loopbaan is gekomen, omdat hij de wet van de wedloop geleerd heeft, omdat hij meeloopt. Maar hij bedenke dan toch ook, dat die niet gekroond wordt, die niet *wettig* heeft gestreden. Wij lezen in Psalm 78: "Hij heeft een getuigenis opgericht in Jakob, en een Wet gesteld in Israël; die Hij onze vaderen geboden heeft, dat zij ze hun kinderen zouden bekend maken: dat zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren. En dat zij niet zouden worden gelijk hun vaders, een wederhorig en wederspannig geslacht; een geslacht, dat zijn hart niet richtte, en welks geest niet getrouw was met God. (De kinderen van Efraïm, gewapende boogschutters, keerden

om ten dage des strijds.) Zij hielden Gods verbond niet, en weigerden te wandelen in Zijn Wet, en zij vergaten Zijn daden, en Zijn wonderen, die Hij hun had doen zien.”

Deze zetten dus hun hoop niet volkomen op de toekomstige genade; de kroon der gerechtigheid was niet het doel bij hen; zij stelden zich gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die tevoren in hun onwetendheid waren, toen zij de grote daden van God nog niet gezien hadden; het was hun niet te doen, om heilig te zijn zoals God heilig is; zij keerden zich naar de vleespotten van Egypte, maakten een gouden kalf en verzochten God aan het twistwater, zoals wij dit ook tot onze waarschuwing beschreven vinden in de Psalmen 106, 81 en 95.

Ach! waarom hoopt menigeen niet volkomen op de genade die toegebracht zal worden? Is het niet, omdat men het geweten niet heeft gereinigd van de dode werken in het bloed van Hem, Die Zich Gode onbestraffelijk heeft opgeofferd? Is het niet, omdat men nog gehoor geeft aan een andere reiniging van het hart, dan die reiniging, die door het geloof geschiedt? En waarom is er geen levende hoop, om door de genade van Jezus Christus zalig te worden? Waarom wordt het hart niet gesterkt door genade? Is het niet, omdat men het vergankelijke meer begeert dan de kroon des levens? Waar dit echter het geval is, daar zal men immers niet heilig zijn in al zijn wandel, want daar houdt de geest van de mens zich niet met alle trouw aan God, maar er wordt gezien op eigen begeerte, op eer bij mensen, op een stukje goud en zilver en op allerlei dingen, waardoor men bewijst, dat men niet in God zijn algenoegzaam heil en deel heeft, en dat men Zijn Woord, waarin toch hemel en aarde gemaakt zijn, niet vertrouwt.

Evenals de psalmist, vermaant de apostel Petrus de gemeente, en zo wordt ze nog vermaand, om te blijven bij de heilzame leer van de gerechtigheid uit geloof en om zich niet zo sterk te verontrusten als zij daarom iets te lijden heeft; dat zij des te meer hun hoop op de zekere toekomstige goederen zouden stellen en dat, indien ook de onredelijke begeerten van het wandelen naar vlees hen zouden willen aftrekken van de enige weg, en van de enige woorden des levens, zij deze begeerten niet moesten gehoorzamen, maar zich liever moesten toeleggen op een kuise wandel op het rein houden van hun klederen en om meer en meer gereinigd te worden van alle besmetting, waarmee men zeer gemakkelijk besmet wordt door een wereld die in het boze ligt; zoals ook de apostel Paulus schrijft in Romeinen 12:1,2 en zijn zendbrieven, met name in 2 Korinthe 7: “Dewijl wij dan deze beloften hebben geliefden!” schrijft hij daar “zo laat ons onszelven reinigen van alle besmetting vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods.”

Tot deze vreze Gods, waarin wij de heiliging te voleindigen hebben, vermaant ons ook nog de apostel Petrus op deze wijze: *En indien gij tot een Vader aanroept, Degene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk; zo wandelt in vreze de tijd uwer inwoning, (zo neemt in vreze waar de tijd van uw vreemdelingschap) wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; maar het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam (van een Lam zonder gebrek of vlek).*

Men staat menigmaal verbaasd, dat er bij hen, die onder de belijders van genade willen gerekend worden, zo weinig vreze Gods wordt gevonden. Wat doet het tot ons eeuwig geluk af, of vele of weinige of in het geheel geen mensen zover ons bekend is) met ons zijn op de weg die naar Jeruzalem gaat? De Wijzen uit het Oosten hadden toch niemand uit het gehele Jeruzalem met zich, toen ze gingen om de geboren Koning te aanbidden! Het zal veeleer de proefsteen van de ware leer blijven, die de Joden zelf hebben aangewezen toen zij tot Paulus zeiden: “Wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal tegengesproken wordt.” Ook deze, die de Heere Zelf aantoonde, toen Hij zei: “Gij zult van allen gehaat we om Mijn Naam.” Zouden wij daarom mensen vrezen, die, omdat wij met God wandelen, ons verwerpen? Zouden wij daarom mensen vrezen, die ons met alles bedreigen omdat wij het goede voor Israël zoeken? God alleen is te vrezen; daarom zingt de gemeente ook in Psalm

118:

*“Daar God mijn schild en wil wezen;
wat zal een nietig mens mij doen?”*

Daarom vernemen wij ook uit de mond des Heeren bij Jesaja: “Ik, Ik ben het, Die u troost; wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens, die sterven zal? en voor eens mensenkind, dat hooi worden zal? En vergeet de HEERE, Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid, en de aarde gegrond heeft, en vreest geduriglijk de ganse dag, vanwege de grimmigheid des benauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven? Waar is dan de grimmigheid des benauwers?”

Daarom schrijft ook de apostel Paulus in Hebreeën 13: “Uw wandel zij zonder geldgierigheid; en zijt vergenoegd met het tegenwoordige: want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten. Zodat wij vrijmoedig durven zeggen: De Heere is bij mij, ik zal niet vrezen; wat zal mij een mens doen?” En nog eens staat geschreven: “Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?”

En werkelijk, wij hebben redenen genoeg om God alleen te vrezen en in het geheel niet naar mensen te vragen en met vlees en bloed in het geheel niet te rade te gaan, of wij bij het enige getuigenis van de waarheid hebben te volharden en Gods geboden alzo te bewaren. Welke gewichtige beweegredenen geeft de apostel daarvoor niet aan!

Wij roepen Hem tot een Vader aan, namelijk de hoge God. Als nu zodanige Majesteit Zich door ons Vader laat noemen en Zich niet schaamt, ons tot Zijn kinderen te hebben aangenomen omwille van Zijn eigen geliefde Zoon; als zodanige God ons het “Abba” tot Zich laat opschreeuwen en het gebed: “Onze Vader in de hemelen, Uw Naam worde geheiligd!” van onze lippen aannemen en verhoren wil, dan hebben wij toch alle reden, om onze wandel enig en alleen in Zijn vreze te houden. Temeer, wanneer wij bedenken, dat Hij “zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk.” Want de allerhoogste Majesteit, voor Wie de volken zijn geacht als een druppel aan een emmer, oordeelt niet daarnaar, of men Jood of Griek geweest is, of men besneden of onbesneden in het vlees was; - wat kan Hij naar menselijk gezag vragen, Hij, de Soeverein van alle zielen?

Hij wijst ons in Zijn Woord de rechte weg aan, leert en beschikt ons het ware, het levende geloof. Heeft de mens het enige, goede werk, het geloof, dan is zijn hele werk geloofswerk; heeft hij het werk van het geloof niet, wat zal al zijn werk hem voor God baten, al mocht hij dan ook in de Kerk de naam dragen die hij ook maar wilde? ***God oordeelt naar eens iegelijks werk.*** Al schittert het werk nog zo, wat helpt het voor God! Hij heeft het gehele werk bepaald, ook de Zijnen in dit werk in Christus Jezus geschapen en het voorbereid, nog voordat wij in het leven geroepen waren. Wie dit werk niet volbrengt, wie daarin niet volhardt, wie dit niet kan aantonen ten dage, als God de wereld zal oordelen, die zal voor God verstommen en verdoemd worden, al had ook de gehele wereld hem een profeet genoemd; daarom schrijft Paulus ook: “Al ware het ook, dat wij, of een engel uit de hemel u een evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.”

En deelt het aan de gemeente mee, hoe hij zelfs Petrus bestrafte toen deze niet recht wandelde. In welke zin wij ook in Psalm 99 lezen: “Mozes en Aäron waren onder Zijn priesters, en Samuël onder de aan roepers Zijns Naams. O Heere, onze God! Gij hebt hen verhoord, Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hun daden.” Daar God ons zo duidelijk en klaar Zijn wil heeft bekend gemaakt en wij die weten, zouden wij dan voor Hem kunnen bestaan met het antwoord: “Ik wist wel dat het zo wezen moest en dat het waar was, maar deze of gene paus leerde anders, de gehele wereld wilde het anders en daarom meende ik, dat U het ook zo wilde, zoals de gehele wereld het wilde?”

Bovendien hebben wij ter harte te nemen, dat er aan onze wandel hier beneden een einde

komt, dat wij ons hier “in den vreemde” bevinden. Wij hebben hier geen blijvende stad, wij moeten naar de hemel, dat is ons vaderland. Omdat wij het vooraf, toen wij op de weg werden gezet, gehoord hebben en het steeds horen: “Dit is de weg, wandelt in dezelve, als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand, zullen wij dan de goede geloofsweg, hoewel die smal is, verlaten en de brede weg gaan, omdat de gehele wereld die gaat, omdat die gemakkelijk is, omdat men op vanwege het kruis van Christus niet vervolgd wordt; en op die weg rust voor het vlees heeft? Maar waar komt men dan, als men de Weg, die Christus is, niet gaat, waardoor alleen de toegang tot de genade geopend is; en wat vindt men als iemand de enige Waarheid, het enige Leven, dat Christus is, verlaat?

O, welgelukzalig is de mens, die gedurig vreest! Zoals dan ook alle heiligen Gods deze heilige vrees hebben gehad en nuchteren zijn geweest en gewaakt hebben, opdat zij de weg van het geloof niet verlieten. Daarvan betuigt de apostel Paulus veel in het elfde hoofdstuk aan de Hebreëen: “Zij hebben”, schrijft hij, “de belofte van verre gezien, en geloofd, en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken; zij waren begerig naar het hemelse. Daarom schaamt Zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden, want Hij had hun een stad bereid.” En wat een heilig ontzag Paulus voor God heeft gehad, heeft hij te verstaan als hij in 2 Korinthe 5 schrijft: “Wij verlangen met onze woonstede die uit de hemel is, overkleed te worden; daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehagelijk te zijn. Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. Wij dan, wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof.”

Dat is echter een vrees, door de volmaakte liefde verwekt; er is een andere vrees, die door de volmaakte liefde buitengedreven wordt. En men vindt zowel in de Heilige Schrift, alsook in het dagelijkse leven, voorbeelden, als zand aan de zee in menigte, hoe genadig God een ieder is, die bij dit werk volhardt, dat Hij namelijk genade vasthoudt, Zijn weldadigheid niet verlaat", maar in de goedertierenheid blijft, en ook hoe vreselijk God toorn op allen die zich inbeelden, met God en met Zijn Woord te kunnen spelen naar goeddunken.

De gewichtigste redenen evenwel die wij hebben, om de tijd die ons hier over is, in de vrees Gods te wandelen, zijn deze: omdat iedere andere wandel ijdel is, omdat wij van iedere andere wandel verlost zijn, omdat de prijs die voor deze verlossing betaald werd, een buitengewoon kostbare is, een oneindige waarde heeft en omdat Hij Die de prijs betaalde, de door God Zelf daartoe Gezalfde is en als zodanig volkomen voor hen, die de Wet met haar geboden bedoelt. Iedere andere wandel is ijdel, mist het doel. De christenen aan wie Petrus schreef, lieten zich vrees aanjagen door inzetten van mensen; het vlees heeft te allen tijde zijn vaders, op wie het zich beroept, zogenaamde profetische of apostolische vaders, of kerkvaders; overeenkomstig hun leer, zoals zij geleerd hebben, wil het vlees leren en zijn wandel daarnaar inrichten. Zo had Paulus vóór zijn bekering zijn vader aan Gamaliël en aan de gehele Synagoge, die vaders heetten; zo hadden later veel christenen vóór hun bekering hun vaders aan Hieronymus en anderen, die verbieden te trouwen en de spijze, die God geschapen heeft, te nuttigen met dankzegging. Dat is nu de wandel naar vlees, die ijdel en nutteloos is en waarvan Paulus schrijft in Romeinen 6: “Toen gij dienstknechten waart der zonde, zo waart gij vrij van de gerechtigheid. Wat vrucht dan had gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? want het einde derzelve is de dood.” Ziet daar de ijdelheid van zo'n wandel!

Uit deze ijdele wandeling, door de vaderen overgeleverd, naar een letter van de Wet die doodt, zijn wij verlost, vrijgekocht, schrijft de apostel. Wij zijn dus slaven en lijfeigenen van deze wandel geweest, waren wij dan in deze wandel als besloten in een kerker? Ja, zo was het; en bij ons was noch raad, noch middel, niet eens de wil, om uit deze kerker, uit deze

gevangenis te komen. En zodanige wandel, waarbij men zich rechtvaardig waant terwijl men toch tot alles onbekwaam is, hoezeer behaagt die aan het vlees! Daarbij kan men immers alle zonden aan de hand houden en zich toch zegenen met de toekomst. Maar bestaat er iets hier beneden, dat machtig is ons uit zodanige toestand te redden, uit de toestand dat men olie de Wet is, uit de toestand waarvan het openbaar is wat de apostel Paulus daarvan betuigt in Romeinen 7:5 en Romeinen 3:10-18? O, zodanige toestand, waarbij wij in onze dood blijven zitten en de dood vrucht dragen; zodanige toestand, waarmee alle gruwelen gepaard gaan; zodanige wandel, waarbij men uit werken van de Wet zoekt, wat alleen uit geloof aanwezig is, ... hoe moest die Gods toorn over ons opwekken, want hoe grotelijks beledigden wij daarmee de allerhoogste Majesteit en goedertierenheid! Dat was een wandel van vijandschap tegen God, die God alléén kon wegnemen. En Hij heeft het gedaan uit eeuwige ontferming, Hij heeft verzoening ten uitvoer gelegd - maar hoeveel heeft het Hem gekost!

Niet minder heeft het Hem gekost dan Zijn eigen hartebloed, niet minder dan **het bloed van Zijn lieve Zoon**, zodat het leven om leven ging. Ons zondig leven werd uit het midden weggenomen in het uitgieten van het leven van Zijn Zoon, van dat uitgieten kwam tot ons het leven, de verlossing, de vrijmaking van de wandel van het vlees, om voortaan te wandelen naar Geest. Want de verplichting van het werkverbond, het zullen en moeten, van het "Doe dat!" werd tenietgedaan in de dood van Zijn Zoon en het verbond van eeuwige genade ging over ons op. Zullen wij dat niet ter harte nemen? Er is geen mens, die als hem de waardij van een voorwerp van grote prijs bekend is, niet behoedzaam daarmee omgaat; zelfs heeft een Keizer eens een kostbare spiegel van het ene werelddeel naar het andere mensenhanden laten dragen, opdat hij ongeschonden bleef.

"Gij zijt duur gekocht," schrijft de apostel Paulus, "zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uwen geest welke Godes zijn." Inderdaad, wij zijn niet door vergankelijke dingen verlost onze ijdele wandeling, niet met een stuk zilver of goud! Wat begeert dan hij, om vergankelijke dingen, om een vergankelijk stuk goud of zilver zichzelf, tegen beter weten in, overgeeft aan de ijdele dingen, aan de ijdele wandel naar vlees, zich gewillig daardoor weer tot slaaf laat maken?

"Gij weet het", schrijft de apostel Petrus, "tot welk een onberekenbare prijs gij gekocht zijt" Die dat weet, die moet ook weten van wat een onberekenbare waarde hij is. Indien hij zich dan evenwel moedwillig laat verwoesten om een vergankelijke ding, zo wete hij dat er geschreven staat: "Zo iemand de tempel Gods schendt, zal God schenden - de tempel Gods is heilig, die zijt gij."

Indien wij maar overeenkomstig Gods wil, overeenkomstig Gods Wet zijn, moet ons dat niet genoeg wezen? Indien onze wandel maar zo is, dat die Gode behaagt, dat die aan Zijn door Mozes gegeven Wet volkomen beantwoordt, wat zullen wij dan nog naar geboden en leringen van mensen, naar menselijke inzettingen, naar de wil van mensen of vleeselijke wandel vragen? En inderdaad, als wij naar de Geest wandelen, dan weten wij, dat wij tot deze wandel naar de Geest, gekocht zijn door het dierbaar bloed van de Enige; Die God daartoe geheiligd en in de wereld gezonden heeft. Die God daartoe gezalfd heeft en Die de betaling zodanig heeft aangebracht, dat de Wet het volmondig betuigt: Ik ben voldaan; van nu aan heb ik niets meer van al wie in deze Enige is, te vorderen! Christus, noemt de apostel *deze Enige*. Alzo is Hij dan onze Hoge priester, onze Koning, onze Wetgever. Zullen wij ons geweten nog laten bezwaren door een andere godsdienst?

Toen Hij de betaling bracht, bracht Hij die **als een onbestraffelijk en onbevlekt Lam**, als een Lam zonder inwendig gebrek of uitwendige vlekken. Zo is Hij dan het ware Paaslam, voor Wiens bloed, wanneer wij de posten en de dorpel van ons huis daarmee bestrijken, de verdere voorbijgaat, omdat de Heere niet toe zal laten dat hij bij ons inkomt om ons te slaan. Hij is het Lam, het offer dat de Wet wilde, het Lam dat de zonde van het volk op één dag

wegdroeg. Het Lam in Wiens bloed aan het volk des Heeren de gerechtigheid des levens, de gehele goede wandel, het gehele werk van het geloof toegerekend en geschonken werd. En nu wij, als lammeren (zij het dan ook als slachtschapen, die om Zijntwil gedood worden) Hem nagevolgd! In Zijn voetstappen gewandeld! Bij de waarheid van Christus volhard! Opdat wij zonder vlek of rimpel voor Hem gevonden worden op de dag van Zijn openbaring, wanneer Hij de kroon zal meebrengen! Dat is het, - dat ik het nog eenmaal herhale - waartoe de apostel vermaant en wat de Heere in al deze woorden beveelt, vooral in deze: “Wordt heilig, want Ik ben heilig!”

O, hoe heilig en hoe rein houdt Zich God als een almachtig God en als een getrouw Vader tot hen, die niet naar vlees, maar in Christus Jezus naar Geest wandelen! Nee, God handelt niet als een diplomaat, dat Hij Zich zou houden en bij hen die naar Geest en bij hen die naar vlees zijn; zo heilig als Hij is, wordt Hij nooit eens met “de stoel der schadelijkheden”, die de Wet kwalijk duidt.

Hij weet niets en wil niets weten van alles wat niet uit geloof is, wat niet naar Zijn Woord is, maar laat het in duisternis rondwaren en als een blinde tasten naar de wand, tot het in de afgrond verzinkt. Hij houdt zich rein bij Zijn arme volk, dat Hem vreest en op Zijn Woord vertrouwt.

Daarom ook gij, wordt heilig, houdt de weg Gods, vreest Hem alleen, opdat u het getuigenis mag ontvangen: “Zij zijn maagden, zij hebben zich met de vreesachtigen en afgodendienaars niet ingelaten, zij zijn rein gebleven bij het Woord des geloofs, zij zijn het Lam gevolgd, waar Het ook heenging.”

Dat geve u de Heere, onze Heere de Almachtige, door de Geest van Zijn genade. Amen!

9^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 20 en 21

Gehouden op 21 september 1851

Gezongen: Gezang 65:4-6;

Gezang 70:3;

Psalm 111:5

Wij behandelen in dit morgenuur de liefelijke en troostrijke woorden van de apostel Petrus, die in buitengewone beknoptheid dát uitdrukken, wat voornamelijk in de brieven aan de Romeinen en Galaten door de Geest des Heeren aan de Gemeenten wordt voorgehouden. De apostel Petrus schrijft aan de uitverkoren vreemdelingen omtrent Christus:

Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard in deze laatste tijden om uwentwil, die door Hem gelooft in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.

De apostel had er zijn redenen voor, waarom hij schrijft: Dewelke wel voorgekend geweest, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil. Met de woorden, *Dewelke wel*

voorgekend is geweest, geeft hij ons te verstaan, dat de leer van Christus geenszins een nieuwe leer is, maar een eeuwig Evangelie; en met de woord *geopenbaard in deze laatste tijden, om uwentwil*, dat het de laatste tijden zijn en zij acht moesten geven op de grote genade, die hun, boven zoveel duizenden de vorige eeuwen, ten deel was geworden.

Het door zonde en schuld aangevochten en verblind gemoed ziet niet zo dadelijk, wat anders zonneklaar is. Het is zonneklaar, dat het Levitische priesterschap afgeschaft is door het hogepriesterschap van Christus, dat naar de ordening Melchizédeks is; dat de offers van Mozes zijn opgegaan in het offer van Christus, dat eens voor altijd aangebracht, eeuwig geldt, alleen genoegzaam is en Gode voldoet, alleen volkomen is volgens de Wet en volgens de Wet voor God volkomen tot rechtvaardigen stelt, hen, die gelovig zijn. Ook is het zonneklaar, dat de Wet in inzettingen bestaande, opgeheven is door Christus, in Wie (als in het Licht van alle schaduwen) deze Wet haar vervulling heeft. Nochtans werden de uitverkoren vreemdelingen ten dele met het Levitische priesterschap, ten dele met de offeranden en bevelen naar de Wet van Mozes, ten dele met de voorschriften van de aartsvaderlijke synagoge, dus met het van oudsher geldende, aangevochten.

Want dat is de kunstgreep van de duivel, dat hij een vraagteken zet, waar God een punt gezet heeft. Zo werpt hij argwaan, mistrouwen, twijfel, ongeloof in het hart van de mens. En nadat hij achter Gods waarheid een vraagteken gezet heeft, leert hij met stelligheid zijn leugen, waarbij hij een groot licht belooft, opdat de gelovigen de voor hen opgegane Zon der gerechtigheid vergeten en een dwaallicht volgen zouden. Wat eeuwig en dus in waarheid van oudsher geldend is, lastert hij als een nieuwigheid, als ketters, als sektarisch; en wat hij in het paradijs reeds verzon; toen hij zei: “Gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad”, draagt hij voor als Goddelijk, als vanouds geldend. Of hij misvormt het eeuwig Goddelijk-waarachtige en siert daarmee zijn leugen op, omdat hem anders zijn verleiding niet gelukt. En zoals hij sinds eeuwen met de pauselijke traditie de gewetens in oproer heeft gebracht, zo beproefde hij het in de apostolische tijd met het Mozaische vanouds geldende, waaraan de ouden van de synagoge bovendien nog een zin onderschoven naar hun goddeloze opvattingen.

Om zodanige duivelse verzoeking en zulke ongelovige bedenkingen bij hen die hij hier onderwijst, teniet te doen, schrijft de apostel hier van Christus: ***dat Hij voorgekend is geweest, vóór de grondlegging van de wereld en dat Hij om hunnentwil is geopenbaard in de laatste tijden.*** En daarmee stemmen de woorden van onze Heere Zelf overeen en al wat de apostelen en profeten zeggen. Want zo spreekt onze Heere in Zijn Hogepriesterlijk gebed: “Verheerlijk Mij, Gij Vader! bij Uzelven, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.” En elders: “Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad, vóór de grondlegging der wereld.” En zo schrijft Paulus aan de Galaten, hoofdstuk 3: “Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden. Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de Wet in bewaring gesteld; en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden.” En aan de Hebreëën: “God, Die de grote Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen testaments, uit de doden heeft wedergebracht, namelijk onze Heere Jezus Christus.” En aan de Efeziërs: “Hij heeft ons uitverkoren in Christus, voor de grondlegging der wereld” - “Ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van Zijn wil, naar Zijn welbehagen, om in de bedeling van de volheid der tijden, wederom alles tot één te vergaderen in Christus.” Ook schrijft Johannes: “Wij verkondigen ulieden dat eeuwige leven, Hetwelk bij de Vader was, en ons is geopenbaard” En David betuigt: “Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek.” Ook zegt Christus Zelf: “De Heere bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken, van toen aan. Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de

oudheden der aarde aan.” Daarom staat er bij Jesaja: “Als Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen Heeren, zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan.”

In dit welbehagen, in de eeuwige vrederaad, heeft God Christus voorzien, verordineerd, gekend, liefgehad als het Lam, Dat zonder gebrek of vlek der zonde), de wereld op Zich zou nemen en in Zijn eigen lichaam op het altaar van Zijn kruis zou wegdragen, Zich voor de zonde als Borg van Zijn volk, als de Plaatsbekleder en Middelaar van alle volken, als zonde voor ons zou laten slachten. En zo door vrijwillige overgave van Zichzelf, door Zijn onschuld en Zijn volmaakte gehoorzaamheid, Gode een eeuwig geldende voldoening zou aanbrenge. Al mocht nu Joodsgezinde en valse broeders de eerbiedwaardige oudheid van de Mozaïsche offeranden en bevelen aan de uitverkoren vreemdelingen voorhouden, alsook velerlei werken van zelfreiniging naar vaderlijke inzetten: zo waren zij thans door de apostel in hun geloof bevestigd, dat er iets was dat nog ouder, dat eeuwig was. Namelijk, dat God vóór de grondlegging van de wereld (dus ook voordat werkverbond tot stand kwam en de Wet op Sinäi werd gegeven) de gelovigen in Christus tevoren verordineerd had tot het geloof, opdat zij door het geloof en uit de werken van de Wet, de gerechtigheid en de erfenis van de zaligheid zouden hebben in de offerande van Christus, als in het Lam, Dat van den beginne af door de offeranden was afgebeeld. Ook moest het de aangevochtenen veel moed inboezemen, te vernemen met wat voor grote genade zij verwaardigd werden doordat God de openbaring van dit eeuwige voornemen voor hen bewaard had.

Van de genadige bedeling van deze openbaring was Paulus zo vervuld, dat hij aangaande de gelovigen vóór Christus' komst in het vlees, aan de Hebreëen schreef. “En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte verkregen, alzo God wat beters over ons voorzien had.” En aan de Kolossenzen: “Om te vervullen het Woord Gods, namelijk de verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu geopenbaard is aan de heiligen; aan wie God heeft willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer verborgenheid onder de heidenen, welke is Christus onder u, de Hoop der heerlijkheid.”

De eerste tijden nu zijn de tijden, toen het verzoendeksel achter een voorhangsel stond; maar de laatste tijden zijn de tijden, waarin het voorhangsel verscheurd, en de toegang tot de troon der genade voor ieder arm zondaar vrij en geopend is; de tijden, waarin Christus gepredikt wordt zonder deksel als de in vlees Gekomene. En deze tijden duren voort, totdat Hij komt op de wolken met grote kracht en heerlijkheid, als een dief in de nacht.

Wat Petrus schrijft, moeten wij echter niet zó verstaan, geliefden, alsof de gelovige vaders, die vóór de komst van Christus in het vlees geleefd hebben, Christus niet gekend hadden. Petrus zegt op een andere plaats: “Wat verzoekt gij God, om een juk op de hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen? Maar wij geloven, door de genade van de Heere Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij (als onze vaders).” Hij schrijft dit dus, opdat men zich geen juk op de hals zou laten leggen van geboden, die slechts als schaduwen en beelden van Christus, het ware Lam van God, Dat door water en bloed gekomen is, voor die tijd waren, totdat God in het vlees zou geopenbaard zijn. Overigens is het onze dure roeping om uit de apostolische woorden voor onszelf al de troost te nemen en onze zielen niet te laten terughouden door menselijke autoriteit, welke schijn of welk laagje vernis die ook hebben moge alsof zij overeenkomstig het Evangelie zou zijn; zoals dan sommigen in menselijke overleveringen, in schriften van apostolische of kerkvaders of van anderen, die allen min of meer het merkteken van de Antichrist, van de pauselijke traditie aan hun voorhoofd hebben, de leer van de gerechtigheid des levens zoeken, om overeenkomstig die te geloven en hun wandel in te richten; want dat is alles een wandel in

onwetendheid naar vaderlijke wijze, naar het vlees en niet naar Christus. Veel meer betaamt het ons, de genade ten hoogste te roemen, dat wij ook tot hen behoren, aan wie in deze laatste tijden Christus als de in vlees Gekomene geopenbaard is en verkondigd door het profetische woord en apostolische getuigenis en onze harten en zinnen te verheffen boven de wet van het "Doe dat" en boven alle menselijk gezag en wandel naar vlees tot in de eeuwige vreederaad, waarin Christus tevoren verordineerd, geliefd en gekend werd als het Hoofd, de Borg, Plaatsbekleder, Middelaar, Koning, Wetgever, als de Gerechtigheid en Sterkte van de gemeente, als de Uitvoerder van het eeuwige genadeverbond."

Of door wie geloven wij in God als wij in God geloven? Is het door deze of gene heilige? Door deze of gene paus? Door de Kerk? Door de synagoge? Immers door Christus! "Gij, die door Hem gelooft in God", schrijft de apostel. Zal een bezwaard geweten de toevlucht nemen tot God door menselijk gezag? Zal een mens, een zondaar, hij die stof, aarde en as is, zich op God verlaten, op Hem steunen, Hem voor waarachtig houden in Zijn uitspraken, op Hem vertrouwen in nood en dood, als op zijn genadige God en getrouwe Vader, zonder Christus? Wie zal een verslagen gemoed opbeuren, wie tot de troon der genade leiden hem, die met zonde en schuld beladen is, die de verdoemenis in zich omdraagt en voor de gapende afgrond van de hel staat, dan alleen Christus Zelf?

Want in God geloven is: *in Hem geloven als in zijn genadige God en zijn verzoende Vader*. Het is een zich op Hem als de genadige en verzoende God en Vader verlaten voor tijd en eeuwigheid. Kan een sterfelijk mens ons daartoe brengen? Kunnen wij het door onze deugd en kracht? O, er is in de mens zelf een te diepe vijandschap tegen God; en al wilde hij ook, Gods toorn moet hem terughouden. God is een IJveraar voor Zijn Wet; Hij kan een zondaar niet onverzoend verhoren, hem niet tot Zich toelaten zonder genoegdoening voor Zijn beledigde eer te hebben ontvangen! Hij kan geen zondaar tot Zich toelaten met terzijdestelling van Zijn eer, Zijn deugden, Zijn Wet; voor Zijn troon wordt niemand gerechtvaardigd, ontvangt niemand vergeving van zonden, zal geen vertrouwen of geloof iets teweegbrengen, indien God niet tevoren genoegdoening heeft, indien Hij niet verzoend is. Maar genoegdoening door de handen van iemand die in zonden ongerechtigheid is, neemt God niet aan; voor Hem is ter verzoening niet geldend, wat ooit van werk en heiligheid door een mens mocht worden bijeengebracht. De zonde tegen een eeuwige Wet eist een eeuwige straf, de eeuwige dood. Met eeuwige dood bevangen, betaamt het ons niet, voor God te verschijnen zonder door Hem verordende Middelaar, Hoge priester en hoogste Profeet, van Wie gezegd heeft: "Hoort Hem"! Zonder Deze zijn wij een gruwel voor God, als wij Hem naderen. God wil als God gekend en erkend zijn en wij zullen Hem niet God kennen en erkennen, tenzij dat Hij, Die God in de wereld gezonden heeft namelijk Jezus Christus, Hem als God en Vader aan ons openbaart, zoals Hij gezegd heeft: "Ik heb Uw Naam geopenbaard den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt."

Allen, die ooit onder de donder van de Wet, onder de vloek en toorn van God neerlagen, waren en zijn door de Vader tot Christus getrokken, en hebben door de Geest en het Woord van Christus zichzelf met al hun zonden op Christus geworpen. Zij hebben zich met Hem verbonden gevoeld als met hun Middelaar, Borg en Plaatsbekleder. In Zijn bloed zagen zij zich tot God brengen, in Zijn leven hoorden zij zich voor God rechtvaardigen, zó ontvingen zij van God Zelf, omwille van Zijn Zoon de vergeving van hun zonden. Zij hadden en hebben de zekerheid: voor mij, voor mij is Gode genoegdoening aangebracht; door de aangebrachte gerechtigheid van Christus is Hij ook mijn verzoende God en Vader - en zó geloven zij door Christus in God, nemen altijd de toevlucht tot God, en steunen en verlaten zij zich op God.

Slaat deze weg in, u allen, die de weg nog niet betreden hebt, want anders is uw geloof, vertrouwen en toevlucht nemen tevergeefs. Hier geldt ten volle wat Juda van Jozef zei: "Die man heeft ons op het hoogste betuigd, zeggende: "Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat

uw broeder (Benjamin) met u is.”

U echter, die in waarheid door Christus in God gelooft, u kunt zich met het volle vertrouwen van het hart op God verlaten en stellig daarvan verzekerd zijn, dat uw hoop op Hem niet beschaamd zal worden. Wij kunnen door Christus niet in God geloven, zonder dat wij in dit geloof verzekerd zijn, dat wij door de dood van Christus met God verzoend zijn en in Hem het eeuwige leven hebben. Deze zekerheid hebben wij in Zijn opstanding en in Zijn zitten aan Gods rechterhand.

God heeft Hem van de doden opgewekt en heeft Hem heerlijkheid gegeven, dus hebben wij dan geen dode Jezus, maar een levende Heiland, Die onze Voorspraak is; niet een machteloze, maar Eén Die alles heeft geërfd, opdat Hij ons de erfenis van het leven zou deelachtig maken; aan Wie alle macht in de hemel en op de aarde gegeven is, opdat Hij machtig zij, om ons bij de verkregen verlossing te bewaren en daarin tot eer te brengen.

Daaraan weten wij, dat God een welbehagen heeft in Christus, door Wie wij tot God naderen, en dat Hij ook aan ons, die in Hem geloven, een welbehagen heeft, omdat Hij Christus uit de doden heeft opgewekt. Want indien onze zonde niet door Christus ware weggenomen, zo Christus hem, die de macht van de dood had, niet tenietgedaan had, zo Hij de Wet niet volkomen vervuld, geen volkomen genoegdoening Gode had aangebracht (namelijk de gerechtigheid, die door de Wet was gevorderd) dan had God hem niet van de doden opgewekt. En als God ons Hem niet gegeven had tot een hoogste Profeet, om ons door Zijn Woord en Geest te leren; tot een enige Hogepriester, om altijd voor ons als Middelaar op te treden; en tot onze eeuwige Koning, om ons door de Gave van Zijn Geest en van het geloof bij de verkregen zaligheid te bewaren en ons het eeuwige erfdeel deelachtig te maken, ... dan zou God Hem de heerlijkheid niet hebben gegeven, dat in Zijn Naam zich alle natiën zouden buigen en de gemeente in Hem gerechtigheden en sterkte zou hebben. Omdat God Hem echter uit de doden heeft opgewekt, zo hebben wij een Christus Die niet meer sterft, over Wie de dood niet meer heersen kan; zo is dan zonde, schuld en straf van ons weggenomen, en hebben wij vrede met God door Hem en altijd een vrije toegang tot de genade, waarin wij weten in Hem te staan bij God.

En omdat God Hem heerlijkheid gegeven heeft, weten wij dat wij bij God Hem heerlijkheid hebben en heerlijkheid beërven. Als wij door Christus in God geloven, dan leren wij God als zodanige genadige en barmhartige God kennen als zodanige God, van Wie de gehele raad van onze zaligheid uitgaat; als zodanig God, Die uit loutere barmhartigheid jegens ons verlorenen, Zijn Zoon voor ons de dood overgaf, en Hem de uiterste smaad en schande van het kruis in onze plaats liet dragen, opdat Hij onze dood zou weggenomen en wij de heerlijkheid voor God (die wij met Adam verloren hebben) in Zijn Zoon terug zouden hebben.

Hij wekte Zijn Zoon op uit de doden en ons met Hem, opdat ons geloof en hoop God zijn zou en wij Hem voor een eerlijk Man zouden houden, omdat Hij bij Zichzelf gezworen heeft: “Waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen.” Wanneer wij, zoals de verloren zoon, door Christus tot Hem naderen.

Hij gaf Zijn Zoon, nadat Hij Hem uit de doden had opgewekt, de heerlijkheid en ons met Hem, toen Hij tot Hem sprak: “Eis van Mij,” en: “Zit aan Mijn rechterhand opdat onze hoop op God zijn zou. Op Zijn hulp om door de wereld te komen, verlossing van alle kwaad, bewaring van de boze, uitredding uit elke verzoeking, bedekking van onze schuld, dagelijkse vergeving van onze zonden; hoop, op steeds nieuwe genade, volharding bij deze genade, uitkomst tegen de dood, opstanding van ons vlees, een genadige opneming in de eeuwige heerlijkheid, en op het eeuwige aanschouwen van Zijn aangezicht in gerechtigheid.

De apostel Paulus roept de gemeente van Korinthe toe: “Indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.” Daar volgt dat, omdat God Christus van de doden opgewekt heeft, is ons geloof op God niet tevergeefs. En dat wij niet meer in

onze zonden zijn, indien wij geloven. Aan de Romeinen schrijft hij: “Christus is om onze zonden overgeleverd, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.” Zo is er dan een gerechtigheid van ons daarboven bij God en mogen wij in God geloven als in Degene, Die, - omdat Hij Christus heeft opgewekt, - ons in deze opwekking het recht op het eeuwige leven geeft, daar Hij deze gerechtigheid toerekent. Zo mogen wij door Christus tot God naderen als goddelozen en in Hem geloven. Opnieuw heeft God beloofd, dat zij Zijn kinderen en erfgenamen zouden zijn, zij, die in de Naam van Zijn Zoon geloven, Hem door het waarachtig geloof zijn ingelijfd. En dat Hij daartoe Zijn Geest wil geven, de Geest van wedergeboorte, van genade, van geloof, van gebed, van vrede, van gemeenschap, van kindschap, in Wie wij roepen: “Abba, Vader!” Daartoe gaf God Zijn Zoon heerlijkheid, opdat Hij deze Geest, nadat Hij Deze door Zijn volkomen gehoorzaamheid verworven had, ook van de Vader uit zou zenden; en zo mogen wij dan op God hopen en op het aller-zekerst in deze hoop van Hem weten, dat Hij kan doen wat Hij belooft en het ook doen zal.

O, dat wij het indachtig blijven, dat wij door Christus in God geloven, zo zullen wij ons alleen aan Hem houden en Hem erkennen als de Weg, de Waarheid en het Leven en geen grond voor het geloof in God zoeken in menselijk gezag, in de wet van het “Doe dat”, in de leer van het “Doe dat”, want zodanige grond is nietig en ijdel. Wie tot God wil komen, brenge Christus mee, kome met Hem tot God. Wie in God geloven wil, steune op het Lam Dat de zonde der wereld wegneemt; anders zal zijn geloof ijdel bevonden worden.

O, laten wij het nooit vergeten hoe dood wij in onszelf zijn vóór onze bekering; en hoe dood, hoe vleselijk, hoe verkocht onder de zonden wij zijn in onszelf, en hoe geheel machteloos ook na onze bekering; en hoe dood al het schepsel en alle menselijk gezag is, om te helpen in de ure van de aanvechting, in de ure, als het erop aankomt, dat ons geloof en onze hoop op God zij! O, dat wij het toch nooit vergeten wat de apostel betuigt: “Er is hier geen onderscheid, want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods; en worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is!”

Menselijk gezag, vleselijke heiligheid, kracht, deugd en gerechtigheid, brengt geloof en hoop teweeg op zulk gezag, op zulke heiligheid en gerechtigheid, en niet op God. Wat is echter alle geloof, wat alle hoop, die niet op God is? Voor God leeft slechts Christus, voor God heeft slechts Christus eer, roem, heerlijkheid.

Wèl hem, die in de Zoon de Vader ziet; en op God ziet met ogen, die gevestigd blijven op zijn lijdende Immanuël, zijn uit het graf verrezen Koning, zijn verhoogde Middelaar, zijn Heere en zijn God!

Het zal blijken dat zijn geloof en zijn hoop op God zijn en niet op vleselijk werk, gezag, heiligheid en gerechtigheid, roem en eer; ja het zal blijken dat zijn geloof en zijn hoop op God zijn, want hij heeft God leren kennen als Degene, Die hem de Heiland gegeven heeft, Die de dood heeft overwonnen en alleen het leven heeft en alleen die waardigheid, waarin men voor God bestaan kan.

Door Christus dan naar God toe! Door Christus in God geloofd, geliefden! Slechts hierin de grond van het geloof en de hoop van alle verlossing en heil gesteld: dat God deze Christus van de doden opgewekt en aan Zijn rechterhand gen en verhoogd heeft, tot onze Heere en enige Zaligmaker. Al het andere is zonde.

De God van alle barmhartigheid geve de éne ogenzalf, de andere verlichte ogen van het verstand tegen dood, zonde en nood, tegen honger en kommer van de ziel, om in te zien, dat men slechts in deze dingen het leven van zijn geest heeft. Amen.

10e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 22
Gehouden op 12 oktober 1851

Gezongen: Psalm 133
Psalm 119:32;
Psalm 141:5, 6

Hebbende dan uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door de Geest, tot ongeveerinsde broederlijke liefde, zo hebt elkaar vurig lief uit een rein hart.

Het heeft de Heilige Geest behaagd, voor de toekomende tijden te doen optekenen wat een goede keuze de Moabitische vrouw (Ruth was haar naam) gedaan heeft, hoe zij daarvan een groot loon heeft verworven. Naomi, een doodarme weduwe toog uit het land van de Moabieten om naar het vaderland terug te keren. Zij had gehoord in het land Moab, dat de Heere Zijn volk bezocht had, gevende hun brood. Haar beide schoondochters volgden haar; Orpa de eerste, Ruth de tweede. Maar al had God Zijn volk ook bezocht, hun brood gevende, wie stond er voor in dat ook Naomi brood voor zichzelf in het vaderland zou vinden? Ze maakte zich op en ging heen, waar het bij de Heere te vinden was; zij was echt arm en bedroefd toen zij zich opmaakte. Toen zij nu bij herhaling ronduit aan haar schoondochters verklaard had, dat zij hun niets van het zichtbare bij deze gang naar het vaderland kon beloven, had Orpa geen lust om haar schoonmoeder te volgen, maar verliet haar, nadat zij tweemaal luidkeels geweend had, omdat zij het onzichtbare of het zichtbare verloochenen moest. Zij stelde zich gevoelig aan, maar Ruth had haar besluit genomen, want wij lezen: “Orpa kuste haar schoonmoeder, maar Ruth kleefde haar aan” En al zei haar schoonmoeder ook: “Zie, uw zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot haar goden; keer gij ook weder uw zwagerin na”, zo verkoos zij toch liever de smaad van Christus, dan het tijdelijk genot van de zonde en antwoordde: “Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God.”

Het heeft Ruth niet berouwd, dat zij haar schoonmoeder aangekleefd en de goede keuze gedaan heeft. Orpa heeft de wereld gezocht en de dood gevonden; Ruth vond het leven, het eeuwige leven en overvloed, nadat zij in weerwil van haar armoede aan de levende God had geloofd en het bewijs gegeven, dat zij Hem en Zijn volk boven al het zichtbare liefhad.

Des Heeren ogen zien naar zulk een liefde en zulk een goede keuze. Een groot gedeelte van de Heilige Schrift bevat vermaningen en bevelen, welke het ons voorschrijven of er ons in versterken, dat wij handelen gelijk Ruth en evenals Ruth blijven volharden bij het woord: “Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God.”

Zulk een bevel ligt ook in de woorden opgesloten, welke wij in dit morgenuur te behandelen hebben, en aldus luiden:

“Hebbende dan uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveerinsde broederlijke liefde, zo hebt elkaar vuriglijk lief uit een rein hart”

Dit bevel was toen nodig en is het ook nu nog. Ruth gevoelde het, dat in haar schoonmoeder de waarheid van Christus was, welke vrijmaakt van de dienst der zonde. Zij luisterde naar de waarheid uit de mond van haar schoonmoeder, die haar vaak had voorgehouden: “Dit is de weg, wandel in denzelven, als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand.” Zij geloofde die waarheid en gaf er acht op; zij was aan die waarheid gehoorzaam, terwijl zij de weg ook ging welke haar schoonmoeder haar voorhield. Zij schuwde de bijwegen die ten verderve leiden en zo dikwijls in haar ziel de verzoeking opkwam, om daarbij ook nog naar diegenen te

luisteren, die uit liefde der ongerechtigheid een valse God naliepen streed zij daartegen en overlegde in haar hart het onderscheid tussen wezen en schijn, tussen waarheid en leugen, maakte zich van de leugen los en sloot zich des te inniger aan haar schoonmoeder aan. Het was haar daarbij niet te doen om hetgeen vlees en bloed wil, maar het was haar om God te doen, om Zijn vrede, om gerechtigheid waarin zij voor God bestaan kon, om de zaligheid van haar ziel. Zo heeft Ruth haar ziel gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde. En terwijl zij volhardde, zoals haar geschiedenis dit bewijst, heeft zij haar schoonmoeder liefgehad uit een rein hart, niet als schoonmoeder, maar als een uit God geborene, als een lid van het zegepralend Hoofd; en zij heeft dit gedaan met brandende ijver, want zij was zorgvuldig en willig, vlijtig en naarstig van de vroege morgen tot aan de late avond. Zij, die het in Moab naar het uitwendige goed had kunnen hebben, ontzag zich niet als een arme bedelares tot onderhoud van haar schoonmoeder, die zij als een erfgenaam van de zaligheid erkende, op het veld te gaan, om aren op te lezen achter hem, in wiens ogen zij genade zou vinden!

Zo gaat het toe, waar het artikel: "Ik geloof de gemeenschap der heiligen", niet een woord van de lippen, maar waarheid in het leven is geworden; zo is de broederlijke liefde.

Tegen deze liefde werd in Petrus' tijd veel gezondigd, wordt ook nu nog gezondigd en wel juist door hen die uit God geboren zijn, zolang zij onder de bevelen van de Heere nog niet murw gemaakt zijn door een volkomen gevoel van eigen verlorenheid en verdorvenheid, door een volkomen gevoel van de macht de genade over hen en de zekerheid, dat zij om niet verlost zijn. Opdat men met zulk zondigen hebbe opgehouden, staat hier het apostolisch bevel dat verootmoedigt, maar ook opricht wat zich daaronder buigt.

Wat gebeurde er ten tijde van Petrus en wat gebeurt er ook tegenwoordig nog? Ach, voortdurend werd en wordt de treurige waarheid bevestigd: dat wij van nature geneigd zijn God en onze naaste te haten en dat niet alleen de geneigdheid is, maar ook de werkelijkheid, de uitvoering.

Het hoopje gelovigen waaraan Petrus schreef, leefde hier en daar verstrooid onder Joden en heidenen. De Joden haatten het in hun *eigengerechtigheid*; de heidenen haatten het in hun ongerechtigheid. En in het hoopje zelf was allerlei verdeeldheid en onenigheid, zoals die ook voorkwamen bij de apostelen, onder wie zelfs nog in de laatste twee nachten, vóórdat de Heere van hen genomen werd een twist oprees "wie van hen scheen de meeste te zijn" Niet allen die in de verstrooiing leefden, konden met standvastigheid de haat van de Joden en heidenen verdragen. Niet allen konden het zo onvoorwaardelijk aannemen, dat de wandel naar vaderlijke wijze zonde was en de leer van Christus alleen de enige was. Niet allen konden terstond het onderscheid zien tussen het drijven van de valse broeders en de rust van de genade. Niet allen konden het voor zo zeker houden, dat het Woord des geloofs alles tot stand brengt, als men alleen in dit Woord, in de woorden van de Heere Jezus blijft. Niet allen geloofden zo onvoorwaardelijk de waarheid van Christus, uit de mond van een gelovige broeder. Want omdat hij verwierp en bestrafte, wat te verwerpen en te bestraffen was, zochten zij daaruit aanleiding om - al hielden zij zich ook bij de bijeenkomst - zich van hem verwijderd te houden; want hun zielen hoereerden de duivelen nog na en hun begeerlijkheden en die wereld die in het boze ligt, en zij hadden de wandel naar vlees nog te lief. Het hart wilde nog iets naast de genade, daarom was het niet rein. En waar het hart de wereld, het zichtbare en zichzelf zoekt, en vermijdt, het Lam te volgen waar Het ook heengaat, door ongebaande zowel als door gebaande wegen, daar zal het niet in waarheid zoeken wat alleen van God en alleen van de broeder is, maar het zoekt God en de broeder uit eigenbelang. Het huichelt liefde, maar wil liefde voor zichzelf en wil niet die God kennen, Die Zijn Wet handhaaft, noch wil die broeder kennen, die slechte en baatzuchtige wegen, die vleselijke begeerlijkheden niet goedkeurt, maar deze openhartig tegenstaat.

Uit dergelijke verkeerdheid kwam ook allerlei boosheid voort, waardoor men de broeder het leven verbitterde; allerlei bedrog, zodat men zich anders voordeed dan men was en een gezindheid huichelde, waarvan men zeer ver af was; allerlei veinzerij, dat men zich anders voordeed dan men was, en wat anders voorgaf dan men bedoelde; allerlei nijd, zodat men de broeder niet gunde wat God hem langs wonderdadige wegen deed toekomen, en allerlei laster, zodat men de drijfveren voor het gedrag van de broeder, die in God lagen, verkeerd en als uit slechtheid voortkomende, onder elkaar beoordeelde. Daarbij kwamen nu allerlei onenigheden door uiterlijke betrekkingen en omstandigheden, geschillen over een strohalm, over een woordje, haarkloverij hier en daar - en zo zette één vonkje alles in vuur en vlam.

Heeft zodanige liefdeloosheid ook nu nog onder Christenen plaats? Zondigen zij, die de kennis van de waarheid ontvangen hebben en aan de ongerechtigheid van de wereld ontvloten zijn, nog zo tegen de ware broeders? Heeft zulk zondigen ook thans nog onder ons plaats? Zijn er ook nog onder ons, die hun zielen niet gereinigd hebben van de liefde tot hen, die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar liegen? Zijn er nog onder ons die lichaam en ziel daardoor bevleken, dat zij meedoen met de ongerechtigheid en de afgodendienst van de heidenen, (dat is: van de onbekeerden) die niets van God weten? Zijn er ook nu nog onder ons, die met Achab zeggen: “Die en die is wel een profeet, maar ik haat hem, omdat hij voor mij niets goeds profeteert, maar kwaad”? Worden er nu nog onder ons gevonden, die een rechtvaardige broeder een onrechtvaardige noemen, omdat hij niet naar hun onrechtvaardige begeerlijkheden wil doen? Zijn er nu nog, die in een ogenblik een broeder tot een duivel maken, omdat hun ongerechtigheden door hem aan de dag zijn gekomen? Zijn er nu nog onder ons, die het vlees verkiezen, die een broederlijke liefde willen, die vlees Geest en nacht dag noemt? Worden er ook nu nog onder ons gevonden, die zodanig behagen in zichzelf hebben, dat zij de zwakken niet kunnen dragen en nors tegen hun naaste worden en de staf over hem breken, omdat hij de zaken nog niet zo verstaat als zij? Zijn er nu nog, die liever alles omverwerpen, dan dat zij zich verootmoedigen onder Gods Wet en zich op de vermaning van de broeder bekeren van hun liefde tot de wereld, van hun gierigheid en allerlei boosheid? Zijn er nu nog, die liever de broeder laten vallen, dan dat zij in waarachtige zelfverloochening de ergernis uit de weg zouden nemen?

Zijn er nu nog, die om beuzelingen, uit beweegredenen waarover zij zich zouden schamen als zij die moesten blootleggen, of omdat zij anderen het brood niet gunnen, elkaar niet meer vriendelijk aanzien? Worden er onder ons nu nog kinderen Gods gevonden, die onder hetzelfde dak wonen, één Heere, één geloof, één de hebben en aan dezelfde tafel komen om des Heeren lichaam te eten en des Heeren bloed, tot vergeving der zonden, te drinken, en die toch een kloof tussen zich hebben gemaakt zoals er is tussen hemel en hel?

Maar waartoe verder gevraagd? Zoals ik voor de Heere veel te roemen heb vanwege uw ongeveinsde broederlijke liefde onder elkaar, zoals ook voor al de heiligen, heb ik nog veel meer te roemen van uw gehoorzaamheid, geliefde broeders en zusters, u die zich ook in deze dingen schuldig kent voor God! U zult welgevallen voor de woorden van de apostel: “Verderf dien niet met uw spijs, voor we Christus gestorven is”; u zult van nu af aan ophouden in uw bijeenkomsten steeds een broeder of een zuster tot het voorwerp van laster te maken en bij het bewust-zijn van eigen verdorvenheid, slechts van Hem spreken in psalmen en geestelijke liederen, Die Zich niet schaamt ons broeders te noemen.” en Die ter hel verwijst hen, die ons dag en nacht voor God verklagen wil. U zult nog heden de duivel daarmee de kiezen uitslaan, dat u elkaar van harte de hand geeft en de elkaar ten laste gelegde goddeloosheid in de afgrond van eeuwige ontferming neer helpt storten, opdat voor ons staan blijve voor de Heere, wat wij in Hem prijzen: “Gij hebt al mijn zonden achter uw rug geworpen in de diepte der zee.”

Zie, geliefden, als wij over hemel en hel te beschikken hadden, dan zouden wij elke dag iemand die ons behaagde in de hemel opnemen, en ook elke dag iemand in de hel werpen, omdat hij ons enigerwijze dwarsboomde. Als wij naar vlees wandelen en daarbij de waarheid van Christus horen, dan worden wij zeer verbitterd. Dat wij nu zo verbitterd worden en beginnen te verdoemen en te verwerpen, is immers een bewijs, dat wij ongelijk hebben en de leugen van de ongerechtigheid boven de hemelse waarheid stellen. Als wij echter tot berouw komen en de waarheid gelijk geven, dan zullen wij de waarheid gehoorzamen en in deze gehoorzaamheid onze zielen gereinigd hebben van alle hoererij met het lieve, eigengerechte Ik, onze zielen reinigen van het boeleren met de Joodse wereld en met de heidense wereld. Dit zullen wij dan echter door de Geest doen, dat is, door geloof aan vrije onverdiende genade en barmhartigheid. Dan is er een ongeveinsde broederlijke liefde.

Want als u tot de broeders komt om *eigen* begeerlijkheden, om de wil van het vlees te volbrengen, om oplegging der handen, om geld, om goed, om eer, zodat u iets voor uzelf zoekt, dan begeert u afgoderij, en de liefde is geveinsd. Want als u niet vindt wat u bij het vlees zoekt, dan verandert de liefde weldra in haat. Wanneer u echter als verlorenen, - als zulke mensen, die van het vlees (en wel het eerste van uw eigen vlees) niets meer verwachten, - tot de broeders komt met een God, rijk in ontferming, met een Heiland in Wiens wonden vergeving is van alle zonden en schuld, ... dan is uw ingang en uitgang, uw samenzijn met de broeders ongeveinsd, en u zoekt niet het uwe, maar u zoekt met brandende ijver wat voor de ander is; alles gaat van harte, uit een rein hart, waar de genade, de eeuwige, de vrije genade in het hart heerst.

Moet men dan de ongerechtigheid van de broeder laten blijven en alles maar met de mantel der liefde bedekken?

Daarop antwoord ik ten eerste, dat de Wet zegt: “Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; gij zult uw naaste naarstig berispen, en zult de zonde in hem niet verdragen?” Vervolgens, dat, toen God Israël in Zijn toom wilde verdelen en Mozes tot een groot man wilde maken, Mozes toen zichzelf voor het volk in de bres stelde en tot God zei: “Zo delg mij uit het boek des levens.” Ten slotte: wat begeert u wel voor uzelf van God, voornamelijk op uw sterfbed?

Maar enigen willen de liefde en daarbij toch moorden. Heft dan de staf van het Woord omhoog, strijdt met hen door Geest, overwint hen door liefde! Slaat zo met gerechtigheid (Leviticus 19:17) de wolf doodt, die de herder van liefdeloosheid beschuldigt, omdat hij de schapen niet laat verscheuren. Dan zal hij in zijn geweten getroffen zijn, dat de liefdeloosheid en de moord bij hem is - en zó is reeds menig wolf een lam geworden.

Zoals het apostolische bevel neerbuigt en verootmoedigt, zo richt het ook weer op, omdat het de beweegredenen doet kennen, waarom wij elkaar met brandende ijver lief moeten hebben uit een rein hart. Deze beweegredenen behandelen wij bij de volgende gelegenheid.

Ik besluit ditmaal met een noodzakelijke opmerking.

De apostel zegt eigenlijk: *Omdat u uw zielen kuis gemaakt hebt, zo hebt lief gehad*. Met zulke uitdrukkingen trekt hij onze zielen uit de onkuisheid van een schijnbaar geestelijke wandel, uit het boeleren met de leugen, met de wereld en met de eigengerechtigheid en stelt ons als reeds werkzaam in de broederlijke liefde. Waar zag de apostel dan op? Wat was zijn standpunt?

Hij zag op het kruis en het graf van Christus, zijn standpunt was Golgotha en de van het graf afgewentelde steen, Christus' dood voor ons: Zijn vijanden, Christus' opstanding en Zijn opvaren ter rechterhand van God de Vader.

Dit zij ook ons standpunt. En wat dan door onze kracht nimmer of nooit wordt volbracht (omdat immers in ons, als uit ons, slechts leugen en vijandschap is), dat is er en wordt

volbracht in de kracht van het bloed der verzoening, in de kracht van Zijn opstanding, in de gemeenschap van de door Christus verworven Heilige Geest, naar de wil van de Vader in de hemelen, Die ons heeft zalig gemaakt, niet naar onze werken, maar naar Zijn voornemen en Zijn genade. Amen.

11^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 23 - 25a

Gehouden op 19 oktober 1851

Gezongen: Psalm 19:4, 5;
Psalm 19:6;
Psalm 103:7

Gij die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods. Want alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijn bloem is afgevallen; maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid.

Al wie dood is en toch meent het leven der genade te hebben, hoort telkens weer de prediking, hoort telkens weer de bevelen van God, en blijft wat hij is; hij maakt de toepassing op anderen, nooit op zichzelf; anderen moeten de bevelen opvolg dan is de zaak in orde; zelf roert hij de geboden met geen vinger aan. Voelt de verkeerde, dat de bestraffing hem geldt, dan wordt hij toornig, stuurs, gemelijk, er is geen omgaan met hem; hij voed wrok in zijn binnenste, totdat hij zijn hart lucht geeft in woorden, die als zwaarden zijn, waarmee hij de schuldeloze doorsteekt, oprechte in zijn hart doodt; en hij maakt zich van de bevelen af met de goddeloze betuiging: 'Dat kan ik niet en als ik zonder dat niet zalig kan worden, dan word ik niet zalig.'

Daarentegen, al wie waarachtig leven bezit, heeft in waarheid eerbied voor Gods bevelen en verlangt van harte zijn wandel en weg daarnaar te richten. Hij maakt daarom, terwijl hij hoort en aandachtig luistert, voortdurend de toepassing zichzelf, en al is het ook dat hij zich voor een ogenblik tegen dit of dat bevel inzet door denkbeelden van vleselijke gerechtigheid, dan ligt evenwel de trotse mens weldra temeer, het hart is verbroken, de ogen lopen over, en gewillig neemt hij het zachte juk van Christus op zich, om God boven alles lief te hebben en zijn naaste als zichzelf.

Bij allen die niet in waarheid door genade leven, is broederlijke liefde een gehuichelde zaak. Zij hebben lief, opdat men hen liefhebbe; zij hebben lief, opdat hun vlees geprezen worde, opdat zij geëerd worden, opdat zij voor zichzelf wat vinden hun gierigheid en begeerlijkheden bevredigd, en opdat hun verkeerde weg goed geheten worde. Vinden zij dat niet, dan verandert hun liefde in strijd, twist, krakeel, haat en doodslag.

Bij allen in wier harten gebaande wegen zijn, is de broederlijke liefde uit God; daarom is zij oprecht daarom van harte, daarom met brandende ijver. Daar is een liefde, die niet zichzelf zoekt, maar God en de naaste. Want het bevel, dat tot hen komt, verootmoedigt aanstonds, omdat men het bij zichzelf niet vindt; maar het richt ook op, omdat het tot de genade uitdrijft, waardoor de broederlijke liefde door de Heilige Geest zo gewerkt en levendig gehouden wordt, dat de liefde als vanzelf wordt uitgeoefend, zonder vermoeid te worden.

De ware kinderen Gods zijn gehoorzame kinderen, want in hen is de Geest des Heeren. Daarom, wanneer hun verkeerdheden hun ontdekt en de bevelen des Heeren hun voorgehouden worden, dan willen zij ook niets anders; maar tegelijk zijn zij het, die in waarheid en ootmoed belijden dat zij die niet kunnen houden; zij worden echter tot de Heere geleid, ja tot Hem gedreven door hun onmacht. Zij willen de weg der geboden lopen, daarom zoeken zij de genade. En door de genade van de Geest, door Diens onderwijzing zien en smaken zij het opbeurende, het goede, het trouwe, het liefelijke in de geboden. Want zij zien in de genade alles voor hen bereid, terwijl zij door het licht en onderwijs van de Geest in deze genade ontdekken wat zij geworden zijn; door welk middel zij het geworden zijn; wat zij in

zichzelf zijn en wat, in één woord, de mens in zichzelf is.

En dat zijn de beweegredenen, waaruit de apostel het bevel van de broederlijke liefde afleidt in de woorden, die wij heden te behandelen hebben en die aldus luiden: ***Gij die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord Gods. Want alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijn bloem is afgevallen; maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid.***

Dat is dus de beweegreden, die de apostel bij zijn bevelen tot ongeveinsde broederlijke liefde bijbrengt: Gij die wedergeboren zijt (Hij schrijft in het Grieks alleen maar: *wedergeborenen*). Wat een dierbaar Evangelie is dit, waarmee hij komt tot hen, die allerlei gegronde redenen hadden gegeven om het bevel tot hen te doen komen: “Hebt elkaar met brandende ijver lief uit een rein hart!” Want daarmee zegt hij: Gij, die uw zielen nog met de onkuisheid van de leugenleer van de eigengerechtigheid besmet, en met de ware getuigen van Christus nog zo geen oprechte gemeenschap hebt; u, die zich nog aan zo vele verkeerdheden van eigenliefde schuldig maakt; u, die onder elkaar nog zoveel strijd, twist en krakeel hebt en daarom zo slap en traag bent om onderling als broeders elkaars zaligheid uit te werken; o u, die liever uit zelfbehagen de broeder aanstoot in de weg legt, in plaats van elke aanstoot weg te nemen: ... u bent wedergeborenen!”

Merkt het op, geliefden, u die altijd, nu tegen deze, dan tegen die broeder wat hebt en in zelfbehagen daar dan veel praat van maakt; merkt het op, u, die de rechtvaardige broeder uit eigenliefde allerlei aanstoot in de weg legt, in plaats van die uit de weg te nemen: de apostel werpt ons niet in de hel, hij trekt ons hemelwaarts! Wat zegt hij? U bent kinderen van de allerhoogste God, kinderen van de Vader in de hemelen; u bent uit de oude Adamstam uitgenomen en in Christus over gezet; de oude Adamsnatuur hebt u niet meer, u bent door de genade van Christus deelachtig geworden aan de Goddelijke natuur. U hebt de nieuwe Mens, u hebt Christus aangedaan en de oude mens met zijn werken hebt u afgelegd. Zo doet de apostelen overal; en waar zij noodzakelijk met de bevelen des Heeren moet komen, daar vangen zij de vissen eerst met het net van het Evangelie, om ze in de macht te hebben van de liefde van Christus. Zo doet de apostel Petrus hier ook. Zijn *weder* in “*wedergeborenen*” betekent zodanige geboorte uit God, waardoor wij uit alle vijandschap jegens God en de naaste (die de vleselijke geboorte met zich brengt) uitgerukt zijn en als het ware door al de onreinheden van de zonde liefdeloosheid heen zijn gedragen, daarvan afgewassen en naar de hemel in Gods gemeenschap, door de heiliging des Geestes en door het geloof van Jezus Christus zijn overgebracht en dat wij daarom zodanige geboorte deelachtig zijn, dat het alles liefde tot God, liefde tot de broeder en de naaste is, wat wij zijn, wat aan en in ons is.

Zo is het waarheid in Jezus. Daarmee worden zeer zeker geweldig in het nauw gebracht allen, die denken: “Welk nadeel zal het mij doen, of ik met de eigengerechtigte Joodse wereld of met de onrechtvaardige heidense wereld meedoe en daardoor deze of gene broeder aanstoot geef? Wat benadeelt het mij, of ik met deze of gene broeder in twist ben en in strijd en tweedracht leef? Laat de ander toezien, hoe hij zalig wordt; ik kom toch in de hemel, want ik ben wedergeboren!”

Want hier v neemt hij het apostolische woord: “Daar u wedergeboren bent, hebt u alle ergernis die u aan de kleinste van de gelovigen geeft, alle twist afgelegd.” En nu zie hij voor zichzelf toe, of hij rustig kan sterven met een leugen in zijn rechterhand. De boeken worden geopend voor de Rechter en dan is de uitspraak: “Zijn wandel was niet goed, de liefde was er niet; zo was dan ook zijn wedergeboorte niet waar. Want waar de Geest des Heeren is, daar is overwinning en waar die Geest werkt, kan de satan niets en moet de strijd goed aflopen.

Daarom is dan ook de apostolische uitdrukking “*wedergeborenen*” zo troostvol en is het bevel zo geschikt om het hart op te beuren, als men, gedrukt door

gevoel van zijn zonden en van zijn liefdeloosheid, met een verslagen hart neerligt. Dan vindt men zich toch door zodanig Evangelie als zondaar en overtreder opgenomen in Christus Jezus in de hemel en als kind gelegd aan het hart van de hemelse Vader, en daar smaakt men de volkomen vergeving van al zijn misdaden, omwille van de voldoening van Jezus Christus. En waar men zich zozeer bemind voelt, daar is ijver en aandrang om zijn ziel kuis te maken tot ongeveinsde broederlijke liefde; daar heeft men lief uit een rein hart, ijverig, werkzaam, zoals Ruth haar schoonmoeder. En dit des te meer, naarmate men bij het licht van de Geest ziet door welk middel men wedergeboren, en dus een kind van God, geworden is.

Niet uit vergankelijk zaad, schrijft de apostel. Geliefden, er bestaat een leer, die een namaaksel van de leer van Christus is; een leer, die schijnbaar Gods Woord is; zij is daarmee echter slechts gepleisterd, in de grond is het de leer van het vlees. Door deze leer komt men tot schijnbeking, tot schijnwedergeboorte, tot schijnvroomheid. Nu is men iets geworden, blinkt met uiterlijke glans en wordt als iets bijzonders aangezien door velen, die graag het vlees nalopen en niet naar Geest willen wandelen. Maar zodanige leer is een vergankelijk zaad en wie daaruit wedergeboren is, die is ook vergankelijk. Bij zulke mensen kunnen geen werken navolgen die voor God goed zijn, want de kracht ontbreekt, namelijk de kracht van de opstanding van Christus. En al wie uit zodanige leer is voortgekomen, die doet met Gods bevelen wat hem goeddunkt, hij bouwt echter een hemel voor zichzelf en verteert zich in zijn eigenliefde; hij heeft lief wat vlees is, maar heeft een afkeer en haat voor wat Geest is. En wat uit vlees geboren is, kan niet anders dan vervolgen wat uit Geest geboren is.

De apostel echter houdt hier de leer van Christus hoog, omdat hij schrijft: “Uit zulk verdorven zaad bent u niet wedergeboren.” En hij roemt de geardheid van het zaad, de leer van Christus, waaruit allen wedergeboren zijn, die waarachtig zijn wedergeboren. Hij noemt hier de leer van Christus het levende Woord, het Woord Gods, het eeuwig blijvende Woord.

Het levende Woord, zoals de Wijsheid betuigt in Spreuken 8: “Die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van de Heere. Maar die tegen Mij zondigt, doet zijn ziel geweld aan; allen, die Mij haten, hebben de dood lief.” En nog eens, in Spreuken 12:28: “In het pad der gerechtigheid is het leven; en in de weg van haar voetpad is de dood niet.” Het Woord Gods, waarvan wij zulke verhevene en liefelijke dingen betuigd vinden in de 19^e Psalm; het eeuwig blijvende Woord, waarvan betuigd wordt: “De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.” En opnieuw, in Spreuken 2:7, 8: “Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen; Hij is een Schild dengenen, die oprecht wandelen, opdat zij de paden des rechts houden; en Hij zal de weg Zijner gunstgenoten bewaren.”

De leer die naar vlees leert wandelen, is een zaad als dat van de natuurlijke geboorte; de dood is erin, en wat daaruit ontvangen en geboren wordt, is de dood onderworpen met al zijn overleggingen, bewegingen en werken. Het is het woord van de duivel, waarin Gods Woord wordt nageaapt, maar waarin niets duurzaam is. Het smelt als was en als sneeuw voor de Zon der gerechtigheid. Daarom zullen goddelozen niet bestaan in het gericht, maar hun weg zal vergaan. Daarentegen is de leer van Christus een zaad dat het eeuwige leven in zich heeft. Het heeft de zegen van dit leven en geeft het eeuwige leven aan hen, in wie dit zaad geworpen wordt. Dit zaad doet een mens geboren worden die voor God leeft in Christus Jezus; want het werkt in de mens geen geloof zonder werken, dat bij zichzelf dood is, niet een levend geloof in God, waardoor de mens in God gelooft, God en de broeder liefheeft. “Want een iegelijk die liefheeft dengene Die geboren heeft, die heeft lief dengene, die uit Hem geboren is.” Ook is dit zaad Gods Woord, zodat dit alleen vrucht voortbrengt, opdat het niet van de mens verwacht of verlangd worde. Dit zaad zelf brengt het tot stand, tenminste, indien het in ons is. Wie het weet, dat hij uit Gods Woord wederom geboren is, zal zich met zijn wedergeboorte niet inzetten tegen Gods Woord en bevel, maar zal zich daaronder buigen en daarnaar doen. Ook zal hij weten, dat hij zó het langst zal kunnen volhouden en eindelijk de overwinning der

liefde zal behalen. Daartoe heeft hij vooraf geen kracht op te doen, maar zich alleen aan dit Woord te houden, dat blijvende vrucht voortbrengt. Dit Woord toch houdt zich wel staande, want het blijft eeuwig maar haat, nijd, toorn, tweedracht en alles wat uit vlees is en zich aankant tegen de Geest, moet teniet gaan; dit Woord daarentegen zal het veld behouden.

Dit zegt nu de apostel vanuit het Woord en hij verheft het daarom zozeer, opdat wij indachtig zouden blijven aan het middel, waardoor wij wederom geboren zijn. Want wie meent wederom geboren te zijn, weet niets van de kracht van dit middel, waardoor de wedergeboorte tot stand wordt gebracht. Daarom kan hij ook met allerlei vlees boeleren, aan de broeder en de gemeente van God ergernis geven, in twist en onenigheid met de broeder leven en zich van het Woord Gods naar eigen begeerte allerlei beelden van waarheid, - als even zoveel beelden van was maken, - waarnaar hij het Woord heden op deze wijze draait en morgen weer anders. Wie daarentegen werkelijk uit het levende zaad, uit het Woord God, dat eeuwig blijft, die wederom geboren is, in die blijft ook het zaad, zodat hij niet zondigen, - dat is, niet met de wereld boeleren kan, - ook het Woord, als het hem tot brederlijke liefde en tot vergeving aanspoort, kan noch wil tegenstaan. Maar de waarheid van Christus is in hem, zodat hij in het licht wandelt en ook doet naar zijn gebed: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren." Hij kent het Woord, het levende, het Woord van God, het eeuwig blijvende, waaruit hij wederom geboren is. Of weet u niet, hoe het luidt? Luidt het niet aldus: "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme?" En elders: "Wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?"

Of worden wij misschien uit een ander woord wedergeboren, dan uit het Woord van vergeving van al onze zonden en schulden? Bij al wie wederom geboren werd, geschiedde het daar niet zó, dat het Woord tot hem kwam, dat de Heilige Geest hem in het geloof gaf aan te grijpen, het Woord, waardoor hij zich voor eeuwig geborgen vond bij een genadige God en Vader, voor Wiens troon hij zich zag vrijgesproken en van alle zondelast opeens ontheven, uit kracht van de volkomen geldende gerechtigheid, aangebracht door het Lam Gods, Jezus Christus, Gods Zoon?

Waar dan dit woord in het hart is gezonken: "Uw zonden zijn u vergeven, uw geloof heeft u behouden; Mijn genade zal van u niet wijken; Ik heb u getrokken met goedertierenheid"; heeft men daar dan iets anders ondervonden dan dat het een mens goed, voor eeuwig goed en zalig is, bij zodanige barmhartigheid, genade, zonden- en schuldvergeving te blijven; alleen in dit licht te wandelen: "Uit genade is het en niet uit de werken." En verder de mededienstknachten de kleine schuld blijmoedig kwijt te schelden, omdat ons een onnoemelijke schuld eens zonder voorbehoud kwijtgescholden werd? Heeft men daar wel iets anders ondervonden dan dit, dat men van nu af aan zijn mond van schaamte en schande niet meer opendoet, omdat men toch zelf uit de diepe poel van alle goddeloosheid uit loutere genade opgetrokken en op de rotssteen van eeuwige ontferming gezet werd? Wat is er voor de troon van God van 's mensen vlees geworden en wat van al de heerlijkheid, goedertierenheid, vroomheid, rechtschapenheid en deugd van de mens? Is het niet openbaar geworden: Alles wat van het vlees, wat van de mens komt, is als gras en als een afgevallen bloem? Is niet dit de belijdenis van de uit God geborene: Ik, zoals ik in en uit mijzelf ben, ben verdord gras en al mijn heerlijkheid is als een bloem, die afgevallen is; al mijn sieraad en schoonheid heb ik zelf teniet gemaakt en van het vlees en de heerlijkheid van de mens is niets meer te verwachten?

O, wie dit verstaat, die zal niet ten koste van de leer van Christus, die kuisheid van de ziel uitwerkt, met het vlees boeleren. Hij zal niet zoeken zich te goed te doen aan de voorgewende heerlijkheid en vroomheid van de mens. O, hij zal van de broeder geen schaap met vijf poten willen; o, hij zal niet op zijn vermeend recht blijven staan, maar integendeel de eerste zijn om

elk misverstand uit de weg te ruimen, indachtig zijnde, dat God wel weet dat wij stof, aarde en as zijn. Hij is indachtig dat alles loutere goedertierenheid, geduld, lankmoedigheid en grote barmhartigheid van God is, dat hij is en gebleven is, wat hij is en gebleven is: namelijk een zalig en gelukkig kind, dat van de Vader geleerd heeft, getrouw met de broeders in nood en dood geduld te oefenen en hen te vergeven, zoals de Vader vergeeft naar Zijn Woord: “Ik heb het geweten, dat gij gans trouweloos handelen zoudt, en dat gij van de buik af een overtreder genoemd zijt. Ik, Ik ben het, die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet.”

En wel had de apostel gelijk (opdat wij het toch ter harte zouden nemen, en van ons eigen vlees en onze gerechtigheid, net zo min als van de broeders, voor zover zij mensen zijn, niets verwachten wat ons vlees zou kunnen behagen), de apostel zeg ik, had wel gelijk het, uit de profeet Jesaja, op stellige toon, de gemeente toe roepen: Het gras is verdord, en zijn bloem is afgefallen; maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid.” Ja, het Woord van de Heere Jezus, ik zeg het Woord van de Heere Jezus, blijft in der eeuwigheid. En dit is Zijn woord: “Ik stel Mij leven voor de schapen. Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkaar. Mijn schapen horen Mijn stem, en zij volgen Mij.” Amen.

12^e leerrede, 1 PETRUS 1 vers 25b

Gehouden op 26 oktober 1851

Gezongen: Psalm 136:1-4;
Psalm 136:15-17;
Psalm 136:22, 23

En dit is het Woord, dat onder u verkondigd is.

“Mijn dochter! zoude ik u geen rust zoeken, dat het u welga; zo sprak Naomi Ruth.”“ Deze rust lag in het woord, in de raad die Naomi aan haar schoondochter gaf, uit de volheid van de waarheid van Gods genade. En Naomi was er zeker dat haar woord uit de mond van God, dat haar raad overeenkomstig was met gerechtigheid die voor God geldt, dat daarom die raad Ruth gelukkig zou maken ingeval zij hem opvolgde, en dat het woord haar rust zou bezorgen indien zij daarnaar deed. Ruth volgde de raad op, was het woord gehoorzaam, hoe vernederend ook, hoe ook schijnbaar met alle betamelijkheid in strijd; en zij vond rust, ja verheven rust, het ging haar goed, ja vorsteljik!

Hebben wij ook een woord waarin tot ons gezegd wordt: “Mijn zoon, mijn dochter, zou ik u geen rust zoeken, dat het u welga?” Dat hebben wij zeer zeker. Alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijn bloem is afgevallen. Maar het Woord dat in eeuwigheid blijft, dat ons rust geeft, opdat het ons welga, als wij doen naar alles wat het zegt, dat hebben wij. Wij hebben de uitspraak van de Heere, die nooit haar kracht verliest, maar voor de eeuwigheid zelf uitvoert wat zij beveelt en zelf tot stand brengt wat zij belooft, als wij standvastig bij deze uitspraak blijven. Dit betuigt de apostel in de woorden waarmede ons hoofdstuk eindigt:

En dit is het Woord, dat onder u verkondigd is.

Het kan ook zo vertaald worden: “*En dit is de uitspraak, waarvan de goede boodschap tot u is gebracht geworden.*”

Was het nodig, dat de apostel dit de gelovigen aan wie hij schreef, nog deed opmerken? Is het nodig, dat ook wij deze toevoeging van de apostel ter harte nemen? Ach, de wankelmoedigheid van de mens is zo groot! Wie heeft in de aanvechting geen behoefte, bevestigd te worden? Hoe spoedig is de mens niet afgebracht van het allerheiligst geloof, hoe spoedig op een dwaalweg gebracht! Hoe vaak gelukt het de duivel, allerlei twijfel, ja lasterlijke gedachten met betrekking tot Gods eeuwige waarheid en genade, met betrekking tot de enige weg der zaligheid, tot de enige Naam waarin redding is, in de ziel te werpen? Hoe spoedig is de mens door strenge geestelijke voorstellingen van valse broeders, door een schijn van grote Godzaligheid, van de eenvoudigheid van Christus afgebracht! Hoe snel kan hij het middel vergeten waardoor hem alleen hulp toevloeit en naar andere middelen grijpen, die aan de vleselijke gezindheid geschikter voorkomen!

De apostelen waren mensen van gelijke bewegingen als wij, *zondige mensen*. Dat zij zondige mensen zijn geweest, betuigen zij zelf; want Petrus schrijft niet: “Die Zelf *uw* zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout”, maar *onze zonden*. En Johannes betuigt niet: “Hij is een verzoening voor *uw* zonden.” Hij betuigt: “voor *onze* zonden.” Paulus belijdt van zichzelf: “Ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.” En elders: “Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont.”

Werd de onfeilbaarheid, het Goddelijk gezag van de verkondiging en van de schriften van zulke mensen toen niet door vele valse broeders in twijfel getrokken, vijandig bejegend en verworpen? Wij weten het van Petrus, als wij slechts zijn tweede zendbrief aandachtig nagaan. Wij weten het van Paulus uit zijn tweede brief aan die van Korinthe en uit zijn brief aan de Galaten, aan wie hij zelfs schrijven moest: “Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?” Wij weten het van Johannes, die in zijn derde brief betuigt: “Ik heb aan de gemeente geschreven; maar Diotrefes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan.” Des te meer was het de apostelen, als trouwe herders van de zielen, daarom te doen, bij elke gelegenheid aan de gemeenten toch te doen gevoelen, dat wat zij verkondigden of aan de gemeenten schreven, geen mensenwoord was, maar Gods Woord. Vandaar dat Petrus het ook voor de gehele gemeente te Jeruzalem betuigt: “Gij weet, dat God van over lange tijd onder ons mij verkoren heeft, dat de heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven.” Daarom schrijft Johannes: “Een iegelijk, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, (zoals hij die gebracht had) die heeft God niet.” Zo ook Paulus: “Daarom moeten wij ons te meer houden aan hetgeen van ons gehoord is, opdat wij niet te eniger tijd doervloeiën. Want indien het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding vangen heeft; hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben? God boven mede getuigende door tekenen en wonderen, en menigerlei krachten, en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil.” En nog eens: “Doch al ware het ook wij, of een engel uit de hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen verkondigd hebben, die zij vervloekt.” En opnieuw: “Voorts, broeders! Ik maak u bekend het Evangelie - door hetwelk gij zalig wordt, indien gij het behoud zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb.” En nog eens: “Dezelfde dingen u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.” En alweer: “Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat, als gij het woord der prediking van God ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt, niet als der mensen woord, maar (zoals het werkelijk is) als Gods Woord.” Daarom betuigt Petrus in onze brief: “Ik heb u met weinige woorden geschreven, vermanende en betuigende, dat deze waarachtige genade Gods, in welke gij staat.” En in het hoofdstuk dat wij voor ons hebben: “Dit is het Woord, dat onder u verkondigd is.” Of: “Dit is de uitspraak waarvan de goede boodschap tot u is gebracht geworden.”

Omdat ons nu de goede boodschap gebracht is van dat wat de Heere tot ons sprak, van wat uit de mond van God is uitgegaan, zouden wij dan de rust der zielen zoeken waar die niet te vinden is? Behoort niet een ieder op te merken en te vragen? Zal niet elke ziel die vermoeid en beladen is en zich geheel van God afgescheiden en dus onder de verdoemenis gevoelt, vragend uitroepen: “Is er Boven voor mij nog genade? Is er raad, is er een weg dat ook ik van mijn verderf verlost worde? Heeft God ook nog gedachten des vredes over mij? Is er voor mij, voor mij ook nog een ingang in de rust, opdat het mij niet eeuwig kwalijk ga? Is er ook verzoening voor mijn grote schuld, uitdelging van de zonden van mijn jeugd, van mijn tegenwoordige zonden? Zal God mij niet verstoten, zal Hij mij nog aannemen? Bestaat er nog een weg, dat ook ik nog tot rechtvaardiging van het leven kome? Hoe kom ik van de zonden los, hoe met de Wet in overeenstemming? Hoe word ik van de dood bevrijd? Hoe kom ik ook daartoe dat ik eenmaal God aanschouw, niet als een vertoornd Rechter, maar als mijn verzoende God?”

Wanneer dergelijke vragen de ziel in beweging brengen, wie brengt haar dan een uitspraak uit de mond des Heeren, een genadige, een onbedrieglijke uitspraak, lichtende door het donkere graf, door alle macht van de duisternis heen, één die ons naar de eeuwigheid vergezelt? Wie brengt hier een stellig, een getrouw woord, een woord waarop men zich verlaten kan en

waardoor de bevreesde ziel de zekerheid verkrijgt: dat is een woord voor de eeuwigheid, dat is Gods Woord, op elk beslissingspunt in dit leven, bij elke keuze, iedere gang, iedere tred, waarvan het eeuwig wel of wee, waarvan dood of leven afhangt? Doen dat niet de profeten, doen dat niet de apostelen van de Heere Jezus, aan wie de Heere Zelf de sleutelen van het hemelrijk heeft gegeven? En omdat de Heere aldus gesproken heeft: “Ik bid ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen,” en zij nu op de grote vraag “Wat moet ik doen, om zalig te worden?” met het woord komen: “Geloof in de Heere Jezus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.” Nu, is dat dan niet de uitspraak van de Heere? Brengen zij ons dan niet de goede boodschap? Hebben wij dan niet alle reden om daarnaar te doen, hun goede boodschap als uit de mond des Heeren zelf aan te nemen, hen te geloven en daarbij te blijven? Hebben wij niet alle reden om te volharden met hen, die het woord van de apostelen als het Woord des Heeren hebben aangenomen? Niet alle reden, om in de voetstappen van de schapen, in de gemeenschap van de ware heiligen te blijven, die zich onbevreesd en onwrikbaar aan het apostolische woord houden? Niet alle reden om ons bij hen te voegen, wat het ons ook koste en wat er ook van kome?

Of is er op het apostolische woord iets aan te merken, dat velen de broederlijke liefde zo weinig behartigen en de kleinen, die in de Heere geloven, gering achten, hun allerlei aanstoot in de weg leggen en allerlei ergernis veroorzaken, zodat zij het liever bij de eigengerechte Joden en bij de onrechtvaardige wereld zoeken en in hun harten de valse broeders hoger achten om hun schijn-godsdienst, dan de oprechten, die zonder bedrog, in de eenvoudigheid van Christus en in Zijn woorden en geboden wandelen?

Een grote waarheid is en wordt u verkondigd, mijn geliefden! De ondervinding bevestigt haar en zij kan nooit genoeg ter harte worden genomen; zij is deze: *Alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord en zijn bloem is afgevallen.* En een andere grote waarheid is en wordt u niet minder verkondigd; de gelovigen ervaren deze, nemen haar ter harte en putten daaruit een eeuwige troost; deze namelijk: *“Het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid.”*

Een ieder die in het apostolische woord leeft en blijft, zal blijven, want hij is Geest; en hij blijft, omdat het apostolische woord, het zaad waaruit hij geboren werd, een levend en eeuwig blijvend Woord van God is. Een ieder die niet in het apostolische woord blijft, maakt zich openbaar als vlees en al zijn denken, overleggen, trachten en doen, wat schijn van Godzaligheid het ook moge hebben, vlees en hij en zijn doen is als gras, als hooi dat in de oven geworpen wordt, hij is verdord.

Ach! wie gelooft deze prediking en wie verwacht niet van het vlees de dag der heiligheid? Wie verwacht niet zijn doorkomen door de wereld, zijn vooruit komen in de Godzaligheid, van de voortreffelijkheid en goedertierenheid van mens, wiens adem in zijn neus is? Verstaat het toch eens voor altijd, o, u allen die mij heden hoort: dat alleen in de genade van de Heilige Geest, alleen in het geloof in God, alleen in de heerlijkheid en goedertierenheid van de Heere Jezus ons rust wordt aangebracht en voorspoed gegeven voor ons en ons zaad, naar geest, ziel en lichaam, voor dit en voor het volgende leven. Slechts in geloof, slechts in genade van Christus, slechts in de gemeenschap van de Geest, slechts in het blijven bij het woord uit Gods mond, hebben wij deel aan de overwinning, waarmee onze Heere een drievoudige verzoeking overwonnen heeft, toen Hij de satan sloeg met het getuigenis: “Er staat geschreven!” En zo het Woord verheerlijkte dat wij eraan gegeven hebben.

Velen zoeken het buiten het Woord des geloofs om. Velen willen de verdorven natuur veredelen. Anderen willen de zeden verbeteren. Velen zijn op de volmaking uit, anderen op zelfheiliging, weer anderen op hoogten van geestelijkheid trappen van zelfverheerlijking. Velen op de vrije wil en op dat wat de natuurlijke mens toch meent te kunnen bereiken. Maar

al wat wil en wat loopt; al wat niet gelooft, dat alles van een ontfermend God, van het Woord des geloofs, waarin gelovige stil en met God zijn weg gaat, afhangt, zal onder de drievoudige verzoeking, waarmee de satan de wereld verzoekt, ten slotte toch moeten bezwijken. Het ongeloof, overgeloof en bijgeloof verstrikken allen hun hart, verwelken, vallen af en sterven de tweede dood, allen die zich op vlees verlaten en eer en heerlijk van de mens zoeken. Want, “vervloekt is de man die vlees Zijn arm stelt.” Vlees bouwe naast het Woord op wat het begere; hoe hoger gebouw, des te groter de val, want het bouwt op het zand. Of nu al de heerlijkheid van een mens, zonder Woord of naast het Woord nog zo hoog geklommen is, evenwel zinkt zij inéén in haar eigen schande en smaad. God laat het niet toe men voor de levenden de doden vrage; Hij laat Zich Zijn eer, Hij laat Zijn eeuwig Woord de heerlijkheid niet ontnemen.

Te allen tijde zijn er velen geweest, die alles hadden wat wij in Hebréeën 6:4, 5 opgetekend vinden; intussen was dit alles niet met de zaligheid verbonden. Zulke lieden waren wel de Heilige Geest deelachtig geworden, zoals eertijds de valse broeders die van Jeruzalem kwamen en de gemeente in verwarring brachten, maar zij verbitterden de Geest des Heeren, zij hielden zich voor gewichtiger dan het eeuwige Woord. De Geest bestraft hen, opdat zij het Woord dienen, zich daaraan onderwerpen zouden. Maar in hun waan zetten zij zich boven het Woord en beweerden evenwel dat zij Gods kinderen waren, en dat God hun Vader was. Zij waren in hun waan niet meer vlees of vleselijk, niet meer gelijk gras en hun heerlijkheid moest gelden. Zij haatten de prediking van: “Het gras is verdord en zijn bloem afgevallen.” Wij zijn het volk, eerlijke lieden zijn wij; was hun woord, een volk waarin geen bedrog is. En ... velen volgden hun na, die ook liever als kinderen Gods wilden begroet zijn, dan dat zij het Woord zouden gehoorzamen, het Woord des geloofs.

En wat was nu het einde van al zulke wegen? Begeerlijkheid der ogen, begeerlijkheid des vleses en grootsheid des levens, lang genoeg in het hart gekoesterd, kwam naar buiten. En wat zich als Geest had laten bewieroken, openbaarde zich als vlees; en wat men aangezien had voor een ster, een zekere wegwijzer tot in de stal van Christus - was een dwaallicht, dat in een moeras had geleid. Zo was het, zo is het, zo zal het blijven. Wat in zijn eigen vlees zaait, of in vlees zijn heil en troost zoekt, zal uit het vlees verderfenis moeten maaïen. Wie aan de heerlijkheid van de mens, van welke aard dan ook, gelooft, wordt zeker te schande gemaakt. Als Korach, Dathan en Abiram zich boven het eeuwige Woord verheffen, zo moge de gehele gemeente van Israël hen nog “des Heeren volk” noemen,” zij zullen evenwel te gronde moeten gaan.

En als de stammen van Jakob zich niet willen buigen onder de herdersstaf van de enige Hogepriester, dan moeten zij ondervinden, dat hun staven dor zijn voor God, dat daaraan voor God geen vrucht wordt gevonden. Dat geloof doet te gronde gaan, dat uit stenen brood wil maken in plaats van te vertrouwen op het Woord dat uit de mond des Heeren is uitgegaan, waarin voor spijze en voor de buik gezorgd is. Dat werk lost zich in schuim op, waarbij men op de tinne des tempels wil klimmen om allerhande waagstukken van geloof te ondernemen, opdat de mensen het zien mogen; de duivel leidt hoog, om des te dieper te laten vallen.

Maar zij die kruipen voor God en aan het Woord vasthouden, en blijven staan waar ze staan, wanneer gevaar, nood, lijden, vervolging omwille van het woord der gerechtigheid hen bedreigt; zij die stil voor zich heen gaan en het Woord met daad en leer, met wenen en zuchten zaaien: aan die zal God Zijn heil tonen - en drie van hen worden tot vier te midden van de gloeiende oven. Die liefde zal als haat jegens God en de naaste worden gestraft, waarbij men het Woord, waarbij men de vervallen Kerk helpen wil en het waagt om het schip van het Woord met afgebeden kracht door de blinde klippen heen te sturen, en daartoe voor de duivel, al is het maar voor een ogenblik, het hoofd ontbloot heeft.

Wel hem, aan wie, nadat hij met het vlees (ook met zijn eigen vlees) en alle verwachtingen

daarvan te schande is geworden, de genade ten deel valt Om geen verkeerde gedachten te koesteren omtrent de levende God, maar zich te mogen vastklemmen aan het apostolisch woord: “Geen verdoemenis voor de in Christus Jezus niet naar vlees, maar naar Geest wandelenden!” (vertaling K.)

Wel hem, die, hoe rade- en reddeloos ook in zichzelf (al is het dat het vlees ook nog zo raast en tiert, en met hemel en hel bedreigt), niet meer vraagt naar vlees noch naar al de heerlijkheid van een mens, al schijnt deze ook op de hoogste plaats in de hemel te zitten, maar het woord aangrijpt, dat uit de mond en de pen van de apostelen tot hem is gekomen: “Wij worden om niet gerechtvaardigd, uit zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is.” En opnieuw: “Wij besluiten dan dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken ener wet.” Dat is een woord voor de eeuwigheid.

Wèl hem, die om der gerechtigheid wil vijandelijk wordt bejegend en, als hij in verzoeking komt, zelfs de gemeenschap met de heiligen van de Heere Jezus eraan te geven. Die nochtans bij dit getuigenis: “Het gras is verdord, en zijn bloem is afgevallen,” en het getuigenis: “Ik zal Efraïm zijn als een groenende dennenboom, uw vrucht is uit Mij gevonden,” volhardt en in deze gemeenschap leeft.

God zal hem genade en ere geven, en zal het hem Koninklijk doen ondervinden, dat hij zijn met doornen bezaaide pad, dat alle vlees vermijdt en afkeurt, het ware geloof gehad heeft, dat hij het Woord heeft gehad dat blijft, - als al het overige in rook op gaat, - dat blijft in eeuwigheid. Alleen dit Woord brengt de mens rust aan, zodat het hem in waarheid wel gaat. En: *eind goed, alles goed!* Amen.

13^e leerrede, 1 PETRUS 2 vers 1 - 3

Gehouden op 2 november 1851

Gezongen: Psalm 119:51,52;

Gezang 72-7;

Gezang 82:3

Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen; en, als nieuw geborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen; indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is.

De blijde boodschap is tot ons gebracht in de uitspraak van de Heere: "Mijn Woord blijft in eeuwigheid." Ja, het Woord van de gerechtigheid die voor God geldt, het Woord van vergeving der zonden in het bloed van Christus, het Woord van het onverdiend geschonken eeuwig leven door de dood van Gods Zoon, het Woord van het eeuwige erfrecht door Zijn opstanding, het Woord van verzekerde zaligheid door Zijn verhoging aan Gods rechterhand: dat is gebleven, dat heeft geen ogenblik zijn kracht verloren. Tot op dit ogenblik is in de gemeente staande gebleven het woord dat uit de mond van God is uitgegaan: "Zing vrolijk, gij onvruchtbare!" Én: "Bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer." Dat u het eeuwige leven in uw dood, een eeuwige troost in uw droefheid naar God, de eeuwige vrede en de hemelse rust middenin de afgrond van uw verlorenheid in dit Woord gevonden hebt en nog voortdurend opnieuw vindt, daarvan bent u allen getuigen! Want dit Woord, u in het hart geworpen, heeft zo zeker gedaan en doet zo zeker hetgeen waartoe het gezonden werd, als het in het algemeen waar is: "Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er." Door dat Woord bent u dus herschapen, nieuwgeboren, naar Boven toe geboren, geheel andere mensen geworden dan u tevoren was. Door dit Woord hebt u Christus aangedaan, de nieuwe Mens aangedaan en de oude mens met zijn werken afgelegd, u allen bij wie het Woord met het geloof verbonden werd.

Is dat bij u allen nu ook waarheid in het leven, in de dagelijkse handel en wandel? Is het waarheid in u, zoals het waarheid is naar de genade van het Woord des Heeren? Wilt u nu allen met toepassing op uzelf het Woord der genade voor waarachtig houden: "De Heere heeft het gedaan, Hij alléén; de Heere doet het, Hij zal het doen, Hij alléén; Hem alleen zij de eer!" Wilt u allen met toepassing op uzelf het Woord der waarheid laten gelden: "Het vlees is verdord, en zijn bloem is afgevallen?"

Ja, dat willen wij; zullen de meesten antwoorden. Maar ik zeg: "Mochten wij het willen!"

Plaatsen wij ons eens onder de gemeente, waaraan de apostel schreef, onder de wedergeborenen, onder de uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader, daar wij toch ook de troost van deze brief verlangen. Wat vernemen wij dan?

Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen. Hoort u het? Een apostel van Jezus Christus, dus Jezus Christus Zelf door Zijn Heilige Geest, zegt het ons, dat wij allerlei kwaadheid, allerlei bedrog, en geveinsdheid, allerlei nijdigheid, als evenzoveel vuile klederen aan ons hebben en dat wij aan achterklappingen hier en achterklappingen dáár schuldig staan. Maar hoe is dat mogelijk? Zal ik het u ontdekken?

Wij zouden wel allen (althans de meesten van ons) uit genade zalig willen worden; maar waar

blijven wij met de woorden: “De zonde zal over u niet heersen: want gij zijt niet onder de Wet, maar onder de genade?” Waar blijven wij daarmee, als nu de zonde toch over ons heerst. Willen wij ons dan laten bestraffen, dat is, willen wij in dat geval de genade? Genade wil niet alleen bij dag maar ook bij nacht bij een mens wonen. Zij kan haar heerschappij met de zonde niet delen. Zij wil geheel voor ons zijn wat zij is en ons geheel zo maken, zoals zij de wil en de macht heeft ons te maken. De genade is niet alleen verschenen om de mens vergeving van zonden aan te brengen, om hem van zijn schulden af te helpen, hem van de straf te bevrijden; zij is er ook, om de mens koninklijk uit te rusten, opdat hij in de dag van Christus heilig en zonder gebrek verschijnen zal. Daarom tast zij in haar kinderen gedurig de eigengerechtigheid aan, die tot goddeloosheid leidt en de eigenroem, die opblaast. Dat doet zij door mensen van gelijke geaardheid als wij; dat doet zij door mensen, die het zelf bij ondervinding weten, hoe gevaarlijk de eigengerechtigheid en de eigenroem en al het zoeken bij het vlees voor het geestelijke leven is.

Wat zegt nu de Schrift? “De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen, en gelijk nagelen, gegeven van de enige Herder, en wat boven dezelve is, mijn zoon! wees gewaarschuwd.” Nu laat men zich niet waarschuwen; men neemt vlees voor Geest, eigengerechtigheid voor ware gerechtigheid, eigen roem voor Gods roem. Arglistig is het hart en op andere dingen uit; en de voet, de begeerlijkheid is op wegen uit, die naar het verderf leiden. Wil men dadelijk uitkomen voor wat men najaagt, de verkeerdheid die in het hart ligt toestemmen, de ongerechtigheid, waarop men uit is, bekennen?

De liefhebbende woorden van de genade zijn snijdende, zijn stekende en terneerslaande woorden, zolang men daarnaast lust heeft aan dingen waarin de dood zit, of zolang men in deze dingen naast de genade nog het leven zoekt. En hoe spoedig verheft zich daar die boosheid, die de bestraffende genade verdrukt en kwelt. Hoe snel is het hart daar op bedrog uit, om verkeerde wegen te vergoelijken; op geveinsdheid, om zich anders aan te stellen en voor te doen dan men zeer goed weet dat men is! Hoe snel zoekt men niet iets op om de rechtvaardige naaste achter zijn rug af te kunnen keuren; - en allerlei nijd en afgunst laat de mens geen rust.

Het bedenken van het vlees is vijandschap tegen God, is vijandschap tegen de genade. En bij wie heeft dat opgehouden? Niemand wil het graag weten, als hij niet door en door verootmoedigd is, dat juist hij vlees is, dat hij verdord is, dat zijn voortreffelijkheid een afgefallen bloem is. Niemand wil uit zichzelf de genade van Jezus Christus geheel, geheel als genade. Dat gedooft de liefde tot de zonde, die allerlei gedaanten aanneemt, in het algemeen niet. Vandaar allerlei kwaadheid ook bij de wedergeborenen tegen het enige dat voor hen heilzaam is. Vandaar ook bij hen het bedrog tegen het enige wat op de rechte weg leidt, de geveinsdheid tegen het enige wat volkomen wil helpen, de veelsoortige nijdigheid tegen het enige wat geheel voor de ander wil zijn, wat alles wil geven en niets voor zichzelf zoekt. Vandaar de achterklappingen tegen het enige, wat men als welgelukkig en gelukt erkennen moet!

De Schrift ontdekt het echter bij de kinderen Gods en de Geest zal steeds getuigen verwekken, die in liefde het aan de kinderen Gods duidelijk maken, welke diepe vijandschap tegen de genade in het hart schuilt en welke verkeerdheden daaruit voortkomen. En dit brengt een vrucht der gerechtigheid voort bij hen, die hiernaar horen; want de ware kinderen Gods zullen niet dáárop rusten dat zij kinderen zijn, dat zij wedergeboren zijn en beweren dat men hen daarom niet mag aanraken, maar zij worden ten laatste verbroken en buigen zich onder het Woord der genade.

Maar hoe zal het ons gelukken, zulke verkeerdheden tegen de genade af te leggen? Want ik lees hier: *Zo legt dan af*. Wij leggen zulke verkeerdheden af, zodra wij onze gerechtigheid en onze roem laten varen en God gelijk geven en wij hebben ze afgelegd, zodra wij geloven dat wij ze afgelegd hebben. Want zo staat het in het Grieks: “Terwijl gij dan afgelegd hebt”; en

zodra dat wat waarheid is naar de uitspraak van de genade, geloofd wordt, is het ook terstond waarheid in het leven. Het afleggen is aan het kruis geschied, de weldaad daarvan is ons geworden toen wij geloofden. Want toen wij geloofd hebben, werden wij herschapen, werden wij wedergeboren, werden wij nieuwe mensen en was het oude van ons weggenomen. Dat de verkeerdheden echter van ons genomen, dat zij afgelegd zijn, is voor God waar, naar *Zijn genadige toerekening* van de gerechtigheid van Christus.

Maar daarom zijn de verkeerdheden nog niet werkelijk afgelegd, zij zijn er nog wel, wij worden ze wel gewaar. Wanneer echter de bestraffing komt en er geloof aanwezig is, zo is er terstond ook droefheid naar God en oprechte bekering, zodat men voor God en de rechtvaardige naaste zijn schuld bekent en de waarheid van de genade gelijk geeft. Daarom heeft men dan spoedig de verkeerdheden afgelegd en ziet men ze van zich genomen in het bloed der verzoening, in de eeuwige liefde en trouwe ontferming van God.

Dan behoeft het ons ook geen tweemaal te worden gezegd, wat de apostel laat volgen: ***En, als nieuw geborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen.*** Of: “opdat u daardoor gegroeid bent.”

Dit “en” vinden wij niet in het Grieks, maar eenvoudig: “Terwijl u dan afgelegd hebt - weest begerig, weest zeer begerig (Of weest zeer verlangend) naar de redelijke onvervalste melk.”

Onder melk verstaat de apostel hier niet de eerste beginselen van de leer van Christus, zoals bijvoorbeeld in Hebreëen 5:13: “Want een iegelijk, die der melk deelachtig is, die is onervaren in het woord der gerechtigheid, want hij is een kind.” Maar hij verstaat daaronder de volle leer van de genade, de gehele en volkomen leer der zaligheid, de leer van Christus in haar gehele omvang en naar haar gehele inhoud. Niet alleen de leer van de rechtvaardiging, maar ook, hoe na deze rechtvaardiging, de handel en wandel onberispelijk, een heilige handel en wandel in Christus Jezus (dat is, in vereniging met Hem) is en wordt. Deze leer noemt hij hier melk, omdat hij van de geestelijke geboorte spreekt - en dan is de genade de moeder. En zoals er voor jonge, voor pasgeborene kinderen geen ander voedsel is dan melk, willen zij in leven blijven, zo is er voor uit God geboren en geen ander voedsel dan de leer van Christus.

Deze melk noemt hij een “redelijke melk”; dat is: de leer van Christus is een redelijke leer. Daarmee wil de apostel nu niet zeggen, dat zij aan de goddeloze rede gelijk is, maar hij spreekt zoals Paulus in Romeinen 12: “Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst.” De apostel Paulus schrijft dit in tegenstelling tot elke onredelijke godsdienst, waarnaar men heiliging naar eigen keuze zoekt, bijvoorbeeld wanneer men als in een klooster leven wil. Zo schrijft ook de apostel Petrus “redelijke melk”, dat is, redelijke leer in tegenstelling tot de onredelijke leer, die het door God verlichte verstand dadelijk moet verwerpen, als niet overeenkomstig met Gods Woord, met dat wat ons door God geleerd wordt.

Hij noemt die leer verder “een onvervalste melk”, dat is, een leer zonder leugen of bedrog. Want dit is de leer van Christus, de leer van de genade, doordat zij de mens op het diepst vernedert en God op het hoogst verhoogt. Waartegen de bedrieglijke leer de mens, ten koste van de leer van de genade, glad en blinkend maakt en verhardt in zijn waan, en hem op zijn droesem laat zitten, hem in zijn zonden laat blijven, in zijn boeleren tegen de genade, zeggende: “De gestolen wateren zijn zoet.” De jonge kinderen hebben echter een afkeer van vreemde melk en zij laten zich niet met vervalste melk niet bedriegen, ook volgen de schapen van Christus de stem van de vreemden niet.

Zoals nu de jonge kinderen door gezonde en zuivere melk opgroeien, zo verkrijgen wij in een geestelijk opzicht ook dan alleen groei, als wij doen zoals de kinderen. Daarom schrijft de apostel ook: “als nieuw geborene kinderkens”; of: “als ontijdig (te vroeg geboren) geboren kinderkens”, wat weliswaar eensdeels niet zeer vleidend klinkt. Want wij zouden zo graag oud,

zo graag mannen en vaders in de genade zijn en onze wedergeboorte sinds vele jaren tellen; het woord “kinderkens” betekent echter zulke kinderkens, die zich in het geheel niet kunnen helpen, die nog niet eens kunnen spreken en hun behoeften slechts door schreien te kennen geven. Het “ontijdig geboren” of “nieuw geborene”, duidt kinderkens aan, die pas het licht van de wereld aanschouwd hebben.

Van de andere kant is dit “als nieuw geborene kinderkens”, zeer genadig gezegd en is zeer troostelijk en hartverheffend voor de verootmoedigden. Want dezen, - van hun verkeerdheden overtuigd en verrast door de nieuwe genade van de vanouds getrouwe God, Die met het: “Daar gij dan hebt afgelegd” hun zegt: “de zonde is u vergeven”, - steunen niet op wat zij lang geleden geworden zijn. Zij bekennen, voelen en ondervinden, dat zij alles weggewerkt hebben en zo nu slechts de vanouds getrouwe God blijft, zo slechts het Woord van de genade blijft, zo willen zij graag nieuw geboren kinderkens zijn, want zij smaken en proeven de thans aanwezige vernieuwende genade.

De geestelijke mens heeft echter zijn groei, evenals de natuurlijke mens die heeft. Deze, zolang hij een jong kind is, door gezonde zuivere melk - gene door de gezonde en onvervalste leer van Christus. Hier heeft echter geen groei in vlees, maar in Geest plaats, dat is, een groei in de kennis van God en van Jezus Christus, waarvan de apostel schrijft aan de gemeente van Eféze, hoofdstuk 1:17-23 en 4:12-25, zo ook aan de Kolossenzen, hoofdstuk 2:6-8 en 3:12-17. Wat maakt de jonge kinderen nu zo begerig naar de gezonde, zuivere moedermelk? Is het omdat ze willen groeien?

Daar hebben zij geen begrip van. Is het om hun honger en dorst te stillen? Maar als de melk nu onredelijk, als zij vervalst, als zij vreemd, als zij zuur of bitter zou zijn, dan zouden zij die niet tot zich nemen. Zij zouden in kracht verminderen, ja, omkomen, maar zij zouden geen tegennatuurlijke melk tot zich nemen. Gezonde, zuivere melk is zoet. De kinderkens hebben geproefd dat zij zoet is, daarom zijn zij er zo begerig naar. Het is aan hun geboorte eigen, het zoete te moeten proeven; en als zij de smaak van het zoete gehad hebben, dan willen zij meer hebben, omdat het zoet is.

Wat is nu zoeter dan de Heere? Zullen wij daarom niet zeer begerig zijn naar de stem van de goede Herder, naar de leer van Hem, van Wie de gemeente betuigt: “Uw naam is een olie, die uitgestort wordt.” En elders: “Genade is in uw lippen.”

Daarom voegt de apostel er ook bij: “**Indien gij anders of indien gij ten minste gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is?**” De apostel zegt niet dat de Heere zoet is, hij zegt méér, hij zegt dat Hij goedertieren, dat Hij vriendelijk is; zoals wij dit ook in de 34e Psalm hebben: “Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is; welgelukzalig is de man, die op Hem vertrouwt!” En Psalm 25:8: De HEERE is goed en recht; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in de weg.” Nogmaals in Psalm 86:5: “Want Gij Heere! zijt goed en gaarne vergevende, en van grote goedertierenheid allen, die u aanroepen.”

Ja, dat woord betekent: Voor anderen dienstig, nuttig zijn. Wie dat gesmaakt heeft, niet maar oppervlakkig met de lippen, maar door en door geproefd en gesmaakt heeft, zodat het hem als olie door het verslagen gebeente ging, dat de Heere zo vriendelijk is, dat Hij goede, vriendelijke antwoorden geeft aan de bekommerde zondaar, aan de radeloze, de voor Zijn Woord terneervallende zondaar; wie het geheel en al gesmaakt, wie het grondig ondervonden heeft, - ik zeg niet: hoe liefelijk de leer is, maar ik zeg met de apostel; hoe zoet, hoe goedertieren, hoe vriendelijk, hoe genadig de Heere is en hoe Hij alleen de Enige is Die helpen kan in nood en dood, omdat slechts Hij alleen de zonden en de verschrikking en angst van het geweten en van de dood kan wegnemen en door de uitspraken van Zijn mond alle verlossing tot stand brengen kan, ja, die ook werkelijk wegneemt en tot stand brengt, - kan die nog anders, dan zeer begerig zijn naar de onvervalste leer des heils, waarin de Heere Zich aan hem openbaart? Kan hij anders dan met Petrus uitroepen: “Heere! tot wien zullen wij

heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens!”

En toch is dit apostolisch bevel niet overtollig, mijn geliefden! Velen van u zijn wel zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, naar de gezonde en onvervalste prediking van het Woord; maar waarom? Neemt niet menigeen alleen dát eruit, waarvan hij denkt dat het dienen kan om zijn schande te bedekken en let ondertussen niet op al wat hij verder hoort en zijn kwaadheid en nijdigheid blijft, met al de overige verkeerdheden, bijzonder het achterklappen en de geveinsdheid of huichelarij? En als men het nu eindelijk gevoelt: hiermee wordt niet mijn naaste, maar word ik bedoeld: zou men zich dan niet liever van het Woord terugtrekken? Ja, doen velen dit niet, zoeken zij het daar beneden Met nog bij iets anders, omdat zij liever het ongezonde eten, dat hun beter smaakt dan de gezonde kost? En als men liever in zichzelf als in de Geest zou willen begroet zijn en niet zo terecht gezet worden, als men het leven liever in eigen hand zou willen vinden, krijgt men dan niet een tegenzin aan het Woord van de genade? Denkt men dan niet: het helpt mij toch alles niet? Zou men dan het gehele Woord, het Woord van de genade er niet liever aangeven?

Nog daargelaten de diepe, geweldige vijandschap, die juist bij de vromen opkomt en waardoor zij de gehele genade als ketterij verwerpen! En waarom dat? Omdat zij zich in zichzelf voor iets anders houden dan zij zijn en zij het zich niet willen laten openleggen, wat zij in de oude grondslag zijn. Want waar zou de duivel meer bezig zijn om Christus afbreuk te doen, dan bij de kinderen Gods?

Maar dat is de macht van de liefde van de Geest, want de Heere ziet het wel bij de Zijnen. Hij heeft het Woord echter gereed en komt met dit Woord om de Zijnen van de vijandschap tegen de genade, tegen de ware heiliging des Geestes in Hem af te brengen. Hij vervloekt en verdoemt niet, Hij werpt niet in de hel; Hij ziet de verkeerdheden. Hij ziet hoe afkerig men is van het hemelse geneesmiddel. Maar er mag bij Zijn kinderen geen stilstand zijn, zij moeten groeien en bloeien, door en door gezond zijn, toenemen naar de mate van hun leeftijd. Dan neemt Hij met Zijn Woord van ons af wat het onze is, zoals: kwaadheid tegen de genade, bedrog tegen de waarheid, geveinsdheid tegen het licht, nijdigheid tegen de liefde, achterklappingen tegen het vrijspreken van zonde en verdoemenis en Hij wekt ons op, opdat wij de zelfgemaakte bakken, gebroken bakken die geen water houden, verlaten. En dat wij ons, zoals wij zijn, als door het Woord van Zijn goedheid nieuwgeboren kinderkens, al schreiend werpen aan de borsten van eeuwige ontferming. Want Hij laat Zijn kinderen geen rust, totdat zij geloven dat zij in zichzelf niets anders dan vlees zijn en dat het met hun voortreffelijkheid geheel is afgedaan en dat zij alléén Geest in en met Hem zijn.

Wie dit niet wil, voor die blijft het een: “Legt af”; en wat hij zich ook van de genade wijs maakt. Dit “Legt af” zal hem veroordelen, want hij heeft niet gehoorzaamd, hij ging zijn eigen weg.

En wie verlangt om alleen aan de moederborst van de genade gevonden te zijn, die zal zijn verkeerdheden tegen de genade hebben afgelegd en toch voor de Heere, als Hij verschijnt, wel niets anders weten te zeggen dan dit: “Ik heb menigmaal ondervonden hoe vriendelijk U bent; nochtans was ik menigmaal zo opstandig tegen Uw genade, zo verkeerd, zo achterdochtig. Uw genade zij alleen de roem, Uw werken alleen de lof, Uw naam alleen de eer. U was en bent alleen en eeuwig goedertieren!” Amen.

14^e leerrede, 1 PETRUS 2 vers 4 en 5

Gehouden op 9 november 1851

Gezongen: Ps. 118:1-3;

Gezang 68:1;

Gezang 85:12

Tot Welken komende, als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar; zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.

Ja, de Heere is vriendelijk, menslievend; Zijn vermaken zijn met de mensenkinderen. Hij droeg de zonden van ons allen en Hij heeft ons een nieuw paradijs geplant, opdat wij, die tot Hem de toevlucht nemen, aldaar met Hem zouden wonen en bij Hem alle overvloed zouden hebben. Hij is goed, onuitsprekelijk goed; men gelooft dit wel zo niet van Hem, nochtans is Hij goed, alleen goed. Wat de Vader wil, dat wil Hij ook en wat Hij wil, dat wil ook de Vader. Vader en Zoon willen goed zijn voor de armen en ellendigen; Zij willen het verlorene gevonden hebben!

De Zoon is gekomen om het verloren schaap te zoeken, totdat Hij het gevonden heeft. Daarom roept onze Heere Jezus Christus, onze grote God en Verlosser, in de wereld uit: “Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van geest; en gij zult rust vinden voor uw zielen.” O, wat de moederborst voor het kinde is als het dorst, als het pijn heeft, datzelfde en nog veel meer dan dat, is Hij voor de vermoeiden en belaste. Kan Hij er een betere verzekering van geven dat Hij vriendelijk, dat Hij goedertieren is, dan als Hij zegt: “Ik ben zachtmoedig en nederig van geest”?

Een zeker volk klaagde eens aan hun koning, dat de oorlog alles verwoest en hen arm gemaakt had. Toen gaf hij hun het goede antwoord uit een deelnemend hart, dat zelf verslagen was over de ellende die hij overal zag: “Kinderen, jullie zullen alles terugkrijgen.” Ditzelfde antwoord geeft koning Jezus aan Zijn volk, dat tot Hem klaagt, dat de zonde alles bij hen verwoest en hen arm gemaakt heeft. Ja, Hij geeft ons alles terug wat de zonde van ons heeft ingomen. Zodat het wel waar bevonden wordt, wat de gemeente zingt:

Heeft Adam, die ons bracht in schuld,

De maat des leeds voor ons vervuld,

God zal wel voor ons zorgen.

Het is alleen onze hoogmoed, die ons doet aarzelen, om tot Hem te gaan zoals wij zijn. Hij heeft nog niemand afgewezen, maar altijd een ieder geholpen, die tot Hem omhoog riep: - “Heere Jezus, gij Zoon Davids, ontferm u mijner!” - Ga haastig uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen en verminkten, en kreupelen en blinden hierin. Ga uit in de wegen en heggen, en dwing ze in te komen, opdat Mijn huis vol worde!”

Dit is Zijn woord en Koninklijke wil. Daarom hebben ook de apostelen onophoudelijk en onvermoeid, nadat zij de Heilige Geest ontvangen en zelf gesmaakt hadden hoe vriendelijk de Heere is, de vermoeiden en belaste, de armen en ellendigen, op Hem gewezen. En het blijft hun eerste en laatste woord: “Niet van Hem af; dáár, waar u het zoekt, is het niet; naar Hem toe, al bent u wie u bent, dit is de rust, zo krijgt de moede rust; aan Hem vindt u uw vrucht!” Zo verkwikten zij de vermoeiden.

Daarom schrijft ook de apostel Petrus: *Tot Welken komende, als tot een levende Steen, van*

de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar, zo wordt gij ook zelven, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.

Zoals de woorden voor ons liggen, is men tot de Heere gekomen als tot de grondsteen, en krijgt men dan het bevel, om op Hem te bouwen. Overeenkomstig het Grieks kan men vertalen: “Bouwt u” of: “Wordt gebouwd”, zodat het een bevel is. Men kan echter ook vertalen: “wordt gebouwd”, zodat het vanzelf volgt, dat men mede op de Heere gebouwd wordt wanneer men tot Hem komt. Ik kies voor het laatste en vertaal dan: “Tot Welke (namelijk: deze vriendelijke Heere) komende, als tot een Steen Die leeft, een door mensen weliswaar verworpen, maar bij God uitverkoren, waardevolle (Steen), ook u als stenen die leven, opgebouwd wordt tot een huis dat geestelijk is; een priesterschap dat heilig is, opwaarts gedragen te hebben geestelijke slachtoffers, die God welaangenaam zijn door Jezus Christus” De apostel had zojuist het beeld van een zuigeling voor zich, hier het beeld van verschillende stenen; van een grondsteen en andere stenen, die samen gebracht worden, opdat daaruit één huis worde. De apostel wil wasdom, groei, hij wil opbouw. De groei maakt hij afhankelijk van de moedermelk, dat is, van de gezonde en zuivere woorden des geloofs. De opbouw maakt hij dáárvan afhankelijk, dat de stenen op de grondsteen komen te rusten en dus allen daarmee verbonden zijn. Dat is, dat wij gezonken zijn op en verbonden zijn met Christus.

Tot Welken komende. Er zit in zodanig diepe vijandschap tegen de genade van de Heere Jezus Christus en zodanige vooringenomenheid voor het zichtbare en voor de zonde, dat wij, ondanks al het klagen over de zonde, haar vasthouden zoals de hel de zielen vasthoudt. Totdat het genadige Woord komt, dat deze vijandschap verandert in vijandschap tegen de duivel en in begeerte en liefde tot de Heere, en maakt dat wij loslaten en ons aan de Heere overgeven. Zodanig Woord vernemen wij hier en zalig hij, die dit Woord gehoorzaamt. “Waarom zoekt u het bij het vlees”? Wil de apostel zeggen. Blijft in de voetstappen van de schapen. Blaas de grote Herder der schapen achterna. Hij wil u, Hij zoekt u, Hij nodigt, Hij roept u tot Zich bij name. Zoekt het toch nergens anders, want dan houden de zonden u in ketenen, dan sleept de duivel u mee naar zijn wil, dan valt u de eeuwige dood in de armen. Er is bekommering op bekommering, als men het niet bij Hem alleen zoekt. Wilt u wasdom, groei? Blijft dan bij het gezonde geloof, bij het eeuwig blijvend Woord van God! Wilt u opbouw? U, ja ook u zult alle opbouw hebben. Ga tot Hem heen! Hij zal u niet van Zich stoten; slechts in Hem gevonden, zult u zeker zijn voor zonde, duivel, dood en nood en allerlei storm en onweer; alleen met Hem verenigd, wordt u opgebouwd tot een woonstede van God in de Geest. Zo wordt de toezegging vervuld: “Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen; en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn, zegt de Heere, de Almachtig.”

De apostel herinnert ons aan de woorden van de Heere, die wij lezen in Jesaja 45:22-25: “Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! Want Ik ben God, en niemand meer. Ik heb gezworen bij Mijzelf, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong Mij zal zweren. Men zal van Mij zeggen: Gewis in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte, tot Hem zal men komen. Maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn. Maar in den HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad van Israël.” In dezelfde zin roept ook de Geest door de mond van Paulus in de gemeente, Hebreeën 4: 16: “Laat ons met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd.” En tot dit toegaan geeft ons de apostel alle moed, daar hij betuigt in het 7^e hoofdstuk vers 25: “Hij kan ook volkomen zaligmaken degenen, die door hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.”

Hoe komen wij echter tot Hem? In het gebed, terwijl wij over de weg gaan en tot Hem opzuchten en in onze harten bidden; in het gebed, terwijl wij bezig zijn in ons dagwerk; in het gebed, in de eenzame binnenkamer; in het gebed, in stille nachten, als de mensen slapen. Daar wordt dan afstand gedaan van de eigen gerechtigheid, van de eigen heiliging, van de zelfverlossing en daar geschiedt een onvoorwaardelijke overgave aan Hem van al wat men is en van al wat men verwacht voor tijd en eeuwigheid.

De apostel maakt ons de Heere, Die vriendelijk is, tot Wie wij komen mogen en komen moeten, aanschouwelijk als in de gedaante van een steen en wel als van *een Steen Die leeft*. Dit beeld is hier zeer goed gekozen. Van wasdom, groei, komt de apostel op het “gebouwd worden”. Wat godsdienstig is zoekt opbouw, stichting, opdat men naar de inwendige mens een woonstede van God geworden zij. Waar zochten het echter toenmaals velen, waar zoeken velen het thans nog? Bij de dode steenklomp van een tempel of van een synagoge. Zij lieten hun zielen met dode kerkstenen, door prediking en wandel, naar vlees samen verbinden, zodat het heette: “De kerk, de kerk; des Heeren tempel, des Heeren tempel!” Maar niet: “Christus! Verder, “Ik geloof, wat de kerk gelooft”, maar niet: *Ik doe wat Christus mij beveelt*.

Zo brengt de apostel hier dan liefelijk en met een zachte hand van de dode grond en van het valse vertrouwen af en wijst Christus aan als de enige Grond en Hoeksteen, Die stand zal houden als al het andere onder Gods oordeel zal inéénstorten, opdat de zielen op deze enige Grond zouden gebouwd zijn tot een woonstede van God in de Geest. Daarom noemt hij Christus ook een “levende Steen, dat is, een Grond, waarin geest en leven is, opdat wij Hem zouden houden voor Iemand, Die leeft.

Dat er zelfs in de natuur dode en levende stenen gevonden worden, zowel als dood en levend hout, behoef ik u niet te zeggen. Ook niet, wat er vaneen gebouw wordt, al is het nog zo hecht samen gevoegd, als balken en pilaren van dood hout zijn gemaakt; ook niet: dat stenen, die niet uit rotsen zijn gehouwen, geen weerstand aan de tijd kunnen bieden. Maar Christus is een Steen Die leeft, Die vlees en bloed deelachtig is; Hij is uit God, daarom is Hij voor de eeuwigheid. Zo is het dan zeer vertroostend en liefelijk, dat Hij hier *een Steen* wordt genoemd. Want Hij kan ons dragen met onze hele last, met onze zonden en onze nood en Hij is een zeer harde Steen, zodat duivel en dood aan Hem te splinter moeten slaan; en al komt onze hele last op Hem, zo wijkt Hij toch niet uit, ook valt Hij niet noch brokkelt af; Hij draagt ons, met onze last en dat niet alleen heden - Hij houdt het voor de eeuwigheid uit; want Hij leeft.

Dat zodanige Steen, een door de mensen verworpen Steen is, zoals de apostel schrijft, zou men noch van zichzelf, noch van andere mensen geloven, indien de ondervinding het niet dagelijks bevestigde. De apostel schrijft het echter tot troost, opdat wij niet naar mensen zien of luisteren, als wij een goede grond voor de zaligheid van onze zielen zoeken. En er ons ook niet te zeer door laten aanvechten, dat mensen de enige Grond van de zaligheid, wanneer wij die gevonden hebben, niet goed heten. Want mensen kunnen niet anders - en van nature kunnen wij ook niet anders - dan deze enige Grond- en Hoeksteen van onze zaligheid verwerpen. Wij zouden liever zelf de grondstenen zijn en een grond van onze zaligheid in de werken van het “Doe dat” leggen. Daar echter Christus de Grondsteen moet zijn, zo moeten de mensen niet anders tot grond hebben, dan Hem. Maar waar zal dan hun gerechtigheid, waar zullen hun werken, waar moet hun roem dan blijven? Daarom verwerpen zij zodanige Steen en keuren Hem niet goed. En dat doen alle mensen; of het moest al een zeer arm mens zijn, die anders geen steen tot grondlegging kan aanbrenge.

Trouwens, waar deze Steen gelegd wordt, daar begint het te rumoeren in de christelijke wereld. Bij duizenden openbaren zij zich, die onder de Naam van Christus hun Ik, hun werken, hun begeerte ten grond hebben gelegd en zij behandelen de redelijke belijder van de

enige Grond als een wild dier, als een slachtschaap. Daaraan moet men zich echter niet storen, want mensen kunnen ons niet zalig maken; dat kan de ene broeder de ander niet. In de dingen betreffende de gerechtigheid die voor God geldt, in de dingen aangaande de zaligheid van onze zielen hebben wij met God te doen en Hem rekenschap te geven. Voor Hem zal niet gelden wat mensen voor waarheid hebben gehouden, maar wat Hij verkozen heeft. Staan wij dus goed met God, dan mogen wij zeggen:

*O wereld! wat ge ook wilt,
God is alléén mijn schild.
Die zal mij wel verzorgen.*

Toen Jozua tot het volk gezegd had: "Ik en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen", antwoordde het gehele volk, niettegenstaande zij de afgoden aan de hand hielden: "Dat zullen wij ook doen, dat doen wij ook." Toen legde Jozua een grote steen bij de deur van het heiligdom en zei: "Ziet, deze steen zal ons tot een getuigenis zijn, want hij heeft gehoord al de redenen des Heeren, die Hij tot ons gesproken heeft; ja hij zal tot een getuigenis tegen ulieden zijn, opdat gij uwen God niet liegt." Deze steen was (een type van) Christus. Weldra verloochenden zij hun God en kwamen toch in Zijn heiligdom, alsof zij getrouwe dienaren van God waren; maar bij hun in- en uitgaan bestrafte hun de steen - daarom verwierpen zij die. En zó is het gebeven. Jozua 24:14-27

De levende Christus nu, Die de mens van al wat hem benadeelt afbrengt en hem, zo arm als hij is, op Zich neemt, is niettemin, naar Psalm 2 en 110, de Steen Die God verkoren heeft, de Steen Die God in ere houdt, opdat zij allen deze Steen eren zoals zij God eren. Wie deze Steen niet eert, die eert God niet. Dus, naar die Steen toe, Die bij God zo hoog in ere wordt gehouden, Die Hij heeft aangewezen en uit alle stenen heeft uitverkoren, opdat Hij het gehele huis, waarin Hij wil wonen en wandelen, dragen en houden zou!

God is de alleen wijze Bouwmeester van hemel en aarde, de alleen wijze Bouwmeester van Zijn kerk en van de derde hemel, opdat wij daarin eeuwig bij Hem wonen en Hij hier bij ons wone. Wat zal dan de wijsheid van deze wereld en van de overste van deze wereld? Heden deze, morgen die nieuwe bouwtrant!

Wat zegt de vanouds trouwe God, de oude, wijze Bouwmeester? *Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb, hoort Hem!* Welke waarschuwing geeft Hij ons door Zijn boden? "Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere, hebt aangenomen, wandelt also in Hem; geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelfde, met dankzegging. Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus." God weet wel, welke Steen Hij uitverkoren heeft, Die draagt geen menselijke naam, maar Hij heet: Eben-Haëzer; Steen der hulp. Want Hij alleen liet Zich tot een Steen maken voor ons, opdat wij, dode stenen, die anders zouden instorten, op Hem gebouwd het eeuwige leven zouden hebben, en opdat Hij de last van Gods eeuwige toorn dragen zou en ons op Zich zou dragen met al onze zonden. Daarom is Hij in Gods oog ook zo dierbaar, zo waardevol, ja van een oneindige waarde. Want in de weegschaal van de Goddelijke gerechtigheid is deze Steen zo zwaar als onze schuld. God heeft die Steen uitverkoren, deze Steen voor onze schuld aangenomen en onze schuld achter Zijn rug geworpen.

Laat ons dus tot de Heere komen als tot een Steen Die leeft. Dat is, als tot Hem, Die voor Gods aangezicht en gericht meer vermag dan de hel, dan de dood, dan de wereld, dan onze gehele zondesschuld en zondelast, meer vermag dan toorn en verdoemenis! Laat ons tot Hem komen, opdat ons Zijn gerechtigheid, heiligheid en heerlijkheid geschonken en toegerekend worde! Laat ons tot Hem komen, opdat wij Hem daarvoor houden, waartoe Hij ons van God gegeven en uit doden opgewekt is! Zo worden ook wij, ja zelfs wij, die boven anderen grote,

afschuwelijke, verdoemeniswaardige zondaars zijn en anders niets dan eeuwige verwerping van God te verwachten hadden, gebouwd, opgebouwd, namelijk op Hem, de levende Grondsteen, als levende stenen.

In deze tijd klagen zovelen, dat zij zo dood zijn. Zij zoeken overal opbouw en vinden toch nergens leven, maar blijven als dood. Geen wonder; overal richten zij zich een paus op en zijn zelf pausen; een paus houdt echter de Wet niet. Waar het op geloven aankomt, daar loopt het met het pausdom af. Ik bedoel, het loopt met de ongerechtigheid af. Daar geldt het niet meer dat men Heere, Heere!" roept, maar daar moet de wil van God gedaan zijn, dat men de Wet ter hand neme en de goede keuze doe. Daar wordt men dan eerst recht een arm zondaar en een dode steen. Komt men nu zó tot de levende Grondsteen Christus, dan wordt men door Hem opgenomen. Hij heeft het graag, dat wij ons op Hem leggen, Hij draagt ons en zo worden wij levende stenen door Zijn leven, en zijn zo met Hem werkelijk levende stenen, zodat het niet meer "zeggen" is, maar "doen", dat de afgoden weggeworpen worden.

En zo gaat de bouw dan goed voort, zonder dat een hamerslag gehoord wordt, want daar bouwt God Zelf en de stenen laten zich opnemen en neerleggen waar God wil. Dan worden wij een huis, of een woning die geestelijk is.

Ach, wat hebben de mensen niet al uitgevonden, om zich tot een geestelijke woning te maken door allerlei filosofie of bedorven mystiek en allerlei vleeselijke vroomheids-theorieën, waarbij Gods schepsel geschonden werd, de mens zichzelf misleidde en de vergelding van zijn dwaling in zichzelf ontving! Wat zal een kerk, of wat zal een gezelschap of genootschap, waar men alles zo geestelijk wil hebben, dat er niets aan mag ontbreken en waar evenwel de Grondsteen verworpen wordt? Het heette een bedehuis te zullen zijn voor alle volken, een inwendige mens voor de engelen en men maakt het door al zijn theorieën tot een moordenaarskuil.

Maar wij worden in waarheid een huis dat geestelijk is, als dát in ons leeft wat wij in 2 Korinthe 6:14-18 en hoofdstuk 7:1 vinden opgetekend. Waar ons geen kerkelijke afscheiding wordt bevolen, maar dat een ieder zich afscheide van zijn ongelooft en ongelovigen wandel en van zijn afgoden en dan zo tot de Heere kome als tot een levende Steen, als tot Hem, Die God van de doden heeft opgewekt en Die dus macht heeft te geven, dat niet woorden bij ons zijn, maar kracht.

Zijn wij zodanig huis, dan hebben wij een Hogepriester, Die geheel andere dingen vermag, dan alle hogepriesters, pausen, bisschoppen of andere priesters die op aarde zijn. Zo worden wij dan ook zelf "een priesterdom, hetwelk heilig is."

De apostel schrijft niet, dat men de getrouwe leraars en getuigen des Heeren gering moet achten, want dat leert hij in zijn brieven wel anders. Ook zij dienen noodzakelijk mede tot de bouw, dat weten wij ook uit de brief aan de Efeziërs, hoofdstuk 4:11-14. De apostel schrijft het, opdat wij ons door een onheilig priesterdom niet laten afleiden, als wij tot de enige Hogepriester over het huis Gods onze toevlucht nemen.

Het is een onheilig priesterdom, dat ter verzoening van eigen zonden en die van het volk, met andere dingen tot God komt dan met het enige offer dat voor God geldt, met andere dingen tot de heiliging komt dan niet het bloed van Jezus Christus als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam.

Het is een onheilig priesterdom, dat misoffers brengt en offers van het "doe dat" en "roer niet aan" en "smaak niet", in plaats van de gebonden opening van de gevangenis te prediken, de belasting gewetensvrijheid van duivel, zonde, dood en verdoemenis door Hem, Die eens voor al onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij vrij gemaakt van de zonde, voor God zouden leven en aan genade zouden vasthouden, teneinde God met een vrij geweten te dienen.

Om ons dan van zodanige aanvechting, als wij tot de Heere komen, los te maken, schrijft de apostel, *dat wij zelf een priesterdom zouden worden en wel een heilig, een voor God van alle bevlekking bevrijd priesterdom*, als wij tot de levende Steen komen om als levende stenen op Hem te worden gebouwd. Daarom schrijft ook Johannes: “Hij heeft ons gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader.” En nogmaals: “Gij hebt de zalving van de Heilige, en gij weet alle dingen.” En zo zijn wij een voor God heilig priesterdom, geheiligd door het bloed en de Geest van Jezus Christus, als wij in Hem blijven, zoals ons die zalving geleerd heeft.

Zodanig heilig priesterdom kan niet werkeloos zijn. Het wordt wel beschuldigd of het werkeloos was, omdat het zich alleen aan het geloof houdt en van niets wil weten dan van de Grondsteen, Die leeft en bij God uitverkoren en dierbaar is, maar in het geheel niets van zichzelf of van enige hoe ook genaamde offers. Intussen is het duizendmaal werkzamer, dan het gehele priesterdom dat met werken en andere offers dan het offer van Christus omgaat. Dat heilig priesterdom is er, het is daartoe gemaakt en wordt daartoe levend gemaakt door de levende Steen, opdat het geen vleselijke, maar geestelijke offeranden opwaarts gedragen hebbe op het altaar Christus en niet alleen offeranden, maar slachtoffers. Want als wij tot Christus gekomen en in het geloof met Hem verbonden zijn, zo zijn wij allen hogepriesters, die geheel andere voorrechten hebben dan de Levitische hogepriesters. Want wij gaan niet éénmaal in het jaar, maar eens voor altijd en toch dagelijks, door het geopende voorhangsel met het bloed van Christus en gaan met vrijmoedigheid tot de troon der genade. En slachtoffers offeren wij van Gods lof, waarbij wij onszelf veroordelen en alle afgoden wegwerpen.

Zo veroordelen wij de wereld met ons geloof, geven onze zonden aan de Heere, nemen Zijn gerechtigheid aan en prijzen Zijn eeuwige liefde, Zijn wonderbare genade, Zijn vrije ontferming. Zo behouden wij een goed, een van alle zonden gereinigd geweten. Wij laten “het lapje van het rechteroor, de duim van de rechterhand, de grote teen van de rechtervoet,” wij laten onszelf geheel en al met Zijn bloed besprengen, zalven met Zijn Geest. Wij werpen ons in de wateren van de koperen zee van Zijn genade en wassen het lichaam terdege met dit zuivere water. Wij zetten de bazuin aan de mond en vermelden de veelvoudige lof des Heeren, zodat de hel er bang van wordt en de vijanden vallen, een ieder in zijn eigen zwaard.

Dan kastijden wij de lichamen niet, om God te verzoenen, maar geven het lichaam over, opdat het geharnast blijve in de wil en het Woord van God. En opdat het lichaam het lastdier van de naaste wordt, namelijk, van de ellendigen, armen en hulpelozen en van de radeloze zondaars, zodat wij ze meenemen in het heiligdom en hun aantonen, hoe goed men het heeft in dit geestelijke, rijke, ruime armen-, wees- en ziekenhuis, gebouwd met het levende kruishout op de levende Steen Christus.

Zulke offeranden zijn Gode aangenaam, andere niet. Andere versmaadt en verwerpt Hij. Hij wil er niets van weten, maar zegt daarvan: “Brenge niet meer vergeefs offer, het reukwerk is Mij een gruwel; de nieuwe maanden, en sabbatten, en het bijeenroepen der vergaderingen vermag Ik niet.”

Nu weet de Heere echter wel, dat menigeen zich aan geestelijke offers in die zin tegoed doet, dat hij daarmee hoog ingenomen is, omdat hij die brengt of meent te brengen. Want waar is de mens die niet zichzelf eert en verheft, al is hij ook nog zo geestelijk?

Daarom voegt de Geest erbij, dat zulke geestelijke slachtoffers (die zo gemakkelijk niet gebracht worden, omdat de mens daarbij te gronde gaat) *Gode aangenaam zijn door Jezus Christus*. Want God wordt door ons priesterschap, door onze lof niet groter, heerlijker of gelukkiger. Zijn eer vermeerdert niet dáárdor, dat wij Hem eren en loven. Brengen wij de waarachtige slachtoffers, die allereerst zijn een verslagen hart, een verbroken geest, dan wordt God daardoor niet rijker, en nog veel minder daardoor verzoend. Het gehele Levitische priesterschap, zoals dat in heiligheid daar stond met de hele heilige tabernakel, was voor God toch niets dan zonde en moest verzoend worden met bloed. Niet anders ziet het er met ons

heilig priesterdom uit, niet anders met ons als geestelijk huis. Voor God is dat alles, op zichzelf beschouwd, weer niets dan zonde. Juist de waarachtig goede werken, waaraan het geloof meewerkt en waardoor het geloof volmaakt wordt, zodat het zijn beslag krijgt, moeten allen door het bloed van Jezus Christus door. Ze moeten door dit bloed gereinigd zijn, ze moeten allen door de verzoenende handen van Jezus Christus gaan; alleen zó zijn ze Gode aangenaam, alleen zó neemt Hij deze offers graag aan en de andere offers in het geheel niet.

Daar deze dingen zo zijn, zo roep ik de gemeente toe: “Naakt tot God, en Hij zal tot u naken. Reinigt de handen, gij zondaars! en zuivert de harten, gij dubbelhartigen!” En nog eens roep ik tot de gemeente: “Laat ons tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende, want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige.” En nog eens: “Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.” En opnieuw: “Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.” En nogmaals: “Gijlieden zult niet zeggen: een verbintenis, waar dit volk van zegt: het is een verbintenis; en vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet. De HEERE der heirscharen, de Heere Jezus, de Almachtige, Die zult gijlieden heiligen, en Hij zij uw vreze, en Hij zij uw verschrikking - dan zal Hij ulieden tot een heiligdom zijn.” En alweer: “Die in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.” Nog eens: “Hier is Immanuël!” En nogmaals: “Heere, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.” En nogmaals: “Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden. Amen.

15^e leerrede, 1 PETRUS 2 vers 6 en 7a

Gehouden op 16 november 1851

Gezongen: Psalm 111:1-3;

Psalm 16:1;

Psalm 18:1

Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, Die uitverkoren en dierbaar is; en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. U dan, die gelooft, is Hij dierbaar.

“Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen.” Zo sprak de mond des Heeren eens tot de Joden. Deze lazen dus de heilige Schriften, en wel met aandacht. Zij lazen de Schrift niet uit nieuwsgierigheid, niet om de tijd te verdrijven, niet als goddeloze mensen of als mensen van de wereld, maar als vrome mensen. Zij zochten daarin een weg tot rust voor hun zielen, een weg ter verlossing van hun zonden. Ook ontleenden zij troost voor zich uit deze Schriften, omdat zij daarin veel opsloegen wat zij dachten dat met hun toestand overeenkomstig was en zo meenden zij dan dat zij het eeuwige leven, de eeuwige zaligheid daarin hadden gevonden. En met de uitspraken van deze Schriften op de lippen gaven zij de geest.

Maar met dit alles hadden zij zich bedrogen! Want de Heere zegt niet: “Gij hebt in dezelve het eeuwige leven”, maar “Gij meent het daarin te hebben.” Waarom hadden zij het eeuwige leven dan niet daarin? Is dan het eeuwige leven niet in de Schriften? Zeer zeker is het daarin. Immers zegt de Heere Zelf: “Onderzoekt deze, want die zijn het die van Mij getuigen.” Maar dat was het juist waarop de Joden geen acht sloegen. Het eeuwige leven dat in de Schrift gevonden wordt, is Christus. Wie de Schrift niet onderzoekt om Hem daarin te vinden, die mag de Schrift onophoudelijk lezen en op grond van deze Schrift menen, dat het goed met hem staat omdat hij daaruit het een en ander tot zijn geruststelling tot zich neemt. Maar dat hij meent, nu word ik zalig, dat is zelfbedrog. Velen lezen ook nu nog in de Heilige Schrift en menen het eeuwige leven daarin te hebben. Hen zou ik toch aanraden om eens in de Schrift te onderzoeken, of God daarin al Zijn uitspraken niet in deze éne samenvat *dat Christus de enige Grond van onze zaligheid is*, En dat God deze Grond Zelf gelegd heeft, en dat wij zeker tot eeuwige eer en heerlijkheid en komen, als wij ons op deze Grond verlaten.

Dat is het wat de apostel Petrus ons voorhoudt, als hij schrijft: “Daarom is ook vervat in de Schrift: ***Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, Die uitverkoren en dierbaar is, en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.***”

Maar wie van de christenen weet niet, dat Christus de enige Grond van onze zaligheid is? En wie van de christenen zal dan in de Schrift naar iets anders onderzoek doen?

Och, het zeggen dat men het weet, doet het niet; maar dat men zich van harte op deze Grondslag verlaat. En dat duizenden en duizenden, voor zover zij met de Schrift bekend zijn, naar iets anders zoeken dan naar Christus, is te zeer openbaar dan dat men het zou kunnen loochenen.

Volgens het Grieks heeft Petrus geschreven: *Daarom vat zij (de Schrift) het ook samen*. Dat betekent: U leest veel Bijbelplaatsen, zo moet u dan bijzonder die Bijbelplaats ter harte nemen, waarin geschreven staat: “Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen,” enz.

Dat hadden de christenen, aan wie de apostel schreef, nodig. Want hoewel ook velen hun

bijeenkomst verlieten, waarin zij het Evangelische woord, de gezonde leer hoorden en de gemeenschap der heiligen eraan gaven, om zich met valse broeders in te laten, lazen zij toch min of meer de Heilige Schrift, om daarmee hun wegen en overleggingen vol te houden, of om voor hun wegen en overleggingen een grond te vinden.

Zo gaat het ook nu nog. Iedereen, welke verkeerde voorstellingen hij zich ook maakt van de weg der zaligheid, leest niettemin de Heilige Schrift of laat zich iets daarvan meedelen, en zoekt daarmee voor zijn eigen geweten zijn weg te rechtvaardigen. *Elke ketter heeft zijn letter*, zegt een oud spreekwoord. Nu ware het toch te wensen dat de christenen, ja alle Bijbellezers dan toch ook acht gaven op wat geschreven staat bij de profeet Jesaja in het 28^e hoofdstuk. Daar vat God de zaak van onze zaligheid op een wonderbare wijze samen. Want daar lezen wij: “Alzo zegt de Heere HEERE: ziet, Ik leg een grondsteen in Sion, een beproefde steen, een kostelijke hoeksteen, die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten.” Het behaagt de Heilige Geest, dat Petrus de woorden “beproefd” en “gegrondvest” weglaat en uit de oude Griekse vertaling voor de woorden “die vlucht niet” of: “die zal niet haasten”, schrijft: “die zal niet beschaamd worden.” Want dat Christus een beproefde en goed gegrondveste Steen is, behoeft aan christenen niet te worden gezegd; maar het moet hun worden voorgehouden dat Hij de uiterste Hoeksteen is, en wel een uitverkoren en bij God in ere gehouden, dierbare Hoeksteen. Ook komt het met hun toestand meer overeen, te schrijven: “Die zal niet beschaamd worden,” dan: “Die blijft staan;” of: “Die vlucht niet;” of: “Die zal niet haasten.” Want God wil hun hoop staande houden.

Het moet de christenen duidelijk worden voorgehouden dat Christus de Hoeksteen is. Geen christen loochent dat Christus een beproefde en goed gegrondveste Steen is, dat deze Steen het heeft uitgehouden en het zal uithouden ondanks alle wrijving en tegenkanting. Dat Hij met geen menselijke macht van Zijn plaats is te brengen; dit geloven alle christenen, of zij nu pausgezind of van andere gezindheid zijn. Maar dat Hij de uiterste Hoeksteen, de enige Grondsteen is, dát is het juist, wat met toepassing op zichzelf door weinigen wordt geloofd. Het merendeel maakt Hem tot een Helper en leggen zichzelf en hun doen, hun godsdienst, hun werken, hun godvruchtige gestalte tot een grond- en hoeksteen. Met de Schrift, of met menselijke en willekeurige uitleg van de Schrift in de hand - en met een in de gestalte van een martelaar geschilderde Jezus, - gaat men tot de mensen, om van hen allerlei stelsels en uitspraken te horen. En te vernemen, hoever men met het “doe dat”, met de zelfbesnijdenis nu gevorderd is, om daarin dan een grond van hoop te vinden tot een eindelijk zalig worden. En dat alles wordt met de Schrift gestaafd.

Hier treedt nu God midden onder de mensen op en zegt: “Ziet, IK leg een Grondsteen.” Wij zullen er ons niet mee ophouden, of het woord ook sluitsteen, een steen die geheel boven ingelegd wordt, kan betekenen. Het betekent bovenal: een steen die aan de uiterste hoek, die geheel onder ligt. Wij moeten een vaste grond hebben, waarop wij gebouwd worden tot een woonstede van God in de Geest. Het gaat hier om de grond, waarop wij geborgen en zeker zijn, als er een stortregen valt, en een onweer opkomt, en de winden waaien, en tegen het huis aankomen.

En nu, wij Bijbellezers in Europa, in Amerika, en in de andere delen van de wereld, wij zijn Sion, in zover wij de christelijke waarheid toestemmen. En wat doen intussen de meesten van ons? Het Woord des Heeren is voor hen geworden zoals Jesaja schrijft: “Gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig.” Wij hoeven toch niet ver te gaan, noch te zien op het meer en meer toenemen van de roomsgezinde neiging tot kloostergeloften, zelfkastijdingen, bedevaarten en misofferdienst, om te weten, hoe mensengebod en gezindheid van het vlees en allerhande zelfgekozen werk, waar God niets van weet, met de Schrift opgetooid worden. Wij hebben slechts de hand in eigen boezem te steken. Ach, wat worden wij gewaar? Die nog de meeste oprechtheid bezitten, zoeken,

onderzoeken, wachten naar iets in zichzelf, blijven tussen hemel en aarde zweven, en laten zich niet neerzinken op de enige Grond, Die stand houdt. En doen zij het, dan is het slechts voor een ogenblik, - zij *houden* zich niet op deze Grond.

En God de Heere? *Ziet*; zegt Hij. Leest u dat ook niet, gij allen die de Bijbel leest? Doe uw ogen toch open en ziet wat God spreekt!

“In Sion”, midden onder hen die de volheid van de Goddelijke waarheid hebben, en toch daarbij naar hun eigen gedachten wandelen op een weg die niet goed is, leg Ik een Grond- en Hoeksteen. God zegt het, en wie oren heeft om te horen, die hore! God sprak bij Jesaja: “Ik leg”; God sprak door Petrus: “Ik leg.” Zijn Woord is eeuwig; ook heden legt Hij deze Grondsteen.

God de Heere bedoelt daarmee Zijn Gezalfde, Jezus Christus, Zijn Zoon, onze Heere. Waar bent u nu, gij stenen, die gebouwd wilt worden? Waar bent u, gij mensen, gij zondaars? Waarom verstopt u zich achter de bomen met de tegenwerping: “Ik vrees, want ik ben naakt; ik durf niet, want ik ben een zondaar?” Een zondaar, omdat u hier of daar gedwaald hebt, of te kort gekomen bent, ofwel een zondaar omdat u Gods gebod hebt overtreden en dát gedaan, waarvan God de Heere gezegd heeft, dat u dat niet zou doen? En nu wilt u zich van God verwijderd houden, de boze daad weer goed maken, uzelf een gestalte geven, een Goddelijke, een christelijke gestalte, en dan het beste hopen? Maar waar blijft de geschonden Wet? Of kunt u uw misdaad ongedaan maken? Of hoe betaalt u de oneindige schuld, die u gemaakt hebt? Of hoe zal het u gelukken de dood die in Adam over u gekomen is, weg te nemen?

Bouwt toch niet op een wereld, die voor God versmelt wanneer Hij toorn. Hier helpt geen gestalte, geen vroomheid, geen werk, hoe goed het ook schijnt, indien God met ons in het gericht treedt. Als de oneindige zondes Schuld op een ziel drukt, dan moet zij voor eeuwig in de poel van de hel verzinken, tenzij dat zij op de Grondsteen zinkt, Die God heeft gelegd.

O, had ik toch duizend tongen om het u tot in het hart te doen doordringen: ***Zó zegt de Heere: Ziet, Ik leg in Sion een Grondsteen!*** Om het u duidelijk te maken, zodat u deze woorden van de Schrift boven alle andere ter harte nam, en tot dit besluit kwam: Welnu, hetzij dan dat ik gezondigd of dat ik welgedaan heb, daar kan ik niet meer naar vragen! Ik ben slecht, ik ben verkeerd, ik ben geheel en al een zondaar, ik heb geen gerechtigheid, geen enkel vezeltje aan mij is ter zelfheiliging geschikt; van goede werken heb ik volstrekt geen verstand; ik ben verloren, ik moet verzinken ... God zegt: “Ziet, Ik leg een Grondsteen!” Op Deze laat ik mij zinken, op Deze laat ik mij bouwen! Het is toch God Die deze Steen gelegd heeft. Voor God moet ik een grond hebben, waarop ik gezonken zij, een grond die Hem welgevallig is Nu heeft God eerst de mensen voorgehouden hoe zij in Gods Woord zochten regel op regel, hier een weinig, daar een weinig, en dat Hem dit niet behaagde, en hoe Hij nu in Sion een Grond legt opdat wij daarop voor de eeuwigheid bouwen. En dat deze Grond niet slecht is, noch in Zijn toorn gegeven, zodat men later een betere kon verwachten, ***maar dat het is een uitverkoren Grondsteen, Die Hem dierbaar is.***

Is deze Grondsteen door God uitverkoren, dan is elke andere grond door Hem verworpen. En is Hij bij God dierbaar, dan is elke andere grond voor Hem een schandelijke en afschuwelijke grond. Zo wordt dus alles te schande met zijn grond, wat niet bouwt op de Grondsteen Die God Zelf gelegd heeft; daarentegen komt tot eeuwige eer en wordt nooit beschaamd, wat op de door God gelegde Grond gezonken is. Want zo staat er verder:

Die in Hem gelooft of op Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. Zodanige verzekering was overeenkomstig de toestand van de christenen, en is het nog.

Want zodra men begint te zinken op de enige Grond, Die de valse broeders hebben verworpen en die zij schuwen, omdat zij de eigengerechtigheid en ongerechtigheid meer liefhebben dan de gezondheid van het geloof, zo beweren zij, dat men met zodanige Grond beschaamd zal

worden. Ook het boze hart maakt het ons wijs: die man zal met zodanige Grond beschaamd worden, en zonde, duivel en wereld zeggen daar “amen” op.

De Heere God zegt echter: *dat wij niet beschaamd worden als wij op de Grond Die Hij gelegd heeft, zijn gezonken.* Want op Hem, of in Hem geloven is, dat wij van alles afzien, en alleen daarop zien, dat God deze Grondsteen gelegd heeft, dat Hij bij God uitverkoren en dierbaar is en dat wij daarom, om rechtvaardig en aangenaam voor God te zijn en lof, eer en onverderfelijkheid bij Hem te vinden, niets anders denken, doen en willen, dan op deze Grond te liggen en rustig te blijven liggen.

Erkennen wij het, dat Christus de enige Grond is, omdat God Die gelegd heeft, zo zullen wij ook naar geen en andere grond omzien. Erkennen wij het, dat God Hem tot Grondsteen uitverkoren heeft, dan zullen wij blijmoedig en getroost elke andere grond verwerpen, zoals God die verwerpt. Erkennen wij het, dat Hij bij God dierbaar is, dan zullen wij elke andere grond van harte laten varen en versmaden.

Maar moet men dan op deze Grond niet bouwen? Er staat hier niet: “Die op deze Grond bouwt”; niet: “Die op deze Grond dit of dat doet”; maar eenvoudig: “Die in Hem, of op Hem gelooft.”

Daarom staat er ook verder: ***U dan, die gelooft, is Hij dierbaar;*** of woordelijk: U, de gelovenden, is de hoge waardij; dat is, de hoge, de oneindige waarde, die deze Grondsteen bij God heeft, komt u ten goede, u allen die gelooft. Want God zet deze hoge waardij niet voor Zichzelf op de Grondsteen, maar daarmee legt Hij de voortreffelijkheid van Zijn liefde tot de verlorenen aan de dag. Indien God Zich met ons niet had willen laten verzoenen, dan zou Hij Zijn Christus de dood niet hebben doen uitstaan. Was het Zijn wil geweest, dat wij zouden verzinken in onze eeuwige ellende, dan had Hij deze Grond niet voor ons gelegd. Hij heeft Zelf de Grond gelegd en Hij weet dat deze Grond ons voor de eeuwigheid behoudt. Nu wil Hij ons gebouwd hebben tot een huis, dat op de Rots der eeuwigheid rust. Zo is de Rots dan voor Hem van grote waarde en Hij zal Haar in deze waarde behouden Haar in eer houden tegen al de vijanden van onze zaligheid. Dat alles doet Hij echter voor ons die geloven, en zo wij geloven, dat Hij terwille van het huis de Grondsteen in ere houdt, opdat het huis in ere zal staan blijven tot in alle eeuwigheid.

Zo wordt dan met deze woorden aan allen die daarnaast bouwen, hoewel zij in Sion zijn, aangezegd, *dat zij beschaamd zullen worden als zij zich niet bekeren en tot deze Grondsteen komen, waarop het gebouw door God Zelf wordt opgericht.*

Daarentegen weten allen, die met lichaam en ziel zich alleen op deze Grond verlaten, uit deze woorden, dat hun gebed: “Laat mij niet beschaamd worden” verhoord is.

U echter, die mij nu hoort, bid ik, omwille van de liefde van Christus, dat zij zich toch in alle ernst afvragen: “Wat is de grond waarop ik rust voor de eeuwigheid? Of heb ik nog in het geheel geen grond? Of verlang ik er niet eens naar, om een goede grond gevonden te hebben? Waar zoek ik het en waar meen ik het te hebben gevonden? Ben ik door God met mijn voeten gezet op deze Grond, Die God gelegd heeft? Heb ik daarin een goed geweten? Getuigt Gods Geest dit met mijn geest? Of laat ik deze Grond terzijde liggen en houd ik mijn ziel op in de ijdelheid?”

Lieve vrienden! begrijpt het toch eens! Wat kan een mens doen, werken, geven, om geen schade te lijden aan zijn ziel? O, niets, niets! En wat baat het een mens of hij al veel weet op te noemen van wegen en bevindingen? En welke vrucht heeft men ervan, dat men zijn ziel laat tegenhouden door de bedenking: ‘Ik ben nog niet die ik zijn moet, ik moet eerst een geheel ander mens worden voordat ik durf geloven’?

In ons midden, diep onder ons, ligt een Grondsteen. God heeft Die gelegd - voor God is Hij uitverkoren, voor God dierbaar - en wat Hij voor God is, is Hij u ten goede, als u in Hem

gelooft. Op Hem dus gezonken! Hij draagt ons, met onze gehele last. Aan Deze u gehouden, en er kome over u wat wil, dan zult u toch niet beschaamd worden. Nee; *voor u is de kroon, die God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben.* Amen.

16^e leerrede, 1 PETRUS 2 vers 7b en 8

Gehouden op 23 november 1851

Gezongen: Gezang 11:2,3;

Psalm 107:22;

Psalm 118:11

Maar den ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een Hoofd des hoeks; en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis; dengenen namelijk, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.

Dat is toch een dierbare en zeer troostrijke verklaring van de apostel, mijn geliefden, dat de hoge waarde die God aan de Grondsteen hecht; *voor ons is, die geloven*. Als wij dus in het geheel geen uitzicht hebben om ooit een goed werk tot stand te brengen, maar integendeel voor Gods rechterstoel leren dat wij door en door bedorven zijn, dat wij zondaars blijven en als zondaars zullen sterven; en als wij daarbij verlegen en zeer bekommerd zijn om een goede en zekere grond te hebben, waarop wij in het toekomstige oordeel zullen kunnen bestaan: zo weten wij uit deze verklaring, dat wij alleen hebben te geloven, en het mogen wagen, ons op deze Grond, Die ons voor de eeuwigheid kan houden, te laten neerzinken.

Zo heeft God dan alles aan het geloof vastgehecht, zodat, als u alleen gelooft, u met al uw zonden en schuld, met de gehele last van uw zielenood op deze Grondsteen laat zinken, God u terstond alle heil toerekent, de hele zaligheid van uw ziel, die Hij aan deze Grondsteen heeft vastgemaakt.

God heeft Zijn Christus uitverkoren, Hem in de diepte van onze verlorenheid geheel en al laten inzinken en onze zondelast geheel op Hem geworpen, zoals geschreven staat: “De Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.” En nogmaals: “Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.” En dat schuldloze Lam werpt de zonden van ons allen niet van Zich af. De Edelsteen van God wilde de smaad op Zich nemen, zodat Hij onze smaad en schande op Zich nam. Want zo was Gods genadige wil omtrent Hem voor ons en deze wil wilde Hij graag doen - en zo bleef Hij staande in Gods gericht. Steunen wij nu op Hem, leggen wij ons met onze zonden op Hem, worden wij één met Hem, laten wij ons op Hem zinken, dat is, geloven wij in Hem, dan komt al wat Hij in Gods ogen geldt, ons ten goede, en zo is Zijn sieraad en pracht, ónze pracht en sieraad. Zo staan en liggen wij in de armen van Zijn liefde, zoals Hij vast en onwrikbaar in deze liefde ligt. Zo worden wij opgebouwd op Hem, zoals Hij door God daartoe gelegd is, opdat God Zijn geestelijk huis, waarin Hij wonen wil, op Hem zou bouwen.

God wil het geloof, en niet werk. God wordt door mensenhanden niet verzorgd, evenmin als de moeder door de hand van het kind. Zoals de moeder in alles het jonge kind verzorgt, zo zorgt het eeuwige Woord Christus, evenals Het eenmaal hemel en aarde schiep, voor het werk der gerechtigheid. Het werk door de Wet geëist, kunnen mensen niet ten uitvoer brengen. God wil Zijn eeuwig Woord, Hij wil Christus geëerd hebben. Deze wordt daardoor geëerd, dat wij dit Woord geloven, het voor waarachtig, het voor vertrouwenswaardig houden. Zo moeten wij dan aan Hem blijven hangen met al onze zonden; en aan Hem het werk en de opbouw overlaten. Alleen zó zal het gelukken, alleen zó wordt men niet te schande.

Van deze waarheid willen velen zich niet laten overtuigen. Aangezien zij hun algehele verdorvenheid niet goed kennen en ook niet kennen willen, leven zij zonder Wet. Zij zijn daarbij wet-drijvers op hun wijze. Zij hebben geloof en werk, en willen het geloof niet geloof

laten zijn. Zij begrijpen niet dat het een arme zondaar werkelijk om gerechtigheid, om goede werken te doen is, en dat hij daarom op de Grondsteen gezonken is, opdat hij juist goede werken hebbe, daar hij bij zichzelf heeft ondervonden dat uit het vlees de Geest niet voortkomen kan, en dat alles alleen uit de Grondsteen voortkomt.

Zij daarentegen, die zich door deze waarheid niet laten overtuigen, roemen steeds van werken, terwijl de arme, die echter in de Heere gelooft, alleen in de Heere roemt en slechts van ontferming weet.

Tegen zulke niet te overtuigen mensen, die ons gelovigen steeds aanvechten en zullen aanvechten, troost de apostel ons hier. Nadat hij ons moed heeft gegeven door het Woord: "U dan, die gelooft, is Dezelve van hoge waardij" - waar hij op "gelooft" de nadruk legt, opdat wij gesterkt worden om het geloof niet los te laten - laat hij volgen: *"Maar de ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een Hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis; dengenen namelijk, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn."*

Volgens het Grieks staat hier woordgetrouw: "Tegen hen die zich niet laten overtuigen (wordt gezegd), aangaande de Steen, Die de bouwlieden hebben verworpen: Deze is tot een Hoeksteen geworden, en (is voor hen) een steen des aanstoots en een rots der ergernis; die zich stoten aan het Woord, omdat zij zich niet willen laten overtuigen, waartoe zij ook gezet zijn."

De eerste woorden: "aangaande de Steen", enz. neemt de apostel uit de 118^e Psalm, en de laatste: "een steen des aanstoots en een rots der ergernis" uit liet 14^e vers van het 8^e hoofdstuk van de profeet Jesaja.

Onze Heere houdt de eerstgenoemde woorden aan de Joden voor in Mattheüs 21:42 en Lukas 20:17, in de gelijkenis van de boze landlieden, waar Hij er bij Mattheüs op laat volgen: "Daarom zeg Ik ulieden, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt. En wie op deze steen valt, die zal verpletterd worden; en op wie hij valt, die zal hij vermorzelen." De woorden uit Jesaja "een steen des aanstoots," had volgens Lukas 2:34 ook de vrome Simeon in zijn hart overlegd, zodat hij van het Kindeke Jezus zei: "Zie, Deze wordt gezet tot een val en opstanding veler in Israëel, en tot een teken, dat wedersproken zal worden, opdat de gedachten uit veler harten geopenbaard worden."

De Heilige Geest laat echter de apostel ons de profetische woorden niet naar de letter voorhouden, maar volgens de mening van de Geest en overeenkomstig de omstandigheden. Zoals Hij ook de apostel Paulus in Romeinen 9:33 niet laat schrijven: "Zie, Ik leg in Sion een grondsteen," maar: "zie, Ik leg in Sion een steen des aanstoots."

Maar ik heb gezegd, dat Petrus dit tot troost van de gelovigen schrijft, en daarom moeten wij, die geloven, deze woorden ook tot onze troost aannemen, want het gaat nu nog precies zoals toen. Toen waren de ware gelovigen een onbetekenend hoopje in vergelijking met hen die gerechtigheid uit de werken zochten; heden ten dage is het niet anders. Onder de vele christenen, die zich voor bekeerd houden, zijn het slechts weinigen die het zijn. Dit hoopje lijdt onophoudelijk tegenspraak van de velen, en de velen laten zich niet overtuigen. Waarom laten zij zich door die weinigen niet overtuigen, daar God dit hoopje toch met tekenen en wonderen van Zijn macht, van Zijn genadige bescherming en van Zijn trouw omgeeft? Deze velen willen geen afstand doen van hun ongerechtigheid. Gods Wet eren zij niet, en hoewel zij Zijn woorden in hun mond nemen, zo haten zij toch de kastijding. Zij houden het met de dieven, die God Zijn eer ontstolen hebben, en hebben de mens geëerd, 'die toch hooi is.' Zij zoeken het in het zichtbare, hebben daarin hun steun en willen het niet op het geloof laten aankomen. Zij vertrouwen Op God zoals zij zeggen, en verlaten Zijn Woord. Zij willen het juk en de last van Christus niet op zich nemen; niet op zich nemen Zijn smaad, de smaad van Zijn kruis. Zij willen een steen die bij mensen geëerd is, en zien de eer van God voorbij. Zij

zijn zondaren geweest en zijn nu heiligen geworden, daarom verstaan zij de geloofstaal van de arme zondaars niet. Zij willen vergeving van zonden en willen toch op hun zonden blijven zitten; zij klagen over zonde en willen ze behouden. Zij willen de woorden, maar niet de kracht, een Jezus in heerlijkheid, maar niet de in vlees Gekomene. Zij willen een Geest Die hen voor hun weg en werk dronken maakt, maar niet een Geest Die alleen Gods doen en wil prijst, en al het menselijke werk voor nietswaardig acht.

Deze velen laten er zich niet van overtuigen dat al hun drijven geen nut aanbrengt, en dat het eind van hun wegen de dood is. Want zij hebben de dood lief, en met de goedertierenheid van God, - waardoor zij zich tot bekering moesten laten leiden, hebben zij hun hart verhard - en zij willen nu eenmaal niet anders, omdat zij niet anders willen.

Deze velen zijn bouwlieden, niet zulke bouwlieden die met hout en steen omgaan, maar met Gods Woord en met de zielen. Dat is, zij zoeken met de prediking een huis Gods te bouwen, of vele zielen te bekeren, opdat hun gemeenten in getal toenemen, en om hen ijveren. Het zijn dus *geestelijke* bouwlieden. Ten tijde van Petrus waren het de hogepriesters en allen die van het priesterlijk geslacht waren, samen met de Sadduceeën, Schriftgeleerden en Farizeeën. Petrus noemde hen zelf zo, toen hij met Johannes voor hen stond en van Christus zei: *Deze is de Steen, die door u, de bouwlieden, veracht is.*

Thans zijn het allen die de Kerk willen helpen en bouwen, en evenwel Christus niet willen. Zulke bouwlieden "verwerpen de Steen", (in de grond der zaak) noemen zij Hem slecht en niet goed; daarom leggen zij Hem terzijde, en bouwen daarna voort. Zij verwerpen de Steen, want zij zijn bouwlieden.

Wie op de Steen gezonken is, die heeft opgehouden met bouwen: die kent slechts één Bouwmeester, door Die laat hij zich bouwen op de Grondsteen. Hij begrijpt van het bouwen niets meer, dat laat hij aan God over. Terwijl hij door God gebouwd wordt, doet hij niets meer, dan verkondigen: "God is de Bouwmeester en door Hem word ik gebouwd"; en: "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der heirscharen."

Tot troost echter van de gelovigen zegt God, Die hun de Hoofdsteen heeft voortgebracht met toeroepingen: "Genade, genade zij Denzelven!" Maar tot beschaming van alle bouwlieden die niet te overtuigen zijn, staat er geschreven (en zoals het geschreven is zo is het ook geschied en geschiedt het nog): "Aangaande de Steen, Die de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot ... ja waartoe? Het woord is hier voor tweeërlei uitleg vatbaar! Tot een **Hoeksteen** voor de gelovigen uit Joden en heidenen, die in Christus zijn samengevoegd als twee muren van één huis op één Hoeksteen, zodat zij daarop zijn komen te staan, en daarop staan zij zeker.

Maar Hij is tot een hoekpilaar, een steen des aanstoets geworden voor hen die niet te overtuigen zijn. Terwijl zij bouwen, kunnen zij toch niet voorbij de hoek, waar de Steen door God gelegd is - en nu, zo dikwijls zij deze hoek voorbijkomen, is hun deze Steen als een pilaar, waartegen zij aanstoten met hun karren vol dode bouwstenen, zodat hun karren verbrijzelen. Dát is die Steen voor hen geworden, Die God hun gaf, maar Die door hen werd verworpen. Dit is Hij langzamerhand voor hen geworden. Want God heeft geduld, en wat van God is, is in het begin weinig, klein en onaanzienlijk. De gewetens voelen echter wel wat in dat kleine ligt.

Doch wat van Hem is, al is het eerst klein en gering, dat doet Hij langzamerhand groeien, en zo wordt het dan eindelijk voor de ongelovigen *een hoekpilaar, een rots der ergernis en een steen des aanstoets*. Zo dikwijls zij zich nu inbeelden, veel ter ere Gods gedaan te hebben, - ziet, daar moeten zij weer voorbij deze Steen, opdat zij zich daaraan stoten en verwonden, bovendien al hun hoop en heiligheid verliezen en met Haman zeggen: "Dit alles baat mij niet, zolang als Mordechai nog leeft." De Steen wordt intussen steeds groter, en wordt hun tot een rots, zodat zij zich ergeren, dat ondanks al hun bouwen, de door hen zo hoog opgetrokken

toren, hun tussen de vlijtige handen, die zij tot bloedens toe wrongen in hun gebed, opeens wegzinkt - en dat het Steentje, afgehouden zonder handen, tot een grote berg wordt.

Met deze woorden is het aan allen die zich niet willen laten overtuigen opengelegd, hoe het in hun binnenste, niettegenstaande al hun bouwen, gesteld is. En wat voor hen die Christus is, tot Wie zij dagelijks "Heere, Heere!" roepen.

God bouwt nu eenmaal geheel anders dan de geestelijke bouwlieden. Terwijl de bouwmeester Saul aan het bouwen was, stootte en wondde hij zich dagelijks aan de Hoeksteen. Want de Heere had David verkoren, en verzamelde Zijn stenen in de spelonk van Adullam. En wat was dan de zaak? Saul stootte zich eenmaal aan het Woord dat zijn gierigheid aan het licht bracht, een andermaal aan het Woord, dat in zijn geweten getuigde hoe hij zijn eer zocht en niet de eer van God. Dat wilde hij echter niet als waarheid aannemen en omdat hij niet wilde erkennen dat het waar was, stelde God hem, die Hij vroeger een ander hart gegeven, en in een andere man veranderd had, David in de weg. Toen stootte hij zich dagelijks aan David, die door zijn handelwijze hem bestrafte, dat hij zijn gerechtigheid als uit werken zocht en daarom in al zijn doen en drijven, hoe vroom hij ook schijnen mocht, door God verworpen was.

Tot op de huidige dag gaat het niet anders toe. Wie zelf bouwmeester wil zijn, heeft dagelijks overvloedige stof tot ergernis, omdat hij niet vooruitkomt. God heeft de bouw onderhanden, Hij is Bouwheer. Wie zich door God niet wil laten opnemen, leggen en opbouwen op de éنية Grondsteen, die zal zich altijd stoten aan het Woord dat hem toeroept: "Houdt op met uw bouwen en geloof God, opdat Hij u de gerechtigheid des geloofs toerekene. Uw gebouw deugt niet, omdat u de Grondsteen verwerpt. Daarover beschikt God alléén. Hij alleen bouwt naar het voornemen van Zijn genade, naar de soevereiniteit van Zijn wil."

Wie het met eigen hand ten uitvoer wil brengen, stoot zich aan het Woord, dat hem zo geheel teniet maakt, en hem zijn vrije wil, alle gerechtigheid, deugd, macht en bekwaamheid ontnemt - dat wil hij niet waar laten zijn. Is iemand echter uit de werken gerechtvaardigd, dan moge hij roem hebben - maar niet bij God. En wie naast de Bouwmeester bouwen wil, moet ervaren dat het waar zal blijven, *dat God Zich ontfermt diens Hij wil en verhardt dien Hij wil.*

Dat is het wat Petrus zegt: ***waartoe zij ook gezet zijn.*** Want Gods soevereiniteit moet erkend blijven, - en de Grondsteen, Die Hij gelegd heeft, om Zelf ons daarop met eigen hand te bouwen, moet ten hoogste in ere worden gehouden. Zo niet, de God Die de Hoeksteen stelt, stelt ook de verkeerden zo, dat zij zich aan deze Steen stoten. Niet alleen stoten, maar dat zij ook, zoals Jesaja zegt "vallen en verbroken worden, en verstrikt en gevangen worden."

God doet dit evenwel niet omdat Hij lust daartoe heeft, maar uit noodzakelijkheid - en handelt zoals de verstandige huisvrouw, die aan die mensen, die de zindelijkheid van de huiskamer niet eren en menen dat zij schoon zijn, hoewel de modder van de straten aan hun voeten kleeft, een aanstoot in de weg legt, opdat zij zich daaraan stoten. Want anders kan zij de kamer niet schoon houden, en die mensen willen zich niet laten overtuigen dat zij de zindelijke kamer voor een stal houden, waarin het vee neerligt, en dat zij geen begrip van zindelijkheid hebben. De verstandige huisvrouw zorgt ervoor dat zij haar aanstoot zo zet dat de bevulde mensen zich daaraan stoten. Wie de zindelijkheid en ook de reinheid van de kamer liefheeft, zal vóór de reine kamer naar een hulpmiddel rondzien om zich te reinigen, en de aanstoot is voor hem geen aanstoot, maar een gewenst middel ter zijner reiniging.

Zó en niet anders heeft God de mensen *gezet*, die het heilige voor algemeen houden, die menen dat alles voor hen is, en niet eren wat van God is; of die menen, dat zij heilig en rein genoeg zijn, en de reiniging niet meer nodig hebben, maar dat zij veeleer alles door hun tegenwoordigheid heiligen. Zulke mensen moeten zich stoten aan een Woord dat predikt: *U bent niet heilig, Ik ben heilig! En wie op Mij hoopt, die reinigt zichzelf zoals Ik rein ben.*

Het zou intussen niet goed zijn, mijn geliefden, als wij bij zulke woorden en bij het zien hoe het hun vergaat die het Woord ongehoorzaam zijn, voorbij gingen zonder onszelf te beproeven. Want die zich aan het Woord stoten, zoeken zichzelf te overreden dat het niet Gods Woord is waaraan zij zich stoten, en dat het geen eigen gerechtigheid is waaraan zij vasthouden. Laten wij daarom onszelf nauw onderzoeken, of wij ons niet dikwijls aan het Woord hebben gestoten, en ook nu nog daaraan stoten. Wanneer wij tot het Woord komen als zulke mensen die van het Woord vol zijn, en het Woord er ons nu opmerkzaam op maakt, dat onze werken niet vol gevonden zijn voor God, dat het ons (om niet meer te zeggen) aan de liefde voor de naaste, de ware kennis van onze eigen verdorvenheid en ellende ontbreekt, dat wij met al onze vroomheid nog niet op de Rotssteen zijn gezonken; als wij dan innerlijk vervuld worden met bittere nijd en boosheid tegen dit Woord; dán stoten wij ons immers aan dit Woord.

Wij zijn gelukkig, als wij ons dan niet van dit Woord afkeren, maar integendeel het waar laten zijn en ons eronder buigen; als wij alle vertrouwen op wat wij mochten zijn of zijn geworden, door de genade eraan geven. En dat wij steeds als goddelozen toegaan tot de levende Steen Die God gelegd heeft, opdat wij door Zijn genade verlost mogen zijn en behouden blijven op deze Steen, Die alleen vast blijft liggen als God in Zijn oordelen hemel en aarde beweegt en alles in puin verandert.

Zijn wij op deze Steen gezonken, Die God in Sion gelegd heeft, dan is het onze troost, die wij van God Zelf uit de behandelde woorden hebben, dat juist dit, dat de bouwlieden Christus in ons verwerpen, voor ons een kenteken is van ware genade bij God. Evenzeer dat wij op en met deze verworpen Steen wel tot eer en aanzien zullen komen. Ten slotte, dat het in Gods raadsbesluit zó ligt, dat allen die hun gerechtigheid als uit werken zoeken tegen de “Christus in ons” aanlopen en zich aan Hem moeten ergeren. Ik denk, dat wij daarmee tevreden mogen zijn, ja alle reden hebben om ons te verblijden, indien wij verwaardigd worden, dat God de vijanden van de gerechtigheid die voor Hem geldt, laat aanstormen tegen “Christus in ons” en zo tegen ons. Doordat zij aan ons, dat is, aan de Rots waarop wij gebouwd zijn, zich stoten, verwonden en te gronde richten.

Wèl ons in de dienst van een Koning, Die besloten heeft en Zijn raadsbesluit ook ten uitvoer brengt, om de gehele wereld met haar antichristelijk pogen en bouwen beschamen en te schande te maken, opdat wij niet te schande of beschaamd worden, wij, die niet in het vlees roemen, maar in Christus geloven zonder werken. Het ‘doe dat’, en van ganser harte met de apostel instemmen, als hij betuigt: *“Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus’ wil schade geacht. Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worde; niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de Wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof.”* Amen.

17^e leerrede, 1 PETRUS 2 vers 9 en 10

Gehouden op 30 november 1851

Gezongen: Psalm 22:12,13;

Psalm 62:5;

Psalm 147:10

Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht; Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die (eertijds) niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.

Zo sprak onze dierbare en gezegende Heiland tot Thomas: “Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas! zo hebt gij geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben?” In deze uitspraak lag een terechtwijzing voor Thomas. Hij geloofde omdat hij de Heere zag; zoals menigeeen gelooft als hij ziet, als hij hulp of uitkomst ziet, of een sterke troost ontvangt. Zodanig geloof maakt echter niet zalig. Er zou nog wel een andere tijd voor Thomas komen, waarin hij de Heere helemaal niet meer zou zien, en volstrekt geen gelegenheid meer zou hebben om zijn vinger in het teken der nagels, noch zijn hand in Zijn zijde te steken. En wat dan? Ja, dan zou hij te geloven hebben zonder te zien, en als het zover met hem gekomen was, dan zou hij pas echt zalig zijn.

Dat is dus het ware geloof, dat niet ziet, en juist dan gelooft. Dit is echter tot troost gezegd. Want die niet zien, zien de Heere niet - dus zien zij dan ook de tekenen Zijner wonden niet; terwijl wij de Heere niet zien, zien wij Zijn liefelijk aangezicht ook niet, horen wij ook Zijn vriendelijke, troostende woorden niet; terwijl wij de Heere niet zien, zien wij geen gerechtigheid, geen kwijtschelding van onze schuld, geen vergeving van zonden, in het geheel geen heiligheid, in het geheel geen leven, licht en doorkomen.

Integendeel, omdat wij Hem niet zien, zien wij niets dan de dood. De Wet dreigt en verdoemt, de zondelast drukt temeer, de schuld staat zo hoog als een berg vóór ons, alles zwijgt om ons heen - vóór ons, achter ons, boven ons, onder ons is alles donker - en in ons is in het geheel geen kracht. Terwijl wij de Heere niet zien, zien wij God niet, maar is de hemel boven ons als gesloten en de hel onder ons geopend. Terwijl wij de Heere niet zien, is het hart zo leeg, zo leeg van het Goddelijke en hemelse; niets wil hechten in het hart, en daarin worden dingen gezien, die iemand alle moed van hoop op de zaligheid ontnemen en die het hart met onzekerheid, angst en moedeloosheid vervullen.

Is dat niet een rampzalige toestand? De duivel zegt: ja en het vertwijfelende hart zegt ook ja. Maar de Heere Jezus zegt: *Nee, het is volstrekt geen rampzalige toestand.*

De duivel zegt: “Nu bent u verloren” - en het hart zegt: “Houd nu op, het helpt u allemaal toch niets? De Heere Jezus zegt: “U, die in zo’n toestand bent, u bent zalig, terwijl u gelooft?

Terwijl ik geloof? Wat wil dat zeggen? Dat wil zeggen: dat u in het geheel niet vraagt naar alles wat u gewaarwordt, naar alles wat u ziet van het tegendeel; dat u er in het geheel niet naar vraagt, of uw geweten u aanklaagt, en of u van Mij, van de tekenen van Mijn wonden, van Mijn gerechtigheid en heiligheid niets ziet - maar veeleer slechts uw ongerechtigheid, verdraaidheid en verkeerdheid gewaarwordt. Wel, houdt u zoals u bent aan Mij en aan Mijn genade; de zaak is waar, zij staat vast, namelijk dat Ik voor uw zonden ben gestorven, en dat Ik u de gerechtigheid des levens heb verworven in Mijn bloed. Of u het ziet of niet, houdt dit voor waar: dat u in Mij rechtvaardig en heilig bent en een erfgenaam van de zaligheid. U bent zalig, terwijl u dat voor waar houdt, en zonder dat u daarvan iets ziet, u daarop met uw hart

verlaat en dit met uw mond belijdt.

Zodanig geloof aan de gemeente voor te houden en haar daarin te versterken, was de hoge roeping van de apostelen van onze Heere Jezus. En zij, als voorgangers in zodanig geloof, versterken in hun brieven ook de gemeenten in zodanig geloof, opdat zij de bewustheid ervan hebben wat zij in zodanig geloof zijn, zonder dat zij iets daarvan zien.

Daarom schrijft de apostel: *Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht; Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die eertijds niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.*

‘Heerlijk volk, dat door de apostel van de Heere Jezus alzo in de Heilige Geest begroet werd! Mocht ik tot dat volk behoren! Dat moet wel zeer bevestigd zijn geweest in de genade en vol van geloof, zo zal menigeen, die niet ziet en toch zou willen zien, bij zichzelf zeggen. De begroeting is aan u, die zó bij uzelf spreekt. Of was niet de grootste die ooit uit vrouwen werd geboren, Johannes de Doper, “een riet, dat van de wind ginds en weder bewogen werd?” Tonen alle bevelen in deze brief, alle gegeven wenken, alle terechtwijzingen en vermaningen het niet aan, dat God hen, aan wie Petrus schreef, nog moest volmaken, bevestigen, versterken en funderen?” Of is dat in zichzelf reeds een heilig, een volmaakt volk, tot wie nog gezegd moet worden: “Zijt begerig naar de redelijke, onvervalste melk, als nieuw geborene kinderen?” O, dat u, die vanwege het geloof aangevochten bent, het kon vatten, dat juist zij, die de apostel zó begroet (doordat zij de heerlijkheid niet zagen, die de Heere op hen gelegd had) deze heerlijkheid ergens anders zochten, en dat de apostel in het geloof aan de Heere hen hun voorrechten openlegt, opdat zij mochten geloven zonder te zien! Zó is het!

Gij, roept de apostel in de gemeente; hij roept één voor één bij name, en sluit niemand uit. *Gij*, roept hij en wie heeft hij voor zich? Mensen heeft hij voor zich, die met de almachtige kracht van de liefde moeten getrokken worden tot de Steen, Die God gelegd heeft, anders raken zij er geheel vanaf; mensen heeft hij voor zich, in wie allerlei boosheid, allerhande bedrog en huichelarij, allerlei achterklap schuilt; mensen, die niet kunnen vatten, dat alle vlees is als gras; mensen, waarvan de één zich niet goed schikken kan onder kruis en lijden, de andere zijn hoop niet geheel op de genade stelt, de derde (en zo velen met hem) nog aan de ijdele wandeling, hem door de vaders overgeleverd, blijft hangen en het bloed van Christus niet voor genoegzaam houdt; mensen die het aan de dag leggen, dat zij in de hoogst eenvoudige artikelen van het Christelijk geloof nog ver achter zijn.

Zulke mensen roept hij toe: “*Gij*”, “u bedoel ik, u, die zodanig bent, dat Mozes u allen samen veroordelen moet.”

Maar hoe kon de apostel dit dan doen? Hij geloofde aan een kruis en aan het bloed dat van dit hout vloeide. Hij zag niets dan verkeerdheden van deze vreemdelingen, van hun heiligheid zag hij niets. Het kruis zag hij ook niet, maar hij geloofde daaraan. Hij geloofde de verkeerdheden van de gemeenten jegens dat kruis. Nochtans, met de Geest en het Woord onder hen gekomen op bevel van de almachtige God, de allerhoogste Koning, de enige Zonden-uitdelger, richtte hij het kruis in hun midden op en zei: “Geloof aan dit kruis uw heerlijkheid, aan dit kruis is ze in waarheid aanwezig!”

Gij zijt een uitverkoren geslacht. “Een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk”, staat er in het Grieks. Maar door Luther volkomen naar waarheid vertaald: “*Gij zijt het uitverkoren geslacht, het koninklijk Priesterdom, het heilige volk, het volk des eigendoms.*” Zo worden zij begroet in tegenstelling tot het Israël dat naar het vlees is, dat zich op Abraham beroemde, zonder te wandelen in de voetstappen van de gelovige Abraham. Zó worden zij

begroet in tegenstelling tot het Levitische priesterdom, dat het geweten niet van dode werken reinigde. Zó worden zij begroet in tegenstelling tot een volk, dat zich uitwendig heiligde en inwendig vol onreinheid bleef. Zó worden zij begroet in tegenstelling tot een volk, dat zich voor Gods bijzonder volk hield, en Hem met hun werken verloochende.

Ach, zoveel zielen die in nood verkeren willen eerst weten, dat zij uitverkoren zijn, om dan op de Rots te zinken. Daarom zoeken zij zulke mensen op, die de naam van uitverkorenen hebben; leggen die hun de handen op, dan moet het goed zijn. Maar Petrus leert: “Naar de Rots toe, Die God gelegd heeft! Vraagt op deze Grond niet naar andere uitverkorenen, wie zij ook mogen zijn of geweest zijn; het uitverkoren geslacht, dat God Zich voor anderen heeft uitverkoren, dat bent u op deze Grond!”

Ach, zoveel zielen zoeken in hun nood de priesters op, en laten zich en hun gewetens door de priesters regeren. Zij denken: “De priesters zijn het toch, die weten de weg.” Zo laten zij zich temeer houden door de leer van: “Hier een weinig, daar een weinig; gebod op gebod, regel op regel.” Zij menen uiteindelijk zo op de rechte Grond te komen. Maar dit leert Petrus: “Naar de Hoofdsteen toe, Die God heeft voortgebracht! Deze is Koning in Zijn gemeente! Deze een enige Wetgever. Deze is Priester in Zijn huis, opdat Hij de Naam van Zijn God aan Zijn broederen vertelle en de goede boodschap van Zijn gerechtigheid in hun midden brenge.”

Wat vraagt u naar priesters die uit Levi zijn en met geboden van mensen heersen? Wij hebben een Koning uit Juda, Die met genade heerst; Die een Priester in der eeuwigheid is, naar de ordening van Melchizedek. In Hem bent u een *koninklijk priesterdom*. Hij heeft u Gode en Zijn Vader tot koningen en priesters gemaakt; zo bent u dan zelf koningen en priesters. Koningen met Hem op Zijn troon, om met Hem te heersen over duivel, dood, zonde en wereld, en elke vijand door het bloed van het kruis uit uw grenzen te verjagen. En niemand zal de vrede van dit koninkrijk verstoren! Priesters bent u, om dagelijks voor God te verschijnen, niet met werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hebben, maar met het bloed dat alle rode zonden sneeuw wit maakt!

Ach, zoveel zielen zouden eerst heilig en van zonden gezuiverd willen zijn, en dan aan de Steen, Die God gelegd heeft, geloven. Daarom zoeken zij de heiligheid buitenaf bij hen, die de naam hebben, dat zij heilig zijn, en zoeken heiligheid in zichzelf. Uiteindelijk vertwijfelen zij aan alles, omdat zij niets dan zonden en al meer en meer zonden vinden. Zij denken: Waren wij maar eens echt arme zondaars, hadden wij de heiligheid maar lief, dan zouden wij wel verder komen.

Maar de leer van Petrus is deze: “Naar de Steen toe, de uitverkorenen, heilige Steen, Die bij God uitverkoren, dierbaar, heilig is, en Die Hij gelegd heeft; met Hem verenigd, bent u het heilige volk! En hij bedient zich voor het woord “volk” van een naam, waarmee heidenkinderen aangeduid worden, alsof hij zeggen wil: ‘Het heilige Volk van God, het Israëel dat vleeselijk gezind is, dat tot de priesters gaat om zich te laten heiligen, en zich op Gods verkiezing verheft, is een onheilig volk. U echter, die uzelf niet anders dan als heidenkinderen kent, en door de hoge heiligen verworpen wordt - u bent het volk, dat God niet voor onrein of gemeen houdt, maar dat Hij Zich in het bloed van het eeuwige verbond geheiligd heeft.’

Ach, denken zovelen, wist ik maar dat ik Gods eigendom ware, wist ik maar dat ook ik tot hen behoorde, die God Zich met Zijn eigen bloed gekocht heeft! Ach, er zijn er zoveel, die God tenslotte toch verstoten heeft; wist ik maar, dat God mijn God, mijn genadige God en verzoende Vader is, en dat Hij het met mijn einde goed zal maken!

En om dit nu te weten, begeven zij zich tot hen die zich op de Wet beroemen, en laten zich allerlei kentekenen voorschilderen, om te weten hoe het verkregen volk, het volk des eigendoms eruitziet. En als zij deze kentekenen hebben, dan zullen zij zich op de Steen verlaten!

Maar Petrus leert ons: “Eerst naar de Steen toe, Die God in ere houdt, Die Zijn Steen is en

door Hem gelegd is! Met deze Steen verbonden, bent u het volk van Zijn eigendom. Want de gehele massa van stenen die God met de Hoofdsteen, met Zijn Steen, verenigd heeft, houdt Hij met de ene Steen voor Zijn eigendom. De kentekenen dat wij Gods eigendom zijn, dat wij het volk zijn dat God door Zijn profeten troost, dat Hij als een overblijfsel behouden en in deze laatste dagen met zoveel heerlijkheid bekleden zal, moeten wij bij de Steen zoeken en niet bij ons. U bent het volk in eenheid met deze Steen.

Het vaste geloof aan de uitverkoren, heilige Steen, Die God gelegd heeft, en, de vurige liefde tot deze Steen geeft dus de apostel moed, om hen die iets waren, te verwerpen, en hun verkiezing, hun gehele godsdienst te verwerpen, al hun heiligheid en huichelachtige werken, en dat, omdat zij zich stootten aan de Steen. En om daarentegen tot hen die het niet waren, in Heilige Geest te prediken: “Tot de uitverkoren Steen gekomen, bent u het uitverkorene van God. Tot de Steen gekomen, Die Koning en Priester is, bent u het volk van koningen, het ware priestervolk, bent u allen koningen en priesters. Tot de Steen gekomen, Die God Zich verworven en voor Zijn dierbaar Eigendom verklaard heeft, bent u het eigendom van God, en zal God u als zodanig handhaven:

Zo vraagt dan het Evangelie er niet naar wat wij op onszelf zijn, het vraagt er niet naar wat wij zien; maar het dringt ons krachtig met onweerstaanbare liefde, opdat wij geloven, opdat wij ons laten zinken op de Steen. Het geeft ons moed, dat wanneer wij in waarheid deze Steen alleen eren, Die voor vast gegroundvest houden en ons bij Hem houden, omdat God hem gelegd heeft, wij dat alles voor God zijn wat deze Steen is, hoewel wij daarvan niets in onszelf zien, en veeleer het tegengestelde bij ons en om ons heen gewaarworden. Want waar het naar Gods verkiezing en naar de soevereiniteit van Zijn wil toegaat, daar zegt het Woord ons: “Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden.” Wie God niet zoekt, is goddeloos en niet vroom, is onheilig en verkeerd, en het staat er helemaal niet goed met hem voor. Nu komt evenwel de Zich ontfermende God tot de goddelozen met Zijn genade en macht, opdat zij alle vertrouwen op hun eigen gerechtigheid en waarheid opgeven. ... Hij verklaart hen heilig en rechtvaardig, ziende op de Steen, Die Hij in Sion gegroundvest heeft.

Zo helpt het Evangelie nu een ellendig mens uit zijn verkeerdheid, terwijl het hem en zijn verkeerdheid verrast met de boodschap: Ik leg u, die in de hel ligt, op de eeuwige en enige Grond van de zaligheid. Hier bent u verstotene, de verkorene; u slaaf van de zonde, en een koning over dood, hel en wereld en een koning in de dingen die van Boven zijn; u onreine en geheel melaatse, bent een priester van God de Allerhoogste; u, die meent te eniger tijd nog te zullen omkomen, zult tot uw eeuwige vreugde zien, dat u het geliefde eigendom, de schat en kroon bent van de Heere God. Alle anderen zijn het niet. Vrees hen niet, geloof alleenlijk!

De apostel weet echter wel wat hij doet, als hij zo van het Israël naar het vlees de gehele hemel wegneemt en deze aan het arme en ellendige hoopje geeft, dat tot dusverre uit de hemel was uitgesloten en door de duivel en de dood met de Wet gevangen werd gehouden. Want hij spreekt hier geen woord, dat hij niet uit de mond van God genomen heeft in geloof aan dat wat geschreven staat. Want zo staat geschreven in Jesaja 43:19-25: “Ziet, Ik zal wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten, zult gijlieden dat niet weten? Ja, Ik zal in de woestijn wateren geven, en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen drinken te geven. Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen. Doch gij hebt Mij niet aangeroepen, o Jakob! als gij u tegen Mij vermoeid hebt, o Israël! Mij hebt gij niet gebracht het kleine vee uwer brandofferen, en met uw slachtofferen hebt gij Mij niet geëerd; Ik heb u Mij niet doen dienen met spijsoffer, en Ik heb u niet vermoeid met wierook. Mij hebt gij geen kalmus voor geld gekocht, en met het vette uwer slachtoffers hebt gij Mij niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt met uwe zonden, gij hebt Mij vermoeid met uwe ongerechtigheden. Ik, Ik ben het, die uwe overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet.” Daarom

“gij gedierte des velds, gij draken en jonge struisen”, - u bent het volk, dat de Heere Zich geformeerd heeft, u bent het nieuwe, dat Hij nu voor Zich heeft laten uitspruiten.”

Vraagt u, wat wij nu nog moeten doen? De apostel zegt het uit Gods mond door Zijn profeet: “Dit volk zal Mijn lof vertellen.” Zoals hij dan ook schrijft: “Opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.”

Dat zegt hij echter niet als bevel, maar hij zegt het zó, dat, terwijl het éne geloofd wordt, het andere als vanzelf geschiedt. Intussen zegt hij het ook zó, opdat u zich de mond niet laat stoppen terwijl u niets dan het tegenovergestelde ziet, maar zonder aarzeling, zonder te zien, met de mond belijdt: gij, duivel, dood, zonde en wereld, zijt geen heer meer over mij, Jezus is de Heere, Zijn Naam roep ik erbij. Ik ben wel een gedierte des velds, een draak en een domme struis - maar wat vermoogt u allen tegen Gods raadsbesluit van genade, tegen de almacht van Zijn liefde? Zijn macht, Zijn genade, goedertierenheid, trouw, liefde en ontferming zijn het alleen!” In Uw Naam verhouw ik de vijanden, zegt de gemeente.

En nu een blik geworpen op uw vorige wegen! Wat is de mens met al zijn verstand, godsdienst, werk van de Wet en roem op de sterkte en de deugd van het vlees? Enkel duisternis in al zijn weten, bedenken en streven, en hij zit in de duisternis en al zijn werken zijn werken van de duisternis. Toen u in zodanige duisternis was, kwam een almachtige roepstem: “Adam, waar zijt gij?” Open en bloot lagen de zonden, de overtredingen van de Wet, en de levende mens bevond zich te midden van de kaken van de dood. Maar God sprak nog eens en het Zaad van de vrouw werd geworpen in het beschuldigende geweten, in het ons veroordelende hart. God slachtte een Lam en bedekte ons en onze schaamte en schande met het vel daarvan. Zo leidde Hij ons door Zijn krachtige roepstem, de stem van geloof zonder werken, van leven midden in de dood, Zijn licht in. Dit zagen en zien de ogen van het vlees niet, dit zag en ziet het geloof. Het was en is zo heerlijk, zo klaar, zo helder. Gods reinheid en heiligheid was en is het licht, waarin God Zelf aan de hand van de Geest binnenleidde en nog binnenleidt. En o, hoe wonderbaar was en is dit licht van God! “In Uw licht zien wij het licht.” In dit licht ziet men zich onrein, nochtans is men rein; melaats, nochtans is men gezond; onheilig, nochtans is men heilig; goddeloos, nochtans is men rechtvaardig; machteloos, nochtans is men sterk; ontledigd, nochtans is men zo rijk, zo rijk aan alle hemelse schatten; men is geheel verslagen en nochtans geheeld. Men ligt in de afgrond, vreest, beeft en siddert, weent en juicht en huppelt van vreugde, want men ziet in dit licht een Lam geslacht en door de onschuld van dit Lam zich voor eeuwig bevrijd van duivel, zonde en dood, en verhoogd met dat Lam aan de rechterhand van de Vader.

Ja, het is vervuld, wat God door Zijn profeet Hoséa beloofd heeft. Hoséa 2:22. Welke vervulling Petrus ons voorhoudt. Ja, voorzeker, “eertijds waren wij geen volk.” Hetzij dat wij ons ophielden in de Joodse synagoge (want aldaar hebben wij Gods werken en weldaden in allerlei verkeerdheid van afgoderij doorgebracht, en de naam, dat wij volk van God zijn, verbeurd), - hetzij, dat wij ons ophielden in de heidense wereld en daarin handelden naar de wil van onze rede. Ach, in beide gevallen liep de een hierheen, de ander daarheen, elk naar dat hij door zijn goddeloze begeerte gedreven werd. Zo dwaalden wij allen als schapen, en keerden ons een iegelijk naar zijn weg. Zo duurde het jaar en dag en wij vonden geen ontferming over onze afgodendienst. Toen echter de maat vol en Gods tijd dáár was, hoe heeft God toen bij ons - bedorven Syriërs en Hethieten van afkomst - Zijn deugden verheerlijkt! Hij had ons in de eeuwige verdoemenis kunnen werpen; maar nee, toen wij er het allerm minst aan dachten, werden wij door het Evangelie van de genade verzameld tot één volk, in één doop; door één Geest, onder één Hoofd, Koning Jezus. Toen wij daar terneerlagen in ons bloed, werd ons opeens barmhartigheid bewezen, en wij juichten in het nieuwe leven, en zingen sinds die tijd op onze harp: *Dat is een getrouw Woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken.*

Daar deze dingen alzo zijn, en u zo bent, gij gedierte des velds, gij draken en struisen, u, die herschapen en gedrenkt wordt door de rivieren, die de God van hemel en aarde door uw woestijn met macht laat stromen - laat u dan niet betoveren door veroordelende uitspraken van hen, die hun rechtvaardigheid als uit werken zoeken, noch door veroordelende uitspraken van de duivel, omdat u niets kunt laten zien. U ziet niets! Welnu, sluit uw ogen voor alles wat duivel, dood, zonde en wereld u voorschilderen, die u naar hun gedaante met de monnikskap willen bekleden. Dan ziet u van beide zijden niets meer, de Heere niet, maar de duivel en de zonde ook niet. "U ziet niet!" Schreeuwt alles, 'zo is het dan uit met u; zo bent u verdoemde.' Wel, laat schreeuwen, beschuldigen en verdoemen wat maar wil. Geloof op de Steen; en u bent zalig!" Zegt daarop *Amen*. En zolang deze Steen niet te schande wordt, wordt u, die gelooft, het ook niet!

Ik heb u de waarheid van Christus, ik heb u de Steen, waarop God de Zijnen bouwt, uit het apostolisch woord voorgehouden. Ach, het geloof trekt van de aarde weg; de liefde weent in de kerker, waarin haar liefhebbers haar geworpen hebben; tot de levenden Steen komt bijna niemand meer; het verlangen naar het stoffelijke, naar het genot dat vergaat, bestormt de harten van allen. Wee de mensen wier deel in dit leven is!

Heil u, o volk, dat deze woorden hoort, en ze in kinderlijk geloof bewaart! U zult overblijven. Want de in Christus gelovende, die de genade alleen hoog roemt, wordt niet te schande. Hij zal niet zonder deugd zijn, maar voorzeker bij zijn geloof deugd, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid Godzaligheid, en bij de Godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen, voegen.

En is hem inderdaad barmhartigheid geschied, dan versmaadt hij het loon van Bileam, veracht de dienst van Belial en houdt zich bij de Heere, Die in de ure der verzoeking, die over de wereld gaat, Zich aan hen, die geloven, wel betoont als de Verlosser en God van Zijn volk. Amen.

18^e leerrede, 1 PETRUS 2 vers 11 —17

Gehouden op 7 december 1851

Gezongen: Psalm 96:7-9;

Gezang 18:2;

Gezang 142:2

Geliefden, ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel; en houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking. Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij de koning, als de opperste macht hebbende; hetzij de stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen, die goed doen. Want alzo is het de wil van God, dat gij, wel doende, de mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen; als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten Gods. Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief vreest God; eert den koning.

Mijn geliefden!

Wat wij voorgelezen hebben en wat verder in de voor ons liggende brief van de apostel Petrus nog volgt, wordt zeer verkeerd opgevat, als men het zó verstaat alsof hij nu voorschriften van zeden en wandel gaf, nadat hij eerst de grond an het geloof had gelegd. Vandaar de verkeerde christelijke zedenleer in de scholen. Wat wij vernomen hebben en verder uit de brief van Petrus zullen vernemen, dient veeleer daartoe, om het ware, het levende geloof te handhaven, alzo de Wet te bevestigen, en de farizeese hoogmoed (die oude zuurdesem, die bij het Woord van de genade niet mag gevonden worden) geheel en al van ons weg te doen.

Wat de apostel bedoelt, of liever wat de Heilige Geest door de apostel van ons wil, vinden wij in het zesde vers van het vijfde hoofdstuk: “Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.” En in ons hoofdstuk vat hij de voorgelezen woorden samen in het zeventiende vers: “Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert den koning:

Ik zeg, dat Petrus in alles wat verder volgt en wat wij voorgelezen hebben, het ware, zaligmakende geloof handhaaft, namelijk het geloof zonder werken. Want wat hij van een goede wandel en goede werken schrijft, zijn geen dingen die na het geloof komen, maar dingen, die zonder het ware geloof dood zijn. Het is een wandel en het zijn werken, waarmee de gelovige in het geheel niets voor zichzelf beoogt, maar hij doet het alles voor God, alles ter ere van Zijn Naam. Hij verkondigt daarmee de deugden van Hem, Die hem geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht.

Neemt de voorgelezen woorden ter harte, mijn geliefden, want zij dragen geheel en al het stempel van Goddelijk gezag. Geen mens kan uit zichzelf zo schrijven. Een hervormend heethoofd, een paus, de roomse kerk, zij allen leren geheel anders, zodra zij zien dat zij anders hun doelen niet kunnen bereiken. Allen dus, die naar vlees wandelen, letten niet op deze vermaning, de kerkelijke geschiedenis bewijst dit op elke bladzijde.

Bevindt zich ook in onze gemeente deze of gene, die deze woorden in zijn jeugd van buiten geleerd en dikwijls gelezen heeft, en die toch graag tegen de menselijke instelling en regering politiseert, zo sla hij heden op zijn borst en roepe verslagen uit: “Mijn God, treed niet in het gericht met mij, omdat ik zo vaak niet heb gelet op deze woorden des levens!”

Verneemt nu, want wij allen moeten het weten, hoe de Heilige Geest ons hier het ware geloof voorhoudt, dat hierin bestaat: *De Heere is Koning*; voor hen die geloven en vrijheid in God door Christus Jezus hebben. En daarom aan een ieder onderdanig zijn in de Heere, omwille van de Heere, opdat de gerechtigheid die voor God geldt, verheerlijkt worde; en geen farizees bestaan.

Farizees bestaan? Ja, want zó gaat het bij de Farizeeën toe, hetzij zij Joods, rooms of protestants heten (en hierbij lette men op de samenhang van de voorgelezen woorden met de vorige): ‘Wij zijn het uitverkoren geslacht, wij zijn de kerk, en als een regering de kerk in de weg staat, dan moeten wij middelen aangrijpen om haar te doen vallen. Wij zijn de koningen van de wereld, daarom moet men volgens onze godgewijde wil handelen, of wij zeggen haar de gehoorzaamheid op; wij zijn de priesters, die weten hoe het God in de hemel welbehaaglijk is, daarom moet men naar onze leer, en tot voordeel van onze leer regeren, of wij rusten niet, voordat wij zodanige regering, die ons nadeel toebrengt, van de hals gehaald hebben. Wij zijn het heilige volk, daarom moet de regering voor ons en door ons zijn; wij zijn het verkregen volk, daarom moet de regering ons, als zodanig, niet in de weg staan.’

Hoe dit Farizeïsme ten tijde van de apostelen, ten tijde dat Petrus deze brief schreef, in de Joden ingeworteld was, hoe het hen tot menige opstand tegen de Romeinse heerschappij en macht verleidde, daar deelt de geschiedenis ons de treurigste voorbeelden van mee.

Sinds de val van Adam ligt dit Farizeïsme in het hart van alle mensen. Sinds de duivel de leugen uitsprak: “Gij zult *als* God wezen” - geloven wij het van nature allen, dat wij zijn als God, dat wij tengevolge daarvan een vrije wil hebben, en zo wij ons nog om iemand te bekommeren hebben, dan is het, omdat wij vooralsnog, niet anders kunnen.

Het was voor deze laatste dagen weggelegd, dat de onderzoeker, uitgegaan om de gehele wereld te verleiden, in de harten van de volken het woordje ‘als’ nog doorschrapte en hen heeft leren lasteren: ‘Geen God en Vader van Jezus Christus meer in de openbare aangelegenheden, wij zijn god; geen koningen of vorsten meer, wij zijn geen kinderen, wij kunnen onszelf wel regeren; geen dienaars van het Woord meer, een ieder diene mij naar mijn goeddunken!’

Laat ons de God en Vader van onze Heere Jezus Christus dankzeggen, dat Hij, in de tijden die wij beleven, ons nog Zijn Woord gelaten heeft, en het aan ons en onze kinderen laat verkondigen, want de boze geesten in de lucht werken thans krachtiger op de gemoederen, dan menigeen wel denkt.

“Maar hoe?” zal wellicht iemand in stilte vragen, “moet wat Petrus hier van het elfde tot aan het zeventiende vers schrijft, nog tot ons *gelovigen* gezegd worden? Dat zijn immers woorden voor hen, die het moge aangaan.”

Ik antwoord: ‘dat deze vermaning in Heilige Geest gesproken wordt tot de uitverkorenen naar de voorkennis van God de Vader, tot de wedergeborenen, die God en de Vader van onze Heere Jezus Christus heeft wedergeboren, zonder uitzondering. Wie zich daarom hier wil uitzonderen, zondert zich af van hen, die uitverkoren en wedergeboren zijn.’

“Het zij zo”, zal menigeen bij zichzelf denken, ‘maar waartoe dan nog deze prediking? Ik begeer een arme-zondaars-prediking.’

Ik antwoord: hoort juist een arme-zondaar-prediking. Want u, arm zondaar, zou óf een zodanige *heilige* wensen te worden, dat u zich om uw heiligheid boven allen zou kunnen verheffen en u boven alle macht en heerschappij heen zetten, óf zodanige *heilige*, die zonder zonde ware. Hier hebt u echter enkel uitverkorenen van God, enkel wedergeborenen, enkel geestelijke koningen en priesters, enkel heiligen vóór u, alleen volk van God, alleen mensen die in genade zijn bij God, en toch moeten zij zulke vermaningen, als wij voorgelezen hebben, horen en tot zich nemen, en worden door de Heilige Geest bestraft, voor zover zij overtreders in deze dingen zijn.

Is dat dan niet een arme-zondaars-prediking, die zulke overtredingen in Gods heiligen, in hen

die in genade zijn, aan het licht brengt? Is dat niet een trouwe prediking, die de hoogmoed van gewaande heiligheid in de mens zo temeer slaat; en een krachtige geloofsprediking, die u vermaant om ondanks uw overtredingen te geloven, en in geloof de oude mens met zijn werken af te leggen?

Het waren zware tijden, toen Petrus deze brief schreef. De volken, in het bijzonder de Joden, hadden vurig naar vrijheid van de Romeinse dienstbaarheid verlangd. God had de vrijheid van de slavernij van zonde en duivel door Zijn eigen Zoon laten uitroepen. Maar deze vrijheid wilden zij niet. Vooral de Joden wilden deze vrijheid niet. Zij wilden vrijheid voor het vlees, en verwierpen daarom de Hoeksteen, Die God in Sion gelegd had; en zo kwam dan het oordeel van dwingelandij over hen. Onder dit oordeel verhardden zij zich, terwijl zij in ijver voor God, doch niet met verstand, oproerig werden tegen de heidense heerschappij, en daarom meerdere malen gruwelijk werden getuchtigd. Totdat veertien jaren nadat zij ook deze brief verworpen hadden, *de gruwel van de verwoesting stond, waar zij niet behoorde te staan.*

De heiligen van de Heere Jezus hadden destijds dubbel en driedubbel te lijden. Door de Joden werden zij bij de Romeinen sterk belasterd; en deze geloofden zulke lasteringen graag, omdat zij het in de heiligen van de Heere haatten, dat deze niet met hen meededen in de afgodendienst, maar de gekruisigde Jezus als hun God en Heere beleden. Een christen te heten, was voldoende, om door de heidenen verfoeid en beschouwd te worden als iemand die tot alle gruwelen gereed was. Daar zij bovendien voor een deel tot het Joodse volk behoorden, voor een deel met hen dezelfde Goddelijke Schriften hadden, werden zij door de heidenen voor Joden en Joodsgezinden gehouden, en hen trof, bij zo veel muiterij en opstand van de kant van de Joden, meestal met de Joden één en hetzelfde lot.

Bij zoveel lijden hadden de gelovigen niet alleen het geduld kunnen verliezen, maar zij stonden ook aan de verzoeking bloot om partij te kiezen voor de Joden (die voor een deel hun bloedverwanten waren, en ten dele ook zóveel van hun geloof hadden te lijden) tegen de regering of door een verkeerd gedrag de heidenen aanleiding tot laster en vervolging te geven. Het kon zelfs de schijn hebben, alsof het recht aan hun kant was. Maar een hoogmoedig gedrag heeft steeds eigen ondergang ten gevolge, en het einde is, dat God nog meer gelasterd wordt.

Daarom wijst de apostel hen hier een andere weg, een weg van zekere overwinning over iedere willekeur en onderdrukking, en brengt hen door het Woord in veiligheid tegen alle onberaden stappen.

Hij had de gelovigen voorgehouden, waartoe de menigerlei aanvechtingen, waaraan zij waren blootgesteld, dienden, en, om hun moed te geven onder de smaad van het kruis, hen gepredikt, dat zij op de levende Steen Christus werden opgebouwd tot een geestelijk huis en tot een heilig priesterdom, en dat zij, de gelovigen, op deze Hoeksteen koningen en priesters voor Christus waren, een uitverkoren, heilig volk, een volk van God, dat genade gevonden had in Gods ogen.

Goede koningen zijn de meest gekwelde mensen op de wereld, en priesters staan voor God in de dienst van een zondig volk, om zich met hun zonden bij God in de bres te stellen. Geestelijke en hemelse koningen zullen in een land dat vreemd voor hen is, zich naar de maatschappelijke inrichting schikken, die daar heersende is; en geestelijke en hemelse priesters zullen aan het zondige volk geen aanleiding tot zondigen geven, maar liever een voorbeeld tot het goede zijn, en mogen zich van menselijke heerschappij of regering niets aanmatigen, daar het hun beroep is het Woord voor te staan, en worstelende in het gebed te verdragen.

Nu snijdt de apostel de zonde bij de wortel af. Het is van de vroegste tijden af het geval geweest, dat zij, die zich over de Goddelijke waarheid verblijd hebben, uit Farizeïsme, aan de

regering (waardoor zij leden, of onder wie de Kerk leed) allerlei verkeerdheid zagen, haar onder elkaar berispten, zodoende de macht van de regering verzwakten, en, wanneer zij konden, haar omverwierpen; zoals het ook evenzeer vanouds het geval is geweest, dat, wanneer zij de regering, hoe die dan ook ware, eerbiedigden, dit daardoor is gekomen, dat zij het Woord geloofd en gehoorzaamd hebben, zoals de apostel het ons hier geeft.

De gelovigen dragen vlees en bloed met zich om. Dit weet de duivel wel en hij zou zich, bijzonder onder lijden en vervolging, daarvan willen bedienen, om de gelovigen op hun vrijheid die zij in Christus hebben, op hun koning- en priesterschap opgeblazen te maken. En het gelukt hem ook bij menigéén, die vergeet wat het betekent, bij God in genade te zijn, die slechts acht geeft op de zonden van anderen en in zijn eigen ogen rechtvaardig is. Want bij wie de ootmoed en het geloof niet doorgedrongen zijn, die wil de hemel en de aarde, de kerk en de staat regeren, en verstaat het niet, om zijn eigen huisgezin en ondergeschikten in toorn, tucht en orde te houden, veel minder zichzelf en zijn begeerlijkheden.

De geaardheid van het ware geloof is deze: Het let op de voorgelezen woorden, dankt God voor deze vermaning, houdt die in het geheel niet overtollig voor zichzelf, want zijn voet ware bijna uitgeleden. Hij zegt *Amen* op alles wat hij hier verneemt. De vriendelijke toespraak van het Evangelie, ***Geliefden!*** of volgens Luther: *Lieve Broeders!* is hem als een hemelse groet, die hem zegt: U, die zich voor God neerbuigt als stof, aarde en as, bent een geliefd medebroeder in het hemels Koninkrijk en erfdeel.

Hij werd verslagen onder Gods Wet, en het woord: ***ik vermaan u***, is hem als olie in zijn wonden, daar er immers ook had kunnen staan: *ik beveel u*. Maar de vermaning geldt bij hem als bevel van de Allerhoogste.

Als inwoners en vreemdelingen, dit troost hem: mijn leven is een pelgrimstocht, ik trek door deze wereld heen, en ben op reis naar het Vaderland. Een pelgrim, die naar Jeruzalem reist, heeft de heilige stad als doel. Wat gaat het hem aan, hoe men in de verschillende landen, die hij doortrekt, regeert en bestuurt, als hij er maar doorkomt.

Maar hoe komt hij erdoor? ***“Onthoudt u van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel.”*** Hier wordt de gelovende een steen van het hart genomen. De duivel kwelt en prikkelt de gelovige nog steeds daarmee, dat hij moest zijn als God, en weten wat kwaad en goed is. En dat weet hij immers niet meer, en hij is niet als God. Hij is voor God als een ontijdige geboorte en als een dode hond. Hij heeft God en zijn eigen zaligheid lang genoeg in de weg gestaan, door alles naar eigen zin en wil te willen schikken en uitleggen. Ach, hoe lang hield hij daardoor de bevrijding van zijn ziel tegen; dat hij meende iets te zijn en iets te moeten; maar dat iets zijn, dat kunnen en moeten, in wat een dood was hij daardoor niet vervallen! Zoals ook Paulus betuigt: “De zonde nam oorzaak door het gebod, en werkte door het gebod in mij allerlei begeerlijkheid.” Want dat zijn de vleselijke begeerlijkheden, welke strijd voeren tegen de ziel, dat men de hemelse en aardse dingen wil uitleggen en schikken naar eigen zin, wil, begeerte en goeddunken.

“Hoe zal ik onder de mensen verkeren, hoe onder de ongelovigen een goede wandel leiden?” vraagt de gelovige.

Het antwoord is: *Zó*, dat u geen eigen wil of wijsheid meer hebt, maar het u alleen daarom te doen is, dat u uw ziel als een buit wegdraagt; het overige gaat u niet aan, maar dat is de zaak van de Heere uw God.

Wat zal de vrucht daarvan zijn?

Deze: Als wij geen eigen wil of wijsheid meer hebben en, als wij maar te Jeruzalem komen, het ons onverschillig is, hoe het hier toegaat en hoe het met ons gaat, dan zal God Zijn zin en wil wel met ons ten uitvoer leggen, en zullen wij zo slechts najagen al wat liefelijk is en wel luidt, en geen Wet tegen ons hebben. En moeten wij soms voor een tijd om het goede ook

lijden, en behandeld worden alsof wij aan de menselijke wetten ongehoorzaam waren; God zal het blad wel omkeren.

Intussen zien de ongelovigen scherp op de wandel van de vromen. Komt God, Die het geroep van Zijn ellendigen verhoort, eindelijk met Zijn oordelen, dan zullen de ongelovigen, wat zij eerst veroordeelden, moeten bekennen: "Zijn wandel was goed, zijn werken waren in God gedaan." En enigen van hen zullen zich tot de Heere bekeren.

Dit is de bedoeling van de woorden van Petrus: ***Terwijl u (zó staat er) een goede wandel hebt onder de heidenen; opdat zij, die zo van u kwaadspreken als van kwaaddoeners, uw goede werken zien en God prijzen, wanneer het nu aan de dag zal komen.*** Of, in de dag der bezoeking. Want dan komt het toch wel aan de dag, wie God dient en wie Hem niet dient. Dan komt het immers wel aan de dag, wie omwille van de Heere met Hem onder de kwaaddoeners gerekend werd, en wie werkelijk een kwaaddoener geweest is, al heeft hij het ook nog zo weten te vergoelijken. Want dan vergaat de verwachting van alle huichelaars en leugenaars.

De apostel toont verder met andere woorden aan, hoe het blijkt, dat men zich van de vleeselijke begeerlijkheden onthoudt, terwijl men een eerlijke wandel onder de heidenen heeft. Daarover schrijft hij: ***Zijt dan alle menselijke ordening (of inrichting) onderdanig, om des Heeren wil. Hetzij de koning, als de opperste macht hebbende; hetzij de stadhouderen (of bevelhebbers), als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen, die goed doen. Want alzo is het de wil van God, dat gij, wel doende, de mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen; als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten Gods.***

Zo heeft hij die gelooft, rust van de wereld en rust in de wereld. Hij gaat zijn weg, de naaste weg naar Jeruzalem. Hij betaalt, wat men hem oplegt; hij is gehoorzaam aan de bevelen, die hij van de overheid ontvangt; hij lijdt, hij verdraagt, zwijgt, bidt - en laat alles aan God over, als hij maar te Jeruzalem komt. Wil men hem niet daarheen laten trekken, tenzij over de brandstapel heen of langs de scherpte van het zwaard, ook aan zulke bevelen onderwerpt hij zich. Het is hem ook om het even, welke vorm de regering heeft in de verschillende landen, die hij doortrekt. Moet het een monarchie zijn, zo zij het een monarchie; moet het een constitutioneel rijk, of een republiek of despotisme zijn, zo zij het constitutioneel, of republiek of despotisme. Wie het hoofd van de staat is, is hoofd van allen, ook zijn hoofd in zodanige staat; en wie door dit hoofd worden uitgezonden als landvoogden of voorzitters, zij komen om de wil van het hoofd uit te voeren!

Waarom onthoudt zich de gelovige van de vleeselijke begeerlijkheden, die steeds tot ongehoorzaamheid tegen de regering en tot ontevredenheid met haar leiden?

Hij doet dit om des Heeren wil, hij doet dit om Christus' wil. Hij is vrij in zijn God; vrij naar geest, vrij ook naar het lichaam; God laat hem in deze vrijheid wandelen. Als eigen wil en wijsheid eraan gegeven is, kan men dan nog iets anders willen dan wat God wil? God heeft deze of gene koning op de troon gezet (al hebben het ook mensen gedaan), zij moeten Gods raad uitvoeren; - en al wilde men ook een regering slechts als menselijke inrichting beschouwen, - hoe menselijk, hoe zondig zij ook moge zijn, zonder God bestaat zij evenwel niet. Hij, die om des Heeren wil aan zodanige menselijke inrichting onderdanig is, wordt in zijn vrijheid ondertussen wel staande gehouden. Hier moet gelden, wat Paulus schrijft: "Daar ik van allen vrij was, heb ik mijzelf allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen." En hij won ze ook voor de Heere. Hij won ze, die van het huis van de Keizer waren, van de Keizer Nero Claudius; deze bedoelt Paulus, deze meent ook Petrus.

Maar hoe? Aan zodanig monster, aan zodanige wellusteling, aan zodanige dwingeland, aan zodanige moedermoordenaar, aan zodanige vloek voor de mensheid onderdanig zijn? Hem onderdanig zijn, die zijn eigen stad in brand steekt, en zoveel broeders in de Heere met stro en

pek bekleedt, en levend laat verbranden?

“Ja; zegt de apostel, zelfs al heeft hij het reeds in de Geest geweten, dat hij, vier jaren na het schrijven van deze brief door hem ter dood gebracht zou worden. Om des Heeren wil. In het bewustzijn, zij zijn nochtans door de Heere gesteld tot straf van de kwaaddoeners, maar tot loon van de goeden, en zo in elk geval “door Gods genade”, hoe ook de regeringsvorm zij. In de overtuiging: zo doe ik Gods wil; *dat is Zijn wil, dat ik door weldoen de mond stop aan de onwetendheid van de dwaze mensen.*

Ja, dat is een prediking voor het geloof. De vrijheid is ons niet daartoe gegeven, opdat wij onze vleselijke begeerlijkheden zouden opvolgen en in eigenliefde alleen onszelf zouden eren en ons van de vrijheid bedienen, om alles uit de weg te ruimen wat niet naar onze zin en wil te werk gaat; maar wij zijn dienstknechten van God. Wij hebben dus te handelen zoals Hij het wil, zoals Hij handelt, zoals Hij ons voorgaat. En was nu ooit iemand zo vrij als Christus, onze Heere, als Hij, de Zoon van God? En is Hij niet aan alle menselijke, zelfs snode, goddeloze ordeningen onderdanig geweest? “Toont uzelf de priester, en offert de gave, die Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis”, zo sprak Hij bij herhaling. En: “Geef de keizer dat des keizers is, en Gode dat Godes is.”

En wat zei Hij in Gethsemané? Heeft Hij, de Almachtige, Zich niet laten binden, in het aangezicht spuwen, honen, geselen, wegvoeren en aan het kruis laten hechten? Dus, om des Heeren wil, weg met de vleselijke begeerlijkheden - en onderdanig hen, die de macht hebben, al ontlene zij die ook van mensen, en niet zeggen: “Ik ben van God, daarom behoef ik niet te gehoorzamen.”

Of is deze Hoeksteen, Die God gelegd heeft, niet Vader der eeuwigheid, niet Koning der Koningen, niet Heere der Heeren? Of de regeringen goed of kwaad zijn - wat gaat ons dat aan? Zij mogen zijn zoals zij zijn, goed zijn zij in de ogen van de Heere Jezus. Dat wil zeggen: Hij, de verhoogde Middelaar, laat ze, de ene na de andere komen, de ene hier, de andere daar zijn - hetzij zij ons gelovigen weldoen, dan wel vervolgen - dat wij maar weldoen, gehoorzamen en onderdanig zijn en ons niet aanmatigen wat tot hun ambt behoort.

De gerechtigheid van het geloof moet gehandhaafd worden in de wereld, en door haar de Kerk van Christus gehandhaafd, gebouwd, vermeerderd. En elke regering staat daar door de hand van de Heere Jezus. Zij beschikt niets, het schijne kwaad of goed, wat niet tot Zijn raad behoort, hetzij wij het begrijpen of niet. “Door Mij” zegt Hij “regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid. Door Mij heersen de heersers, en de prinsen, al de rechters der aarde.” *En God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.*

En zo verstaan de gelovigen het dan wel wat de apostel daarmee bedoelt, als hij wat door hem gezegd is, zó samenvat: ***Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief vreest God; eert de koning.*** Want wat is de gelovige? Een arm zondaar, maar hem is barmhartigheid geschied. Toen hij in zijn schande lag, heeft de Heere Zich over hem ontfermd en hem met Zijn genade en eeuwig heil begiftigd. Nu ontmoet hij zijn naaste, - kan hij uit de hoogte op hem neerzien, op hem zien als op een onreine? Hij zal hem eren, al ware hij ook nog zo slecht; hem eren, al ware hij ook zijn ergste vijand. Hij is een mens, de naaste, en heeft een onsterfelijke ziel, hij kan verloren gaan, maar kan ook gered worden; zo denkt de gelovige en doet hem eer aan. Zoals Christus de hoeren en tollenaars, en overwint elke ongerechtigheid door gerechtigheid uit God in Christus Jezus, elke haat en vijandschap door liefde, ootmoed en lijdzaamheid in de Heere.

En zo ook heeft de gelovige de broederschap lief hij houdt hen hun zonde niet, maar bedekt ze, zoals God de zijne bedekt. Zo vreest hij God, door indachtig te blijven: De grote God heeft mij al mijn zonden kwijtgescholden, de tienduizend talenten, die ik nimmer of nooit had kunnen betalen. Daarom kan de gelovige zich niet verheffen, noch de andere bij de keel vatten

en zeggen: "Betaal mij mijn honderd penningen."

En zo eert hij de koning, of hij nu Nero of *Vader des vaderlands* heet; dat hij die aanziet als degene, door wiens hand de Koning der koningen hem en Zijn gehele Kerk zo leiden wil, dat al de Zijnen niet omkomen met de wereld, maar Zijn heerlijkheid aanschouwen, en van allerlei volk, ook van koningen en bevelhebbers, mee naar binnenbrengen.

Dat is nu een arme-zondaars-prediking, want zij ontdekt wat in het menselijke hart ligt, ook in het hart van de gelovigen: namelijk, voortdurende opstand tegen alles, waarvan de Heere Zich bedient om ons naar het Vaderland te brengen; en stekeblindheid, waardoor wij niet zien dat Hij, de Heere, Koning is en blijft. Zodanige prediking houdt het zaligmakend geloof overeind, daar zij ons onderwijst dat wij geen eigen wil of wijsheid meer hebben en alleen van genade moeten leven, dat wij ons door deze genade moeten laten regeren, en zo met de daad bewijzen, dat wij aan vrije genade geloven. Zij leert ons dus: van alles wat wij anders voor goed mochten houden, af te zien en vast te vertrouwen, dat, omdat Jezus Koning is, Hij de ootmoedige ophelpt en hem genade en ere geeft.

Duizenden vragen kunnen hier, naar aanleiding van allerhande betrekkingen en toestanden, worden opgeworpen, die alle daaruit zullen voortspruiten, dat men eigen zin en wil, eigen weg en eigen werk, en alles wat van de Heere is, in eigen hand wil houden, in plaats van te geloven. Al zulke vragen verwijs ik naar *de eenvoudige woorden van de apostel, die in Gods wijsheid zijn geschreven*. Wie anders wil, mag zich voor Kerk en Staat in de bres stellen, maar hij heeft niet waarlijk geloofd, al meent hij ook geloofd te hebben, hij heeft zich aan de Steen des aanstoets gestoten. Hij behoort tot de bouwlieden, die de Grondsteen verworpen hebben; daarom is schande zijn loon. Wie deze woorden echter gehoorzaamt, brengt wel een (geestelijk) koning mee, hoewel hij niets meebrengt dan een kruis en een lege kruik, wanneer zijn doorwondde voeten zullen staan in de poorten van Jeruzalem! Amen.

19^e leerrede, 1 PETRUS 2 vers 18 - 25

Gehouden op 14 december 1851

Gezongen: Psalm 105:9-11

Psalm 123:1;

Psalm 145:7

Gij huisknechten, zijt met alle vreze onderdanig den heren, niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden. Want dat is genade, indien iemand, om het geweten voor God, zwaarigheid verdraagt, lijdende ten onrechte. Want wat lof is het, indien gij verdraagt als gij zondigt, en daarover geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt als gij weldoet, en daarover lijdt, dat is genade hij God. Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen; Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden; die als Hij gescholden werd, niet wederschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardig oordeelt. Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonde afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden. Door Wiens striemen gij genezen zijt. Want gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot de Herder en Opziener uwer zielen.

Zoals de goede God, vanwege de verdorvenheid van het menselijk geslacht, koningen, vorsten en overheden beschikt heeft, omdat Hij wil dat de wereld door wetten en openbare machten

geregeerd worde, opdat de teugelloosheid van de mensen worde bedwongen en alles in goede orde onder de mensen toega; en Hij ook in dit opzicht het zwaard in de handen van de overheid gegeven heeft tot straf van hen, die kwaad doen, en tot bescherming van de vromen: zo heeft Hij ook in Zijn wijsheid en goedheid beschikt, vanwege de verdorvenheid van het menselijke geslacht, en om de regering in hun ambt te verlichten, dat er veel dienstknechten zouden zijn en enige heren over hen. Zo houdt Hij de teugelloosheid van de mensen binnen nog nauwere grenzen. Ook stelt Hij Zich daarbij nog andere doeleinden voor.

Hadden wij niet in Adam gezondigd, dan waren wij allen gelijk in macht en vrijheid. De een zou de ander helpen, zoals liefhebbende broeders elkaar helpen. Maar sinds door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood (dat is: de volslagen afval van God) is een ieder, die onbekeerd is, een vriend van zichzelf en een vijand van God en van zijn naaste. Sinds dat de Wet daarbij gekomen is, is deze zonde, namelijk van vijandschap tegen God en de naaste en van de eigenliefde, pas goed aan de dag gekomen; sindsdien onderwerpt zich niemand vanzelf aan de Wet van God en kan het ook niet; zo onderwerpt zich dan ook niemand vanzelf aan alle menselijke ordeningen. Doordat men zich aan de Wet van God en aan de ordening die Hij ingesteld heeft, niet onderwerpt, moet als een noodzakelijk gevolg (dat is: als straf van God) allerlei nood en menselijke ellende ontstaan. Deze nood en die ellende bracht velen onder de heerschappij en lijfeigenschap van sommigen; vandaar zoveel knechten of slaven, bijzonder ten tijde van de apostel, een tijd waarin God door de Romeinse wapenen zoveel nood en ellende over de volken had laten komen, omdat Hij hen wilde helpen door de prediking van vergeving der zonden, de prediking van eeuwig leven en zaligheid.

Gods raad bestaat, en wat Hij wil, dat doet Hij. Had Hij vroeger een jonge Jodin als slavine aan Nakorans hof laten brengen, opdat zij haar heer tot middel zou dienen om de God van Israël te leren kennen en prijzen, zo heeft Hij zoveel te meer, toen de volheid des tijds gekomen was, velen als slaven en slavinnen aan verscheiden families ten deel laten worden, opdat Zijn Evangelie overal verbreid zou worden, vele heren zich bekeerden, of dat God ten minste gerechtvaardigd zou zijn dat Hij hen het geloof had laten voorhouden.

Daarvoor had Hij veel van de slaven door de prediking van het Evangelie bekeerd, en aan hen tegelijkertijd bewezen, hoe Hij Zich over de ellendigen ontfermt, hoe Hij Zich bijzonder de stand aantrekt, die het doen van die God afspiegelt, Die door mensenheden niet gediend wordt, maar Die integendeel al Zijn schepselen zowel met de hoogste als met de minste dienstbetoningen terzijde staat; en hoe Hij het verstaat om vrijheid te geven middenin de slavernij. Deze Goddelijke vrijheid werd echter niet door al de bekeerde slaven ten volle begrepen; evenmin begrepen ook al de heren, dat God hun slaven bekeerd had opdat ook zij zich zouden bekeren; en de meesten van de mededienstknechten begrepen het nog veel minder waarom de bekeerde mededienstknechten niet meer zo handelden als zij.

De slaven van die tijd maakten een apart soort mensen uit, die tot bewijs konden dienen, in welke huiveringwekkende diepte van ellende wij door de afval van God verzonken zijn. Beroofd van hun vrijheid en van alle hoop op eigen levensgeluk, zochten zij hun schadeloosstelling daarin, dat zij zich op alle mogelijke slechtheid toelegden. Zij moesten elke morgen de afgoden reinigen, die hun heren deels aanbeden, deels verontreinigd hadden, en gedurende de dag de zonen van hun heren, over wie zij opziensers en opvoeders waren, behulpzaam zijn in de bevrediging van allerlei zonden en hartstochten. Aan achting en onderdanigheid uit liefde was daarbij in het geheel niet te denken. Zij wisten onder elkaar de geheimen van alle families, en maakten daarvan voor zichzelf gebruik. Hadden zij vriendelijke heren en vrouwen (wat zeldzaam was), dan bedrogen en veronachtzaamden zij hen; maar waren deze grillig en hard, dan stonden zij tegen hen op, of zij wreekten zich. Bijgevolg waren zij gedurig aan harde behandeling blootgesteld. Zij kregen slecht te eten, terwijl hun heren in overdaad leefden; zij hoorden bijna niet anders dan scheldwoorden en vloeken, en

wisten die te beantwoorden. Zich op allerlei manieren te bezondigen, te liegen, te stelen en te bedriegen, was hun dagelijks werk; er was geen slaaf, die geen littekens of verse wonden aan zijn lichaam had. Daarbij liepen zij dagelijks gevaar om in de stok gelegd, over een blok gespannen en dan gezeseld, of aan een kruishout gehecht te worden. Bovendien waren zij zonder enig geestelijk opzicht, en een ieder van hen droeg zijn leven in eigen handen, zonder te weten of hij het tot aan de avond zou brengen, zoals een schaap dat alleen in de woestijn gaat, ver van de kudde, zonder herder.

Was deze toestand bij de *bekeerde* slaven in enig opzicht verbeterd? Ik behoef niet te zeggen, dat die uiterlijk nog erger was geworden. Bleven de heren onbekeerd, dan maakte hun vijandschap tegen de waarheid van Jezus hen woedend, omdat hun bekeerde slaven hun afgoden niet meer eerden, en hen ook in het plegen van allerlei goddeloosheid niet meer behulpzaam waren. Waar de mededienst- knechten onbekeerd bleven, brachten zij allen hun zonden op rekening van de bekeerden, zodat het gewoonlijk zowel bij de heer als bij de mededienstknecht was: "Dat heeft die christen gedaan!" Zo hadden dan de bekeerden om des gewetens wil voor God, omdat zij niet meer stelen, liegen en bedriegen, en ook niet tot de uitoefening van allerlei wellust wilden dienen, allerlei onrecht en veel slagen te lijden. Zij werden meer dan vroeger uitgescholden, meer dan ooit bedreigd dat men hen aan het kruis zou hechten, meer dan ooit werden hen wonden toegebracht, meer dan ooit gingen zij voort als door God en mensen verlaten, als dwalende schapen.

Het moet ons niet bevreemden, dat deze arme broeders door duivel, zonde en dood in verzoeking gebracht, ja aangepord werden, van de vrijheid van het Evangelie een verkeerd gebruik te maken, om weg te lopen, de gehoorzaamheid aan hun heren op te zeggen, om terug te schelden als zij uitgescholden werden, en te dreigen als zij leden. Ook moet het ons niet bevreemden, dat velen van hen zich niet zo gedroegen zoals zij door de Heere geleerd waren. Maar integendeel het goede gebod van God veronachtzaamden, en zich dus werkelijk, zoals vroeger, aan velerlei wanbedrijf schuldig maakten. Dat zij nu en dan dingen deden, die niet gedaan moeten worden (zo men namelijk voor God rust en vrede van het geweten wil hebben); dat zij nog vaak, om zich uit verlegenheid te redden, huichelden, leugen en bedrog pleegden - en er zelf vaak de schuld van waren als zij slecht behandeld werden - moet ons niet bevreemden, dat velen van hen in de bijeenkomsten van de vromen trachtten zich een naam te maken door te klagen over de vijandschap der mensen, en onder een vloed van tranen te vertellen wat zij al te lijden hadden van hun heren en mededienstknechten, zonder te bedenken dat zij daar volstrekt niets van konden zeggen, omdat zij zichzelf dit lijden op de hals hadden gehaald.

Ik zou dit nog nader uiteen willen zetten, en u, mijn geliefden, daarop opmerkzaam maken, wat een Goddelijke ernst van de apostolische terechtwijzing, en wat een gepastheid van troost er voor deze slaven in de woorden van de apostel ligt opgesloten, maar de tijd zou mij ontbreken, en wat ik reeds gezegd heb, brengt de opmerkzame vanzelf op dit alles. Hoe gepast de troost was, wijs ik slechts aan uit het 24e vers: de bekeerde slaaf werd door zijn meester met het strafhout, het kruis bedreigd, ja om zijn geloof vals beschuldigd, als een kwaaddoener aan het hout geslagen; daar kon men dan zien wat het Woord gewerkt had: ***"Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonde afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt."*** Of zoals er eigenlijk staat: "Die onze zonden Zelf gedragen heeft in Zijn eigen lichaam aan het hout, opdat wij van de zonden afgekomen, der gerechtigheid zouden mogen geleefd hebben; en juist door Zijn wonden is u heil geworden: Of de bekeerde slaaf mocht in vertwijfeling gekomen zijn, terwijl hij zich zo geheel en al verlaten voelde; daar kon men dan zien wat het Woord uitgewerkt had: ***"Gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot de Herder en Opziener uwer zielen"***

Een woord van troost ook tot de gelovige dienstboden van tegenwoordig gesproken, die bijna overal, ook door heren en vrouwen die christelijk willen heten, zowel als door hun kinderen, worden aangezien alsof zij niet tot het huisgezin behoren, ja behandeld worden naar het satanische grondbeginsel: "Ik geef u geld, dien mij daarom naar mijn luimen!" Alsof dienst en arbeid betaald konden worden! Alsof niet juist dát iemand het meest vernederde, dat hij zich moet laten bedienen!

Er is nog een onnoemelijk aantal slaven in de wereld, die door hun heren niet beter worden behandeld en ook niet beter handelen dan de slaven ten tijde van de apostel. Het Woord des Heeren komt en kwam in honderden talen ook tot velen van hen, en zij, die zich bekeren, zullen hetzelfde te verdragen hebben, en ook nog dezelfde verkeerdheden in zich vinden en aan dezelfde verzoeken zijn blootgesteld, als destijds. Voor hen is allereerst de ernst van de vermaning en de genade van de troost tot op de huidige dag!

De pogingen van deze tijd om de slaven vrij te maken, veroorzaken de ondergang van zowel hen die dienen als van hen die gediend worden. Het Evangelie predikt het vrijgemaakt zijn van zonden, kondigt het allen aan: "Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij werkelijk vrij zijn!" Dit is een ware vrijheid, een vrijheid van het geloof, die het verschil van stand niet doet ophouden tussen heer en knecht (want dat kan om der zonden wil niet opgeheven worden, men beproeve ook wat men wil), maar het verschil van de standen zodanig heiligt, dat het dienen en het zich laten dienen in de vreze en vrijheid van God en in de liefde van Christus plaats heeft en gelukt. Slaven of lijfeigenen kent men bij ons niet, maar wel zijn onder ons vele dienstknechten en dienstmaagden, een of meer in bijna elk huis, en de meesten van ons zijn zij, die ambachtslieden, fabriekswerkers of in andere betrekkingen in de dienst van anderen zijn, die zij daarom hun broodheren noemen. En dringen wij tot op de bodem van de zaak door, zo bestaat er bijna niemand, al heeft hij zelf ook vele dienaren, die niet op zijn beurt ten dienste van anderen gereed moet staan. Zo heeft ook de dienaar van het Woord allen te dienen, en zelfs een koning of minister heeft op zijn beurt het volk en de staat te dienen en wordt boven anderen gewaar, dat ondank het loon van de wereld is.

Als gevolg daarvan hebben wij allen aan de vermaning genoeg en ook veel troost in deze woorden van de apostel, indien wij tot het geloof komen, indien wij tot de Heere bekeerd zijn. De een is de knecht van de ander en wie het niet wil zijn naar het gebod van God, zal de knecht van de ander moeten zijn naar de wil van de duivel.

Ziet u op uw roeping, mijn geliefden, dan weet u het wel: Er zijn niet vele heren, niet vele fabrieksheren, die God heeft uitverkoren. De meesten van u moeten voor loon dienen, de een zo, de andere weer anders. Dat heeft God zo beschikt, hoewel menigeen er zelf oorzaak van is, omdat hij in zijn jeugd zijn leraar en zijn schoolmeester niet heeft willen gehoorzamen, omdat hij zich in zijn jeugd niet heeft bekeerd en niet vlijtig heeft willen leren. En nu moeten zijn kinderen het lot delen, waarin hij zichzelf door lichtzinnigheid, nalatigheid, door traagheid en andere zonden gebracht heeft. Want God is rechtvaardig in al Zijn wegen en werken. En is het anders met de zaak gelegen, welnu, God weet wel tot eer te brengen wie op Zijn geboden acht geeft, en de bekwaamheid van de mens leidt uiteindelijk toch tot niets, al voert zij ook hoog. Waar echter de zoon achteloos is, daar wordt de gelovige en dus vlijtige knecht heer, en de zoon wordt knecht.

Maar hetzij dan rijk ofwel behoeftig en arm, hetzij onafhankelijk of afhankelijk, hetzij bediend wordende of dienende: "De gedaante dezer wereld gaat voorbij." God ontfermt Zich over de ellendigen die tot Hem roepen. Hij verkiest wat niets is voor de wereld, en leidt het op de rechte weg naar Jeruzalem. Wat Hij uitverkoren heeft, dat tuchtigt Hij, en wat om der gerechtigheid wil heeft te lijden, dat troost Hij; en wie nu anderen dienende is, heeft van anderen veel onbillijkheid en onrecht te lijden, - is hij echter tot God bekeerd, dan zal hij weten waar hij zich aan te houden heeft. En dit weet hij uit de voor ons liggende apostolische

woorden, en ook uit Efeze 6:5-7: “Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam uw heren naar het vlees, met vreze en beven, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus; niet naar ogendienst, als mensenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende de wil van God van harte; dienende met goedwilligheid de Heere, en niet de mensen.” En nog eens, in Kolossenzen 3:22-25: “Gij dienstknechten, zijt in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, niet, met ogendienst als mensenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vrezende God. En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere, en niet den mensen; wetende, dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis. Want gij dient den Heere Christus. Maar die onrecht doet, die zal het onrecht dragen dat hij gedaan heeft: en er is geen aanneming des persoons.”

In zulke woorden kunt u, die anderen hebt te dienen, vernemen, waar uw troost en hemel is. Uw hemel is dáár waar Christus is. Christus is echter in het huiselijk bedrijf, in de kelder, in de stal, in de keuken, op de werkplaats, in de fabriek, bij de weefstoel.

Zo kunt u, dienstmaagd, zich vrij en vrolijk bewegen in de keuken, in de kelder en in het huiswerk, tenminste als u God vreest. Aan uw vuur, bij de kast, aan de wastobbe staat Christus; voor Hem is het dat u het stof afneemt, voor Hem maakt u de bedden op, voor Hem gaat u naar de markt. Hem hebt u altijd voor u en om u, als u uw heer en uw vrouw voor u hebt; of nu uw heer en vrouw goedwillig en zacht, dan wel zonderling en geniepig zijn, wat gaat u dat aan? U bent een dienstmaagd van Christus en niet van de mensen.

En gij, huisknecht, indien u gelovig bent, u hebt uw Heere om u en vóór u in de stal, in de kelder en overal waarheen u zich en hoe u zich beweegt in uw dienst; u bent een knecht van Christus en niet van de mensen.

En u, werkbaas of handwerksman, u hebt niet te doen met de mensen, maar met de Heere Christus in al uw werk en uw arbeid, indien u de Heere gelovig bent; voor Hem hebt u het opzicht, niet voor de mensen.

En u, zijdeweaver, indien u gelovig bent geworden, u weeft de zijde niet voor uw broodheren, maar voor Christus. Het reinigen, het stoffen, het wassen, het koken en braden; het schoonmaken van paarden, rijtuigen en kleren; het metselen, het bouwen, het schilderen, het zijde en katoen weven en alles wat maar werk of arbeid heet, geschiedt niet voor de mensen, maar voor Christus, als het geloof maar aanwezig is.

Ziet nu toe, u, dienstmaagd, u, huisknecht, of u uw dienst nog als ogendienst kunt waarnemen; u, ambachtsman of arbeider, u, wever, of u nu uw werk nog zó verrichten, uw arbeid nog zó uitvoeren kunt, dat het bij de mensen er nog maar net mee door kan? Zijn deze apostolische Woorden geen leven in u, zo is het het ongeloof, zo is het de eigenbaat, zo is het de rampzalige gierigheid, die wortel van alle kwaad, zo is het de lichtzinnigheid van de gedachten, alsof Christus alleen in de kerk ware; daar Hij toch in het geheel niet bij iemand in de kerk zijn wil, die niet gelooft dat Christus niet verre van hem is, maar bij hem aan het vuur, bij de kast, aan de schaaftbank en bij de weefstoel, en dat Hij niet te heilig is om op zulke dingen acht te slaan, maar dat Hij daar veel meer op let, dan op alle andere vroomheid. Want Hij wil dat werk, waartoe Hij de mens geroepen heeft en wat volgens Zijn gebod is, en niet dat wat de mens voor een goed werk houdt.

Maar helaas vindt men er velen, onder hen die dienen, die vroom, bekeerd en gelovig willen zijn, maar die niet met alle vreze onderdanig willen zijn aan hen, die zij dienen. De goede en toegevendende heren willen zij naar hun hand zetten, en hoe eigenzinnig de eigenzinnigen zijn, dat moet de hele stad dan ook weten. Velen willen vroom, bekeerd, gelovig zijn: maar of zij hun dienst waarnemen zoals het behoort, daar vragen zij niet naar; steeds vinden zij iets tot hun zelfrechtvaardiging. En dat zij hard behandeld worden, alleen omdat zij niet hebben gedaan wat en zoals God het wilde, komt volstrekt niet bij hen op. Maar wat roem is het toch, als zij bij elke gelegenheid klagen over de vijandschap van de mensen en met hun tranen en

verhalen zich laten voorstaan, dat zij zoveel te lijden hebben?

Velen willen wel tot de vromen behoren, maar worden zij gescholden, dan schelden zij terug, zij dreigen als zij lijden, en houden zich, jaar uit jaar in, bezig met het zogenaamde onrecht dat zij te verdragen hebben. Het over te laten aan Hem, Die rechtvaardig oordeelt, is voor hen als een onbekende zaak. Velen willen vroom, bekeerd, gelovig zijn; dat men echter zwaar zondigt als men in de dienst, bij het werk, hij de arbeid denkt: 'Als ik er het mijne maar van heb' en alzo ontvreemdt, steelt, liegt en bedriegt - dat schijnen zij niet als waarheid te kunnen aannemen. Neemt u echter uit de kast of kelder van uw vrouw het een of ander zonder toestemming voor u en uw mededienstmaagden: zo hebt u dit de Heere ontnomen. Neemt u de haver en het stro van uw heer: u hebt het Christus ontstolen. Doet u uw werk maar half en laat u zich voor het hele werk betalen: zo hebt u dat goede geld Christus ontnomen - daarom gaat het in een doorgeboorde buidel. Liegt u hem, die u dient, wat voor en bedriegt u hem, zo hebt u Christus voorgelogen, Christus bedrogen. U klaagt over allerlei vijandschap, en u hebt daartegen geen weldadigheid bewezen; u wilt dat anderen het gebod houden, en u houdt het zelf niet; bij sommige mensen mag u een naam hebben, dat u zoveel lijden moet - u hebt de slagen ontvangen - en genade bij God hebt u op die manier niet.

Wat dan? Laten wij opmerken, dat Petrus bijna alles wat hij zegt aan het 53^e hoofdstuk van Jesaja ontleent. Welnu, u dient Christus in de keuken, in de stal, in de fabriek, in de werkplaats; al wat u doet, doet u zó, dat het voor Hem is; en toch, het helpt alles niets! Uw heer is nukkig, tiranniek; de broodheer grillig; zij, die uw werk in ontvangst nemen zijn meedogenloos, wreed, zij zijn u vijandig, de mede- dienstknechten ook, omdat u God vreest, omdat u een goed geweten voor Hem wilt bewaren! Juist u, omdat u niet liegt, niet steelt, niet bedriegt, niet met de ongerechtigheid meedoet, u hebt onrecht te lijden! Juist u, die uw werk voor Christus hebt gereed gemaakt, wordt miskend, gelaakt in uw werk, alsof dat niet goed was! Juist u, die weldaad op weldaad aan uw opzieners betoont, wordt toch door hen verworpen, omdat zij niets van gerechtigheid verstaan! Wat gaat u dit aan! U hebt de mensen niet gediend, maar Christus - u hebt u niet voor hen, maar hebt u voor de Heere moeite gegeven. Is niet al het onrecht dat u verduurt, u die rechtvaardig bent, een bewijs, dat u genade bij God hebt? Ja, is niet het onrecht zelf een genade, die de Heere u laat wedervaren? Of is het geen genade, als het de hemelse dienstknecht gaat zoals zijn Heer? Zou u daarom van de gerechtigheid afwijken? Zou u liegen en bedriegen, en dus de goede belijdenis eraan geven? Heeft dat uw Heere, Die u dient, gedaan? Zou u terugschelden of met vloek en verdoemenis dreigen, omdat men u overlaadt met allerlei onrecht? Heeft uw Heere dat ooit gedaan? "Hij heeft geen zonde gedaan, noch bedrog is in Zijn mond gevonden." Wilt u het getuigenis ook niet deelachtig worden, dat Hij aan al de Zijnen geeft; Openbaring 14:4 en 5: "Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; dezen zijn het, die het Lam volgen, waar het ook heengaat; dezen zijn gekocht uit de mensen, tot eerstelingen Gode en het Lam. En in hun mond is geen bedrog gevonden. Want zij zijn onberispelijk voor de troon van God?" De honderd vierenveertig duizend verzegelden op de berg Sion volgen het Lam, waar Het ook heengaat. Wilt u niet in de voetstappen van de schapen blijven, niet blijven in de voetstappen van de getrouwe Herder, Die u voorgaat?

Wat moet ik doen? Vraagt u.

Hij heeft u de weg voorgetekend, een voorbeeld nagelaten van Gethsémané af aan tot op Golgotha toe, waaraan u zien kunt welke weg u te gaan, wat u te doen hebt. Hem Zijn kruis na te dragen, zó uw kruis dagelijks op u te nemen, te lijden, te dulden, getrouw te volharden bij de goede belijdenis, en allerlei weldaad tegenover allerlei onrecht te zetten; en noch om heer noch vrouw, om mededienstknecht noch dienstmaagd, noch om vlees noch bloed, ook niet wegens lastering, miskening, schelden en slagen, noch wegens het gevaar van kost en kleding of het leven te verliezen, van de enige weg van de overwinning over de

ongerechtigheid af te gaan: dat is hel, waartoe u geroepen bent. Dient u Christus in uw dienst, zo bent u het niet, maar is Hij het, Die in u met onrecht, met slagen en scheldwoorden, met allerlei argwaan, laster en krenking overladen wordt. Is dat geen genade: **met Hem te lijden, opdat wij met Hem verheerlijkt worden?** Dat wij zo de zonden van anderen in de lankmoedigheid van God zullen dragen, en hen met goeddoen en met een eerlijk, oprecht en rechtschapen gedrag zoeken te overwinnen! Al wilde men ons ook daarom doden, zo laat ons bedenken dat Christus ook geen ander lot heeft gehad, en dat Hij zó voor ons geleden heeft, ja dat Hij, Hij Zelf, onze zonden van ons afgenomen en in Zijn lichaam opwaarts gedragen heeft op het hout, en dat wij in deze smadelijke dood, die Hij voor ons stierf, eeuwig leven en eer hebben en vergeving, kwijtschelding, verzoening voor al onze zonden! Wij zijn evenwel zwak en het schijnt ons onmogelijk om vol te houden, wij zouden uiteindelijk nog wel kunnen toegeven of weglopen.

Nu leert ons echter het lieve Evangelie dat wij staan blijven, verdragen en volharden. Dat is toch de beloning, die Hij verworven heeft voor de arbeid van Zijn ziel voor ons, dat is de vrucht, die Hij van Zijn kruisdood heeft, de vrucht omwille waarvan Hij onze zonden in Zijn lichaam op het hout gedragen heeft, *dat wij, van de zonden vrijgemaakt zijnde, om die niet meer te dienen, ons ook niet te zeer behoeven te laten aanvechten vanwege onze zonden, alsof het lijden om harentwil over ons kwam.* Maar **dat wij der gerechtigheid zouden leven.** Dus, dat ons hele doen en laten, geheel onze dienst, werk en arbeid (zo dit in geloof geschiedt), gerechtigheid is voor Hem, hoewel de mensen het niet als zodanig erkennen. Ook hebben wij volkomen genezing voor al onze wonden, die ons de onrechtvaardige mensen slaan, in Zijn striemen en etterbuilen, en niet alleen voor deze wonden, maar ook voor die, die dood, duivel en zonde ons toebrengen.

Wie het ter harte neemt, wat ik gezegd heb, zal de apostolische woorden: **Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten** niet zó uitleggen, dat hij zich uit het doen en lijden van Christus een beeld maakt van deugden, dat hij zoveel mogelijk nabij tracht te komen. Want dat is enkel satansbedrog en huichelarij; daarom komt daar ook niets van. Christus heeft ons een voorbeeld nagelaten, *opdat wij, indien wij in Hem geloven.*

Bijgevolg in Hem zijn, niet aarzelen om onze roeping op te volgen. *Opdat wij Zijn dood gelijkvormig worden en zo aan Zijn lijden gemeenschap hebben,* verzekerd in het geloof, (wat wij immers aan het einde van Zijn lijden zien), *dat wij ook gemeenschap zullen hebben aan Zijn heerlijkheid.*

Want zal het bij ons waar wezen wat de Heere gezegd heeft: “Zalig zijt gij, zo gij dat ook doet”, zo verheerlijkt Zich de genade van de Heilige Geest in ons. Dan zijn wij niets en worden tot niets gemaakt in zulke steile wegen, die de hoge heiligen naar vlees in het geheel niet voor wegen van God houden.

En wie dit ter harte neemt, zal ook de woorden van vers 24 niet zó uitleggen, alsof Christus door Zijn dood aan het kruis krachten verworven had, waardoor wij de zonden verdrijven kunnen, en alsof Zijn dood aan het kruis niet naar de eigenlijke betekenis van de woorden een dood van genoegdoening en verzoening voor onze zonden was. Want het staat hier met zoveel woorden: dat **“Christus voor ons geleden heeft”**, dat is, als onze Plaatsbekleder, Middelaar en Borg. Ook staat het hier met zoveel duidelijke woorden, dat Christus onze zonden van ons afgenomen **en Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout.**

Daar komt dan deze vrucht van, dat wij in de praktijk ons in het geloof, van de zonde los, vrij en zonder de zonde bevinden, en dat wij de tijd, die over is in het vlees, voor die gerechtigheid leven, die voor God gerechtigheid is. Dan is deze vrucht toch geen vrucht van ons willen en lopen, noch van ons pogen en streven, maar een vrucht, die Christus in Zijn dood geschapen heeft, Zijn Heilige Geest, Die door het geloof in Zijn bloed, met Goddelijke macht en kracht in de krachtelozen werkt.

Waar nu echter een huisknecht of een dienstmaagd, werkman of arbeider, in één woord een ieder die anderen te dienen heeft met dienst aan zijn meerderen, omwille van zodanige gerechtigheid lijdt, en zich daardoor zonder troost, eenzaam en verlaten gevoelt, die gedenke aan zijn eigen zonden, en hij gelove dat ze hem allen, om het lijden van Christus aan het hout, genadig vergeven, dat ze allen verzoend zijn. Die neme ter harte hoe en wat Christus, zijn Heere, voor hem aan lichaam en ziel geleden heeft, en late zich deze troost niet ontnemen, dat, wat hij ook in het lichaam lijdt, zijn ziel, hoe verlaten hem die ook toeschijnt, een getrouwe Herder en Opziener heeft, de lieve Heere Christus, tot Wie hij gekomen is, ja heen gedragen werd door de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid van onze God en Vader, en dat hij dus Christus' schaap en voedsterling is.

O, als ons de Heilige Geest met zodanige troost vervult, dan zullen wij onze roeping verstaan en het lijden, dat anderen ons omwille van de Naam van Christus en omwille van de gerechtigheid aandoen, in die zin graag voor hen lijden; hun schimpen en schelden en hun slagen graag voor hen in onze lichamen dragen, zoals Christus dit voor ons heeft gedaan - om hen door verdraagzaamheid, door zachtzinnigheid, door voorbedding en gebed, door onvermoeid weldoen, van hun zonden af te brengen. Zo zullen wij hen dan voor de gerechtigheid van het geloof winnen in de Heere, evenals Christus ons, die ook Zijn vijanden waren, door Zijn lijden en dood, die wij Hem hebben aangedaan door onze zonden, daarvoor gewonnen heeft. Hij is toch ook met Zijn liefde ons te sterk geworden, en heeft zó de overwinning behaald over al onze verkeerdheden, waarmee wij tegen Hem gezondigd hebben.

Dit nu is *“in alle vreze onderdanig zijn”*, dat men het voor zeker houdt, God wil het zo hebben, het is Zijn trouw voor mij, Zijn goede, genadige en volkomen wil, gebod en bevel, en een Goddelijke roeping, dat ik trouw, eerlijk en vlijtig in Zijn vreze diene, arbeide en werke. Christus de Heere dien ik hierin en Hij is bij mij en om mij heen, ik heb Hem voor mij in mijn heer, in mijn vrouw, in mijn werkgevers. De Heere God nu wil niets anders van ons, dan wat men in de militaire stand wel leert, namelijk, dat men daarin met alle vrees voor het ontvangen bevel, onderdanig zij aan hen, die over ons gesteld zijn. En u weet wel, hoe streng elke ongehoorzaamheid in deze beroepsgroep bezocht, ja in vele gevallen zelfs met de dood gestraft wordt; en wie durft of wil zich, als goed soldaat, onttrekken of weglopen, omdat hij teveel te lijden heeft? De Koning van alle koningen, de Heer van alle heren, heeft ook Zijn krijgsmacht en ondergeschikten in deze wereld; en de taak die zij hebben is, dat zij in Christus Jezus, hun Hoofd, over de wereld de overwinning van de gerechtigheid van het geloof wegdragen.

Terwijl de duivel de mensen leert, zich door werken zalig te maken, opdat zij nooit een goed werk zouden doen en in zijn klauwen sterven, zo wordt de geloofsgerechtigheid in allen, die deze gerechtigheid deelachtig zijn geworden, aangevochten. Hoe zal dit nu in de dag van Christus waar bevonden worden, dat deze gerechtigheid alléén voor God geldt, dat zij Gods werk is, waarin alle goede werken liggen opgesloten, indien de onrechtvaardigen niet door geloof, liefde, lijdzaamheid en lankmoedigheid in Christus Jezus, niet door opeenstapeling van allerlei weldaden overwonnen worden, of tenminste daardoor hun de mond gestopt zij in de dag des oordeels?

God heeft het ons allen aangezegd, dat Hij alléén rechtvaardig is en Hij alléén rechtvaardig maakt, die uit het geloof van Jezus is - en dat wij onrechtvaardigen, zondaren en verkeerden zijn, die ons in onze wegen hebben verdorven. Wij hebben Hem niet willen geloven, ja zó weinig willen geloven, dat toen Hij ons Christus tot onze rechtvaardigheid gaf, wij Hem aan het kruis hechtten, en met allerlei smaad en lijden overlaadden. God heeft ons echter toen niet in de afgrond geworpen, maar Hij heeft Christus tot onze rechtvaardigverklaring opgewekt; en

toen wij Hem nog niet geloofden, maar integendeel nog allerlei onrecht aandeden, heeft Hij ons Zijn Geest gegeven, zodat wij Zijn Woord, dat ons het geloof en de bekering voorhield, hebben geloofd - en met deze Geest is Hij ons te sterk geworden en heeft Hij ons in de macht van Zijn liefde overwonnen.

Deze levenswaarheden moeten worden voortgeplant, de banier van het Kruis moet opgestoken worden in de wereld. Zo stelt de Heere u, die anderen moet dienen, indien u gelooft en tot Hem bekeerd bent, de één hier, de ander daar, opdat u Hem dient, terwijl u de mensen dient. Daarom bewaart uw zielen in de lijdzaamheid van Christus en volhardt met weldoen, hoewel u, om uw vrome, Godzalige en nauwgezette wandel en dienst in de Heere, allerlei dingen te lijden hebt. De overwinning is u toegezegd. Hij is het, Die Zich in u met allerlei lijden laat bejegenen, met allerlei onrecht, slagen, bespottig en beschimping, om de ongelovigen elk wapen van verontschuldiging of van ongeloof uit handen te wringen.

Dat wij slechts onderdanig zullen zijn! Al het overige doet Hij. Daarom gij huisknechten, wees met alle vreze uw heren onderdanig. Daarom gij allen, wees onderdanig hen, die u te dienen hebt, met alle vreze. Zo wordt het uiteindelijk openbaar, wat de gerechtigheid van de mensen en wat het werk van de duivel is, en wat Gods werk is en de gerechtigheid van het geloof uit Hem in Christus Jezus.

Wie om Zijnentwil lijdt, klage het niet aan mensen, maar aan God, en zie, ... de genezing is bij de hand. De kroon der gerechtigheid, die uit de doornenkroon van de Heere Jezus ontspruit, is voor hem weggelegd, en wordt hem gegeven door de rechtvaardige Rechter en Heere, Die hij hier op aarde gediend heeft - terwijl hij in Hem de mensen diende, - Wiens lijfeigene hij werd door eeuwige koop. Die Zelf niet is gekomen om Zich te laten dienen, maar om te dienen en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Amen.